

Computer

PANORÁMA

XV. ÉVFOLYAM 03. SZÁM • 1395 Ft/€5,49

3 CD

7 teljes verzió
• 100 ezer forint
értékben

Librarian G3 3.2.2

Otthoni könyvtár-nyilvántartó (teljes verzió)

MandrakeMove 9.2

CD-ről futtatható Linux-rendszer (ISO formátum)

SWiShlite

Flash-szerkesztő (teljes verzió)

Ashampoo PowerUp XP

Windows XP tuningoló (teljes verzió)

Frakk (7-9.)

Magyar rajzfilmsorozat
MPEG-1 formátumban

Windows XP tuning 42. o.

• Telefon: 0 Ft/perc 48. o.

• PC-fitness: átvilágítás + upgrade 88. o.

Tesztek

• 16 barebone rendszer 50. o.

• 10 családfakészítő szoftver 84. o.

• SATA vezérlőkártyák 74. o.

• 14 webkamera 66. o.

• 8 fotónyomtató 60. o.

Gyakorlat

• Munkaidő-nyilvántartás Excellel 108. o.

• Hangkártyák telepítése 116. o.

• PC takarékon 112. o.

Hálózat

• Net-teszt: rádióadók 98. o.

• Hazai hotspotok 102. o.

• Siemens SX1 mobiltelefon 104. o.

SIEMENS
mobile

*SX1

Forgasson filmet mobiltelefonján!

Készítse el saját kisfilmjét az új Siemens SX1-gyel! Beépített video-felvevőjével akár 20 másodperces digitális klipet is forgathat, melyet bárhol, bármikor visszajátszhat, vagy továbbküldhet ismerőseinek. Az SX1-en játékokat is játszhat, MP3 felvételeket, és FM rádiót hallgathat. Azonban azt se feledje el, hogy az SX1 mobiltelefon is: hívja fel családját, barátait, vagy üzlettársait.

Be inspired

*Hamarosan a boltokban!

Felszólolva

Amikor a Microsoft piacra dobta a Windows XP-t, megkönnyebbült a felhasználók. Végre vége a „kék halál” korszakának, a bosszantó lefagyásoknak – az új operációs rendszer ugyanis jóval stabilabbnak ígérkezett az elődeinél, nem is beszélve sok új szolgáltatásáról.

Azután jöttek a munkás hétköznapok, s bár a Windows XP valóban beváltotta az ígérteit (tényleg jóval megbízhatóbb testvéreinel), tökéletesnek azért nem nevezhető. Ez persze érthető is: egy ekkora tudású és méretű operációs rendszer rejtett gyöngéi sohasem a fejlesztési fázisban, hanem a rendszeres „nyúzás”, azaz a sok milliós felhasználói tábor napi tesztjei során kerülnek napvilágra.

S abban a pillanatban, ahogy rádöbbenünk arra, hogy operációs rendszerünk mégsem tökéletes, feléled a vágy: próbáljunk rajta javítani, próbáljuk meg kezeesebbé, gyorsabbá tenni, azaz tuningoljuk egy kicsit.

Ebben a hónapban a Windows XP tuningolásának szenteljük egyik toptémánkat, bemutatjuk, hogyan lehet beavatkozni – rizikó nélkül – az operációs rendszer lelki világába. Ötleteket adunk ahhoz, hogyan találjuk meg azokat a területeket, amelyek valóban megérették a változtatásra, s szokásunkhoz híven számos ügyes segédprogramot is kínálunk a Windows-tuningolóknak.

S emellett van egy „nagygyűnk” is: CD-/DVD-mellékletünkre felkerült az Ashampoo cég PowerUp XP nevű szoftvere, amellyel játszai könnyedséggel érhetjük el és módosíthatjuk a Windows XP rejtett beállításait, s ízlésűnknek és munkamódszereinknek megfelelően szabhatjuk teste az XP-t.

Ugyancsak a tuning témához kapcsolódik *Röntgen alatt a PC* című cikkünk, ebben ugyanis megmutatjuk, hogyan és milyen eszközökkel világíthatjuk át komputerünket, hogyan deríthetünk fényt gyenge pontjaira, majd miként kaphatunk azonnali segítséget az internetről. Így ha végeztünk a Windows XP tuningolásával, akár az egész komputeres rendszerünket kezeesebbé, szofogatóbbá.

És persze ebben a hónapban se menjünk el szó nélkül lassan már megszokottá váló könyvajándékunk mellett, amely most is egy slágertémát dolgoz fel: összefoglalja mindazt, amit a CD-és a DVD-írásról tudni érdemes.

Horváth Annamária
főszerkesztő

ARANY VÁLOGATÁS V.

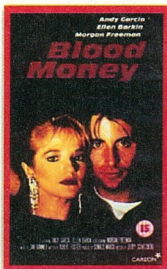
100 + 2 teljes verziós program mindössze 1495 Ft-ért

- Képfeldolgozás, képezés
- Webszerkesztők
- Titkosítók
- Diagnosztikai segédprogramok
- Pop-up beállító
- Képnézegető
- Fotóképzés
- E-book-olvasó
- Telepítőkészlet-készítő
- Internetes programok
- Tömörítők
- CD-író programok
- Játékok
- Multimedia

KERESSE AZ ÚJSÁGÁRUSOKNÁL! • KERESSE AZ ÚJSÁGÁRUSOKNÁL!

A következő DVD-n!

VÉRBOSSZÚ (Blood Money)

Szines amerikai krimi

Clinton egy kiastlú csempész, akinek testvérét brutálisan meggyilkolják, a házárt kifosztják. Clinton Nadine személyében kap segítséget a bűnöző utáni hajszájához. A történet középpontjában egy magnószalag áll, amely elvezethet a gyilkoshoz, aki persze semmitől sem riad vissza, hogy megszerezze a bizonyítékot.

Főszerzők:
Andy Garcia, Morgan Freeman

A film asztali DVD-lejátszóval is megtekinthető.

Rendelje meg
a **Computer Panoráma**
következő 12 számát
DVD-melléklettel
mindössze
23 900 Ft-ért!*

Várjuk rendelését:

Internet: www.computerpanorama.hu
Telefon: 456-6964, E-mail: terjesztes@computerpanorama.hu
Computer Panoráma Kiadói Kft., 1091 Budapest, Üllői út 25.

*Extra szolgáltatás: minden küldeményt légpárnás, ütés- és törésbiztos borítékban, ajánlott küldeményként postázunk, amelynek költségeit az előfizetési ár TARTALMAZZA.

CD/DVD

■	Shareware kollekció	8
■	Swish Lite és SwishMAX – Bonyolult dolgok – könnyedén	10
■	Ashampoo PowerUp XP – A testre szabott XP alapja	12

HÍREK

■	Hardver	16
■	Szoftver	20
■	Multimédia	22
■	Hálózat	24

AKTUÁLIS

■	Sulinet Expressz – irányváltás? – Szűkítések, bővítések	28
■	Cyberpszichológia – Kezelések a virtuális valóságban	30

FÓKUSZ

■	Vezeték nélküli kommunikáció – Kötöttségek nélkül	32
---	--	----

GSÚGSTECHNIKA

■	High-tech minden szinten – A hordozható hazugságvizsgáló	36
---	---	----

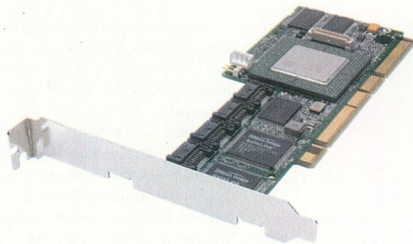
TOPTÉMA

■	Számítógép-analízis – Röntgen alatt a PC	38
■	Windows XP tuning (1.) – Finomhangolás	42
■	Windows XP tuning (2.) – Nyolc ügyes tweaker	46
■	Internetes telefonálás – Akár ingyen is cseveghetünk	48

HARDVER

TESZT	■	Barbone rendszerek – Kicsi a bors, de	50
	■	Nagyteszt: Barbone rendszerek – Így tesztelt a CP	58
TESZT	■	Fotónyomtatók – Fotólabor az asztalon	60
	■	Nagyteszt: Fotónyomtatók – Így tesztelt a CP	65
TESZT	■	Webkamerák – Vigyázó szemek	66
	■	Nagyteszt: Webkamerák – Így tesztelt a CP	72

HARDVER

TESZT	■	SATA vezérlőkártyák – Csak sorban	74
	■	LG 2320A – A nagyképű	78
	■	Teszt/Motorola V300	80
	■	Teszt/XGI Volari Duo V8 Ultra	80
	■	Teszt/Zoom 56k Bluetooth Modem	80
	■	Teszt/BTC DRW1008IM	81
	■	Teszt/Mercury DVD-238V	81
	■	Teszt/Terratec Mistify Claw	81
	■	Teszt/Canyon 916GM-L	82
	■	Teszt/Canyon 916PEA-L	82
	■	Teszt/Ozaki Home Theater Headphone	82

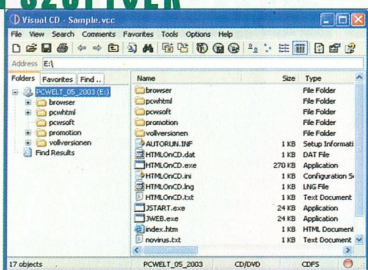
SZOFTVER

TESZT	■	Teszt: Genealógiai szoftverek – Családfakutatás és -készítés	84
	■	Fájlrendszerek Linuxra – Tessék választani!	88
■	■	Shortcut újdonságok – Képváltás – „huszárvágással”	92
■	■	Shareware/TuneUp Utilities	94
■	■	Shareware/SmartWho is 4.0	94
■	■	Shareware/ACD Videomagic 1.0	94
■	■	Freeware/GameXP	95
■	■	Freeware/Visualizer IB 2.5	95

ÁLLANDÓ ROVATOK

CP-infó	3
Tartalom	4
CD-/DVD-melléklet	6
Olvasók fóruma	26
Adatbank	126
Itt keresse	126
CP-szerviz	127
Impresszum	127
Előzetes	128

SZOFTVER

- Freeware/Visual CD 95
- Játék/Hírek/Hitman3 96
- Játék/Hírek/Juiced 96
- Játék/Hírek/Bard's Tale 96

HÁLÓZAT, KOMMUNIKÁCIÓ

TESZT

- Net-teszt: rádióadók – Hálós rádiók 98
- Hotspot-vezérlés (2.) – Valami WLAN 102
- Siemens SX1 – Csúcsra járva 104

ELMÉLET

- 3D-s modellezés és grafika (3.) –
Megszépitett gömbök 106

GYAKORLAT

- Excel: Munkaidő-nyilvántartás – Óra-rend 108
- Problémamentes kikapcsolás – Jó éjt PC! 112
- Hangkártyák telepítése – Hogy azután szóljon... .. 116
- MS Word – Karakterek és formátumok 118

BUSINESS

- Illegális szoftverek – Bűn és bűnhődés 120
- Cégvilág 123

BOLTKÓSTOLO

- A luxus csecsebecsétől Mike Rowe-ig –
Az új dimenzió 124

INTERJÚ

- Beszélgetés Török F. Lászlóval -
Fejlesztések és fejlődések 130

SZÁMÍTÓGÉP-ANALÍZIS

Röntgen alatt a PC 38

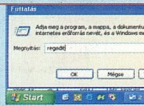
Vannak a számítógépünknek trójai vagy kényeszeres betárcsázó lakói? Azért szeretnénk sétálgatni a videokártyánk, mert nem illenek hozzá a meghajtói? Mely programokra van igazán szükségünk, és melyek foglalják csak potyára a helyet? Cikkünk segítségével ki-ki összebarkácsolhatja a saját eszközeit, amelyek olyan információkkal látják el, amelyeknek még a profi tuningolók is örülnének.

WINDOWS XP TUNING

Finomhangolás 42

Miért nem meret valaki a szobájában rendet rakni, és miért tologatja hetekig a háztartásban az apróbb javításokat? Mert az olyan fárasztó. Ugyanígy vagyunk, amikor a saját PC-nk háza táján kellene rendet rakni, operációs rendszerünket kellene javítani. Pedig léteznek gyors és egyszerű módszerek.

INTERNETES TELEFONÁLÁS

Ákár ingyen is cseveghetünk 48

Ha elegünk van a több tízezer forintos telefonos számlákból, ám mégis szeretnénk tartani a kapcsolatot távol élő barátainkkal, családtagjainkkal, akkor érdemes kicsit elmélyülni az internetes telefonálás rejtelmeiben. A vilghálón keresztül ugyanis akár ingyen is beszélgethetünk ismerőseinkkel, legyenek azok a Föld túlsó felén.

Jelen lapszámunk 32 000 példányban készült. A MATESZ 2003. IV. negyedévi gyorsjelentése szerint az átlagos terjesztett példányszám 28 975 darab, az átlagos remittenda 2871 darab.

A Szonda Ipsos és a GfK Hungária piackutató intézetek Médiaanalízis című munkája szerint olvasóink kimagasló jövedelemmel rendelkező, többnyire vezetőbeosztásban lévő fiatal, illetve középkorú férfiak. A számítástechnikán kívül kiemelten érdeklődnek a technikai témák – szórakoztatástechnika, autók – iránt, de nagy jelentőséget tulajdonítanak a környezetvédelemnek is.

2000. őszén indult be a Median webaudit, amely honlapunk látogatottságát is méri. Nyitóoldalainkat, a kutatások alapján, havonta több mint 135 ezren töltik le, az ingyenes hírleveleinket előfizetők száma pedig meghaladta a 4000-t.

Computer Panoráma le

Grafika

- ACA Capture Pro 4.1
- ACD FotoCanvas 3.0
- ACD PhotoSlate 3.0
- CoverGold Pro 1.7
- Crazy Marker
- DVD 2 AC3 Ripper 3.0
- Fisheye Player
- Full Image Info 1.1
- Image Cutter 1.0
- Mazaika 2.1
- Ulead Photo Explorer 8.0 Trial

Hálózat

- AET Tracer Pro 3.01
- Allegrosurf 6.01
- AutoFTP Pro 4.0
- Bassline WinPopUp
- DNS4ME 3.1
- Email Sentinel Pro 2.5
- Extract Emails 2.0
- FastSMS III 3.2
- File Sharing Sentinel
- FTP Voyager 10.0
- HDftP 1.32
- LiteServe 2.6
- Norton AntiSpam 2004
- Outlook Attachment Sniffer 3.6
- Penneck's Email Notifier 1.12
- RadarSync 2
- Visual Chat 2.57

Zene

- AudioSlimmer 1.15.2
- Audiotools 4.61
- AV MP3 Morpher 1.051
- DVD 2 MP3 Ripper 3.0
- Helium2 1.76
- iRadio 1.1
- MidiToX 1.0
- Monitor 1.01
- Signal-Gen
- Tomato MP3 Download Manager 1.0a
- YoGen Audio Recorder

Felhasználói

- Advanced Explorer 2.5
- AutoRun Pro 2.0
- Barcode Maker 3.48
- DFineBackup 1.14
- Disktest Pro 1.3
- DriveSitter 1.11
- EF System Monitor 2.30
- Filemap 300
- GameShock 1.3
- Hex Workshop 4.22
- HS Winperfect
- Magic Hotkey
- OceanTiger jDeveloper 2.0

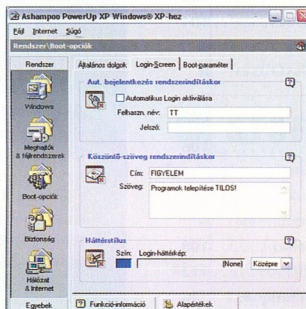
CD-Hotline

A CD-/DVD-mellékletekkel kapcsolatban a cdsupport@cpanorama.hu címre írhatnak. A legtöbbszor feltett kérdésekre bármikor választ kaphatnak a www.computerpanorama.hu/cdsupport oldalon. Látogassanak el ide bátran, ha a lemezek használatával bármilyen probléma felmerülne.

Amennyiben az újsághoz kapott lemezek bármelyike törött, felülete sérült vagy meghajtója nem olvassa rendesen annak tartalmát, kérjen cserelemet a terjesztes@cpanorama.hu címen, vagy hívja terjesztési osztályunkat a 06-1-456-6964-es telefonszámon.

Ashampoo PowerUp XP

Teljes verzió E havi számunkban bővebb összeállítást találnak a Windows XP tuningolási lehetőségeiről. Mind ezt még egy teljes verziós XP tuningoló szoftverrel is megfejeljük! A programról a 12. oldalon részletes leírást olvashatnak.

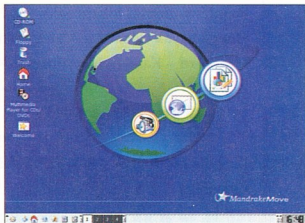

Az indítóképernyő testre szabása

MandrakeMove 9.2

Teljes verzió A Mandrake Linux legújabb rendszeréből a fejlesztők egy CD-ről futtatható változatot is készítettek, amelynek a segítségével anélkül ismerkedhetünk a Linux-szal, hogy telepítenünk kellene. Néhány apró alapbeállítás után egy tökéletesen működő otthoni vagy irodai rendszerhez juthatunk, amellyel internetezhetünk, játszhatunk vagy éppen DVD-t nézhetünk, audio-CD-eket és MP3 dalokat hallgathatunk. A MandrakeMove használatához elegendő betenni a CD-t a meghajtóba, és onnan indítani a rendszert. A nyelv kiválasztása

és a felhasználó megadása után máris egy működőképes Linux előtt ülünk, amelyet ezután tovább konfigurálhatunk (internet, hálózat stb.). A dolog érdekessége, hogy a konfigurációs állományokat egy USB kulcsra (USB memóriára) is tárolhatjuk, így nem kell minduntalan újrakonfigurálni az egész Mandrake-et, miközben a gépen található eredeti operációs rendszer (mondjuk a Windows XP), érintetlen marad. Ha ismét a Windowsban szeretnénk dolgozni, elég újraindítani a gépet, és indulás előtt kivenni a MandrakeMove lemezét a meghajtóból. A MandrakeMove tehát egy valódi „mobil” operációs rendszer, vihetjük magunkkal bárhová, ahol telepíthetjük anélkül szeretnénk Linuxot használni. Bár a rendszer felülete nem használható, a területi beállítások és a billentyűzet-kiosztás természetesen átvihető magyarra.

Igazi Mobil Linux, a MandrakeMove

Swish Lite

Teljes verzió A web és a multimédia összehasonlításának legszébb példái az internetet előzőlő flash-formátumú weboldalak, játékok és egyéb alkalmazások. Az ilyen flash-állományok látán sokaknak a Macromedia termékei jut-

mezmelléklet 2004/3

Offline megrendelő

Mint azt bizonyára sokan tudják, a Computer Panoráma bármely kiadványa megrendelhető az interneten keresztül is, beleértve az újságot, a különszámokat és könyveinket egyaránt. Akinek van internetkapcsolata, de szeretné minél olcsóbban „megúszni” a kiadványok kiválasztá-

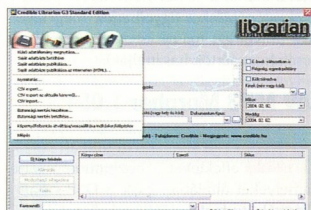
sát, a lemezeink *MEGRENDELO* könyvtárban található programcskával offline böngészheti végig a kínálatot, kiválaszhatja a kívánt terméket, és mindössze arra a néhány másodpercre lesz szüksége online kapcsolatra, amíg a megrendelést egyetlen gombnyomással elküldi nekünk.

nak az eszébe, holott van ezeknél egyszerűbb (és nem utolsósorban olcsóbb) megoldás is. CD-/DVD-mellékletünkre egy ilyen program is felkerült, amelyről a 10. oldalon részletesen is olvashatnak.

Librarian G3 Standard v3.2

Teljes verzió

A *Librarian 3.0 Personal* változata már vendégeskedett lemezünkön a teljes verziók között. Ez alkalommal a nagyobbik testvér legutóbbi változatát adjuk közre, amely számos új funkcióval segít az otthoni könyvgyűjtemény egyszerű nyilvántartásában. A használathoz szükséges regisztrációs állomány (libregsz.dat) a program könyvtárában található.

A *Librarian* segítségével gyerekjáték nyilvántartani az otthoni könyvgyűjteményt

ZoneAlarm 4.5

Teljes verzió

Az egyik leghatékonyabb tűzfalsoftver legújabb változatának telepítésével biztonságban tud-

hatjuk adatainkat a hackerektől és a kémprogramoktól. A telepítőkészlet tartalmazza az ingyenesen használható változatot és a professzionális kiadás próbaverzióját egyaránt.

Backup Timer 2.0.1

Teljes verzió

Ha a fontos adatainkról nap, mint nap szeretnénk egy bizonyos időpontban szeretnénk biztonsági másolatot készíteni, ez a program a legegyszerűbb megoldás rá. Könnyen kezelhető és lelkiismeretesen dolgozik.

Safe XP 1.4.1.17

Teljes verzió

Ha elégedetlenek vagyunk a Windows XP néhány automatikus segítségével, és szeretnénk tőlük átmenetileg – vagy véglegesen – megszabadulni, a *Safe XP* segítségével könnyen testre szabhatjuk a rendszerünket. Letölthetjük a Messengert vagy éppen a Media Player bizonyos funkcióit.

Játékok a DVD-n

Méretüknél fogva csak DVD-mellékletünkre kerülhetett fel, de bizonyára hosszú időre kellemes szórakozást kínál a Microsoft gondozásában megjelenő két játék próbaverziója. A *Halo*-t feltehetően nem kell külön bemutatni a konzolok világában jártas játékosoknak, a *The Dungeon Siege* neve viszont a kalandjátékosok számára csengeth ismerősen.

Lemezeink vírusmentességét minden hónapban a *VirusBuster* ellenőrzi.

Felhasználói

- Pane Cutter
- Prokon 10.0
- Tech-Pro Utilities QuickSync 1.0
- Tech-Pro Utilities Search 1.01
- TransMac 6.1

Csodálatos Görögország

Sok olvasónk kérésére a *Csodálatos Görögország* c. sorozat végére érve, annak első részét – amely anno MPEG-1 formátumban jelent meg mellékletünkön – ismét közreadjuk, ez alkalommal asztali DVD-lejátszóban is megtekinthető változatban.

Rodosz

A néphagyomány a sziget nevét a rhodon (rózsa) szóból származtatja, s ez már következtetni enged a vidék dús növényzetre, tarka rétfjére. Ezt a csodálatos tájat mutatjuk be Önöknek 34 percen keresztül. Bővebb információ a www.thesszalia.hu oldalon olvasható.

A film lejárásához DVD-lejátszóprogram szükséges, illetve a film asztali DVD-lejátszókon is megtekinthető.

DVD-vel is!

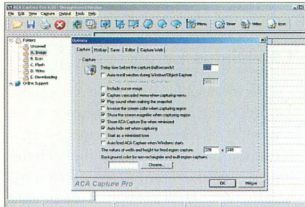

A Computer Panoráma márciusi száma vagy 3 CD-vel, vagy egy DVD-melléklettel vásárolható meg. Az asztali készüléken is lejártható DVD-s kiadás vásárlói, a CD-mellékleteken is szereplő programokon és rajzfilmen kívül, egy görögországi úti-írt, valamint az *Ideális gyanúsított* című színes amerikai krimi is megkapják. „*Tony Aaron* magánnyomozó, de sajátos vállalkozásból tartja fenn magát. Feleségével, *Hazel*-lel alibit és tanúkat szolgáltat házasságtöréshez. Egy alkalommal azonban a letelepezés pillanatában viszont találja a szállodai szobában feleségét és kliensüket, akiről kiderül, hogy *Stasio*, a híres festő. A rendőrség nyomozásába kezd, de Frank is azon dolgozik, hogy kiderítse, mi történt. Később azonban Tony-ra terelődik a gyanú...”

VirusBuster
www.virusbuster.hu

ACA Capture Pro 4.1

Grafika Nagyon kulturált kinézetű képlelő program, amellyel filmet, időzítő egyedi képeket és különleges alakú képterületeket is lementhetünk képként. A honlapok hosszúság alakja, valamint a sorozatfelvétel talán más programokból is ismerős, de ki tudja, talán éppen ez a program fog megtetszeni nekünk.

Fisheye Player

Grafika Ha a digitális fényképezőgépekhez vásárolunk egy házszem optikát, akkor a vele készült képeket ezzel a programmal tekinthetjük meg úgy, hogy az arányok megfelelőek lesznek (a panorámakép előnyös tulajdonságai pedig megmaradnak). A házszem optika jellegzetes kör alakú, nagy torzítású képet ad, ám a látószög eléri, mi több, meg is haladhatja a 180 fokot. Ez eget fényképezve csodálatos körpanorámák készíthetők a fényképezőgéppel, de használjuk a lehető legnagyobb felbontást!

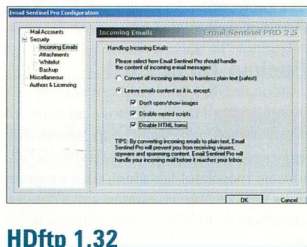
Allegrosurf 6.01

Hálózat Ez tulajdonképpen egy proxy szerver, amely egyetlen gépen működik. Teljesen sztransparens, és nemcsak a védelemről gondoskodik, hanem a letöltést is gyorsítja azzal, hogy a már letöltött fájlokat eltárolja, hátha egy másik felhasználó is ugyanazokat a fájlokat fog

ja igényelni (egy helyi hálózaton ez nem is olyan ritka). A program egy motorból áll, és egy konfigurációs programból áll, ez utóbbiban akár egyes szerverek hozzájárását is korlátozhatjuk.

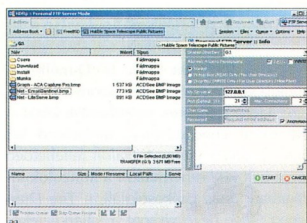
Email Sentinel Pro 2.5

Hálózat Ez a program a tálcára ülve figyel, hogy mikor nyitunk meg csatolt állományval rendelkező levelet, és gondoskodik arról, hogy ne induljon el közben gyanús, fertőzött script, és a HTML alapú kérdőívek se zavarjanak (spam). A legnagyobb biztonságot adja, amikor a bejövő leveleket sima szöveges formátumra alakítjuk, így biztosan nem indul el egyetlen ártalmas rutin sem (igaz, egy levelet formázását elveszítjük).

HDftp 1.32

Hálózat Ez is egy FTP kliens, amelynek a különlegessége abban rejlik, hogy egy beépített FTP szerverrel is rendelkezik. A kezelői felülete nem a hagyományos követi, ugyanakkor tökéletesen egyszerűen kezelhető, a gyakran használt site-ok konkrét könyvtáira mutató linkekkel pedig gyorsan csatlakozhatunk egy szerverhez.

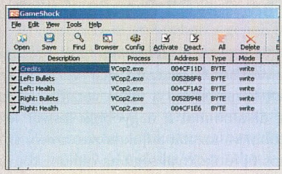

LiteServe 2.6

Hálózat Könnyen telepíthető és konfigurálható, komplex HTTP, FTP és SMTP szerver egyben. A webszerver ke-

A szerkesztő választása: GameShock 1.3

Felhasználói Egy játékprogramban lévő csalás elhelyezése talán még nem olyan nagy baj, mintha egy programot törnénk fel. Ez a program a már régen ismert trükköt alkalmazza: elemeli a program egy adott állapotát, majd a kérésünkre készíti egy másik felvételt. A program memóriában lévő két változata között megkeresi a különbségeket, a listában tallózva és keresve pedig megtalálhatjuk az olyan változó értékeket, mint a pontszám vagy az életek száma. Ha ügyesek vagyunk és szerencsénk is van, akkor „bepokeolhatjuk” a végtelen éleletet vagy éppen a löszert. Nagy méretű programoknál a hatékonysága csökken, de azért semmit nem veszít ötletességéből.

zeli a scripteket, az FTP pedig három priviligizált szintet. Az SMTP-vel levelet küldhetünk, a Telnet „szerverrel” pedig a számítógépünket figyelhetjük meg távolról (mivel ezt mások is megtehetik, ezért csak hozzáértők használják).

AV MP3 Morpher 1.051

Zene Ezzel a programmal olyan effektusokat hozhatunk létre, amelyeket általában csak a DSP-s hangkártyák tudnak előállítani (hardverből), mint például a hangmagasság transzponálása és visszhangosítás. A program valós időben tud effektusokat alkalmazni az MP3 fájlokon, a hangkártyától teljesen függetlenül. Lejátszólista-készítőként sem utolsó, a külsője pedig igazán tetszetős.

Helium2 1.76

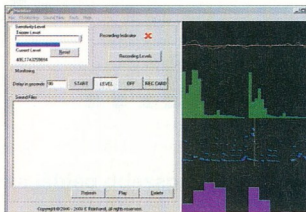
Zene Ez egy – szinte tökéletes – lemezkatálógáló program, amely az internetről lekéri az albumaink borítóit, a lemezek számainak címeit, a

Havi top 10 – hazai

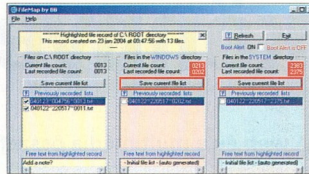
1. (1) Total Commander 6.01
2. (2) Norton Antivirus frissítés
3. (3) Winamp 5.01
4. (4) FlashGet 1.4
5. (5) DivX Bundle 5.11
6. (6) Getright 5.02
7. (7) QuickTime Player 6.5
8. (8) WinZip 8.1 SR-1
9. (9) MSIE 5.5 Magyar
10. (–) KaZaA Media Desktop 2.6

Forrás: www.letoltes.com

egyszerű FFT ábra, amely alapján be tudjuk állítani azt, hogy milyen hangernél kapcsoljon be az automatikus hangfelvevő.

gátalok alkalmával menthetjük is a listát. Külön menthetjük az egyes meghajtókat, a Windows és a Windows/System könyvtár is. A program a Windows indulásakor is képes ellenőrizni a fájlokat.

Havi top 10 – külföldi

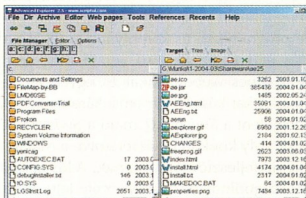
1. (1) KaZaA Media Desktop
2. (2) IrfanView 3.80
3. (–) Opera 7.23
4. (3) Ad-Aware
5. (4) ICQ Lite
6. (–) Total Commander 6.01
7. (7) SpyBot Search and Destroy
8. (6) iMesh
9. (–) Tablature Editor
10. (5) WinACE

Forrás: CNet (www.shareware.com), Tucows (tucows.euroweb.hu), Simtelnet (www.simtel.net)

Advanced Explorer 2.5

Felhasználói

Ezt a programot azért választottuk a gyűjteményünkbe, mert Java alatt még nem találtunk korrekett fájlkezelő programmal. Íme egy ilyen program, amely a szolgáltatásaiban ugyan még nem vetekszik még a Windows Commanderrel sem, de arra jó, hogy bármilyen operációs rendszer alatt futtassuk ezt a kétablakos fájlkezelőt.

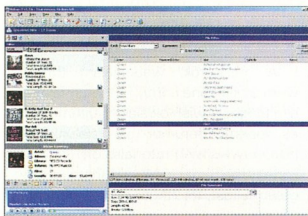

Prokon 10.0

Felhasználói

Az utóbbi idők egyik legnagyobb tudású konverziós programja, elvileg négyszázezer konverziót végezhetünk el a rendelkezésre álló mértékegységek között. Nem tűnünk, ha azt állítjuk, hogy a program a ma ismert mértékegységek többségével elböldög, emellett az összes elemről és állandóról részletes információval szolgál.

kezelése pedig fölöttébb egyszerű. Mivel a program intelligensen kezeli az MP3 albumokat, ezért arra is van lehetőség, hogy külön információkat raktározzunk el ezekről. A programban egy igen jó ID3 és CDDB kezelőmodul is van, és ami a legjobb, a katalógus azt is rögzíti, mennyire szeretünk egy számot.

Monitor 1.01

Zene

Ez egy egyszerű hangfelvevő program, amely a bemeneti hangokkal kapcsolatos grafikonokat tudja megjeleníteni. Ilyen az oszcilloszkóp és az

DriveSitter 1.11

Felhasználói

Tálcára ülő merevlemezkezelő program, amely nemcsak a lemezünkön lévő szabad helyet jeleníti meg, hanem a S.M.A.R.T. ismert és ismeretlen értékeit, valamint a T.E.C. (Threshold Exceed Condition) dátumot, amely azt jelzi, hogy a S.M.A.R.T. előrejelzése szerint mikor fog tönkremenni. A meghajtók olyan rejtett funkcióit is megtekinthetjük vele, mint például az automatikus önteszt ciklusideje.

Filemap 300

Felhasználói

Ötletes kis program, amely figyelemmel kíséri a meghajtók fájljait – régen egy vírusvédelmi program működött így. Ha változást talál (új vagy törölt fájl), akkor azt jelzi. A vizs-

Egyszerűbb rendelés -

RENDELJEN NETEN!

A Computer Panoráma e-boltja a nap 24 órájában nyitva áll Ön előtt.

Computer ONLINE

NYITV@

0-24

www.computerpanorama.hu/ebolt

Bonyolult dolgok – könnyedén...

A web és a multimédia összefonódásának legszebb példái az interneten előzőlő, Macromedia flash formátumú weboldalak, játékok és egyéb alkalmazások. Az ilyen flash álmányok szerkesztése nem túl egyszerű feladat, kivéve, ha a Swishzone termékeit használjuk.

A Macromedia termékei (FlashMX, StudioMX, Director stb.) egyedülállóak a multimédia- és flash-tervezés piacán. Ez tény. A másik tény viszont az, hogy ezek a fejlesztőeszközök bizony a profik számára készülnek, a kezeléjük komplex, s hogy mennyibe kerülnek, arról jobb nem is beszélni... Mi tehát a teendőnk, ha egyszerű átlagfelhasználóként egy kicsit barangolni akarunk a multimédiás weboldalak világában? Esetleg egy jópofa animációt szeretnénk viszonylag könnyen összedobni? Nos, ebben az esetben a méltán népszerű *Swish-csomagokat* érdemes használnunk.

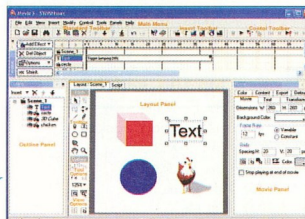
Egy kis történelem

A flash-animációk sikereséjének kezdetén (kb. 1999-ben), David Michie, egy ausztrál szoftvermérnök jó érzékkel megáldva megalapította a Swishzone nevű céget, és előrukkolt a *Swish1.0* nevű

szoftverrel. Tapasztalata bőven volt, hiszen előzőleg a Macromédiának dolgozott. Szoftvere rövid idő alatt roppant sikeres lett, hiszen egy nagyon látványos flash-reklámot vagy bannert percek alatt meg lehetett vele szerkeszteni, mindenféle programozói és komolyabb grafikai tudás nélkül. Ez az első verzió még nem volt képes weboldalakat és egyéb alkalmazásokat készíteni, nemsokára azonban megjelent a *Swish 2.0*, majd a *SwishMAX* – komoly konkurenciát teremtve a Macromedia fejlesztőcsomagjainak. A kis ausztrál cégből azóta „nagy” cég lett, több mint 200 ezer elégedett felhasználóval, és hárommilliónál is több letöltött demóverzióval. Az alapötlet pedig maradt a régi: ne csak a szakemberek számára legyenek elérhetőek a divatos flash-technikák és szemet gyönyörködtető effektek!

A svájci bicska

A Swish (*Swish-knife*, jelentése: svájci bicska) valóban egy többfunkciós, mindentudó eszköznek bizonyul, a kezdő és a profi webmesterek vagy grafikusok kezében egyaránt. A szoftver (bármelyik verzióról is legyen szó) elindítása után egy áttekinthető és könnyen megszokható felületet kapunk. A Swish szerkesztési metódusa az idővonalra (*timeline panel*), az objektumokra és az effektusokra épül. Ebből a három alapelemből tudjuk létrehozni a dinamikus mozgó, interaktív flash-movie állományt (természetesen

Szöveg, kép vagy rajz – bármit mozgásra bírhatunk...

standard *swf* formátumban). Az idővonal értelemszerűen a „mozi” időszeléseit mutatja. Minden objektum külön rétegen jön majd létre – az objekt lehet szöveg, kép, vektorgrafika vagy akár hangeffektus.

Ha létrehoztuk a kívánt elemeket, az idővonalon kiválasztjuk azt, amelyikhez effektust vagy akciót akarunk rendelni, és itt mutatkozik meg igazán a Swish előnye. A Macromedia szoftverei, komplexitásukból fakadóan, programozói és grafikusai teljesítményükre bízzák az „effektezést”, azaz az animáció látványosságát. Ez így is van rendjén, hiszen a profi flash-szerkesztők „rengeteg” mindent tudnak

Swish a weben

A fejlesztők weboldalán (<http://www.swishzone.com/>) rengeteg leírást, segítséget, Swish-oldalak gyűjteményét és persze fórumot is találunk. A <http://www.swish-tutorials.com> címen a komolyabb érdeklődők találhatnak rengeteg leírást, letölthető példaprogramot és persze linkeket is. A <http://swishit.com/> és a <http://www.templatekit.com/> oldalak előre elkészített (ingyenesen letölthető) oldalvázakat és dizájn elemeket találhatunk. A <http://www.swishdepot.com/> portál pedig egy gyűjtemény, mindent megjelthetünk, ami ezzel a szoftverrel kapcsolatos.

Csillogó-villogó flash-oldalak, amelyek nem a Flash-ben készülnek

Mi a flash?

A flash egy a Macromédia által 1988-ban kifejlesztett, vektorgrafikára épülő animációs fájlformátum, illetve szerkesztőprogram. Népszerűsége (látványosságra mellett) a platformfüggetlenségnek, a kis méretnek és a sokoldalúságnak köszönhető. Az ún. flash formátumú oldalak és grafikai elemek mára annyira elterjedtek a világhálón (is), hogy a flash egyfajta „szabvánnyá” nőtte ki magát a látványos, web-alapú ábrázolások terén.

Több forrás is foglalkozik a flash-odlak kategorizálásával, tutorialokkal és mindennel ami ezzel a formátummal kapcsolatos. A <http://www.flashkit.com>

vagy a <http://www.macromedia.com> címen érdemes kezdeni a barangolást. Az újabb Windows verziók automatikusan megjelenítik a flash-fájlokat, ellenkező esetben a <http://www.macromedia.com/getflashplayer/> címről kell letöltenünk a lejátszót. Magyar oldalak közül a <http://www.swf.hu> portált érdemes mindenképpen megnézni: itt sok egyéb mellett egy remek site-gelériát is találhatunk, jobbnál-jobb flash-odlak linkjeivel. A legjobb azonban ha a „klasszikus”, poénos rajzfilm-odlakat nézzük meg: <http://www.killercartoons.com/>, <http://www.killfrog.com/>.

Programozunk – játszva és könnyedén

takozik a Swish előnye: haladó szinten úgynevezett *sprite*-okkal operálhatunk, amelyek tulajdonképpen a „mozi a moziban” elvet követve megkönnyítik a buttonok (gombok), a menük és a bonyolultabb elemek létrehozását. Szintén gyorsítja a munkát, hogy a menük, illetve a menügombok létrehozásához külön „button” objektumvázat használhatunk. Komplexebb projektekben jól használható a komolyabb Flash-szerkesztőkből már ismerős, beépített *scene-editor*: ekkor a mozi fejezetekből (epizódokból) építjük fel. Természetesen az epizódok között ugrálhatunk, változókát cserélhetünk, illetve tetszős szerinti sorrendben variálhatjuk őket.

Elkészült műveinket a Swish saját, *swf* formátumba menthetjük el, ha pedig végleg befejeztük a munkát, akkor a Macromédia *swf* formátumba, AVI-fájlba vagy futtatható EXE állományba exportálhatunk. Az exportált *swf* fájlok semmilyen sem fognak különbözni a FlashMX által létrehozott állományoktól, a flash-lejátszókkal való kompatibilitás tehát tökéletes. Ha nem vagyunk

profi webmesterek, akkor a *copy HTML to clipboard* paranccsal a vágólapra másolhatjuk azt a pár utasítást, amely a böngészőnek szükséges az *swf* mozi lejátszásához. Ezt a pár sort bármilyen weboldal-szerkesztőben (vagy akár a jegyzettömbben) beillesztjük, és máris készen van a flash-weboldal!

Egyszerűbb rajzokat is készíthetünk

Természetesen a Swish nem tud semmi olyat, amit a professzionális szerkesztőkkel ne tudnánk megoldani, viszont jóval könnyebben kezelhető, kezdők számára mindenképpen áttekinthetőbb, a teljes SwishMX ára pedig kb. 20 000 forintnak megfelelő euró. (Csak összehasonlításképpen: a FlashMX 2004Pro körülbelül 200 000 forint, szóval pontosan egy nullával több). Természetesen előbb-utóbb beleütközünk az egyszerűség korlátaiba: a Swish-nek nagyon egyszerű rajzoláselemek és „kamerakezelése” van, rajzfilmeiket, nagyon bonyolult weboldalakat, illetve programozást alkalmazásokat nem fogunk tudni készíteni a segítségével. Ha viszont gyorsan és egyszerűen akarunk látványos dolgokat művelni – nos, akkor ez a „svájci bicska” tökéletes választás lesz.

Henryke

csaba.kazari@cpanorama.hu

(amit a Swish nem), a Swishzone szoftverek ezen a területen nem is akarnak versenyezni a nagy előddel.

Az effektusok terén azonban kétségtelesenül a Swish viszi a pálmát: a MAX verzióban például több mint 250 előre elkészített hatáshál választhatunk, ráadásul ezek mindegyikét gyakorlatilag egyetlen kattintással rendelhetjük hozzá objektumainkhoz. Ha például azt szeretnénk, hogy az általunk begépelte „Hello World!” felirat fellobbanjon, majd darabokra esve „aláhulljon” a képernyőről, akkor elég ha kiválasztjuk a megfelelő effektust (explode), és máris kész a látványos animáció.

Persze ha csak a beépített hatásokat használhatnánk, akkor könnyen unalomba fulladna kezdetben látványos munkánk. Ennek kikerülésére a Swish minden effektusa a végtelenségig paraméterezhető. Egy kis kísérletezéssel és gyakorlattal olyan látványelemeket készíthetünk, amilyeneket senki más. Jó példa erre az elsőre egyszerűnek tűnő *move* (mozgatás) parancs: alapesetben A-ból B-pontba kerül át az objektum. Megfelelő paraméterezéssel (és kis türelemmel) azonban egy olyan perspektívakon „megdöntött” *scroll*-felirat készíthetünk, mint amilyen a Star Wars filmek elején úszik át a világrőrön... Viszont ugyanezzel a *move* paranccsal (másféle paraméterekkel) elérhetünk olyan hatást, mintha egy láthatatlan ceruza éppen „rajzolná” az előzőleg bevitt szöveget. És ez még csak az egyik parancs volt a több mint 250-ből!

Haladó szinten is

Aki egy kicsit is ismeri például a Flash MX-et, az a fenti sorok láttán valószínűleg csak legyint egyet – „mit nekem a Swish, amikor csak effektusokat tud készíteni, bezzeg én *micsoda funkciókat/menüket/stb. tudok létrehozni a Flash-ben az action-scriptek segítségével!*” Ez tökéletesen igaz volt, legalábbis a Swish régebbi verzióinak az esetében. A CD/DVD-mellékletünkön is megtalálható *Swish-lite*, vagy komolyabb társa a SwishMAX azonban mára kinötte magát.

A beépített (vagy általunk megírt) scriptek segítségével bármilyen bonyolultságú műveletet felügyelhetünk és leveleznyelhetünk: megírhatunk egy komplett játékot, egy MP3-lejátszót vagy bármilyen látványos és interaktív kezelőfelületet. A bonyolultabb fejlesztések alatt is megmu-

A testre szabott XP alapja

E havi számunkban bővebb összeállítást találnak a Windows XP tuningolási lehetőségeiről. Mindezt egy teljes verziós XP tuningoló szoftverrel is megfejeljük!

Az Ashampoo cég szoftvereiről ritkán lehet rosszat mondani, rendszertuningolók és karbantartók pedig egyenesen a legjobbak közé tartoznak. A Windows XP számos olyan lehetőséget rejt magában, amelyről az átlag felhasználó adott esetben mit sem tud. Ezek kihasználásával a rendszer nemcsak kényelmesebbé, hanem gyorsabbá és adott esetben biztonságosabbá is tehető.

Finomhangolás

Nevével ellentétben az Ashampoo PowerUp XP nemcsak Windows XP, hanem a Windows NT és a Windows 2000 rendszerek igény szerinti finomhangolását is elvégzi. A program közvetlen hozzáférést nyújt számos beállításhoz és rendszerparaméterhez, ezek között sok olyanhoz is, amely Windows alatt – avatatlan kezeknek – közvetlenül nem szerkeszthető. Bár akadnak olyan beállítások is, amelyeket több apró segédprogram segítségével magában a Windowsban is módosíthatunk, a PowerUp XP használatával jóval egyszerűbben és gyorsabban érjük el ezeket a funkciókat.

Titkos Windows funkciók

Néhány, az Ashampoo PowerUp XP által támogatott beállítás Windows alatt nem áll közvetlenül rendelkezésre – ezeket a PowerUp XP nélkül csak azok érhetik el, akik kellően bátrak a Registry manuális módosításához. Ez azonban nem teljesen veszélytelen művelet, ráadásul adott esetben fáradságos, és elmélyült ismereteket feltételez.

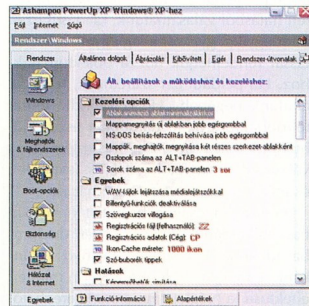
Akár az indítóképernyőt is testre szabhatjuk

A Windows XP remek operációs rendszer, van azonban néhány új tulajdonsága, amelyek a felhasználó privátszféráját érintik. Az XP speciális regisztere megmutatja a legtöbb ilyen tulajdonságot, s ezeket a felhasználó szabadon ki/bekapcsolhatja.

Az Ashampoo PowerUp XP a Microsoft Office viselkedését is módosíthatja. Beavatkozhat például a naplőkezelésbe vagy a vágólap-komponensek megjelenítésébe stb.

Profilok

Ashampoo PowerUp XP támogatja a profilok használatát, amelyek lehetővé teszik egy adott konfiguráció elmentését, s szükség esetén helyreállítását. E funkció megkönnyíti a munkát, ha gyakran végzünk beállítás-módosítást rendszerünkön a különböző feladatokhoz, vagy több személy dolgozik a számítógépen, és van, aki

A Windows szinte minden fontos funkciója elérhető

el akarja zárni a kiválasztott funkcióhoz történő hozzáférést más felhasználók előtt.

Testre szabás

Miközben a PowerUp XP gyakorlatilag a Windows testre szabására szakosodott öt magát is kezelebbé lehet tenni. Az Ashampoo PowerUp XP két programrészből áll (illetve háromból, ha a nyelvszerkesztőt is ide számítjuk). Az első maga a program, amely a Windows felhasználói felületet tartalmazza a funkciók és beállítások szerkesztéséhez, finomhangolásához, a második pedig a vadonatúj funkciószerkesztő, amellyel mind a funkcióadatbank meglévő funkcióit, mind új funkciókat szerkeszthetünk és adhatunk hozzá az adatbankhoz.

Nyelvszerkesztő

Az új, integrált nyelvszerkesztő segítségével bármely, a programban előforduló szöveget átszerkeszthetünk, beleértve a felhasználói felület szövegeit, a szövegérzékeny sűgőszövegeket, a párbeszédkeket és még a hibajelentések szövegeit is. A programot tetszés szerinti nyelvre is fordíthatjuk, igaz, erre csak akkor van szükségünk, ha elégedetlenek vagyunk az eredeti szöveggel, hiszen az Ashampoo PowerUp XP előnyeik között azt is felsorolhatjuk, hogy „magyarul is tud”.

NL

cdsupport@panorama.hu

OKI C9000-ES NYOMTATÓCSALÁD

OKI

OKI Systems (Magyarország) Kft.
1051 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 12.
Telefon 327 4070 Fax 327 4076
e-mail: oki@nyomtato.com www.okihu.hu

KIEMELT VISZONTELEADŐK • BUDAPEST

Daten Kontor Trade Kft. 371-1635
Gránátalma Apple Center Kft. 315-1797
Humansoft Kft. 270-7692
Kventa Kft. 269-5262/190
Négyfűs Kft. 350-6157
Poli Computer PC Kft. 269-3587
PrintRex Bt. 222-2919
Processing Software 82 Kft. 267-6768
PUB Kft. 351-8409
R+R periféria 322-3034
Sprint Computer Kft. 237-5020
Var Kft. 222-2827

EGER Ansys Kft. 36/537-204

GYŐR Consultorg Bt. 96/413-818 • Másológépcentrum Kft. 96/313-008

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY Defin Computer Informatikai Rt. 62/246-810

KESZKEMÉNY Bestcom Kft. 76/485-119

GENUS Group Rendszerház Kft. 76/505-950

MISKOLC Bx-Next Kft. Számítógép Szalon 46/504-158

PÉCS Lettcomp Informatikai Kft. 72/511-183

SALGÓTARJÁN Coral Plusz Kft. 32/317-322

SOPRON Telecomp Kft. 99/338-555

SZEGED Sprint Computer Kft. 62/552-233

SZÉKESFEHÉRVÁR ITV Albatex Kft. 22/500-331

SZOLNOK Win Investor Rt. 36/413-086

SZOMBATHELY Flaz Számítástechnikai Kft. 94/501-890

OKI BEMUTATÓTEREM • BUDAPEST Printer Hotline Kft. 223-0229

C9500-AS SZÍNES NYOMTATÓ

OKI C9500
30 LAP SZÍNES
1200x1200 DPI
320 MB RAM

10GB HDD
PAPÍR 60-203G
DUPLIX EGYSÉG
83.000 LAP/HÓ

OKI
C9000-ES
SOROZAT

AZ OKI SYSTEMS MAGYARORSZÁG KFT. MINDEN 1999. JANUÁR 1-TŐL ÁLTALÁ FORGALOMBA HOZOTT LAPNYOMTATÓJÁNAK LEVILÁGÍTÓEGYSÉGÉRE (LED FED) ÉLETTARTAM GARANCIÁT VÁLLAL.

CRITO

1137 Budapest, Szent István krt. 18
Tel./fax: 349-2624, 359-9525, www.crito.hu, crito@crito.hu

Twinhead Notebook

14.1" XGA TFT
Mobil P4 2,2 Ghz CPU
28 MB DDR RAM, 40 GB HDD
DVD+CD RW Meghajtó
Ár: 259,900 Ft

ASUS L4400

14.1" XGA TFT
Celeron 2,4 Ghz CPU
256 MB DDR RAM, 40 GB HDD
DVD+CD RW Meghajtó
Ár: 269,900 Ft

QTEK

400 MHz XScale CPU
3 sávú GSM, GPRS
128 MB RAM, WM 2003 OS
240x320 színes TFT
Ár: 179,900 Ft

Isave 1,5 GB Pen-drive Kit

1,5 GB-os háttértár
USB 2.0,
kihajtható USB csatlakozó
Ár: 59,900 Ft

K|I|S|S DP-1000 DivX DVD Lejátszó

DVD, VCD, DivX, Picture CD,
MP3, Ogg Vorbis,
Progressive Scan

Ár: 59,900 Ft

K|I|S|S DP-500 DivX DVD Lejátszó

DVD, VCD, DivX, Picture CD,
MP3, Ogg Vorbis,
Progressive Scan, LAN

Ár: 84,900 Ft

K|I|S|S DP-508 DivX DVD Lejátszó

DVD, VCD, DivX, Picture CD,
MP3, Ogg Vorbis, 80 GB HDD
Progressive Scan, LAN

Ár: 99,900 Ft

4Tune DivX DVD Lejátszó

DVD, VCD, DivX, Picture CD,
MP3, Ogg Vorbis,
Progressive Scan,
Magyar OSD

Ár: 44,900 Ft

Kiss, I-save ASMAX Magyarországi disztributor

Minden notebook javítását vállaljuk

DVD-újraíró a legjobbaknak!

- ✓ Többre van szüksége, mint egy CD-íróra?
- ✓ Van 15 perce egy DVD megírására?
- ✓ Szeretne sok ezer forintot megtakarítani?
- ✓ Szeretné Magyarország piacvezető számítástechnikai magazinját havonta kézhez kapni?

Válassza a Computer Panoráma **PRO** előfizetést!

Rendelje meg most!

Telefon: 06-1-456-6964

E-mail: terjesztes@cpanorama.hu

Internet: www.computerpanorama.hu/elofizetes

LG GSA-4081B DVD-újraíró

Technikai adatok:

Maximális CD írási sebesség: 24x
Maximális CD újraírási sebesség: 16x
Maximális CD olvasási sebesség: 32x
Maximális DVD+R írási sebesség: 8x
Maximális DVD+R újraírási sebesség: 4x
Maximális DVD-R írási sebesség: 4x
Maximális DVD-R újraírási sebesség: 2x
Maximális DVD olvasási sebesség: 12x
Gyorsítótár mérete: 2 MB
Csatolófelület: IDE (ATAPI)

A doboz tartalma:

B's Recorder Gold - DVD író szoftver
B's Clip, neoDVD
1 db DVD-RAM 4.7 GB-os lemez
Audio kábel, IDE kábel, csavarok

OLVASSON ÉS ÍRJON!

12 Computer Panoráma
36 CD-nyi számítástechnikai program
+ LG GSA-4081B DVD-újraíró

39 990 Ft

Az akció a készlet erejéig érvényes!

A fenti ár CD-mellékletes Computer Panoráma előfizetésre vonatkozik.

A DVD-melléklettel megjelenő Computer Panoráma előfizetés LG GSA-4081B DVD-újraíróval mindössze 49 990 Ft.

■ **Notebook-örök** – A hordozható számítástechnikai berendezéseket ezernyi veszély fenyegeti. Az APC a hordozható rendszerek legismertebb gyártójával, a *Kryptonite*-tal közösen a noteszgépek biztonságát szolgáló termékek teljes skáláját fejlesztette ki. A termékcsalád két számkombinációs és kétkulcos kábelzárból, egy mozgásérzékelő-riasztóból, egy Vault zárból és egy speciális rögzítőhorgonyból áll. **Info:** www.apc.com

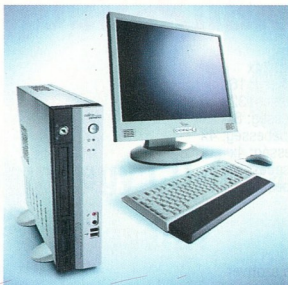
■ **2,5"-os S-ATA meghajtó** – A *Fujitsu* bemutatta az első 2,5 S-ATA (soros ATA) merevlemez meghajtót, amelynek szállítása április végén kezdődik, 40, 60 és 80 Gbájtos változatban. A 99 grammos meghajtók első sorban nagyteljesítményű hordozható PC-kben használhatók, de egyéb mobil, sőt asztali eszközökbe is beépíthetők. A rendszerintegrátorok és az OEM-ek már az elmúlt év végén megkapták a meghajtók mintáit. **Info:** www.fujitsu.com

■ **48 bites hangprocesszor** – A *Texas Instruments* (TI) bevezette az iparág legnagyobb teljesítményű digitális hangprocesszorát. Az új 48 bites *TAS5508* processzor jóvoltából az elektronikai eszközgyártók nagy teljesítményű és olcsó 5.1, 6.1 és 7.1 rendszereket gyárthatnak, 600, 700 vagy 800 watt teljesítménnyel. A *TAS5508* 1-8 hangcsatornát és 48 bites feldolgozó támogat. Ezek lehetővé teszik a kiváló hangminőségű otthoni színház és egyéb szórakoztató-elektronikai hangeszközök bevezetését. A *TAS5508*-at a TI kiterjedt teljesítményerősítő sorozatával kombinálva a gyártók olcsó, nagy teljesítményű hangrendszereket fejleszhetnek. **Info:** www.ti.com

■ SCENIC újonc

A *Fujitsu Siemens Computers* bemutatta legújabb *Premium PC*-jét, a kis helyigényű *SCENIC C610*-et. Kompakt kivitele ellenére az új modell a hagyományos, nagyméretű PC-k valamennyi előnyét felvontatja, és üzemeltetése is felhasználóbarát. Az új *Intel i865GV* lapkakészlet, a *Hyper-Threading* technológia, a kétszatornás memória, a *Serial ATA* és a gigabit LAN támogatása a nagyvállalat felhasználók igényeinek megfelelő teljesítményt és rugalmasságot kínálja.

Az egyszerű kezelhetőség érdekében a *SCENIC C610* egy csavarok nélküli összeszerelhető házat kapott, így szükség esetén valamennyi főbb eleme egyszerűen hozzáférhető, és

Kis helyigény, könnyű kezelhetőség: Fujitsu Siemens SCENIC C610

gyorsan, szerszám nélkül cserélhető. Az új *SCENIC C610* professzionális adminisztrációs funkciókat – például *DeskView* kliensfelügyeleti alkalmazást – kínál. Opcionálisan a szoftverteljesítést megkönnyítő *ManagerIT* alkalmazással is konfigurálható.

Info: www.fujitsu-siemens.com

■ Ultrahordozható ThinkPad

Az *IBM* bemutatta új *ThinkPad R50* noteszgépet, amelyet a világon elsőként automatikus merevlemez-meghajtó védelmi technológiájával szereltek fel, s amelynek üzemideje a 10 órát is elérheti.

Az új modell 350 és 400 mm-es (14" és 15"-os) képalátó változatban vásárolható meg. Utazósúlya kevesebb, mint 2,7 kg, vastagsága pedig 3,3 cm. A hosszú élettartamú akkumulátor egy második rendszerakkumulátorral kiegészítve akár 10 óra üzemidőt garantálhat.

A *ThinkPad R50* család több modelljében is megtalálható immár az *Intel Centrino* mobil technológia, az integrált *IBM 802.11 a/b/g* wireless, valamint az *IBM* beépített biztonsági alrendszere, amely a ve-

Akár tíz órán keresztül is folyamatosan üzemelhet az IBM ThinkPad R50 ultrahordozható noteszgép

zeték nélküli szabványoknak megfelelő titkosítás esetén a létező legbiztonságosabb mobil számítógépes környezetet kínálja.

Info: www.ibm.com

■ Konica Minolta multifunkciós

A *Konica Minolta Magyarország Kft.* 2004. januárjában mutatta be a legújabb fejlesztésű *DiALTA Di1610* típusú digitális multifunkciós nyomtató-másolót. A berendezés gyors és költséghatékony nyomtatást, másolást és színes szkennelést kínál egyetlen készülékben. A sebessége 16 másolat vagy nyomtatás percenként, a felbontása 600 x 600 dpi. A másolatok 50 - 200% tartományban kicsinyíthetők, illetve nagyíthatók, s a másolón a szöveg és a fótó üzemmód is beállítható.

Info: www.konicaminolta.hu

■ LG: Super Multi

Az *LG Electronics Magyar Kft.* az elmúlt év végén az elsők között dobta piacra *GSA-4081B* típusú *Super Multi* CD- és DVD-író és -újratrío optikai tárolóját. A *LG* népszerű optikai tárolócsaládjának legújabb tagja figyelemre méltó sebességének (DVD+R: 8x-os írás, DVD-R/RW: 4x-es írás, DVD-RW: 2x-es írás, DVD-RAM: 3x-os írás, DVD-ROM: 12x-es olvasás) köszönhetően gyors és hatékony, így nem véletlen, hogy az eladási adatok szerint mostanra megköszörözta az ODD-k értékesítésből származó forgalmát.

Info: www.lge.co.hu

Lexmark multik

A Lexmark International, Inc. bemutatta a Lexmark X752e és X912e multifunkciós készülékeket. Ezek ma az egyetlen olyan színes lézér MFP-k ebben a kategóriában, amelyek szabványos, egyénné szabható interfészt is tartalmaznak: a Lexmark e-Task érintőképernyő segítségével a berendezés az aktuális tevékenység sajátosságainak megfelelően állítható be.

A Lexmark X912e mind nyomtatási, mind másolási módban 28 lapot produkál percenként, és 33,6 Kbps sebességű faxmodem, valamint gyárilag beépített 50 lapos automatikus lapadagoló és egymentes duplex szkennert tartalmaz. A készülékkel A3-as vagy 11"x17" méretű dokumentumokat nyomtathatunk, másol-

hatunk és szkennelhetünk.

A Lexmark X752e modell nyomtatást, szkennelést, másolást és faxolást is nyújt egyetlen egyszerű készülékben, s mind nyomtatási, mind másolási üzemmódban 20 lapot „tud” percenként. 50 lapos automatikus lapadagolóval is ellátás, amely fekete-fehér szkennelés esetén 23 lap/perces, színesben 14 lap/perces sebességre képes, ezenkívül 33,6 Kbps sebességű faxmodem és 10/100 Ethernet hálózati adaptert is tartalmaz. A Lexmark nemrég egy nagyteljesítményű színes lézernyomtatót is bejelentett, amely a nagy és közepes méretű irodák nyomtatási szükségleteit hivatott kielégíteni.

Info: www.lexmark.com

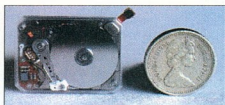
ÚJ LG monitorok

Az LG Electronics Magyar Kft. tavasszal vezeti be monitorait a hazai piacra, ahol több, mint 40%-os részesedéssel büszkélkedhet. Az új modellek megjelenése elegánsabb, modernebb az elődeiknél, így a termékek a jövőben minden bizonyl nagy sikert arthatnak az egyre igényesebb fogyasztók körében.

Info: www.lg.co.hu

Toshiba „minidisz”

Alig nagyobb egy pénzérménél a Toshiba új meghajtója

A Toshiba bejelentette a ma létező legkisebb merevlemez, amelynek átmérője mindössze 0,85 col, és amelyet a következő generációs hordozható eszközökben – mobiltelefonokban, digitális karkorderekben és különféle tárolóeszközökben – fognak majd felhasználni. Az új merevlemez kapacitása 2-től 4 Gb-ig terjed.

Info: www.toshiba-europe.com

EPSON Márkából:
1114 Budapest,
Bartók Béla út 9.
Tel.: 466-5419

Nem csoda, ha a többiek elsápadnak!

EPSON Stylus C84

EPSON Stylus C64

Jobb a tartós szépség, mint az elsápadás: hihetetlenül fényálló nyomatok az EPSON Stylus C64/C84 nyomtatókkal és az EPSON DURABrite™ tintával.

Függetlenül attól, hogy levelek, prezentációk, internet oldalak, vagy fotók: az Ön nyomatait az új EPSON Stylus C64 vagy az ennél is gyorsabb és sokoldalúbb EPSON Stylus C84 nemcsak ragyogó színekben készítik – hanem maradandóan! Az EPSON DURABrite™ tintával mindketten vízálló, 80 évig (!) is fényálló nyomtatásokat készítenek.* A nyomtatokat azonnal pl. egy kihúzóval is megjelölheti, azok nem mosódhatnak el. A különálló tintapatronok és az akár normál vagy újratervezett papíron készült nyomatok szuper minősége segít takarékoskodni. A fotósok örömeire – valódi szegélymentes nyomtatással** és a speciális EPSON DURABrite™ fotópapírral. EPSON Stylus C64/84. A többiek elsápadnak mellettük, ez a mi véleményünk. Az összehasonlítást Önre bízuk – látogasson el kereskedőjéhez!

TIPIKUS EPSON. LOVE AT FIRST PRINT.

* EPSON tesztelek szerint, a részleteket lásd www.epson.hu

** Szegélymentes nyomtatás 10 x 15 cm-es (EPSON Stylus C64) vagy akár A4-es méretben (EPSON Stylus C84)

www.epson.hu
Infoline: infoline@epson.hu

COLOUR YOUR LIFE

EPSON®

A Sulinet Expressz program keretében széles választékban vásárolhatsz számítógépes konfigurációkat és egyéb perifériákat adókedvezményel. Látogass el hozzánk Budakalászra, Soroksárra vagy Budaörsre! A PC-Klinika bármilyen számítástechnikai problémádat megoldja!

Sulinet
expressz

VÁSÁROLJ ADÓKEDVEZMÉNNYEL!

Optimum SX211 Sulinet számítógép konfiguráció

AMD Palomino 2.0+, 256 MB DDR RAM, 40 GB HDD (7200 RPM), 52x32x52x CD-RW, 1,44 MB FDD, integrált hang- és videokártya, 10/100 LAN, 56 K modem, 2x USB 2.0, AGP-csatlakozó, Logitech billentyűzet és egér, Codegen SP-163W hangszóró, 32 MB PenDrive, SuSe Linux

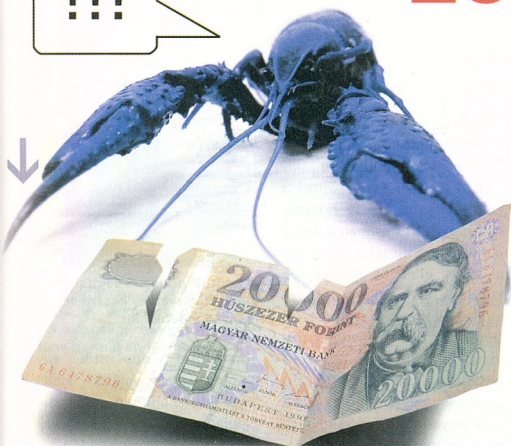
*További információkat áruházainkban kaphatsz.

Optimum SX311 Sulinet számítógép konfiguráció

Celeron 2.4 GHz, 256 MB DDR RAM, 40 GB HDD (7200 RPM), 52x32x52 CD-író, 1,44 MB FDD, integrált hang- és videokártya, 56 K modem, AGP-csatlakozó, Logitech billentyűzet és egér, Codegen SP-163 hangszóró, 32 MB PenDrive

ELECTRO WORLD

Többet, kevesebbért.

Lecsíptük
az
árakat!

SŐT!

már Budapest 4 pontján állunk
vásárlóink rendelkezésére...

"+2%" szolgáltatásunkkal garanciális probléma
esetén azonnali csereigénnyel élhet nálunk...

a szervizelésről szervízhálózatunk, valamint
központi szervízünk gondoskodik...

hát kell ennél több???

Bluefish I. "Nagyenyed"

1123 Budapest, Nagyenyed u. 6. (Déli pályaudvarnál)
Telefon/fax: 214-4587, 225-3083

Bluefish III. "Kispest"

1191 Budapest, Báthory u. 1.
(M3 -as metró Kőbánya-Kispest megállójától pár percre)
Központi telefon: 814-11-11, 814-11-22

Bluefish II. "Teréz"

1067 Budapest, Teréz Krt. 47. (Nyugati pályaudvarnál)
Telefon/Fax: 814-11-11, 814-11-22
Szervíz: 814-11-00

Bluefish IV. "Örs"

1106 Budapest, Fehér út 1. (volt BKV ház)
Telefon/fax: 431-8402, 431-8403

■ Creative dekóder és hangszóró

A Creative új hangszórórendszer és dekódere birtokában 7.1 minőségű hangot élvezhetünk bármilyen hangforrással

A Creative bejelentette a Creative Decoder DDTS-100-as dekóder és a Creative Inspire TD7700 7.1 csatornás hangszórórendszert. Az új rendszerek jóvoltából a felhasználók a frekvenciataromány egészen Hi-Fi 7.1 csatornás térhatású hangot élvezhetnek, szinte bármely otthoni szórakoztató vagy játékkörnyezetben.

A Creative DDTS-100-as dekóder több analóg és digitális

bemenettel látta el, ezeken keresztül csatlakoztathatjuk különféle szórakoztató berendezésekhez, például asztali DVD-hez vagy CD-lejátszóhoz, tévékhez, játékkonzolokhoz, MP3-lejátszóhoz. A dekóder az 5.1, 6.1 vagy 7.1 csatornás hangszórórendszerrel lenyűgöző digitális térhatást nyújt, és a sztereó hangforrásokat is kiegészíti 5.1 vagy 6.1 térhatású csatornára.

A Creative Inspire TD7700 hangszórórendszer igazi 7.1 csatornás térhatású hanghatásokat nyújt a filmekkel és játékokkal. A DDTS-100 dekóderrel kombinálva a Creative Inspire TD7700 támogatja a Dolby Digital EX-et és a DTS ES-t, és kiemelkedő eredményeket nyújt az EAX ADVANCED HD játékokkal.

Info: www.creative.com

■ Sony kamkorderek

A Sony ez év áprilisától három új Handycam modell formázását kezdi meg Európában. A DCR-PC106, a DCR-PC107 és a DCR-PC109 zsebméretű DV kamkorderekhez olyan Handycam dokkolóállomást tartozik, amely lehetővé teszi a digitális videofelvételek megosztását, átvitelét és lejátszását. A Handycam Station további előnye, hogy használói mentesülnek a csatlakoztatás minden problémájától.

A DCR-PC109 csúcsmo- dell 1 megapixeles CCD-je tökéletes színreprodukciót, az ultrakompakt Carl Zeiss Vario-Tessar lencse kiváló minőségű képbefogást, míg a színes kereső nagy felbontású témaválasztást kínál. A kamera valódi 16:9 széles képarányú kép készítésére is képes.

A Handycam Station tartalmazza az önálló készülék

A Sony DCR-PC109 kamkorder- rel 16:9 képarányú felvételek is készíthetünk

minden alapvető csatlakoztatási lehetőségét. Egy egyszerű dokkolófelület segítségével a bőlcso- be csúsztatva rögtön hozzáférhetővé válik a nagy sebességű USB és i.LINK csatlakozó, az audio/video (AV) csatlakozó, valamint az egyenáramú csatlakozás, amellyel feltölthető az akkumulátor.

Info: www.sony-europe.com

■ Képes-hangos Trust fényképező

A Trust bemutatja a nagy érzékenysé- gű, 3,1 megapixel optikai felbontású Trust 962Z PowerC@m Optical Zoom fényképezőgépet. A lekerített sarkú, modern formájú fényképezőgép – a belső interpoláció- nának köszönhetően – tökéletesítet- t, 4 megapixeles fényképezőgép- felbontásra képes. A háromszoros optikai nagyítású autofókuszos lencséknek, vala- mint a négyeseres digitális nagyítás funkció- nak köszönhetően a felhasználók a leg- valobbli tárgyakról is éles fényképeket készíthetnek. A makró funkció segítségével akár 20 cm-re lévő tárgyakról is éles fényképek készíthetők.

A modell automatikus exponálás funkció- val és fehéregyensúly beállítással (auto- matikus, napfény és beltér) is ellátta, és a működése során egyértelmű hangjelzéseket ad. A használók a 4 cm-es színes TFT LCD képernyőn tekinthetik meg a fényképeket és a videoklipeket. A fényképező-

Fényképeket és hangos videoklipeket egyaránt készíthetünk a Trust új digitális fényképezőjével

gép 16 Mb-ajtos belső memóriá- ja SD memóriakártyával 512 Mb-ajtra bővíthető.

A 962Z PowerC@m Opti- cal Zoom fényképezőgép nemcsak digitális fényképek, hanem hanganyagok és hangos videoklipek felvételére is alkalmas. A fényképek, a videoklipek és a hangfelvételek a fényképezőgépen –, illetve a videokimenet használata esetén televízió- n is megtekinthetők és lejátszhatók.

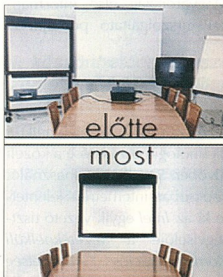
Info: www.trust.com

■ Projektorok éve

A GALAX Vetítéstechnikai Kft. és a 3M Hungária Kft. elkészítette a 2004-es piaci elő- rejelzést. Ebből többek kö- zött kiderül, hogy a klasszikus írásvetítő egyre inkább kiszo-

rul a használatból, és helyét a különböző prezentációs projektorok, illetve a legújabb fej- lesztésű, különböző kommu- nikációs eszközöket integráló Wall Display foglalja el (ez utóbbi a kivetítőt, a digitális táblát, a táblamásolót, a falitáblát, a hangosítást és a vetítő- vásznat foglalja magában).

A projektorok piaca látva- nyosan kettévált: egyfelől megnőtt a kereslet a prezenta- ciós kivetítők iránt, másfelől fokozódó igény jelentkezik a házimozis célú kivetítők iránt. Az igényekre reagálva a 3M hamarosan egy elérhető árú, kifejezetten házimozisra szánt családot dob piacra.

A vásznak és táblák helyét las- sanként a kivetítők és a fali ki- jelzők veszik át

Info: www.3m.hu, www.galax.hu

ZyAir Access Point

ZyAir USB adapter

ZyAir Ethernet adapter

ZyAir PCMCIA kártya

ZyAir PCI adapter

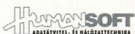
KÁBELRENGETEG NÉLKÜL

A ZyXEL biztonságos, vezeték nélküli LAN megoldásainak köszönhetően egyszerre több felhasználó egy időben nagy sebességű Internet-hozzáféréshez jut anélkül, hogy személyi számítógépeiket kábellel kellene összekapcsolni.

A kábelezés szükségtelenné válásával és a **ZyXEL** tökéletes beépített biztonsági rendszerének köszönhetően ez a legegyszerűbb módja a nagy sebességű vezeték, illetve DSL-kapcsolatok kiépítésének. Mint a szélessávú vezeték nélküli LAN-rendszerek első számú szállítója, a **ZyXEL** nemcsak integrált vezeték nélküli gateway-t és access pointot kínál, hanem számos olyan kliensadaptert is, amely az összes ma elterjedt operációs rendszert kiszolgálja.

HAMEX Rt.
1131 Budapest,
Dolmány u. 26.
Tel: 06-1-2364040
Fax: 06-1-2364030
info@hamex.hu www.hamex.hu

**HUMANsoft Adatátvitel-
és Hálózattechnikai Kft.**
1155 Budapest,
Tóth István u. 105.
Tel: 06-1-4144040
Fax: 06-1-4144049
vialan@humansoft.hu

Keymile Kft.
1016 Budapest,
Naphegy tér 8.
Tel: 06-1-4570105
Fax: 06-1-3177099
hungary@keymile.com

KVM kontra szoftver

A decemberi számban olvastam egy olvasói kérdést azzal kapcsolatban, hogy hogyan lehet egyszerre több billentyűzetet használni. Számomra is gyakran problémás a magyar billentyűzet, de néha meg pont az kell. A válaszuk az volt, hogy kössünk több billentyűzetet egy „KVM” csatlakozóra. (Fejből írom, de azt hiszem ez volt). Kérdésem: mi az a KVM csatlakozó? A másik, hogy nem tudnak-e véletlenül egy shareware programot, amely tetszőlegesen átdefiniálja a billentyűzetet? (Nem magyar kiosztásra, tetszőlegesen). Pár éve már látam egy ilyen, a Budapesti Műszaki Egyetem hallgatói által készített programot. Használtam is, szuper volt, de az upgrade-ok során valahol elhagytam.

A KVM switch a Keyboard Video Mouse átkapcsoló rövidítése, és a gyakorlatban egy kis dobozát jelöl, amelyhez több billentyűzetet, egeret és monitor is kapcsolhatunk. A legelterjedtebb megoldás, amikor egy billentyűzetről, monitorról és egeréről irányítunk több számítógépet (szerverek kezelése stb.).

A szoftveres megoldás valószínűleg olcsóbb, a régi nagy billentyűzetkezelő szoftver a Multikye volt, de gyantom, hogy csak DOS-os (Win 9x) környezetben fut megfelelően. Ezúton hívjuk fel a figyelmét minden kedves olvasóknak, hogy aki tud hasonló programot, az írja meg nekünk a szoftver nevét, mi pedig a következő számunkból közzéteszük azt.

Vinyó, proci, talán memória?

A következő a probléma: másodszori próbálkozásra feltelepíttem a Windows 98-at (legelőször a hardverbeállítások véglegesítésénél lefagyott), most eldöcög. Igen ám, de ha játékok akarok rajta futtatni, lefagy. Ugyanez történik, ha Windows XP-t próbálok tenni a Windows 98-ra. Telepítés közben mindig lefagy, mindig más helyen, vagy a kék halál következik. Van, amikor ezt írja ki: PAGE_FAULT_stb., és van, amikor meg ez: STOP 0x0000008e stb. De volt már olyan is, hogy a Winnt32 fájl összeakadt a kemellel vagy a videokártya meghajtójával. Formázott vinyóra szintén nem megy fel az XP. Szervizben már vol-

tam, ott azt mondták, hogy a memória és a vinyó jó – amit én nem hiszek el –, az alaplapot kicserélték, az nem lehet a hibás. Egyébként minden vadonatúj, két hétre raktuk össze, de csak bosszúságot okozott eddig, mert sehol sem tudták kideríteni, mi a baja. Én a procira gondolok. A memóriát most teszteltem a Memtest86-tal. Vagy mi lehet még? Esetleg a videokártya? A konfiguráció: AMD 2000+ XP, ABIT KD7A, HIS Excalibur Radeon 9200SE, 256MB RAM, Samsung 80GB HDD, MSI CDRW.

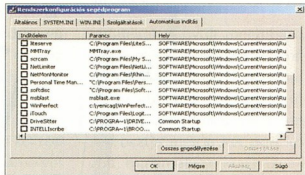
Ez a hibajelenség 90%-os biztonsággal a memória hibájára vezethető vissza, a Memtest (ami nagyon jó) valószínűleg megtalálja azt a hibát, amit a boltban nem találtak – vagy nem akartak megtalálni. Ha az alaplap a csere után sem jó, akkor érdemes megpróbálkozni a BIOS alapbeállításával, mert lehet, hogy a memória nem PC333-as, hanem mondjuk csak PC266-os.

Ha a processzor lenne rossz, akkor már biztosan elfüstölt volna a hűtés elégtelensége miatt. Cseréjét csak akkor javaslom, ha már minden más ki lett próbálva, és ugyanez a hiba. A merevlemez helyes működéséről egy S.M.A.R.T. monitorozó programmal könnyen meg lehet győződni, esetleg IDE kábellet kell cserélni. Ha a számítógép még garanciális, akkor pedig a boltban tessék reklamálni!

Működésképtelen CD-meghajtó

A múlt héten telepíttem több shareware programot, és a következő újraindítás után egyszer csak nem működött a gépemben lévő DVD-olvasó és a CD-író. Az íróval lemez tudtam írni, de még az író sem tudta visszaolvasni a saját lemezét. Lehet, hogy a programok egyike tönkretette a gépem?

A számítógéppel együtt elinduló programokat az MSCONFIG-gal tilthatjuk le

Annak a valószínűsége, hogy egy szoftver tönkretessen a hardvert, elég kicsi. Bármilyen hiba felmerülésekor vissza kell állítani a legutóbbi működésképes állapotot. Ez esetben le kell törölni a legutóbb telepített programokat. Nem kizárt, hogy egy automatikusan elinduló program – például egy CD-tálcá kezelő vagy egy audio CD-lejátszó – okozza a galibát. Ha semmi nem változott a rendszeren, akkor nem kizárt a hardveres hiba, de a vírusok is okozhatnak meglepetést.

Érdekes hiba

A minap szembesültem egy problémával, és a diagnózisom megerősítését várom. Van egy ABIT BH6-os alaplapú gépem és benne egy Celeron 900-as processzor. Valamilyen oknál fogva aktiválódott a BIOS setup, és azóta a változtatlanul hagyott beállításától függetlenül, rossz sebesség-beállítást jelez, amit az F1 megnyomásával figyelmen kívül lehet hagyni (valószínűleg a Speed Error Hold lett Enabled-be billenve). Megnéztem az ABIT honlapját, és kiderült, hogy erre a processzorra már nem is aktualizáltak a BIOS-t. Ezek után nem közkérés így összerakni egy gépet a kereskedőnek? Mi lehet a tartós megoldás? Emeljem meg a core-feszültséget, hogy a 9-es beállított szorzónak megfelelően tudjon pörögni a processzor (1,75-ről kb. 1,8 V-ra?), vagy állítsam leltitotta a sebességfigyelőt, ekkor hol 66, hol 100

MHz-en jár a busz. Mit okoz ez a videokártyának és a memóriának (milyen AGP/CLK arányt állítsak a különböző buszfrequenciákhoz)?

Az ABIT egy tipikus tuning-alaplap, tehát ha egy alkalommal sikertelen volt a processzor órajelének a növelése, akkor visszaáll az alapállapotra. Ha a CMOS törlése nem segít, és állandóan visszajár a hiba (még az is lehet, hogy a törléshez használt jumper a törlés állapotban maradt), netán az alaplapon lévő elem is jó állapotban van, akkor valószínű, hogy a FCPGA-Slot1 átalakítón lévő jumperekkel kell megfelelő feszültségeket és órajeleket beállítani a processzornak. Ha a számítógép már így érkezett az üzletből, az az órájatszadozni kell velem, hanem visszavinni „javításra”, azaz korrekt beállításra.

Írott zenei CD hifi-ben

 A Nero5-ös CD-íróval kiírtam két zenei lemezt, de az első négy sávot csak akkor tudom meghallgatni, ha az ötödikbe belehallgatom. Eddig nyolcszoros sebességgel írtam, az utolsónál négyyszeres jelöltem ki, de azt is nyolcszorossal írta. Eddig nem volt gondom a CD-írásnál. Mostanában telepítettem 98-as helyett az XP-t, és amúgy jól működik a gép. Miért nem tudom lejátszani a hífivel az első négy tracket? Már az az egyszerű dolog is eszembe jutott, hogy meg kellene tisztítani a CD-lejátszót. Ez meg is történt, de a lejátszás így sem megy. Mit tegyek?

Először is, ha a hifi nem szereti a számítógéppel írott CD lemezeket, akkor ki kell próbálni az Audio CD írható lemezeket (a felületük ezüst színű), és kisebb sebességgel írni. Ha csak most kezdtünk CD-t írni, akkor nem árt a kísérletezés: próbáljunk ki néhány különböző márkájú CD-lemezt, és ha valami beválik, akkor maradjunk annál!

Hálózati furcsaság

 Van két gépünk: mindkettőn a Windows XP Professional ugyanaz a változata megy, a két hálókártya azonos (Realtek) márkájú. A két gépet szeretnénk összekötni (5 méteres UTP kábel), de mivel az automatikus hálózati konfigurálásnál nem azonos hálózati azonosítót ad a gép, ezért kézzel konfiguráltuk: az egyik gép lett a 192.168.0.1, a

másik pedig a 192.168.0.2; a gépnevek különböznek, és egy munkaállományban vannak. A probléma ott jelentkezik, hogy ha a 0.1-es gépről megingegek a másikat, akkor az minden gond nélkül sikerül, viszont ha a 0.2-esről pingelnem az 1-est, akkor kiírja, hogy az adott időn belül nem érkezett válasz. Mit lehet tenni, illetve mi lehet a baja, mert már mindent beállítottunk, mindent kipróbáltunk, és semmi. Ja! Az 1-es gép egy ASUS Pentium notebook, a 2-es pedig egy asztali Celeron konfiguráció.

Ha mindkét gép beállításai azonosak (kivéve az IP-cím), és a hálózati kábel is jól van elkészítve, akkor már csak a tűzfal maradhat. Mivel a keresztkábel általában kézzel készül, azért ritkán előfordulhat, hogy nem tökéletes. Ha fordítva kötjük be, és a pingelés fordítva lesz eredményes, illetve eredménytelen, akkor a kábel hibás. Valószínűbbnek tartom viszont, hogy valamilyen tűzfal program akadályozza a PING visszajelzését.

Egy kis OpenGL

 Feltelepítettem egy új LucasArts játék demóját. Tökéletesen futott. Azután leszedtem a demót, és felraktam a teljes játékot. Megpróbál elindulni, de ezt az üzenetet írja ki: GLW_StartOpenGL () - could not load OpenGL subsystem. Mi lehet a baja? Abit Siluro FX 5200 128 Mbájtos videokártyám van, a legfrisebb drájervert tettem fel, hátha az a baja, de ugyanazt írja ki. DirectX 9 van fent! Azt is megpróbáltam újra feltenni, de semmi változás! Leszedtem a teljes játékot, visszaraktam a demót, és most már az sem indul. Amelyik játék OpenGL-t használ, azoknál mind ez a hibaüzenet! Windows ME rendszer van a gépen. Van valami ötleted?

Ez a hibaüzenet csak akkor jelenik meg, ha nincsenek fent a korrekt OpenGL meghajtóprogramok. A DirectX-nek ehhez semmi köze, legfeljebb annyi, hogy a játékot úgy kell konfigurálni (ha lehet), hogy DirectX-et használjon. Le kell szedni minden programot, a gép újraindítása után újra feltelepíteni, ha pedig nem jön be, akkor teljesen letörölni a videokártyát, és ismét felrakni a legújabb meghajtókat. Végül, ha ez sem sikerül, akkor újra telepíteni kell a Windowst.

Aktuális – a jogokról és eyebekről

A következő problémám van: sehogyan nem sikerül átírom a már így is íratott Playstation CD-ket. Milyen programot használjak, vagy hogyan csináljam?

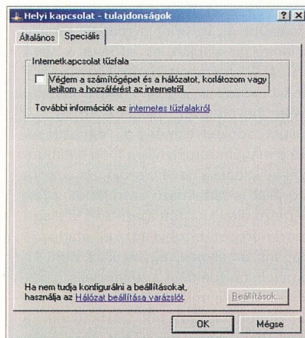
Nagyon sajnáljuk, de az ilyen kérdésre hivatálból sem válaszolhatunk. A PlayStation CD-k hagyományos módon másolhatók, ám a készülék ezeket nem olvassa, hardveres módon lehet csak feltörni a védelmet. Aki Playstation-t vesz, egyébként is gondoljon arra, hogy mennyibe kerül rá egy játék. Aki pedig Windowst másol, az tudja, hogy a jogtiszta használathoz nem a regisztrációs szám kell, hanem a felhasználói szerződés (licenc).

Ha kevés az áram

 Van egy régi Fujitsu monitorom. Nem tudom milyen régi, mert csaknáltan vettem, és típuszámot sem találtam rajta. Van egy ATI Radeon 8500 128MB videokártyám. Amikor bekapcsolom az elosztót (6-os elosztóm van, egy lámpát kell csak bekapcsolni, és minden bekapcsol), akkor a gép bootolni kezd, a monitor pedig bekapcsol, és – gondolom – keresi a küldött képet a videokártyától. A készületben narancssárgán villog a LED-je, amúgy zölden ég. Amikor bekapcsol, megjelenik a közepén egy virág alakú színes valami, aztán a LED narancssárgán világít, de nincs semmi kép. Ha viszont kikapcsolom a monitort és újból be, akkor minden jó. Ez annyira nem baj, csak nem ez-e a vég kezdeti jele?

Ez a jelenség nem feltétlenül csak a régi monitor miatt fordulhat elő, egészen egyszerűen arról lehet szó, hogy az elosztó bekapcsolásakor akkora áramot vennének fel a készülékek (monitor, számítógép, stb.), hogy az még éppen nem éri el a biztosító vagy kismegszakító kioldási áramát, de már éppen nem elég ahhoz, hogy a monitor normálisan bekapcsoljon. A megoldás: nem az elosztótól, hanem kézzel, egymás után kell bekapcsolni a készülékeket (1-2 másodperc eltéréssel).

Leveleiket hardveres kérdésekben a zsoia@cpanorama.hu címre várjuk, olvasói rovat címmel!

A helyi kapcsolat tulajdonságai alatt nem csak az IP-címet állíthatjuk be, hanem a tűzfalat is bekapcsolhatjuk. Ekkor nem biztos, hogy a kapcsolat rendszeren feléled

A Sulinet hivatalos oldalán a Sulinet Expressz aktuális hírein túl oktatási segédanyagokat, játékokat és programajánlókat is találunk

Aváratlanul felütő forgalom, illetve az ennek következtében felduzzadó adókedvezmények a központi költségvetésre is nagyobb terhet rónak, így folyamatosan hallhattunk olyan találgatásokat, amelyek a program megkurtításáról, esetleges megszüntetéséről szóltak. A *Sulinet Projektanács* egyszer már szűkítette a programban elérhető termékek körét, amikor tavaly december elején a netbookotáskák, a játékkonzolok, a játévezérlők, a projektorok és a digitális kamerák lekerültek a támogatott eszközök listájáról. Ez azon túl, hogy a digitális videókamerák néhány újságíró a digitális fényképezőgépekkel azonosította, ami kisebb pánikot kellett, nem sok vizet zavart. Igaz, a Projektanács döntése csak a határozat meghozatalát követő 30. napon lép hatályba, így az a karácsonyi eladásokat már nem befolyásolta, az év elején pedig biztosan megjósolható az uborkaszegzon.

Az oktatási tárca januárban tekintette át a Sulinet Expressz (SE) féléves eredményeit, és a tapasztalatok alapján jelentősen átszabták a program jellegét, így miközben kiszélesítették a támogatandók körét, néhány termékkel ismét szűkült a paletta. *Magyar Bálint* oktatási miniszter elmondása szerint a változások nem függenek össze a 2004-es költségvetési megszorításokkal, ugyanis az idei Sulinetes értekeztesek adójóváírása csak jövőre, 2005-ben lesz esedékes.

A Sulinet Expressz programról sok minden elmondható, ám az hogy sikeres, ma már aligha vitatható, hiszen hat hónap alatt körülbelül 60 ezer új számítógép került a háztartásokba, körülbelül 150 ezer komputer lett felújítva és mintegy 120 ezer család vásárolt számítástechnikai eszközöket. De lássuk, hogy milyen változásokat kezdeményezett az Oktatási

Szűkítések, bővítések

A Sulinet Expressz (SE) program első hat hónapja alatt több mint 22 milliárd forint értékben találtak gazdára számítástechnikai eszközök, ami túlszárnyalta a legoptimistább várakozásokat is. Az eredmények értékelése után némileg új irányt kapott az SE, ennek részleteiről számolunk most be.

Minisztérium, és hogyan érintik ezek a felhasználókat!

Jó hír, hogy a korábbiakhoz képest kibővül a jogosultak köre, azaz nem csak a pedagógusok, a diákok, valamint ezek szülei élhetnek a program adta lehetőségekkel. A jövőben a személyi jövedelemadóról szóló törvény hatálya alá tartozó minden magánszemély részt vehet a programban, azaz a listán szereplő eszközök vételárának egy részét leírhatják az adójukból. Kevésbé jó hír, hogy a vásárlóknak 30 százalékos önrészt kell vállalniuk, azaz a vételár 70 százalékát írhatják csak jóvá, ez azonban csak azoknak jelent többletterhet, akik

86 ezer forintnál kisebb értékben kívántak vásárolni. Aki legalább ennyit költött, az már eleve 30 százalékkal többért vásárolt, mint amennyit az adójóváírás révén megspórolhatott. Ezzel megszűnik az, hogy valaki 60 ezer forint körüli értékben vásárol a Sulineten keresztül, akkor ezt az összeget az adójóváírás révén egyéni megspórolhatja, így tulajdonképpen ingyen juthat hozzá az áhított eszközökhöz.

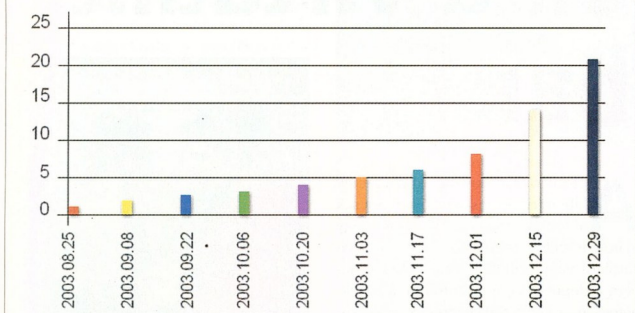
A másik fontos változás, hogy a Sulinetben való részvétel a jövőben csak bizonyos jövedelemhatár alatt lesz majd lehetséges. Pontosabban a magánszemély az összevont adóalap adóját csak akkor csökkent

Kötelező önadózás?

Az Oktatási Minisztériumhoz számos olyan megkeresés érkezett, hogy a munkáltatók nem önadóznak, ám a Sulinet Expressz programban vásárló munkatársaikat felszólították, hogy az önadózást vállalják. Ez azonban nem szükséges, ha pedig a munkavállaló ezt nem fogadja el, írme az APEH ezzel kapcsolatos állásfoglalása. „A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 12. §-ában foglaltak alapján, az egyéb feltételek fennállása esetén a magánszemély egyeztetés helyettesítő munkáltatói vagy ezzel egyenértékű elszámolást kérhet akkor is, ha a 36/A. § (3) bekezdésében foglalt adókedvezményt (Sulinet) kíván érvényesíteni. Az adókedvezmény alapját és összegét, a magánszemély nevére kiállított számla bizonyítja. A munkáltató az

adóalapot és az adót a magánszemély nyilatkozata alapján, az adóévet követő február 20-ig átadott, az adókedvezmény igénybevételeire jogosító igazolások figyelembevételével állapítja meg. A Sulinet adókedvezmény érvényesítéséhez a magánszemélynek a fenti határidőig át kell adnia a nevére szóló, adóazonosító jellet is tartalmazó számlát és a forgalmazó által kiállított igazolást. Elsősorban az eredeti bizonylatot kell átadnia a magánszemélynek, ugyanakkor nem kifogásolható (például a garanciális jogok érvényesítése miatt), ha az eredetiben bemutatott igazolásról (számláról) a munkáltató másolatot készít. Ilyen esetben mind az eredeti, mind a másolt példányra a munkáltató rájegyzi mikor és milyen okból készült a másolat.”

**A sulinetes eladások értéke
(milliárd forint)**

A Sulinet Expressz forgalma hat hónap alatt meghaladta az egy évre tervezett értéket

heti az általa számítógép, számítástechnikai eszköz megszerzésére fordított összeg 70 százalékal, legfeljebb 60 ezer forinttal, ha a jövedelme nem haladja meg a bruttó 3,4 millió forintot. Abban az esetben, ha valakinek a jövedelme meghaladja

az évi 3,4 millió forintot, de a 4 millió forintot nem éri el, az összevont adóalap adóját sávosan csökkentheti, ám ennek mértékét egyelőre még nem határozták meg. Ugyanakkor az, akinek a jövedelme meghaladja az évi 4 millió forintot, kiesik a programból.

Mivel ezekhez a változásokhoz módosítani kell a személyi jövedelemadóról szóló törvényt, erre pedig június előtt aligha kerül sor, az új előírások életbe lépéséig még van idő. Ezek a módosítások természetesen nem érintik a hatályba lépés előtti vásárlásokat, illetve bérleti szerződéseket.

A SE programot érintő másik fontos változáshoz, a termékkör szűkítéséhez azonban nincs szükség törvénymódosításra. Így a Sulinet Projektanács döntése, amely szerint a szünetmentes tápegységek, a digitális fényképezőgépek, valamint a hangszerezők kikerülnek a programból, már március 8-ától érvényes. A határozat leginkább a digitális fényképezőgépek miatt szomoríthat el sokakat, hiszen ez adta a teljes forgalom csaknem negyedét. Némi vigaszt jelenthet, hogy az alaplapok viszont bekerültek a SE keretében megvásárolható eszközök közé, így aki új gépet akar magának építeni, vagy régi masináját szeretné győkeresztül felújítani, az sem marad ki az adóváltásból.

F.N.

norbert.fulop@cpanorama.hu

A KIMSOFT márciusi ajánlata

Akció (amíg a készlet tart)	4th Dimension 2003 Standard	29 592,-
ACDSee 6.0 for Win32 /Uppr. 13 200,-/8 900,-	ACDSee PowerPack 6.0 for Win32	19 200,-
Adobe Design Collection 7 CE 249 900,-	Adobe Acrobat 6 Std. /Up. 80 000,-/27 000,-	81 500,-
CorelDRAW 11 Upgrade 69 900,-	Adobe Audition 1.0 Win.	81 500,-
CorelDRAW Essentials 2 39 900,-	Adobe Video Collection 1.0	296 900,-
Macromedia WEB Tools MX (Flash MX Dreamweaver MX, Fireworks MX)	Akadémiai MoBiMouse Plus (német is)	15 000,-
MS Office XP Standard (magyar) 87 900,-	AutoCAD LT 2004 /Uppr. 249 900,-/87 900,-	112 900,-
MS SQL Server 2000 Developer Ed. 12 400,-	Borland Delphi 8 Prof. Upgrade 112 900,-	85 400,-/76 400,-
Norton Internet Security 2004 Hun. 17 900,-	Canvas 9.0 Prof. Win32 /Up. 85 400,-/76 400,-	189 900,-
Visual Studio .NET Pro (Lic. + CD) 161 900,-	Crytal Reports 9 Developer	189 900,-
Szoftver újdonságainkból	Drive Image 7 /Upgrade 13 900,-/9 200,-	21 400,-
Adobe Photoshop 8 CS /Up. 199 900,-/56 700,-	Easy CD & DVD Creator 6.0	21 400,-
Borland C++ BuilderX Developer 252 900,-	Install Shield DevStudio 9.0	299 900,-
Borland Delphi 8 Prof. /Up. 254 900,-/112 900,-	LapLink Gold 11.5 Host & Remote	29 900,-
F-Secure Internet Security 2004 17 400,-	Macromedia Dreamweaver MX	124 900,-
FineReader Pro 7.0 Prof. 29 900,-	Magix Audio Cleaning Lab 2004	7 192,-
MagyarOffice 2.0 Prof. 30 000,-	MathCAD 11i Prof. Win.	294 000,-
MS Office 2003 Std. /Uppr. 99 900,-/57 900,-	MS FrontPage 2003 Hun.	48 300,-
MS Project 2003 /Uppr. 141 900,-/83 900,-	MS Visual BASIC .NET Standard	26 400,-
Nero 6 (CD és DVD író program) 17 200,-	MS Works Suite 2004	25 200,-
QuarkXPress 6.0 for Win. Intern. 399 900,-	Norton Antivirus 2004 magyar	17 200,-
Recognita Omnipage Pro 14 Hivjant	Norton SystemWorks 2004 Uppr.	17 800,-
Ulead Photompaact XL 31 900,-	PaintShop Pro 8.0 /Uppr. 33 400,-/24 400,-	39 900,-
Visio 2003 Standard /Uppr. 48 600,-/23 900,-	TeXPad 4.7 for Win32	12 400,-
Multimédia CD-ROM-k	TurboCAD 9.0 Prof. Comp. Uppr.	79 900,-
Arcanum DVD könyvtár 1.2.3.(jegyzetként) 15 992,-	Ulead DVD PictureShow 2 DC Suite	14 900,-
Angol-magyar Ország-nagyszótár 15 170,-	Ulead DVD MovieFactory 2	14 900,-
Német-magyar Halász-nagyszótár 15 170,-	Xara 3D v5.0	14 900,-
Hangszerek 3 192,-	Xara Webstlie 4	24 900,-
Lopva Angolul Paack (3 CD együtt) 3 520,-	Windows XP Home/Prof OEM	23 200,-/36 400,-
Magyarország nemzeti parkjai II. 3 592,-	WinFax Pro for Win /Up. 26 900,-/16 400,-	76 400,-/51 900,-
Mand Matak 4 /MiniManó Nyár 2 792,-/2 792,-	Windows XP Prof. /Uppr.	76 400,-/51 900,-

A közötti árak nem tartalmazzák a 25%-os áfát, és a helyszíni üzembehelyezés költségeit.

KimSoft '99 Szoftverkereskedelmi Kft.

1118 Budapest, Hegyalja út 70. fszt. 2.

Telefon: 319-0219, 319-8973, 319-8967 Fax: 319-9760

Részletesebb ismertetőkért, teljes árjegyzékért tekintse meg

Internet honlapunkat: www.kimsoft.hu

STRIX
Segítség a szemnek!

A feketefőnyia kivonatot tartalmazó Strix kedvező élettani hatásainak köszönhetően segíti a szemet:

- szemfáradtság esetén
- sötétséghez való alkalmazkodásban
- szemét fárasztó munkavégzésben

Hatása már néhány óra múlva érezhető!
A Strix éntrendkiegészítő tablettát kapható a gyógyszerterekben és drogériákban!
Strix – Valami igazán szemrevélő!
Forgalmazza: PharmaVision Kft.
1026 Bp., Trombitás út 11. Tel.: (06-1) 214-5500
www.pharmavision.hu, e-mail: info@pharmavision.hu

Kezelések a virtuális valóságban

A mai fejlett társadalmakban a klausztrófia és az agorafóbia igencsak gyakran előforduló betegségek, számos kellemetlen percet okozva elszenvedőiknek. A virtuális valóság (VR) technológiája kitűnő eszközt kínál a fóbiák gyógyításához azzal, hogy képes szembesíteni a pácienseket legsúlyosabb félelmeik tárgyaival.

A problémákat kiváltó környezetek kibertéri rekonstrukciója nemcsak a fóbiák (magasságtól, zárt vagy nyitott terektől, repüléstől, pókoktól, rovaroktól vagy hullóktól való iktózás), hanem a depresszió, a skizofrénia, a pánikbetegség, a kényszerbetegségek, a szexuális szindrómák és komplexusok kezelésére is alkalmasnak mutatkozik. Ráadásul az újkor pszichológusai nemcsak pszichoterápiás eszközként kívánják használni e technológiát, hanem az emberi magatartás tanulmányozására is.

Mi az a cyberpszichológia?

Mialatt megválaszolnánk ezt a kérdést, fontos, hogy fellebentsük a fátyalt az irányzat legfontosabb építőkövéről, amely alapvetően befolyásolta a létrejöttét: a virtuális valóság technológiájáról. A virtuális

Cyberpszichológiai kezelés a gyakorlatban

valóságot úgy definiálhatjuk, mint olyan alkalmazást, mely lehetővé teszi a felhasználónak, hogy valós időben egy számítógép alkotta, interaktív 3D-s környezetben „kalandozzon”. A virtuális környezetek alkalmazásán alapuló cyberpszichológia a pszichológia azon területe, amely a mesterségesen létrehozott „kibertér”, azaz a virtuális környezet emberekre és társadalomra gyakorolt hatását vizsgálja.

A virtuális valóságról

A virtuális valóság és a virtuális környezetekben folytatott terápia két, viszonylag új fogalom a pszichológiában – pedig a virtuális valóság korántsem újkeletű. Már az ötvenes évek végétől történtek lépések a virtuális valóság gyakorlati megvalósítása felé. Persze a ma alkalmazott technológiák már alapvetően különböznek a kezdeti próbálkozásoktól, de nem árt egy kis – persze közel sem teljes – történelmi áttekintés a kezdetektől napjainkig.

1956: *Morton Heilig* filmproducer kifejlesztette a *Sensorama-t*, egy mechanikus virtuális kijelzőrendszert, amely lehetővé tette egy film három dimenzióban történő megtekintését, miközben több módon is hatást gyakorolt (sztereofónia, fizikai vibráció, illatok) az érzékszervekre.

1961: A *Philco*, feltehetőleg elsőként készített egy – távolról – VR-sisaknak nevezhető készüléket, amely lehetővé tette, hogy egy videokamerán keresztül „távolra” lássunk.

1968: Az Utah-i Egyetemen *Ivan Sutherland* – egy másik tudóssal karöltve – VR-sisakot készített, míg egy másik kutató mozgásérzékelővel szerel fel egy sisakot. Egy amerikai légibázis kutatója ugyancsak előállít egy VR-sisakot.

1970: *Myron Krueger* egy interaktív közönség show-t hoz létre. A *Videoplace* lehetővé teszi, hogy az egyének egy számítógép generálta világba lépjenek, amelyet más emberi és virtuális karakterek népesítenek be. 1973-ban Krueger először használja a mesterséges valóság (artificial reality) kifejezést.

1977: *Thomas Zimmerman* „felaltalja” a virtuális adatkesztyűt, a *DataGlove*-ot. Kit Galloway és Sherri Rabinowitz pedig elektronikus kommunikáción keresztül összeköti a világ különböző részein élő embereket, gyakorlatilag megalapozza a videokonferencia lehetőségét.

1981: Elkészül az első virtuális repülőszimulátor hivatásos pilóták számára. A

VR-sisak folyamatos fejlődésen ment keresztül a „felaltalása” óta, most már különböző kormányzati szervek és magáncégek támogatásával zajlik a fejlesztése.

1984: *Az Utolsó Csillagharcosok* című film akciójeleiben számítógépes grafikát is alkalmaztak, így dollármilliókat spóroltak az előállítás költségeken. *William Gibson* pedig megírta a *Neurománót*, melyben először fordult elő a kibertér („cyberspace”) kifejezés.

1985: Megalakul a csúcskategóriás emberi interfészeszközök gyártására specializálódott VPL. Elkészül az első kereskedelmi forgalomba szánt virtuális valóság hardvereket, a *DataGlove*-ot és az *EyePhone*-t. Néhány évvel később azonban nehéz anyagi helyzetbe került a vállalat, és maga a cég, valamint a termékei is eltűntek a piacról.

1986: Lucasfilm elkezdte a számítógép generálta filmek készítését. Az elkövetkező években a filmipar egyre jelentő-

Cyberpszichológia VR-alkalmazások

A mai virtuális környezet alkalmazások leginkább az építészet terén, a számítógépes szerepjátékokban, a repülészimulátorokban, a 3D akciójátékokban és az oktatászoftverekben kapnak szerepet. Virtuális valóság technológiát tehát lehet alkalmazni például a múzeumok belső terének virtuális modellezéséhez, a járművek vezetésének az elsajátításához és így tovább. Azonban a főbiák feloldásához való használata új és értékes lehetőség. A speciálisan e célra készített virtuális valóság szoftverekkel bizonyos betegségek (tériszony, a nyilvánosság előtt való beszédől való félelem stb.) esetében jelentős javulás érhető el. Emellett viszont arról is érdemes tudni, hogy a virtuális való-

Máig futurisztikusan ható kép: HMD működés közben

ság alkalmazása bizonyos mellékhatásokkal is járhat, amelyeket összefoglaló néven „cyberbetegségeknek” neveznek. A használt eszközök pontosságával (pl. könnyebb, érzékenyebb sisak használata) és egy kis elővigyázatossággal azonban minimalíra csökkenthetők a cyberbetegségek szimptomái.

Főbiák és kezelésük

A cyberpszichológiai terápiák hatásosságát mára számos tanulmány bizonyítja. Bár már a '90-es évek eleje óta próbálkoztak a technológia ilyen irányú alkalmazásával, az akkor még ijesztő költségek miatt csak lassan nyert teret az eljárás. Ma már a világ számos országában – az Egyesült Államokban, Olaszországban, Spanyolországban, Koreában, Nagy Britanniában, Kanadában, sőt Argentínában is – található ilyen szakrendelés. Mivel a módszer motorjának számít a hardveres és szoftveres eszközök ára évről évre drasztikusan csökken, nemskára talán már Magyarországon is hozzáférhetővé válhatnak ezek az értékes és meglepően újszerű kezelések. Furcsa, hogy éppen azokat a játékokat (Max Payne, Unreal Tournament, vagy a Valve-féle Half-Life) alkalmazzzák terápiás eszközként, amelyeknek agresszivitást keltő hatásától oly sokan félnek.

A *tériszony* a magasságtól való túlzott félelem. Az érintett a magassággal kapcsolatos összes helyzettel (létrák, hidak, repülőit, stb.) fél. Több tanulmány is igazolta a VR-t alkalmazó kezelés hatásosságát.

A *klausztrófia* a zárt terű helyiségektől (alagút, lift, metró, tömeg stb.) való túlzott félelem. Nem maga a szituáció váltja ki a túlzott reakciót, hanem az a félelem, hogy mi történhet egy ilyen helyzetben. A klausztrófiához kétféle félelem kapcsolódik: a fizikai korlátozottságtól és a fulladtól való félelem. A népszerűsége 2,5 száza-

Modern, többképernyős asztali VR környezet

sebb mértékben használja a számítógépet, egyben tovább is fejlesztve azt.

1989: A játékgyártó *Mattel* VR-adatkesztőt fejlesztett ki *PowerGlove* néven a Nintendo játékokhoz. A közvélemény egyre inkább felfigyelt a virtuális környezetek koncepciójára, s megtartották az első *Virtuális Környezetek* konferenciát. Ugyanebben az évben a NASA kifejlesztett egy folyadékkrisztályos kijelzővel felszerelt VR-sisakot, így ezek az eszközök könnyebbé és kisebbé váltak.

1993: A *Silicon Graphics* bejelentette a *Reality Engine*-t, egy olyan számítógépet, mely támogatja a virtuális környezet-alkalmazásokat, így a viszonylag elérhetőbb áru PC-ken is egyre fejlettebb ilyen irányú alkalmazások váltak elérhetővé.

1996: A *VRML* (Virtuális Valóság Modellező Nyelv) megalkotásával a virtuális valóság alkalmazások készítése jelentősen egyszerűbbé vált.

VR-eszközök

HMD VR. Az illúzió megteremtéséhez sisakot használnak, amelyet *HMD-nek*, azaz *Head Mounted Display-nek* (fejre illeszthető kijelzőnek) neveznek. A virtuális valóságot két miniatűr képernyő varázsolja elénk. Mozgáskövető felszerelés (tracker) reagál a fej apró mozdulataira, így lehetővé teszi a felhasználónak, hogy 3D-s környezetet érzékeljen. A mozgásra válaszolva közvetíti a képeket a számítógép, így teremtmeg annak az illúzióját, hogy az illető egy 3D világban mozog.

Asztali VR. Ez egy hagyományos „félállás”: monitor, plusz egy billentyűzet, egér vagy botkormány. A háromdimenziós környezetet szoftver kelti életre. Ezzel a megoldással számtalan szórakoztató találkozhattunk, főként a 3D-s akciójátékok (*Doom*, *Half Life*, stb.) esetében, de a mérnöki tervezés során és az építészeti is gyakorta alkalmazták. Természetesen az előbbinél jóval „kétdimenziósabb” hatás jelentős mértékben befolyásolja a terápia hatásosságát.

Vetített VR. Egy szimpla számítógépek és a 3D szemüvegnek köszönhetően különböző forrásokból vetített adatok ötvözete. A 3D látvány hasonló egy 3D moziéhoz, azzal a különbséggel, hogy a felhasználónak lehetősége nyílik manipulálni a virtuális objektumokat.

CAVE. Gyakorlatilag a vetített VR kibővített változata. A felhasználó egy kisméretű mesterséges helyiség közepén áll, 3D szemüveget viselve. A szoba falaira és a padlóra képeket vetítenek, és a 3D szemüveg hatására létrejön a teljes illúzió. Ez remek lehetőségeket kínál, de egyben a legdrágább megoldás.

léka küzd ezzel a főbiával. Egy 2000-ben napvilágot látott tanulmány szerint már nyolc virtuális valóságban történő kezelés után javul a páciensek állapota. Az *arachnofóbia* a „pókiszony”. Aki ilyen típusú főbiában szenved, az gyakorlatilag attól fél, hogy a pókok agresszívan fognak viselkedni vele szemben. Egy 1997-es tanulmány szerint a virtuális valóság-terápia alkalmazása ilyen esetekben is sikeres lehet.

A felhasznált virtuális környezeteket bárki letöltheti www.uqo.ca/cyberpsy (Our Productions/Virtual Environments) címről.

Csónak Áron
aron.esondes@cpanorama.hu

Ahogy száműzzük otthonunkból és munkahelyünkről a kábelzungségeket, mind inkább felértékelődnek a különböző vezeték nélküli technológiák, illetve ezek különbségei. Vannak olcsóbb és drágább, gyakoribb és ritkább megoldások, de mint majdnem minden területen, itt is azt a kérdést kell először feltennünk, hogy mire is van pontosan szükségünk!

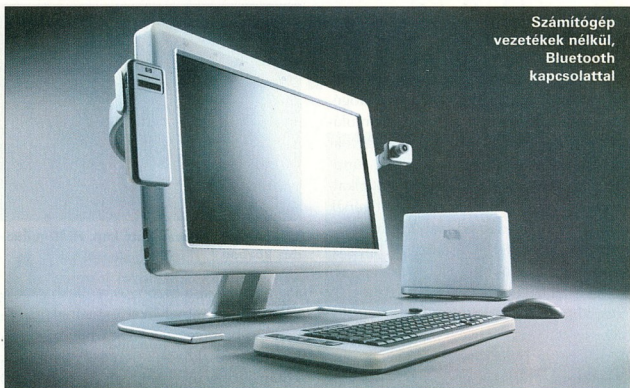
Infraport – egy egyszerű megoldás

Az egyik legrégebben használt és legnépszerűbb vezeték nélküli technológia az *infravörös* fényt használja adattovábbításra. Nemigen találni ma már olyan televíziót, hifit vagy videót, amelyhez ne adnának ilyen távirányítót, így elektronikus masinánk vezérlése mindössze pár ujjmozdulat. Az elmúlt években a számítógépek is beoptáltak magukat a mindennapjainkba: sokan a PC-n hallgatják CD-lemezeiket, nézik DVD-filmjeiket.

Aligha meglepő, ha a legtöbben a számítógépeknél is ugyanazt a kényelmet szeretnék élvezni, mint a hifiknél, az asztali videónál vagy a DVD-lejátszóknál. Ahogy az már lenni szokott, az óhajt hamarosan kész megoldások követték, így ma már bőségesen kaphatunk számítógéphez csatlakoztatható *infraportot*, amelyen keresztül PC-nket kényelmesen, a fotoblen üve is elirányíthatjuk. Mindez nem jelent komolyabb befektetést, hiszen az USB vagy soros porthoz, esetleg közvetlenül az alaphoz csatlakoztatható apró eszköz körülbelül 2-10 ezer forintot kóstál, ám a

A számítógép soros portjára csatlakoztatható infraportot már 3 ezer forintért is találhatunk

Számítógép vezeték nélküli, Bluetooth kapcsolattal

Kötöttségek nélkül

A mobilitás korát éljük, amikor mindentől irtózunk, ami helyhez köt bennünket, mint ahogyan sokan utálják az irodákban és a lakásokban a számítógép környékén fellelhető kábelzungselt is. Szerencsére úgy tűnik, hogy mind több technológia segítségével küzdhetünk a kábelrengeteg ellen, most ezek közül mutatjuk be a legnépszerűbbeket.

nagy árkülönbség miatt érdemes jól körülnézni, mielőtt kinyitnánk a pénztárcánkat.

Az alaphoz csatlakoztatható eszközökről érdemes külön is pár szót ejteni! Elvileg ezek használata nem jelenthet problémát, hiszen az alaplapon csaknem mindegyikén található már infra csatlakozó. Ez általában öt egymás mellett lévő tűske, amelyek alatt IR, IrDA, JFIR, SFIR vagy más feliratokat olvashatunk. Mindenesre mielőtt ilyen infraportot vennénk, érdemes az alaplaponkat jobban szemügyre venni, és csak ha megtaláltuk a csatlakozót, akkor vásárolni ilyen eszközt. Az infraport telepítése ezt követően mindössze pár perc, hi-

szen csak csatlakoztatni kell az eszközt az alaphoz, majd az alaplap BIOS-ában be kell kapcsolni az infraport kezelését.

Legyen szó bármilyen típusról, az irányításhoz megteszi bármely otthon található univerzális távkapcsoló, így legalább erre már nem kell költenünk. Ha nincs otthon ilyen készülékünk, és ha nem ragasztunk a márkához, 2-5 ezer forintért már vehetünk egy újat. Sokan most arra gondolhatnak, hogy a televízió vagy a videó távkapcsolójával biztosan nehéz a számítógépet vezérelni, ám ez nem így van, ugyanis többnyire mi magunk állíthatjuk be az egyes gombok utasításait.

Az infraport tehát olcsó és egyszerű megoldást jelent, otthon pedig az átlagos 6-8 méteres hatósugár is biztosan elegendő. A masina jellegéből adódik, hogy az infraportnak és a távkapcsolónak „látnia” kell egymást, ám ha a készülék rövidke zsinórjával ezt nem tudjuk megoldani, a számítástechnikai üzletekben megvásárolható soros kábellel akár 10 méterre is elvethetjük az infraportot a PC-től.

Hogy mit lehet egy ilyen, pár ezer forintos infraport segítségével irányítani? Mindent! Elindíthatjuk a gépben lévő CD-lemezt, ugrálhatunk a számok között, változtathatjuk a hangbeállításokat, éppen úgy, mintha egy jól felszerelt hi-fit használnánk. Az infraport az MP3 számok szerelmeseinek az életét is megváltoztatja, hiszen így jelentősen csökken a PC-s hangu-

Csengőhang és operátor logó letöltés vezeték nélkül, infraporton keresztül

lat, ha pedig jó hangkrtyát és hangfalakat használunk, még a zenei élmény is tökéletes lehet. Természetesen a DVD filmek élményét is javítja, ha lejátszáskor elvonatkoztathatunk a számítógéptől, anélkül, hogy asztali lejátszót kellene beszereznünk. Ezek persze csak kiragadott példák, mert az infraport és a gépre telepített szoftver segítségével a teljes gépet a „távuralomunk” alá vonhatjuk. Persze az eszközökhöz alából még csak meghajtóprogram sem kell, hiszen a Windows felismeri az infraportokat, ám ha távirányítóval szeretnénk gépünket használni, már mindenképpen kell valamilyen szoftver.

Számítógépünkben azonban nem csak a távirányítás miatt jön jól az infraport, hiszen mobiltelefonunk, PDA-nk, netán más okos masinánk is képes lehet vezeték nélkül kommunikálni az irodai vagy az otthoni komputerrel. Ma már aligha akad olyan mobil, amelyet ne szerettek volna fel infraporttal, igaz, egyelőre kevesen élnek ennek a lehetőségeivel.

De mire is használhatjuk ezt az infraportot? Gyakran előfordul például, hogy ismerősünkkel telefonszámot kell cserélnünk, esetleg szeretnénk egymásnak megadni egy vagy több számot mobilunk telefonkönyvéből. Ilyenkor három dolgot tehetünk! Vagy bepötyögjük a mobilunkba a számot és a nevet, vagy ami még gyakori, elkérjük SMS-ben, hogy azután innen mentjük el a telefonkönyvbé. Az első megoldás macerás, a másik pedig ha nem is drága, de mindenképpen pénzbe kerül. Mennyivel egyszerűbb ilyenkor az infraporton keresztül átadni egymásnak az áhított adatokat, gépelés és SMS-ezés nélkül. Ez ma, amikor a mobilok többsége tartalmaz infraportot, igazán kézenfekvő megoldás. Más kérdés, hogy az apró eszközt máris használhatjuk, így üzeneteinket, telefonszámainkat pillanatok alatt átküldhetjük a számítógépre, már persze ha akad rajta olyan eszköz, amely fogadja az infra jeleket.

A számítógépre csatlakoztatható infraportokat már bemutatuk, ám azokat a típusokat, amelyek kifejezetten a mobiltelefontulajdososoknak készültek, számos plusz szolgáltatással is felvértezték. Ezen masinák mellett gyakran találunk telefonkönyv-, csengőhang- és logószerkesztő programot, így telefonunkat valóban saját személyiségünkre szabhatjuk. Lényeges ismervük, hogy ezek az eszközök már a nagy sebességű adatátvitelt, sőt a GPRS-t is támogatják, ám hogy ezeket kihasználhassuk, természetesen telefonunknak is ismernie kell ezeket a technológiákat. Bár a gyártók szerint ezek az eszközök minden olyan eszközzel, mobiltelefonnal, PDA-val, palmtoppal képesek együttműködni, amelyben található infraport, azért jobb, ha a dobozon látható típuslistáról a mi mobilunk sem hiányzik. Persze ne csodálkozzunk, ha a többletszolgáltatások miatt vásárláskor mélyebben kell a zsebünkbe nyúlni, ugyanis egy ilyen ketyere már 10-12 ezer forintot kóstál.

Bluetooth – ritka kék fog

Pár évvel ezelőtt, amikor az Ericsson útjára indította a Bluetooth vezeték nélküli technológiát, a szkeptikusok még úgy gondolták, hogy ez is egy lesz a sok, idővel lassacskán elenyésző megoldás közül. Az első időszak a kételkedőket látszott igazolni, ám mára mind több eszközbe építik be az apró Bluetooth interfészt, ami pedig a leg-

A kéziszerkezetek elengedhetetlen kelleke az infraport

fontosabb feltétele annak, hogy a technológia a gyakorlatban is működjön.

Mivel a Bluetooth rádiótechnológia, nagy előnye, hogy a készülékeknek nem kell „látniuk” egymást, sőt a Bluetooth segítségével akár kisebb vezeték nélküli hálózatokat is kiépíthetünk. Annál is inkább, hogy az apró ketyerét ma már nem csak a telefonokba és asztali gépekbe, de PDA-kba, nyomtatókba, notebookokba, digitális kamerákba, sőt billentyűzetekbe és joystickokba is gyakran beszerelik. Így azután telefonunk vagy PDA-nk adatbázisát pillanatok alatt átmásolhatjuk a számítógépre, vagy éppen szinkronizálhatjuk azok határidőnaplóját, de a nyomtatáshoz sem kell dugókkal és vezetékkel bajlódniuk.

Egy falra szerelhető vezeték nélküli access point

A másik fontos érv a Bluetooth mellett, hogy a 2,4 GHz-es frekvenciasávot használó Bluetooth maximális hatótávolsága az infraport 6-8 méterével szemben 100 méter, miközben az elérhető legnagyobb adatátviteli sebesség akár 1 Mbps is lehet, ami meglehetősen jó eredmény. Ám ez egyelőre inkább csak elmélet, ugyanis a világhálón olvasható felhasználói tapasztalatok szerint a Bluetooth eredeti célja –

Tiltott osztozkodás

Mostanában sokat hallhattunk arról, hogy vajon törvényes-e szélesásvú előfizetéseinket másokkal is megosztani, ami a kábelen kívül természetesen WLAN-on keresztül is történhet. Mert családon belül még nem nagy munka a kábel egy szobából áthúzni a másikba, ám ha szomszédunkkal szeretnénk osztozkodni a sávszélességen – ez egyébként a Matáv szerint jogellenes! –, akkor a vezeték nélküli megoldással sok fúrástól kíméljük meg magunkat. Ez persze tipikus otthoni alkalmazás, ám a WiFi szabványú eszközök a cégek számára is kifizetődő megoldást kínálnak. Például a több telephelyes vállalatok megfelelő eszközökkel akár az egymástól kilométerekre lévő épületeiket is egy hálózatba köthetik, ami óriási megtakarítást jelenthet, már csak azért is, mert a VoIP használatával még a telefonálást is ingyen megoldhatják.

hogyan különböző gyártók termékei közös platformon tudjanak kommunikálni egymással – még megvalósulásra vár.

Az amerikai *Daily Herald* lap internetes oldalán pár hónappal ezelőtt egy felhasználó tette közzé örömdetesnek éppen nem mondható tapasztalatait. A teszt írója egy IBM notebookot, egy iPaq kézi számítógépet, egy Ericsson T68-as mobiltelefont és egy Ericsson Bluetooth headsetet próbált meg rávenni arra, hogy kommunikáljanak egymással. Az, hogy az azonos gyártótól származó mobil, illetve headset működött, természetes, ám a többi masina már nehezebben értette meg egymást. A T68-as és az iPaq például megtalálták egymást, ám kapcsolódniuk már nem sikerült, míg a hordozható számítógép és a telefon több órai próbálkozás után sem látta egymást. Ráadásul ez még a gyártók technikai ügyfélszolgálatainak hathatós segítségével sem sikerült, ám ha végül össze is jött volna a dolog, felhasználóbarátinak még ez sem nevezhető.

Ami a nyomtatást illeti, a beszámoló szerint az is felemás eredményt hozott, hiszen a dolog csak úgy működött, hogy a nyomtatót a 3Com Bluetooth illesztőprogramját kapta, az ehhez tartozó speciális programot pedig a notebookra telepítette fel. Ez a kis „részegítés” azonban az iPaq esetében már nem működött, ugyanis a

kézi masinára ezt a programot már nem lehetett felrakni, e nélkül pedig a másolás sem sikerült. Ez a teszt is jól mutatja, hogy a közös, vezeték nélküli platform egyelőre még messze van, pedig milyen kényelmes is lenne, ha mindegyik eszköz képes lenne egymással dolgozni, gyártótól és típustól függetlenül.

Addig, amíg ez az időszak el nem jön, többnyire kénytelenek vagyunk beérni a kifejezetten a készülékünkre kifejlesztett vezeték nélküli megoldásokkal. Ilyen lesz az idén év elején megjelenő PDA-khoz csatlakoztatható vezeték nélküli billentyűzet is, amelyet a *Think Outside* cég már tavaly beharangozott. Azonban ehhez is szükséges illesztőprogram, amelyet a cég már elérhetővé is tett, így ha valaki a PC-knél megszokott billentyűzetet szeretne, mégpedig vezeték nélkül, az PDA-jára már feltelepítheti. A *Think Outside* persze abban bízunk, hogy a drivert a PDA gyártók felteszik eszközeikre, így ezek a klaviatúrák már alából felismernek. Egyébként a Bluetooth-os egér és billentyűzet már nem újdonság, hiszen a *Microsoft* már több mint egy évvel ezelőtt bemutatatta a maga „kék fogú” eszközeit.

Bár a Bluetooth mind több eszközben kap helyet, azért még mindig több az olyan masina, amely erre a kommunikációs formára nem képes. Ám ez sem jelent leküzdhetetlen akadályt, ugyanis a piacon

A Bluetooth adapter akár USB porton keresztül is csatlakoztatható

számos Bluetooth kártya kapható, amelyekkel eszközeinket alkalmassá tehetjük a vezeték nélküli kommunikációra. Az egyik legnagyobb gyártó és fejlesztő, a *3Com* palettáján is több kártya szerepel, a cég pedig garantálja, hogy eszközei együttműködnek más gyártók hozzáférési pontjaival és USB adaptereivel. A *3Com Wireless Bluetooth PC Card 10* méter hatósugarú körben képes kommunikálni más eszközökkel. Praktikus, hogy a kártya visszaható XJACK antennát kapott, így szállításkor nem sérülhet, ezenkívül rendkívül egy-

szerűen telepíthető, így percek alatt munkára fogható. A *Bluetooth Connection Manager* szoftver képes az eszközök, erőforrások és szolgáltatások automatikus felderítésére, így a Bluetooth személyes hálózat használata rendkívül egyszerűvé válik. A PC Card szoftvere és firmware-e frissíthető, biztosítva a maximális kompatibilitást a Bluetooth szabványokkal akkor is, ha azok módosulnának. A „fogd és vidd” állománytovábbítás egyszerű információ-megosztást és együttműködést eredményez.

A *3Com Wireless Bluetooth USB Adapter* ugyancsak vezeték nélküli kapcsolódást kínál az asztali és noteszgépekhez, lehetővé téve a kommunikációt a Bluetooth-szal felszerelt eszközök között. Az adapter az ipari szabvány USB csatlakozót használja, így gyors, egyszerű vezeték nélküli hálózati csatlakozást tesz lehetővé eszközök széles köre számára. A kártya szoftvere és firmware-e frissíthető. A gazdarendszer 10 méteres körzetben belül a környező noteszgépekhez, kézi gépekhez, mobiltelefonokhoz, hozzáférési pontokhoz és más Bluetooth eszközökhöz köthető, „ad-hoc” személyes hálózatok kialakítására. A Bluetooth Connection Manager szoftver természetesen itt is megtalálható, így a többi, kompatibilis gép felkutatása, illetve a hozzátul járó csatlakozások gyerekláték.

WLAN megoldások

Bár a Bluetooth technológia segítségével már egészen jó kis vezeték nélküli hálózat állíthatunk össze, azért alapjában véve nem állandó, irodai hálózatok kialakítására találták ki. Erre már csak a maximálisan elérhető 1 Mbps sebesség miatt sem alkalmas, másfelől az irodák vezetékdszűngelének kiváltására már más, jól bevált technológiák is elérhetőek a piacon. A WLAN (*Wireless LAN*) az egyik legelterjedtebb technológia, amit már az is mutat, hogy számos gyártó kínál a cégek, illetve az otthoni felhasználók számára ilyen eszközöket. Mivel itt a vezetékes hálózatoknál megszokott paramétereket érhetjük el, a WLAN valóban alternatívája lehet a vezetékes megoldásoknak, különösen olyan helyeken, műemlék épületekben, tanyákban és előadóknak, ahol a kábelezés nem lehetséges, vagy túl drága lenne.

A vezeték nélküli hálózat alapvetően két eszköztípusra épül. Az első az úgynevezett „elérési pont” (*Access Point*), amely a meglévő vezetékes hálózat és a vezeték

nélküli hálózati kártyával rendelkező számítógépek kapcsolatát biztosítja. Természetesen ez gondoskodik a munkaállomások egymás közti kommunikációjáról is.

A másik eszköztípus a hálózati kártya. Jelenleg az elérhető maximális sebesség többnyire 11 Mbps, ez azonban a vételi viszonyok függvényében 2, sőt 1 Mbps-ra is visszaeshet. Az elérési pontok a vett jel erősségének és minőségének megfelelően csökkentik, illetve növelik az adatátviteli sebességet. Ezzel biztosítják a folyamatos kommunikációt az egyes hálózati elemek között. Az átállás automatikus, külső beavatkozást nem igényel.

Lehetőség van épületek közti adatátvitelre is vezeték nélküli megoldásokkal. Ebben az esetben a két antenna közt fizikai rálátásnak kell lennie. Az elérhető maximális sebesség ebben az esetben is többnyire 11 Mbps, de megfelelő eszközökkel ez a többszörösére növelhető. Az áthidalható maximális távolság pedig antenna függvénye: néhány száz méter és több kilométer egyaránt lehet.

Kényelmesen, drót nélkül, Bluetooth-szal

A kapható WLAN eszközök tudását jól példázza a 3Com egyik legújabb terméke, a *Wireless LAN Access Point 7250* is. Kifinomult biztonsági funkciók védik az összes bizalmas információt – pontosan úgy, mint a vezetékes hálózat esetén. Az eszköz rengeteg egyidejű kapcsolatot képes kiszolgálni, úgyhogy nem kell aggódnia a további felhasználók felvétele miatt. Egyszerűen integrálható a vezetékes infrastruktúrával is, ugyanis többféle hálózati ügyleti szabványt és alkalmazást is támogat. A különféle opcionális antennákkal a vezeték nélküli lefedettség 305 méterig bővíthető.

Mindenképpen érdemes megemlíteni még a 3Com vezető termékét, az *Access Point 8000*-es termékcsaládot, amely már nagyobb vállalatok igényeinek is megfelel, hiszen az elérhető adatátviteli sebesség akár 108 Mbps-ra is növelhető.

A vezeték nélküli hálózatokkal kapcsolatban mind többször hallani a *WiFi* kifejezést, ami ugyancsak WLAN technológia. A *WiFi* kapcsán legtöbbször a vezeték nélküli, beltéri internet-hozzáférési pontokról olvashatunk a sajtóban, hiszen Angliában PDA-val vagy notebookkal már akár a vasútiállomásokon és a reptületereken is rácsatlakozhatunk a vezeték nélküli hálózatokra. Magyarországon a mobilszolgáltatók, pontosabban a *Pannon* és a *Westel* kínálnak ilyen *WiFi* szolgáltatásokat, amelyek a Ferihegyi reptületeren már élesben is elérhetők. A *Westel WLAN* internet-elérését az előfizetők és a *Domino* kártyás ügyfelek a cég üzleteiben is elérhetik, természetesen forgalmi díj ellenében.

Fülöp Norbert
norbert.fulop@cpanorama.hu

Notebook szaküzlet

14.1" XGA TFT, Mobil C2.2GHz CPU
256 MB, 20GB HDD
24xCombo drive
Ár: 229 900 + áfa

Szerviz és kölcsönzési lehetőség.

CONCEPTRONIC

Viszonteladók jelentkezését várjuk!

MK Trading 1111 Bp., Budafoki út 15
Tel: 209-23-23 Tel/Fax: 209-75-66
info@mkcomputers.hu, www.mkcomputers.hu

www.zyxel.hu

ÉRDEMES OSZTOZNI RAJTA!

A ZyXEL Prestige 324 ideális megoldás az otthoni és irodai felhasználók részére, hogy a meglévő ADSL, illetve kábel modem kapcsolat keresztül juthassanak fel az internetre.

Előnye: 4 portos MDIX switch, SUA/NAT technológia, DHCP kliens/szerver, PPPoE kliens, biztonságos tűzfal védelem. Forgalomátrányítás és modem backup a szélessávú hozzáférés megszakadásának esetére.

Ajánlott fogyasztói ár: 13.690 Ft + ÁFA

hamex

HAMEX Rt.
1133 Budapest,
Dományi u. 26.
Tel: 06-1-2284900
Fax: 06-1-2284920
info@hamex.hu www.hamex.hu

HUMANISOFT

HUMANISOFT Adatátviteli-
és Hálózatechnikai Kft.
1165 Budapest,
3360 Sörház utca 303.
Tel: 06-1-4614000
Fax: 06-1-4140049
www@humanisoft.hu

KEYMILE

Keymile Kft.
1018 Budapest,
Hegyvidék út 17.
Tel: 06-1-4570105
Fax: 06-1-3177099
hungary@keymile.com

A hordozható hazugságvizsgáló

A télnek lassan (nagyon lassan) vége, az idő enyhébbre, a high-tech piac pedig egyre forróbbra változik. A hordozható hazugságvizsgáló ketyere megjelenése kétségtelenül a gadgetek virágkorának kezdetét jelzi: kérdés, hogy ezek után lehet-e majd még fokozni a „csúcstechnika-mániát”?

nos csak NTSC rendszereken működik, azaz az európai PAL szabványú tévékészülékekkel nem boldogul. Annak ellenére, hogy kinézetre egy ízléstelen uzsonnásdobozt idéz, a beépített játékok minősége tökéletes – a „retro-feeling” pedig utánozhatatlan!

MÁTRIX BINÁRIS ÓRA	
	
Gyártja:	Tokyoflash
Honlap:	http://www.tokyoflash.com
Ára:	89 dollár

A Tokyoflash valószínűleg legsikeresebb találmánya a Matrix Binary Watch. „Keanu Reeves is ezt használná...” - a Matrix sikerén felbuzdulva a cég ezzel a szlogenrel árulja újdonságát, kirobbanó sikerrel. Egy bináris karóra természetesen akkor a legjobb, ha valaki megkérdézi tőlünk, hogy mennyi az idő, mi pedig elegánsan odatartjuk a karóránkát... olvassa le, ha tudja! Persze ha programozó az illető, akkor sikerülni fog neki. Mi pedig bármikor átkapcsolhatjuk hagyományos kijelzésűre az órát, ha esetleg nem lenne kedvünk számolgatni. A karóra tartalmaz háttérvilágítást, mutatja a dátumot, vízálló, és ébresztési is képes. Sajnos limitált kiadás, szóval ha szeretnénk egyet, akkor gyorsnak kell lennünk – miután az első széria elfogy, a

Tokyoflash többet nem gyárt belőle. Amúgy a bináris időt kis gyakorlással könnyen leolvashatjuk: 00001 jelenti az 1-et, a 00010 a 2-öt és így tovább.

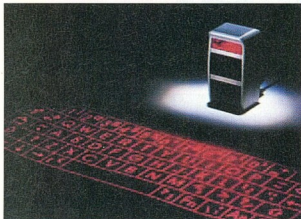
NAMCO TV CLASSIC 5 IN 1	
	
Gyártja:	Namco
Honlap:	http://www.namco.com
Ára:	24,99 dollár

A Pac-Man, a Galaxian és a Dig Dug – ezek az egyszerű (ám mégis élvezetes) játékok, az elektronikus játékok aranykorában, a 80-as években tettek szert maig is tartó hírnevükre. A Namco legújabb szerkezete a „Classic 5 in 1” öt ilyen klasszikust tartalmaz. Használata a lehető legegyszerűbb: semmiféle egyéb hardvereszköz vagy csatló nem szükséges hozzá, egyszerűen bedugjuk a televízióba, és máris nosztalgizhatunk! A kezelése rop-pant egyszerű: egy on/off kapcsoló és egy reset gomb található rajta, valamint a joystick, amellyel a játékokat vezéreljük. Saj-

DIGITÁLIS NAPÓRA	
	
Gyártja:	Digital Sundials International
Honlap:	http://www.digitalsundials.com/
Ára:	91 euró

Úgy tűnik a németek sem akarnak lemaradni a japánok mögött Németországban elkészült a digitális napóra! Természetesen a szerkezet a végtelenségig precíz kivitelezésű és megbízható, a legjobb azonban az, hogy semmiféle energiaforrást nem igényel. Csak a Nap süssön... A digitális napóra (akárcsak analog testvére) a napsugarak irányából számolja ki a pontos időt, dél felé (illetve ha a földgolyó déli oldalán lakunk, akkor észak felé) irányozva a szerkezetet máris láthatjuk a pontos időt – kirándulóknak tökéletes! Lakásban is használható az ablakba vagy napsütéses íróasztalunkra helyezve, de megvásárolhatjuk „kerti napóra” variációban is – ebben az esetben egy kis állvány segítségével installálhatjuk a gyepre házuk előtt. A kijelző tízpercenként aktualizálja az adatokat. Egyetlen hátránya, hogy éjszaka nem mutat semmit... De hát éjszaka úgyis alszunk.

VIRTUÁLIS BILLENTYŰZET

Gyártja:	Panasonic
Honlap:	http://www.panasonic.com
Ára:	csak prototípus létezik

A virtuális billentyűzetről valójában már mindenki hallott – ez az izraeli találmány körülbelül két éve debütált, persze szigorúan kísérleti jelleggel. A *Panasonic* azonban felkarolta a kezdeményezést, és megszületett a *Panasonic Virtual Keyboard*. A dolog lényege, hogy a billentyűzet (illetve annak gombjait) egy speciális eszköz „vetíti” elének az asztalra, természetesen lézertechnológia segítségével. Ezt a billentyűzetet ugyanúgy használhatjuk, mint az „igazit”, használat után pedig egyszerűen kikapcsoljuk, és máris eltűnik az asztalról. Tiszára mint egy sci-fi-bent!

DVD-SZERVER

Gyártja:	Kaleidescape Inc.
Honlap:	http://www.kaleidescape.com/
Ára:	bevezetés alatt

A *Kaleidescape* (nem tévesztendő össze a kaleidoszkóppal!) a világ első DVD-szervere. A „szerver” szótól nem kell megijednünk: ez a ketyere ugyanúgy otthoni felhasználásra készült, mint egy egyszerű DVD-olvasó. A különbség csak annyi, hogy a *Kaleidescape* alapkiépítésben (öt darab háttértárolóval) 160 filmet tud tárolni DVD-minőségben. Nem kell tehát cserélgatnünk a DVD-lemezeinket, nincsen több DVD csiki-csuki, lemeztokok

keresgetése és egyebek... Házi kollekciókat egyszerűen rámásoljuk otthoni DVD-szerverünkre, és (hiszen elég könnyen hordozható a készülék) bárhol mozíthatunk a lakásban. Persze csak ha van a közelben egy televízió is.

HORDOZHATÓ MEDIAPLAYER

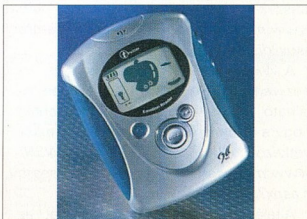

Gyártja:	System Talks
Honlap:	http://www.system-talks.co.jp/
Ára:	12 000 jen (merekvelem nélkül)

A japán *System Talks* cég olyan eszközt alkotott, amely valójában sokak kedvence lesz – hiszen igazi hiánypótló szolgáltatást nyújt! A *Movie Vision* célja egyszerű: rácsatlakoztatjuk televíziókészülékünkre, behelyezzük a memóriakártyát, és máris nézegethetjük a családi (digitális) képeket és videókat! Az eljárás előnye, hogy nem kell a rokonainkhoz és a barátainkhoz cipelni a notebookot, és a nyomtatás költségeitől is megkímélhetjük magunkat: ahol van legalább egy tévé, ott a *Movie Vision* máris működik! És televízió mindenhol van, ugyebár...

A *Movie Vision* három verzióban kapható: merevlemez nélkül (memóriakártyával), és 40, illetve 80 Gb-átos merevlemezzel. A PC-vel USB csatlakozón keresztül kommunikál.

HAZUSÁGVIZSGÁLÓ

Gyártja:	Truster
Honlap:	http://www.shoplifestyle.com
Ára:	59,95 dollár

Szavaink és mondataink segítségével hazudhatunk – de a hangunk nem képes rá! Erre az alaptényre építenek a hordozható hazugságdetektorok, amelyek egyre nagyobb népszerűsége tesznek szert (hol is másból?) a tengerentúlon. Több cég is gyártja ezeket a népszerű eszközöket, mi most a *Truster* egyik készülékét vizsgáltuk. Egy beépített hanganalizáló és mindenféle matematikai algoritmusok segítségével próbálja megállapítani, hogy a velünk (akár telefonon, akár személyesen) beszélgető partner igazat mond-e avagy sem. A hang tónusát, érzelmi töltetét és számos egyéb jellemzőt vizsgál – elég jó eredménnyel. A nagyméretű kijelző kilenc különböző fokozatot jelenít meg: a tökéletesen igaztól, a „nagyon stresszes”-ig. Egy adapter vagy egy 2,5 mm-es jack segítségével bármilyen mobiltelefonhoz csatlakoztathatjuk. Érdemes kipróbálni biztosítási és autógynökön, feleségeken és férjeken, valamint a saját főnökünkön.

USB VENTILÁTOR

Gyártja:	n.a.
Honlap:	n.a.
Ára:	19,99 dollár

Talán nincs is olyan eszköz, amelynek ne jelent volna már meg USB-s verziója is – gondoljunk csak az USB csatlakozós fogkéfére, kiskacsára vagy éppen a légtisztítóra. Természetesen van már USB-vel üzemelő asztali ventilátor is, a melegebb munkahelyi napokra. Egy ventilátor sok mindenre jó: akadt, aki csak akkor használja, ha éppen alszik (persze csak nyáron), másból egész nap meg, és van, aki csak az íróasztalán elhelyezve szereti. Az *USB-fán* mindezen céloknak megfelel, sőt az átlagosnál jóval csendesebb üzemelése ideálissá teszi az éjszakai használatra. Ha nincsen számítógép a közelben, akkor egy ceruzaelemről is működtethetjük – de abban mi a poén?

Henryke

csaba.kazari@cpanorama.hu

Röntgen alatt a PC

Vannak a számítógépünknek trójai vagy kényszeres betárcsázó lakói? Azért szerencsétlenkedik a videokártyánk, mert nem illenek hozzá a meghajtói? Mely programokra van igazán szükségünk, és melyek foglalják csak potyára a helyet? Cikkünk segítségével ki-ki összebarkácsolhatja a saját eszközeit, amelyek olyan információkkal látják el, amelyeknek még a profi tuningolók is örülnének.

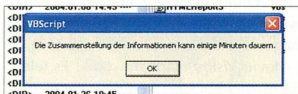
Mielőtt valamit megváltoztatnánk a gépünkön, nem árt, ha tudjuk, hogy mi az, amin változtatunk. Személyes tuning- és információs centrumunk a WMI-n keresztül a PC teljes belső életét HTML formátumban kilistázza, az eredményeket pedig az internetről származó angol nyelvű információkkal értelmezhetővé teszi.

A cikkünkben bemutatott scriptek egy rejtett szerviz-interfészre csapnak le, amelyet a *Microsoft* is használ segédprogramjaihoz: ez a *Windows Management Instrumentation (WMI)*.

Ezen a WMI-csatolófelületen keresztül a számítógépünk szívés-örömetst kifecseg szinte mindent az állapotáról, a konfigurációjáról és az alkotórészéről. S hogy mindjárt elébe vágjunk az összeesküvés-elmélet

híveinek: sem a *Microsoft*, sem más külső fél nem tudja arra használni ezt a felületet, hogy elemezze a rendszerünket. Csak akkor, ha valakinek jogosultságot adunk, és létrehozunk – mint felhasználót – a gépünkön. A rendszerinformációk felszerelve a scriptek információi alapján megkereshetjük a rejtve induló programokkal kapcsolatos információkat (a program honlapja, eltávolítási információk, trükkök).

Ezen az egészen kényelmes módon nemcsak praktikus leltárt kapunk a szá-

Nem kell megjáéadni: az információk összegyűjtése eltart egy kis ideig

A tuningprogramok

A cikkben bemutatott segédprogramok megtalálhatók CD-/DVD-mellékletünk *Cikkek* könyvtárában is. A programok dupla kattintással indíthatók el. A scripteket listáit úgy kapjuk meg, ha a VBS-fájlokat megnyitjuk egy szövegszerkesztővel, például a *Notepad*-del vagy a *Wordpad*-del.

Hogy a programok működjenek, ahhoz internetcsatlakozásra és a *Microsoft-Tools Windows Management Instrumentation (WMI)*-re, valamint telepített *Windows Script Host (WSH)*-ra van szükség. A *WMI Windows 2000/XP* és *Windows ME* alatt már alapértelmezésben telepítve van.

A WMI-t *Windows 9x*-hez vagy az *NT*-hez a következőképpen pótolhatjuk. Válasszuk keresőszoznak a *WMI: www.microsoft.com/downloads/search.aspx?displaylang=hu-t*.

A *Windows Script Host Windows 9x*-hez vagy *NT*-hez a következőképpen található meg. Válasszuk keresőszoznak, hogy a letöltés linkjét megtaláljuk, a következő betűkombinációt: *WSH: www.microsoft.com/downloads/%search.h.aspx?displaylang=hu*.

Általános letöltéseket és infókat a msdn.microsoft.com/library/default.asp?url=/soenloads/library/webdev.asp alatt találunk a scriptinghez.

Igy néz ki a rendszerjelentés számítógépünkéről

mitógépünkéről, hanem szinte minden alkatrészéhez meghajtó-frissítéseket, problémamegoldásokat, teljesítménynövelő tippeket és összehasonlító értékeket is. Csak győzzük kiemelezni az internetről ránk zúduló információhalmot!

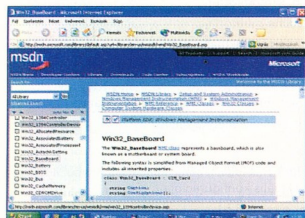
A WMI-információk elővarázsolása

Sajnos egy rossz hírről kell kezdenünk: a *WMI*-t ugyan el lehet érni a *Windows\System\wimimgmt.msc* modul elindításával, de ez inkább arra ad lehetőséget, hogy helyi és távoli számítógépeket kezeljünk (természetesen csak megfelelő jogosultságok birtokában). *Windows XP* alól a *Windows 2000/XP* operációs rendszerű gépeket kezelhetjük, ha fut rajtuk a *WMI* szolgáltatás. A cikkünkben leírt fogások egérről nem érhetőek el, scriptekkel gyorsabban több információhoz jutunk.

Hogy ez azért nem valami rémesen bonyolult dolog, azt a CD-/DVD-mellékletünkön is megtalálható *infos.vbs* script bizonyítja. Ez rákapcsolódik a *WMI*-re, és a *Win32_BIOS* osztály minden információját lekérdezi. Mindehhez csak öt sorra van szükség:

```
Set wmi = GetObject(, "winmgmts:")
Set result =
wmi.InstancesOf(, "Win32_BIOS")
```

Tuning-scriptek	
Script	Mire szolgál?
ComputerWizard.vbs	Részletes HTML-jelentést készít minden telepített eszköztől és beállításról, és kattintásra háttérinformációt szállít a webről.
Tune_Autostart.vbs	Feltár minden automatikusan induló programot, és segít eldönteni, hogy ezek kívánatos programok vagy esetleg kellemetlen betárcsázók.
Tune_Software.vbs	Megmutatja a telepített szoftvereket, és utánajár az interneten, hogy milyen programokról van szó. Így megalapozottan dönthetünk arról, hogy szükségünk van-e még a programokra.
Tune_Device.vbs	Minden fontos, a számítógépbe épített eszköz felsorol, és kívánságra aktuális weboldalakat mutat ezekhez az eszközökhöz. Ezeket összehasonlít tesztek, aktuális meghajtókat és hasznos tanácsokat találhatunk.

Ha rákattintunk valamelyik sorra, máris a Microsoft megfelelő weboldalára kerülünk

```
For each instance in result
Wscript.Echo instance.GetObjectText_
Next
```

A program beállítja, hogy a WMI-n keresztül kér információt (első sor), a WMI moduljáról, ami esetünkben a Win32_BIOS (második sor). Ezután egy ciklus következik (harmadik és ötödik sor), amelyben minden elérhető információt kiíratunk egy ablakba.

A mintául választott script eredménye meglepő: a program minden BIOS-beállítást kilistáz. Ezzel az ötsorossal tehát nyerek vagyunk, s ami még megdöbbentőbb: tulajdonképpen mindegy, hogy BIOS-információkra, a videokártya felbontására vagy a felhasználók listájára vagyunk kíváncsiak: a WMI-osztályok táblázat felsorolja azokat az átfogó kategóriákat, amelyek a WMI kínálatában szerepelnek. Egyszerűen cseréljük le a scriptben a Win32_BIOS-t arra az osztályra, amely iránt érdeklődünk, például a Win32_OperatingSystem-re az operációs rendszer-információk esetén.

HTML-jelentések gombnyomásra

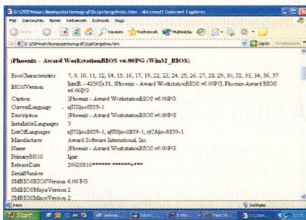
Az információk párbeszédablakban történő megjelenítése semmiképp sem mondható praktikusnak. Kényelmesebben is tárolhatjuk őket egy HTML-jelentésben, amelyet kinyomtathatunk vagy menthe-

tünk. A scriptünk ehhez egytől-egyig lekérdezi, és egy HTML fájlba írja az információkat. A CD-/DVD-mellékletünkön is megtalálható HTMLReport.vbs script mindezt elvégzi, és végül megnyitja a jelentést az alapértelmezett böngészőben.

A HTMLReport.vbs-t könnyen teste szabhatjuk, meghozza annyira, hogy néhány perc alatt tökéletesen a saját igényeinkhez igazodó jelentést hozhatunk létre, pontosan azokkal az információkkal, amelyek fontosak a számunkra. A WriteHeader címkeket (megnevezéseket) írhatunk a jelentésbe. Az ExamineThis segítségével illesztjük be ezek alá a tetszőleges WMI-osztályok információit. A WMI-osztályok táblázatból annyi szelektől és információkategóriát emelhetünk be a jelentésünkbe, amennyire csak szükségünk van.

Pillantás a színfalak mögé

Hogyan is működik pontosan az ExamineThis? Itt különösen megéri egy pillantást vetni a kulisszák mögé, hiszen az ExamineThis számos titkos WMI-trükköt használ ahhoz, hogy hibátlanul tudja megmutatni tetszőleges WMI-osztályok információit. Aki az általunk említett scripteket egyszerűen csak használni szeretné, és nem feltétlenül megérti, az akár ki is hagyhatja ezt a részt. Aki belevág, az egy szimpla szövegszerkesztőben nyissa meg a programokat.

A kinyomtatható röntgenfelvétel

Az ExamineThis, akárcsak az infos.vbs, először megszerzi az információkat közvetlenül a WMI-ről az InstancesOf parancsral. Visszatérni egy Collection fog, egyfajta konténer, amely a talált egyedeket tartalmazza. Ha például a Win32_BIOS-t kérdeztük le, akkor az eredmény pontosan egy egyedet tartalmaz, mert számítógépünként csak egyetlen BIOS van. Ha viszont a Win32_Printer lett volna a lekérdezés tárgya, akkor az eredmény tartalma lehetne egyetlen egy sem, pontosan egy, vagy sok egyed aszerint, hogy éppen hány nyomtatót telepítettünk.

Friss eszközmeghajtókkal

A „Never change a running system” (azaz: sose változtass meg egy működő rendszert) bölcsesség a tuningolókra bizony nem érvényes. Nagyon megéri időről-időre megvizsgálni, hogy szükséges-e meghajtót frissíteni telepített eszközeinkhez. A Tune_Device.vbs a számítógép minden fontos eszközeiről jelentést szállít. Az eszközeink kattintva a legaktuálisabb információkat kapjuk közvetlenül az internetről, és például utánajárhatunk, hogyan állnak az aktuális összehasonlító tesztek, hol vannak új meghajtók, és hogy milyen tapasztalatokat és problémamegoldásokat kínálnak más felhasználók.

A telepített szoftverek lomtalanítása

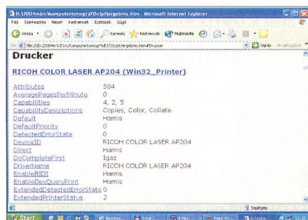
Idővel a tesztverziók, shareware-ek, és még sok minden más gyűlése a számítógépünkön. A Vezérlőpult/Programok modula ugyan áttekintést kínál arról, milyen gyakran használtuk a programokat, de ennek ellenére sem mindig világos, milyen programokról is van szó valójában. A tune_software.vbs script listát szállít a pillanatnyilag a rendszerbe telepített programokról, de csak a modernebb programok találja meg, amelyek MSI-csomagokat telepítenek a Windows telepítővel. Egy kattintás a szoftver nevére, s a listán megnyílik egy ablak, linkekkel a témához. Így az egzotikus programnevekről is nagyon egyszerű kitalálni, milyen programot jelentenek, és könnyen eldönthetjük, hogy szükségünk van-e még rájuk.

WMI-osztályok

WMI-osztály	Ezt tartalmazza
Win32_OnBoardDevice	Az alaplapra integrált eszközök.
Win32_OperatingSystem	Az utolsó bootolás időpontja, szervizcsomag és a hozzá kapcsolódó adatok.
Win32_PageFileSetting	A rendszer valamennyi lapozófájl-beállítás.
Win32_PageFileUsage	A lapozófájl aktuális kihasználtsága.
Win32_ParallelPort	Technikai információk a párhuzamos portról (LPT; nyomtatósatlakozás).
Win32_PCMIAController	A notebook PCMCIA-illesztőhelyeinek technikai információi.
Win32_PhysicalMemory	A rendszer egyes memóriamoduljai és ezek illesztőhelytípusa.
Win32_PhysicalMemoryArray	A fizikai memória mérete.
Win32_PortResource	Adatkapcsolatok.
Win32_POTSModem	Valamennyi telepített modem.
Win32_Printer	Minden telepített nyomtató.
Win32_PrinterConfiguration	Egy nyomtató aktuális beállításai.
Win32_PrinterDriver	Minden telepített nyomtatómeghajtó.
Win32_PrintJob	Az aktuálisan feldolgozott nyomtatási feladatok.
Win32_Process	Minden aktuálisan futó processz (programszál).
Win32_Processor	A processzor órajele és további információk.
Win32_Product	A Windows Telepítővel telepített szoftvercsomagok.
Win32_QuickFixEngineering	Minden telepített hotfix és szervizcsomag.
Win32_SCSIController	SCSI-merevlemezvezérlő.
Win32_SerialPort	Technikai információk a soros portról (COM:).
Win32_SerialPortConfiguration	A soros port aktuális konfigurációja.
Win32_Service	Minden, a rendszerbe telepített szervizprogram.
Win32_SHARE	Minden megosztott mappa, beleértve az adminisztratív megosztásokat (pl. CS).
Win32_SoundDevice	Minden telepített hangkártya.
Win32_StartupCommand	A rendszer minden automatikusan induló programja.
Win32_SystemAccount	Minden előre megadott felhasználó.
Win32_SystemDriver	Minden rendszermeghajtó és az üzemi állapotok.
Win32_SystemEnclosure	A számítógéphez gyártója, sorozatszám és biztonsági információi, márkás PC esetén.
Win32_SystemSlot	Az alaplap kártyaillesztő csatlakozói (pl. AGP, PCI).
Win32_TCPIPPrinterPort	Hálózati nyomtatósatlakozás.
Win32_Thread	Minden program aktuálisan futó szála.
Win32_USBController	Az USB vezérlő technikai információi.
Win32_USBHub	Minden USB csatlakozás.
Win32_UserAccount	A rendszer minden felhasználója állapottal együtt (zárolt, soha nem futott).
Win32_VideoController	Aktuális felbontás, videomemória és más videokártya-adatok.

A jelentés kattintásra ugyan az egy használati utasítást az egyes információkhoz, de igazán érdekessé akkor válik mindez, ha a videokártyára kattintva megkapunk

róla minden lehetséges információt: meghajtó, benchmarkok, problémaleírások. Ez alkalommal azonban nem a Microsoft az illetékes, hanem valamelyik internetes ke-

A géphez kötött nyomtató átvilágítása

resőoldal, mint például a Google. A keresőoldalnak nemcsak billentyűzetről adhatunk át kérdéseket, hanem parancssorról is. A *HTMLReport3.vbs* mutatja, hogyan megy ez: ezúttal hiperhivatkozásokat illesztünk be megnevezésként. A script ezekben a webkonform írásmódnak megfelelőre választja szét az egyes szavakat, majd ezeket kattintásra továbbítja a Google-nak. Ha rákattintunk a videokártyánk nevére, internetes cikkek listája jelenik meg, amelyek ezzel a kártyával foglalkoznak. Ha a telepített szoftverek listáján kattintunk egy programra, akkor az adott programot tárgyaló weboldalakat kapunk. Gondolkoztak már azon, mire jó az a sok Windows update? A weben olvasható cikkek rávilágítanak a biztonsági résekre és a problémákra, amelyeket ezekkel oldottak meg.

Valóban kényelmesen

Számítógép-röntgenkészülékünkhez már csak egy tartalomjegyzék hiányzik, amellyel terjedelmes jelentésekben is gyorsan megtaláljuk a keresett osztályt. A *ComputerWizard.vbs* zárómű erre szolgál, és még néhány kozmetikai változtatást is elvégez: a *StyleSheetekkel* egy kicsit „modernizálja” a betűtípusokat.

Az eredmény egy átfogó jelentéskészítő segédprogram, amellyel most már céltartan tuningolhatjuk a számítógépünket. ■

Gyors, Megbízható, Megfizethető!

Növelje hálózata teljesítményét a TRENDnet vezeték nélküli eszközeivel!

NDnet HÁLÓZATI ESZKÖZÖK

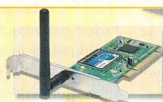
TRENDnet
Trendware USA

TEW-431BRP
Cable/DSL 802.11g 54Mbps
Wireless AP Router + 4 Ports Switch

TEW-421PC
802.11g 54Mbps
Wireless PC Card

TEW-423PI
802.11g 54Mbps
Wireless PCI Adapter

TEW-P11U
Wireless Print Server
1 USB Printer Port

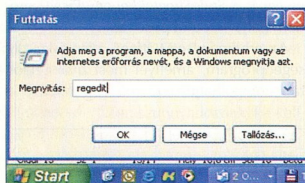

Miért nem szeret valaki a szobájában rendet rakni, és miért tologatja hetekig a háztartásban az apróbb javításokat? Mert az olyan fáradságos. Ugyanígy vagyunk, amikor a saját PC-nk háza táján kellene rendet rakni, operációs rendszerünket kellene javítani. Pedig léteznek gyors és egyszerű módszerek.

Már réges-régen ki kellett volna takarítani a *Saját fájlok* és a *Download* könyvtárakat, vagy mondjuk annyira leicsinyíteni a Start menüt, hogy elérjen egy képernyőn, és foglalkoznunk kellett volna már az internetkapcsolat létesítésekor fellépő furcsa hibákkal? Nos, mindennek egyáltalán nem kell vesződségesnek lennie.

A háklis regedit

Sajnos a Microsoftnak nem sikerült az összes fontos rendszerparamétert egyetlen grafikus felületen keresztül elérhetővé tennie. Számos beállításhoz a Windows *regedit.exe* nevű Registry-szerkesztőjére

így érjük el a Windows „kapcsolóközpontját”

van szükség. Ezzel lehet a Windows rendszeradatbázisában eltárolt adatokat megtekinteni és megváltoztatni. A *regedit* az operációs rendszer titkos kapcsolóközpontja, egy olyan segédeszköz, amellyel a rendszer összes fontos beállítása elérhe-

Finomhangolás

tő. A Microsoft azonban beépített néhány akadályt, amely átkozottul megnehezíti a szerkesztő használatát. Először is a Registry gyengén van dokumentálva. Itt néha a Microsoft *Knowledge Base* felkeresése a <http://support.microsoft.com> címen, vagy egy böngésző használata segíthet. Ráadásul a szerkesztő felépítése is nagyon spártai, kevés kényelmi megoldást kínál az egyes értékek módosításához. Valamivel több szerkesztési kényelmet és bővített keresési lehetőségeket nyújt a német nyelvű *RegCool 2.4.08* freeware program, amelyet a <http://home.tiscali.de/kurtzimmermann/regcool.htm> címről, illetve CD-/DVD-mellékletünkről lehet letölteni.

Tweaker programok

A tweaker programok használata lényegesen elegánsabb és kényelmesebb a Registry kézi módosításánál. Ezek a programok lényegében a Windows Registry-hez készült grafikus felületek. A használatuk során a felhasználónak nem kell tudnia, hogy éppen melyik Registry kulcsot módosít. Rejtett asztalbeállításokon változtathatunk, módosíthatjuk a tálcá megjelenését például, vagy optimalizálhatjuk a TCP/IP beállításokat a gyors DSL adatátvitelhez.

E szoftverek funkcióspektruma messze túlmutat a Windows beállítások tuningolásán. A programok kitérnek a merevlemezről a felesleges fájlok, vagy rendet raknak a Registryben. A jó tweakerok, miként ezeket a következő cikkben ismertetjük, analizálják a rendszerünket, és javaslatokat adnak a sebesség növeléséhez.

Hagyományos eszközök

A Tweaker-ek nem bannak kesztyűs kézzel a Windows-zal, és már egyetlen biztonsági kérdés után átveszik az általunk kiválasztott változtatásokat. Ill az adott tuningeszköz gyártójában kell bízunk. Ha a tuningprogram felületesen lett elkészítve, vagy súlyos programhibákat tartalmaz, akkor a rendszerünk akkut ve-

A Registry – közelebről

A *regedit.exe* kiválóan megfelel a Registry belső világának a megértéséhez. A szerkesztő bal oldali oszlopában egy fastruktúrát látunk. A legfelső pont neve mindig *Sajátgép*, és alatta jelennek meg a Registry fő ága.

Az ágakat kihajthatjuk, és alatta ágak sűrűjét találjuk. A Registry számtalan beállítást tartalmaz, ám ennél többet mond a Registry Editor jobb oldali oszlopába vetett pillantás. Itt a tényleges adatok állnak. Ennek egyik típusát különböztetjük meg (lásd még *Adattípusok* című táblázatunkat). Itt bújjik meg a Registry összes titka is.

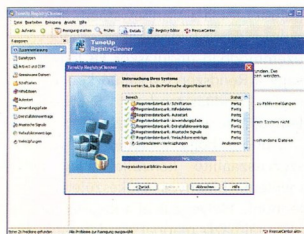
A Registry négy adattípusa

Adattípus	Mi van mögötته?
REG_SZ	egy szöveg
REG_EXPAND_SZ	egy szöveg, amely tartalmazhat rendszerkörnyezeti változókat is, mint pl. %WINDIR%
REG_DWORD	egy szám
REG_BINARY	bináris adatsorozat

szélyben van. Mert ha a konfigurációs fájl Registry-be történő írásakor valami gond lép fel, akkor adott esetben létretehető a rendszerünket. A Windows a legrosszabb esetben már indulásakor lefagy. Ha nincs aktuális lementésünk a teljes merevlmezről, akkor lehet, hogy a Windowst az összes programmal együtt újratelepíthetjük.

A szoftvergyártóktól rendszerint nem kapunk támogatást. A freeware-ként vagy shareware-ként elérhető Tweaker programokat egy-egy személy készíttette. Ezek a programozók csak nehézkesen, vagy egyáltalán nem válaszolnak a felhasználói kérdésekre. A kevésbé jártas PC-felhasználók így inkább támogatást is kínáló, kommersz Tweaker segédprogramokat használjanak.

A kommersz Windows Tweaker-ek közül különösen megteztett a 35 euróért kapható *TuneUp Utilities 2003* elnevezé-

A TuneUp Registry-takarítója

sű. A szoftver nagy előnye, hogy egy 130 oldalas, világosan tagolt és jól érthető kézikönyvet is adnak hozzá, amely a szoftver használatát részletesen ismerteti. Így a programmal és sokrétű beállításával kezdők is nagyon jól boldogulnak. Az újabb, *TuneUp Utilities 2004* névre hallgató verzió már bétateszt alatt van.

Hol a hiba?

Mielőtt nekiáldhatnánk a tuningolásnak, meg kell keresnünk a tuningolásra érdemes területeket. Szerencsére ehhez nincs szükség drága rendszeranalizáló szoftverekre. Éppen a Windows XP az, amelyik számos diagnózis programot kínál erre a feladatra. Ebből a szempontból

Névváltoztatás

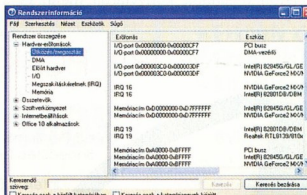
A Windows XP alatt a regisztrált felhasználó nevét mindig a *HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\WindowsNT\CurrentVersion* nevű kulcs alatt találhatjuk. A jobb oldali oszlopban a *RegisteredOwner* alatt áll. Még ha kézi beavatkozást nem is tervezünk, nem árt egy kicsit informálódni. A regisztrált felhasználó nevét ugyanis most, hogy már megtaláltuk, meg is változtathatjuk. Ha kettőt kattintunk a *RegisteredOwner*-re új nevet adhatunk meg. Amint lenyomjuk az *Entert*, a változtatás végrehajtódott, és már nem lehet visszavonni. Hiba esetén az értéket tehat még egyszer kézzel kell megváltoztatni.

Ennek a műveletnek az eredményét úgy láthatjuk, ha a *Start* menüben vagy az *Asztalon* rákattintunk az egér jobb oldali gombjával a *Sajátgép* szimbólumra, és a *Tulajdonságok* bejegyzést választjuk. Az új ablakban az újonnan megadott név fog megjelenni.

toronymagasan megelőzi az elődeit, a Windows ME-t és a 98 SE-t.

A hardveres helyzet felméréseinek első állomása az *Eszközkezelő* vezet. Kattintsunk az egér jobb oldali gombjával a *Start/Sajátgép* menüre, majd válasszuk ki a *Tulajdonságok* bejegyzést. Ebben az ablakban lépünk át a *Hardver* elnevezésű regiszterre, és nyomjuk le az *Eszközkezelő* kapcsolót. A helytelenül működő eszközöket a Windows sárga felkiáltójellel jelöli. Kattintsunk az egér jobb oldali gombjával az egyik eszköz bejegyzésére, majd válasszuk a *Tulajdonságokat*. Itt illesztőprogramot telepíthetünk vagy távolíthatunk el, illetve ellenőrizhetjük a rendszer beállításait.

Még többet tudhatunk meg a rendszerünkről a rendszerinformációkból. Ehhez írjuk be a *Start/Futtatás* alatt az *msinfo32* utasítást. Különösen érdekes a *Hardvererőforrások/Konfliktusok* rovat. Itt láthatjuk, hogy mely eszközök használják ugyanazt az IRQ-t, és esetleg ilyenkor ütközhetnek.

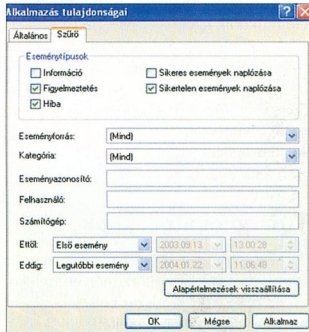

A rendszerinformációkból fény derül rendszerünk titkaira

A rendszer státuszáról az online súgó szolgálat is jól áttekinthet. Ezt a *Start/Súgó* és *támogatás* útnan érhetjük el. A kezdő ablakban, a *Válasszon feladatot* rovatban lépünk át *Az Eszközök használatával megjelenítheti a számítógép adatait, és problémákat diagnosztizálhat* alá. Nagyon jó az itt található hálózati diagnosztikus rovat. Ha gondunk van a hálózattal, akkor először mindig ide nézzünk be.

A Windows XP saját *log* fájljába jegyzi a hibákat. Egy probléma behatárolásához elég lehet, ha egy pillantást vetünk ide. Kattintsunk az egér jobb oldali gombjával a *Start/Sajátgép*-re, majd válasszuk a *Kezelést*. A *Számítógép kezelése*-ben a bal oldali ablakban hajtsuk ki az *Eseménynaplót*. Kattintsunk az egér jobb oldali gombjával az *Alkalmazások*, a *Biztonság* vagy a *Rendszer* ágak egyikére, majd válasszuk a

Tulajdonságok/Szűrő parancsot. Ebben a menüben távolítsuk el az *Információk* és a *Sikeres események naplózása* kijelölését. Az *OK*-ra való kattintást követően már csak a hibázásokat fogjuk látni.

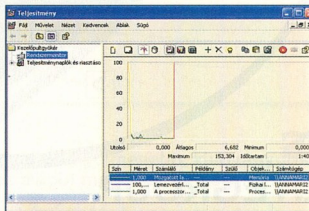

Út a hibázenetekhez

Ha tudni szeretnénk, hogy mi történik a rendszer indulásakor, vagy mi az, ami ilyenkor felékesül, akkor indítsuk újra a rendszerünket, és induláskor nyomjuk le az **F8** billentyűt. A *Start* menüből válasszuk a *Start naplózás bekapcsolását*, és indítsuk el a *Windows*-ot. Most nézzünk be a *C:\Windows* könyvtárba. Itt találjuk az *ntbtlog.txt* fájlt. Ebből kiderül, hogy mely fájlokba hívja meg a *Windows* induláskor, és hogy sikerült-e ezek betöltése. Még több információval szolgál a *bootvis.exe* segédprogram. A Microsoft azonban eltávolította ezt a *Download* oldaláról. Meg lehet azonban találni, ha egy böngészőben kiadjuk a *bootvis* utasítást.

A *Windows*-zal együtt induló programok és szolgáltatások áttekintését az *msconfig* nyújtja. A *Start/Futtatás* alatt írjuk be az *msconfig* parancsot. Lépjünk át a *Szolgáltatások* regiszterlapra és itt a *Rendszerindításra*.

Ha a *DirectX*-szel támadt gondunk, ak-

A Töltesemény ablakban számos oldalról megvizsgálhatjuk a rendszerünket

TOPTÉMA

Windows XP tuning (1.)

kor menjünk a *Start/Futtatáshoz*, és írjuk be a *dxdiag* utastást. Erre a *DirectX* diagnosztikusprogram jelenik meg, s megállapíthatjuk, hogy éppen melyik *DirectX* verzió lett telepítve, és hogy a PC-n az összes grafikai, zenei, hálózati és beviteli funkció működik-e.

A problémák felderítéséhez mérjük meg a rendszerünk teljesítményét. Ebben a *Rendszermonitor* segít. Elérése: *Start/Vezérlőpult/Telesítmény és karbantartás/Felügyeleti eszközök/Telesítmény*. A segítségével számos oldalról megvizsgálhatjuk a rendszerünket.

Tuning óvatosaknak

Aki tuningeszközökkel változtat a Windows beállításán, az mélyen belekört az operációs rendszer belsejébe. Ezért mielőtt változtatnánk, feltétlenül készítsünk biztonsági másolatot a fontos adatokról. De még jobb, ha komplett backupot készítünk.

Egyszerre mindig csak egy dolgot változtassunk, így könnyebben rájöhethetünk,

hogy melyik beállítás okozta a hibát. A legjobb esetben mindent azonnal visszavonhatunk.

Célszerű a *Vezérlőpulton*, a *Rendszer/Rendszervisszaállító* alatt bekapcsolni a *Rendszervisszaállítót*, ha már eleve nem lenne amúgy is aktív. Ezután mentjük le az aktuális rendszerkonfigurációt a *Rendszervisszaállító* segédprogrammal. Ezt a *Start/Minden program/Kellekek/Rendszervisszaállító* alatt találjuk. Adott esetben így vissza tudjuk vonni a hibás műveleteket.

Ha ennél is nagyobb a baj, akkor indítsuk újra a rendszert és nyomjuk le az **F8** funkcióbillentyűt. A *Start* menüből válaszunk az *Utolsó működőképes konfigurációt*. Ezzel ismét visszaállítjuk a rendszerünk Registry-jét.

Utolsó mentésvárként a Registry-ről készített saját másolatunk segíthet. Ehhez használjuk például az *ERUNT 1.1a* freeware programot (<http://home.t-online.de/home/lars.hederer/erunt/>), illetve CD-/DVD-mellékletünk). A program szabadon megadott könyvtárba menti el a

Registry-t. Ha a Windows nem akar elindulni, akkor a biztonsági másolatot védett üzemmódban (induláskor **F8** lenyomása) vagy a Rendszervisszaállító konzol segítségével (indítás rendszer CD-ről + **R** billentyű) állítsuk ismét vissza.

Ahhoz, hogy a Windowst a Rendszervisszaállító konzollal meg tudjuk menteni, bizonyos előkészületeket kell tennünk. Helyezzük el a Registry backupot tartalmazó mappát rendszerünk Windows könyvtárba, különben nem fogunk tudni hozzáférni.

Vészesetben hívjuk meg a *Rendszervisszaállító* konzolt, lépünk át a backupot tartalmazó mappába és másoljuk be a *default*, a *sam*, a *security*, a *software* és a *Sytem Registry* fájlokat a *copy* paranccsal a *c:\windows\system32\config* könyvtárba. A parancs tehát így nézhet ki:

```
copy default c:\windows\system32\config
```

Ha a Windowst eleve máshová telepítettük, akkor a cél megadását értelemszerűen kell módosítani.

ECS G551 NOTEBOOK

MOBIL PC-K, MINDEN IGÉNYRE.

Intel® Pentium® M Processor 1.3GHz-től 1.7GHz-ig
SpeedStep technológiával. 478pin socket

Intel® ODEM + ICH4-M

2.5" 9.5mm, ATA 100/66, 5400rpm HDD

2 x USB2.0 port, párhuzamos port, VGA port, RJ-11,
RJ-45, FIR, 1394a, TV-Out, fejhallgató csatl.(SPDIF),
mikrofon bemenet

15" XGA TFT

5.25"/12.7mm Combo Drive (DVD-ROM+CD-RW)

AC 97 2.1.5.1 csatlomá, 2 sztereó hangfal beépítve

10/100 Base-T LAN integrálva, Fax/modem
V.90/V.92+802.11b WLAN (Combo), Intel® Calexico
WLAN, PCMCIA modem

már 260.000.- FT-tól.

ATI Mobility M9P-CSP64, AGP 4X, 64MB DDR

326.0 x 258.0 x 25/32 mm, 2,6kg

ECS
ELITEGROUP
a legjobbak.

ECS G733

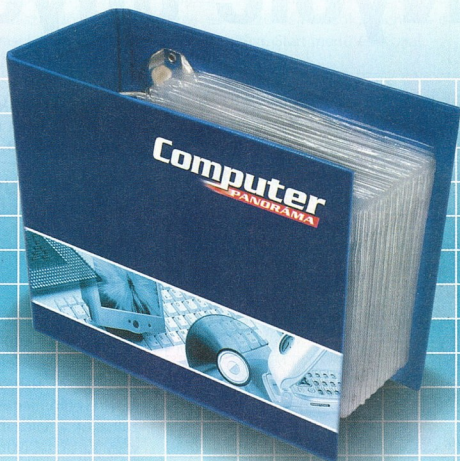
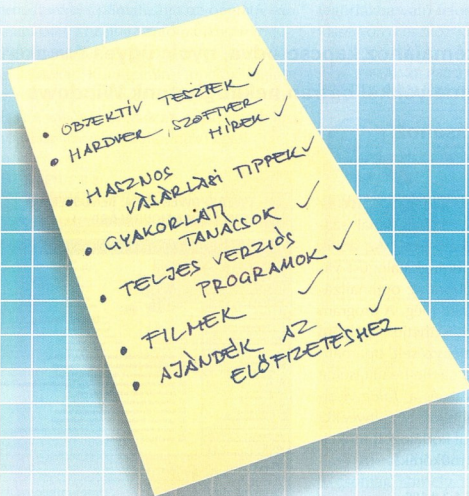
ECS G320

ECS G736

Exkluzív előfizetési ajánlat: CD-tartó mappa ajándékba!

- A teljes évfolyam CD-i lefűzhető benne
- Exkluzív kivitel
- Praktikus
- Kizárólag előfizetéshez
- Vége az időrabló CD-keresgélésnek, gyűjteményét végre egy helyen rendszerezheti!

FIZESSEN ELŐ MOST!

Fax megrendelőlap (Fax: 456-6970)

Igen, megrendelem a Computer Panorámát CD-mellékletekkel 1 évre 11 990 Ft-ért, ajándék CD-tartó mappával.

Kézbesítési cím

Név: _____
Irányítószám: _____
Település: _____
Ut, utca, tér: _____
Házzszám: _____ emelet/ajtó: _____

Telefon: _____
E-mail: _____

Aláírás: _____

Számlázási cím

Név: _____
Irányítószám: _____
Település: _____
Ut, utca, tér: _____
Házzszám: _____ emelet/ajtó: _____

Ha Önnek kényelmesebb, kiadványunkat az alábbi módokon is megrendelheti:

Internet: www.computerpanorama.hu/megrendeles
E-mail: megrendeles@cpanorama.hu
Telefon: 456-6963, Fax: 456-6970

Tájékoztatjuk, hogy a visszaküldött adatokat további akcióinkhoz is fel kívánjuk használni. Adatainak felhasználását addig tekintjük folyamatosnak, amíg levélben vagy telefonon nem kéri annak törlését. Amennyiben adatai felhasználásához nem járul hozzá, kérjük, jelezze ezt!

Tweakerék
A cikkben szereplő programok, illetve próbaverziók CD-/DVD-mellékletünkre is felkerültek.

Nyolc ügyes tweaker

Előző cikkünk témájához kapcsolódva, nyolc ügyes tweaker mutatunk be, amelyekkel bátran nekifoghatunk Windows XP-nk tuningolásához.

FRESH UI 6.50: A WINDOWS ASZTAL KONFIGURÁLÁSA

Nyelv: angol
Internetcím: www.soft32.com/download_571.html
Ár: ingyenes

Az angol nyelvű *Fresh UI 6.50* utility a Windows megjelenéséért és felhasználói felületéért felelős paraméterek optimalizálásában segít. A igazsághoz persze hozzátartozik, hogy a beállítási opciók messzemenően szövegalapú ábrázolása ugyan kevésbé vonzó, mint a többi tweakernél, előnyös viszont, hogy a szoftver a változtatás hatásával kapcsolatban mindegyik bejegyzéshez egy kis magyarázattal is szolgál. A program beállítások a *Fresh UI* végrehajtja a tervezett változtatásokat. Mindössze egyetlen keserű pirulát kell lenyelni: a gyártói regisztráció kikerülhetetlen.

ITWEAKU 4.19: TÖBB ÖRÖM AZ ÚJ GUI-VÁL

Nyelv: angol
Internetcím: www.bluechillies.com/details/1186.html
Ár: 19,95 dollár

Az *ItweakU 4.19* az operációs rendszer tulajdonságaival kapcsolatban kínál számos konfigurációs lehetőséget. Az alak bal felében a kívánt tuningkatalógust választhatjuk ki, ettől jobbra az optimalizálási lehetőségek jelennek meg. A program segítségével megszerkeszthetjük például az eltávolító menü bejegyzéseit, optimalizálhatjuk a hálózati, a cache-beállításokat vagy az asztal-ikonokat, és a *Tálca* viselkedését is konfigurálhatjuk. Az *ItweakU 4.19* regisztráció nélkül korlátozott funkciójú, „light” verzióként működik.

JV16 POWERTOOLS 1.3.0.196: FOGYÓKÚRÁN A WINDOWS

Nyelv: német
Internetcím: www.jv16.org/
Ár: ingyenes; az 1.4 verziótól kezdve 30 dollár

A *JV16 PowerTools 1.3.0.196* elvégzi a regisztrációs adatbázis szisztematikus tisztogatását, és segít az elárvult bejegyzések eltávolításánál. A regisztrációs adatbázis a rendrakás hatására kisebbé válik, s a Windows érezhetően felgyorsul. Egy automata üzeműdm a hibás Registry értékek kijávitásának minden lépését átvállalja, de a találati helyek kézi feloldozására is van lehetőség. További modulok megszabadítják a lemeztárolókat a dupla és átmeneti állományoktól, és kitörlik az érvénytelen fájlhozzárndések.

TWEAKPOWER 1.024: RENDSZERJELLENZŐK KONFIGURÁLÁSA

Nyelv: német
Internetcím: freewareportal.de
Ár: ingyenes

A *TweakPower 1.024* a Windows 2000 és a Windows XP rendszerjellemzőinek a konfigurálására szolgál. A program a Windows Intéző fastruktúrájára emlékeztet. Az alak bal oldalon választhatjuk tuningkategóriát, jobbra a rendelkezésre álló optimalizációs beállításokat láthatjuk. Itt több között a rendszer indulásának boot-kepei, a hálózati, a cache és az operatív tár beállításai közül válogathatunk.

TWEAKALL 3.0.0.60: PILLANTÁS A MÉLYBE

Nyelv: angol
Internetcím: freewareportal.de
Ár: ingyenes

A *TweakAll 3.0.0.60* Registry-tool több rovat is felkínál egy fastruktúrában, s úgy tudunk beavatkozni az operációs rendszer registryébe, hogy nem kell hozzányúlnunk a Registry-hez. A program egy RAM-menedzserrel optimalizálja az operatív tárhely használatát, kezeli az automatikusan induló programokat, és konfigurálja a *Küldés* beállításokat. Konfigurációs opciók foglalkoznak a CD-k és a DVD-k autostart opcióival. A változások csak az *Apply* gomb lenyomását követően hajtódnak végre.

**X-SETUP 6.3:
SOKOLDALÚ OPTIMALIZÁLÓ**

Nyelv: angol

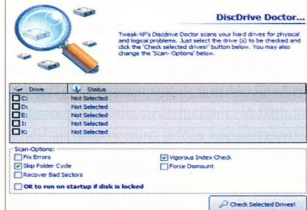
Internetcím: www.xteq.com/products/xset/

Ár: ingyenes

Az angol nyelvű *X-Setup 6.3* az több mint 750 Registry-beállítás és rendszeropció megtekintésére és szerkesztésére szolgál. Megváltoztathatjuk például a fájlok

megjelenítési jellemzőit, új üdvözlőképet adhatunk a Windowsnak, vagy módosíthatunk a saját fájlok alapértelmezett elérésén. Az Intézőre támaszkodó felhasználói felület és a beállítások lehetőségek kategóriákba való felosztása könnyíti meg a kissé koros eszköz kezelését.

TWEAK-XP PRO 3.0.0: KIS MINDENES TUNINGOLÓKNAK

Nyelv: német

Internetcím: www.totalidea.de/frameset-tweakxp.htm

Ár: 30 euró

A *Tweak-XP Pro 3.0.0* egy olyan utility-csomag, amely egy egységes felület mögött meghúzódó, összesen 48 modulból áll. A hatalmas funkcióterjedelem érthetően megdobjatja a tuning-barátok szívét. Szinte nincs is olyan segédeszköz, amelyik többet kínálna nála. A Windows XP rendszeroptimalizáló- és konfiguráló

részt ott enged változtatni, ahol az XP rendszerjellemezőin lehet még javítani: hálózati- és online-paraméterek, rendszer- és Intéző-beállítások, cache és operatív tárhely, tálcák, Start menü és Asztal.

XP REGTUNE 2.29: TETSZETŐS ÉS EGYSZERŰ TWEAKER

Nyelv: német

Internetcím: www.freeware-base.de

Ár: ingyenes

Öszintén meg kell mondani: az *XP RegTune 2.29* messze nem éri el a *Tweak-XP Pro* funkcióinak a sokrétűségét, viszont egyszerű a kezelése. A felhasználó regisztrálapokon keresztül, mint pl. *Rendszer, Biztonság, Útvonalak* és *Tweak-ek*, éri el a tematikus felosztás rovatokat. Az operációs rendszerben kívánt változtatások létrehozásához az esetek többségében elég aktiválni vagy kikapcsolni egy kijelölő négyzetet.

ULX
EXPERTS OF STABILITY
UNITED LINUX SYSTEMS

- Ipari szabványokon alapuló Linux szerver megoldások
- SuSE Linux tanfolyamok széleskörű választéka
- Professzionális terméktámogatás

Információ: <http://www.suselinux.hu>, info@suselinux.hu, (1) 450-0921

A VirusBuster vírusvédelmi megoldásai kiütéssel legyőzték a Mydoom-ot!

A VirusBuster megoldásai több százezer számítógépet és hálózatot védenek a károkozókkal szemben.

A számítógépes vírusok elleni harc folyamatos küzdelem.

Őn akar küzdeni, vagy ránk bizza?

www.virusbuster.hu

Akár ingyen is

cseveghetünk

Ha elegünk van a több tízezer forintos telefonszám-lákból, ám mégis szeretnénk tartani a kapcsolatot távol élő barátainkkal, családtagjainkkal, akkor érdemes kicsit elmélyülni az internetes telefonálás rejtelmeiben. A világhálón keresztül ugyanis akár ingyen beszélgethetünk ismerőseinkkel, legyenek azok a Föld túlsó felén.

Adolog technikai része nem ördögösség, hiszen amikor a telefon rézkábelén keresztül internetezünk, akkor a modem hangjelekké alakítja a számítógépünk felől érkező elektronikus impulzusokat, hogy a célkép modeme azután a másik komputer számára értelmezhető jelekké alakítsa azokat. Az ugyancsak a telefon rézdrótját vagy a kábeltelevíziós hálózatot használó nagyobb sávszélességre képes technológiák már némileg más elven működnek, ám az mindegyiknél közös, hogy lényegtelen az internetre kijutó eredeti adat formája, azaz képet, videót, hangot vagy éppen szöveget azonos módon továbbíthatunk és fogadhatunk.

Érthetően merül fel a kérdés: miért nem terjedt el hazánkban az internetes telefonálás, hiszen két számítógép között a hangtovábbítás technikailag nem jelenthet problémát, ráadásul a telefonálás még csak a sávszélességet sem „eszi”, azaz már a modernes kapcsolattal is elfogadható minőséget érhetünk el. A telefonálás hardverigénye sem jelenthet leküzdhetetlen akadályt, hiszen ha a gépünk nem öskövívület, akkor elfutnak rajta a szükséges programok. Ha már a programoknál tartunk, olyan kommunikációs szoftverekből sincs

hiány, amelyek ingyenes telefonálást, sőt videotelefonálást kínálnak, igaz, ez utóbbihoz már komolyabb sávszélességre van szükség. Ahhoz, hogy ismerőseinkkel, barátainkkal a világhálón beszélgethessünk, természetesen előbb mikrofonról és hangszóróról kell gondoskodnunk, de a profibak már headsetet is vásárolhatnak, ami egyébként az online akciójátékoknál is jól jöhet még.

IP- vagy internet-telefonálás?

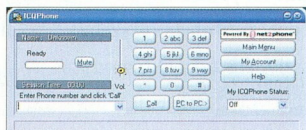
Természetesen a technológia előnyeit nem csak otthon élvezhetjük, s a havonta több százezer, millió forintos telefonszámlát kitermelő vállalkozások is szívesen csökkentenék a kiadásait. Ám számukra az előbb említett internetes telefonálás, a kiszámíthatatlan minőség és a számítógéptől függő használat miatt, nem megfelelő. Számukra inkább az lehet érdekes, hogy hogyan használhatnák meglévő készülékeiket olcsóbban úgy, hogy a dolog ne le-

gáltató internetes hálózatán keresztül. Az ilyen szolgáltatások már nem ingyenesek, hiszen a szolgáltatók menedzselte hálózatai lényegesen jobb minőséget és szolgáltatásbiztonságot nyújtanak. Fontos még, hogy itt nincs szükség számítógépre, hiszen az egyes telefonkészülékek, cégek esetében az alközpont, közvetlenül kapcsolódik az internetszolgáltató hálózatához, így a meglévő készülékeken, a megszokott módon, ám lényegesen olcsóbban telefonálhatunk.

Amennyiben nagyobb, több telephelyes cégekről van szó, amelyek telephelyei között bérelt vonalon történik a kommunikáció, akkor ezen belül az IP-telefonálás és a faxolás ingyenes, hiszen az, hogy adat, hang vagy fax megy a bérelt sávszélességen, lényegtelen. Ezt, azaz az IP-alapú telefonálást azonban meg kell különböztetni az internetes telefonálástól, hiszen a minőségük és a célközönségük is nagyon különböző.

Az IP-telefonálással kapcsolatban mindenképp szót érdemelnek a *kartyás, prepaid szolgáltatások*, amelyek a mobiltelefonoknál megszokott kártyás előfizetésekkel megegyező elven működnek, azaz meglévő egyenlegünk erejéig beszélhetünk. Ilyen a *NeoPhone Instant* telefonkártya is, amely 2000 és 5000 forintos kiszerelésben kapható, a használatához pedig mindössze a lap hátoldalán lévő titkos kód kell bepötyögnünk, és már telefonálhatunk is, belsőldre és külföldre egyaránt.

Mivel IP-alapú telefonálásról van szó, itt is „el kell jutni” a szolgáltató szerveréig. Ennek két módja lehetséges. Az egyik megoldás, hogy a hívni kívánt telefonszám előtt egy ingyenes vonal hívunk fel, ilyenkor az alap percdíj azonos telefonról 10, mobil telefonról 80, illetve 45 forinttal nő percenként, aszerint, hogy csúcsidőben vagy azon kívüli telefonálunk-e. Ilyenkor a beszélgetés teljes költségét a kártyánkról fizetjük. Ha vezetékes telefonról hívjuk az Egyesült Államokat, akkor a 22 forintos

Az ICQPhone kezelőfelülete: éppen mint egy telefon

gyen bonyolult, ráadásul a minőségben se kelljen kompromisszumot kötniük. Ehhez használhatják a Magyarországon is működő VoIP szolgáltatások valamelyikét, amikor mindössze egy előhívó kell bepötyögnöni a telefonba, és máris a szolgáltató szerverén keresztül, IP-alapon megy a beszélgetés. Ezt úgy képzelhetjük el, mint a dial up internetes kapcsolatot, azaz az előhívóval egy szerverre kapcsolódunk, az adatok pedig innen IP-alapon, adatsomagokban mennek tovább, mégpedig az adott szol-

alaplíjhoz 10 forintos percdíjat számolnak fel, azaz a beszélgetés percenként 32 forintot kóstál. Mobiltelefonról a 22 forintos alaplíjhoz a napszaktól függően 80, illetve 45 forint jön még hozzá, azaz a tarifa 102, illetve 67 forint percenként. A másik megoldás szerint egy megadott helyi vagy kék számot kell először feltárcsáznunk, azaz az így juthatunk el a NeoPhone hálózathoz, ám ennek a költségeit már a helyi távközlési szolgáltató számlázza majd ki, míg innen tovább már a kártyánk egyenlegéből beszélgethetünk.

Csevegjünk az interneten!

A csevegés szóról, ha az internetet is belekeverjük a dologba, mindenkinek a chat-elés jut eszébe, amikor is csaknem valamely időben szövegelhetünk egy vagy több emberrel. Aki azonban nem éri be a szövegezéssel, az akár telefonálhat, sőt videotelefonálhat is ismerőseivel. A szol-

gáltatások lényege, hogy a beszélgetőpartnereknek ugyanazt az alkalmazást kell letölteniük, ezt követően pedig az egyes alkalmazások között jön létre a telefonos vagy éppen a videotelefonos kapcsolat. Ezek a programcskák kényelmesen használhatók, és a hagyományos telefonokra emlékeztető kezelőfelületek segítenek elfeleledtni, hogy számítógépen kommunikálunk. Mivel a szoftverfejlesztő cégek ingyenes programjaikat és szolgáltatásaikat a későbbi üzleti sikerek reményében kínálják, a különböző alkalmazások között nincs átjárás, azaz csak olyannal tudunk PC-n keresztül beszélni, aki ugyanazt a programcskát használja, amit mi magunk is. Ez azonban nem jelent leközíthetetlen akadályt, hiszen pár e-mailben, netán SMS-ben tisztázhatjuk, hogy melyik kommunikációs rendszert is kívánjuk használni, a letöltés, az installálás, valamint a regisztráció után pedig kezdődhet az önfeltelelt beszélgetés.

Amikor ilyen szolgáltatást keresünk, valószínűleg több olyan, magát ingyenesnek hirdető megoldással is találkozhatunk, amelyről végül kiderülhet, hogy mégis fizetnünk kell értük. Az egyik ilyen a *Phone-Hog*, ami ingyenes telefonálást kínál, és valóban, minden egy dollár elköltése után négy perc ingyenes beszélgetési időt kapunk. A dolog nem más, mint egy online üzlet reklámfogása, nagyobb költséres biztatóndó a vásárlókat.

ICQ, mindenképp felett

A világon az egyik legerősebb internetes kommunikációs rendszer az ICQ, aminek egyik legnagyobb előnye, hogy a kommunikációs lehetőségek teljes eszköztárát kínálja. Az ICQ pontos ismertetésétől hely hiányában most eltekintünk, ám annyit azért érdemes megemlíteni, hogy chatelhetünk, e-mailt küldhetünk, telefonálhatunk, sőt videotelefonálhatunk is a többi regisztrált ICQ taggal. Mindezt természetesen ingyen, ám ha a számítógépünkről egy telefont szeretnénk megszerezni, ezt is megtehetjük, ám ezért már itt is fizetnünk kell. A fizetés az ICQ-s online „számlánkról” történik, amit a bankkártyánkról tölthetünk fel, az IP-telefon pedig a keret erejéig használhatjuk.

Ami a PC-k közötti telefonálást illeti, ehhez természetesen nincs szükség számítógépre, mindössze az ICQ ingyenes szoftverét kell letöltenünk. Ez azonban nem jelenthet

Nem minden ingyenes, ami annak hirdeti magát!

gondot, hiszen a teljes szolgáltatást nyújtó *ICQ Pro 2003b* program még 5 Mбайtost sem nyom, ebben pedig már a video chat funkció is benne van. Az ehhez szükséges programcska egyébként ebben, a tavaly megjelent verzióban kapott először helyet. Az *ICQPhone* szolgáltatás, azaz a PC-k közötti, valamint a PC-k és telefonok közötti beszélgetés lehetősége már korábban is létezett.

Microsoft MSN Messenger

Az 1996. óta működő, 160 millió regisztrált felhasználóval büszkélkedő ICQ-n kívül más kommunikációs rendszert is használhatunk. Egyik ilyen a *Microsoft MSN Messenger* rendszere, amellyel többek között ugyancsak telefonálhatunk és video chatelhetünk, mondanunk sem kell, hogy mindez ingyen.

Azok, akik korábban a Microsoft Net-Meeting programját használták, most, ha Windows 98-nál frissebb operációs rendszer használtnak, kénytelenek áttérni a Messengerre, ám itt a megszokott szolgáltatások túl számos új lehetőséggel is találkozhatnak. A program használatá előtt át kell esnünk egy rövidke regisztráción, amikor a nevünk és a személyes adataink megadásán kívül egy hotmail e-mail-címet kell készítenünk magunknak, ám ha ezzel végeztünk, már be is jelentkezhetünk a rendszerbe.

Az internetes telefonálás részleteit itt most nem fejtjük ki újra, ugyanis a megoldás az ICQ-nál már bemutatottira nagyon hasonlít. Azt azért ne hagyjuk figyelmen kívül, hogy itt egy Microsoft projektől van szó, így döröszeg lenne azt hinni, hogy ez a rendszert Unix és Linux alól is használhatjuk, míg az ICQ-nál ez nem jelenthet problémát.

F.N.

norbert.fulop@cpanorama.hu

A NeoPhone Instant alap percdíjai*

Amerikai Egyesült Államok (kontinens)	19 Ft
Argentína	40 Ft
Antarktisz	240 Ft
Ausztrália	25 Ft
Ausztria	25 Ft
Ausztria (mobil)	130 Ft
Belgium	25 Ft
Belgium (mobil)	140 Ft
Bolívia	120 Ft
Brazília	50 Ft
Bulgária	60 Ft
Csehország	40 Ft
Csehország (mobil)	100 Ft
Egyiptom	120 Ft
Finnország	25 Ft
Franciaország	25 Ft
Görögország	25 Ft
Hollandia	25 Ft
Horvátország	36 Ft
Horvátország (mobil)	130 Ft
India	100 Ft
Irak	300 Ft
Izrael	29 Ft
Kína	29 Ft
Kína (mobil)	29 Ft
Nagy-Britannia	25 Ft
Németország	19 Ft
Németország (mobil)	130 Ft
Törökország	80 Ft
Törökország (mobil)	120 Ft

*= Amennyiben ingyenes behívószámmal keresztül telefonálunk vezetékes vonalról 10 forintos, mobilról 80, illetve 45 forintos percdíjat kell még hozzá számolni, attól függően, hogy csúcsidőben vagy azon kívül beszélünk.

Tesztünkéből kiderül, hogy a barebone rendszerek (funkcionalitásban és teljesítményben egyaránt) teljes értékű PC-ként üzemelhetnek, ezért a család első, vagy második számítógépeként is kiválóan megállják a helyüket.

Kicsi a bors, de...

Az első mini-ITX-es alaplap a VIA gyártósoráról gördül le, s az alaplaphoz speciális ház is készült. Az akkor még nagyon szokatlan összeállítás sikerén felbuzdulva egyre több alaplapot gyártó cég döntött úgy, hogy elkészíti saját mini-PC-jét.

Egy mini PC kialakításához nincs is másra szükség, mint kiválasztani a megfelelő alaplapot, kicsit átalakítani, majd belerakni egy tetszetős házba, és már indulhat is hűtítő útjára. (A mini-PC-k megnevezésére használhatjuk a *barebone* vagy az *SFF*, azaz *Small Form Factor* elnevezést is.) Az eszközöket a gyakorlatban kétféle módon vásárolhatjuk meg. Az egyik a valódi barebone kiserelés, amely csak az alaplapot, valamint a házat – no meg persze a speciális CPU hűtőt – tartalmazza. A processzort, memóriát, a merevlemez, valamint az optikai meghajtót a vásárló a saját igényeihez mérten választhatja ki. Ezek a rendszerek ugyanakkor szinte kivétel nélkül megvásárolhatók teljes felszereltségükben is, ha valaki eme apró feladatot sem szeretné magára vállalni.

S hogy mire is lehet jó egy ilyesfajta eszköz? Rengeteg mindenre. Egyik csúcsteljesítményű masina kiváló lehet LAN-party PC-nek is, hiszen ezek az eszközök kis méretük miatt nagyon egyszerűen hordozhatók. De mondjuk ha a mini PC-t a nappaliba tesszük, akkor nem kell félnünk attól, hogy a szoba összképe, hangulata romlik,

hiszen formatervezett kialakításuk révén ezek a gépek sem feltűnőbbek, mint egy szokványos video vagy asztali DVD-lejátszó. A multimédiás szórakoztató-centrum funkció mellett azonban az SFF

rendszerek felhasználása számos más területen is elképzelhető: dedikált tűzfal vagy digitális rendszerre épülő teraszfal-vezérlés is kialakítható a tesztünkben szereplő eszközök segítségével. Sőt, az igazán fana-

2004 Shuttle SN85G4

Típus: Shuttle SN85G4
Forgalmazó: Juventus Team
Ár: 245 125 Ft (3,2 GHz-es Athlon 64 proc.)
Internetes cím: www.juventus-team.hu,
www.shuttle.com

Hardver	28	30
Szerelhetőség	28	30
Szolgáltatások	19	20
Használhatóság	17	20

pont **92** **Értékelés:**
csúskategória

- PLUSZ:**
- az elérhető maximális teljesítményt nyújtja
- MINUSZ:**
- nincs benne hely a floppy meghajtó számára

2004 Shuttle SB75G2

Típus: Shuttle SB75G2
Forgalmazó: Juventus Team
Ár: 122 500 Ft
Internetes cím: www.juventus-team.hu,
www.shuttle.com

Hardver	28	30
Szerelhetőség	28	30
Szolgáltatások	18	20
Használhatóság	16	20

pont **90** **Értékelés:**
csúskategória

- PLUSZ:**
- mutatók
 - gazdag a hardverfelszereltsége
- MINUSZ:**
- elég drága

tikusok egy távirányító és egy megfelelő program segítségével akár a lakás elektromos berendezéseinek a vezérlését is e készülékekre bízhatják. Az eladási adatok alapján az SFF rendszerek iránt már most is a vártnál nagyobb igény mutatkozik, amit remekül alátámaszt az is, hogy néhány hónappal az Athlon 64 megjelenése után a Shuttle már erre a processzorba épülő barebone rendszerrel is színesítette a termékpalettáját. A felmérések szerint az érdeklődés igazából 2004 első felében erősödik fel igazán, ezért éppen elkerültnek láttuk az időt arra, hogy kicsit jobban szemügyre vegyük a hazai kínálatot.

Abit

Nyissuk rögtön a sort testünk fizikai értelemben vett legnagyobb eszközével, az *Abit DigiDice*-szal. Ha a méret lenne a lényeg, biztosan az Abit vinné el a pálmát, hiszen már a csomagolás is közel másfélszer akkora, mint az ily módon kiválasztott második helyezett versenyző. A barebone egység mellett találunk kézikönyvet, telepítő CD-t, IDE kábeleket, s ugyancsak a csomagolásban található még egy hordtáska, távirányító valamint egy rózsaszál

aromaolaj is (ez utóbbihoz természetesen párolgatót is jár), s ezen kívül a táskában található még egy kis tasakot. Erről sajnos semmilyen információt nem sikerült szereznünk, így azt sem tudtuk kideríteni, hogy mire is való.

Végül, de nem utolsósorban ne feledkezzünk meg arról sem, hogy a DigiDice önmagában is nagyobb, mint bármelyik versenytársa. A fizikai mérettel egyébként véleményünk szerint nincs semmi baj, hiszen így a szerelhetőséggel, szellőzéssel, vagy éppen a videokártya megválasztásával sem lehet semmilyen problémánk. Rádásul egyedül az Abit mini PC-jébe lehet gáryilag is két merevlemez és két optikai egységet beépíteni. A floppy meghajtónak nincsen dedikált helye (van viszont helyette beépített kártyaolvasó), ezért ha mindenképpen használni szeretnénk floppy-lemezt is, egy beépítőkeretre is szükségünk lesz. A CPU hűtéséről egyedi megoldás gondoskodik, egy kétvitelű, hőcsőves (Heat-Pipe) rendszer.

AOpen

Természetesen az *AOpen* is saját alaplapját használta fel SFF formátumú számítá-

Mennyit tud egy mini-PC?

Általában azt mondhatjuk, hogy egy ilyesfajta rendszer semmivel sem nyújt kevesebbet, mint egy normál asztali PC. Azért csak általában, mert a kis méretből adódóan bizonyos bővítési lehetőségektől teljesen eleshetünk. Merveleméből csakúgy, mint optikai meghajtóból például legtöbbször csak egyetlen darabot használhatunk, és a PCI-os bővítőkártyák közül is kénytelenek vagyunk kiválasztani egyetlen „kedvencünket”. A sorból kilógnak továbbá azok az eszközök is, amelyek a VIA valamelyik alaplapjára épülnek, ezek ugyanis integráltan tartalmazzák a processzort, és a legtöbbször nincsen AGP foglalatuk. Esetükben értelemszerűen „nem haladhatunk a korral”, azaz a CPU és/vagy a videokártya esetében az upgrade lehetőségével nem élhetünk. Persze internetezésre, szöveg szerkesztésre, filmnézésre vagy esetleg zenehallgatásra ezek az egységek is kiválóan alkalmasak, legfeljebb csak játszani nem engednek bennünket.

2004 3 Aopen EZ65-110

Típus: Aopen EZ65-110
Forgalmazó: Sowah
Ár: 84 000 Ft
Internet cím: www.sowah.hu,
 www.xc.aopen.com.tw

Hardver	28	30
Szerelhetőség	26	30
Szolgáltatások	17	20
Használhatóság	17	20

88 Értékelés: felsőkategória

- PLUSZ:**
- S-Video kimenet
 - 4 és 6 pines FireWire az előlapon
- MINUSZ:**
- nincs S-Video kimenete

2004 3 Abit DigiDice

Típus: Abit DigiDice
Forgalmazó: Interboard Hungary
Ár: 90 900 Ft
Internet cím: www.interboard.hu,
 www.abit.com.tw

Hardver	27	30
Szerelhetőség	26	30
Szolgáltatások	17	20
Használhatóság	17	20

87 Értékelés: felsőkategória

- PLUSZ:**
- egyedülálló csomagolás...
- MINUSZ:**
- de talán kicsit nagy méretű

tógépének megépítéséhez. A sorozat igen jól sikerült mind a teljesítmény, mind az ár szempontjából. A ház kialakításakor a tervezők egy apróságú eltekintve mindenre ügyeltek, így a készülék belseje a lehetőségekhez mérten meglehetősen szellőre sikerülhetett. A meghajtók behelyezése nem igényel különösebb kézügyességet, hiszen a beépítőkeret – mint minden ilyesfajta eszköznél – kiszerezhető. Az Intel processzorok fogadására alkalmas, kívül hóféhér *EZ65-110*-es az Intel 865G lapkakészlete köré épül, így soros ATA vezérlőt is tartalmaz. Ezzel a szolgáltatások terén egy orrossal megelőzi a testvérét. A további paraméterek már mindkét modellnél azonosak. Ha nem szeretnénk komolyabb 3D-s játékokat futtatni, videovezérlőre sincs szükségünk, ez esetben megteszi az *Integrált Intel Extreme Graphics 2* vagy az nVidia GeForceMX 440 is. Csatlakozókból biztosan nem lesz hiány, a szokásos bővítők mellett az eszközök FireWire vezérlővel is rendelkeznek (6 és 4 pines változatú csatlakozót egyaránt találhatunk), illetve a hangkártyához mindkét esetben optikai kimenet is jár. A legfontosabb dugaszok egyébként az előlapon is megtalálhatók. Extraként említhetjük, hogy mindkét

AOpen XCube tartalmazza a flopmeghajtó beépítéséhez szükséges helyet. A kategóriában továbbá az sem feltétlenül általános, hogy a tápegység a gép belsejében kapjon helyet, ezért pozitívumként könyvelhetjük el ezt a fajta integrációt is. Természetesen a termékek BIOS-a semmilyen szempontból sem tér el az asztali gépekbe szánt alaplapokétól, így igény szerint akár a CPU és a memória órajele is változtatható.

Mint már említettük, a tervezőmérnökök egyetlen hibát követtek csak el: az AGP és a PCI foglalat helyét cserélt egymással, így a dupla helyet igénylő videokártyák sajnos nem használhatók ebben a mini PC-ben. (A helycsere oka egyébként nagyon is próza: a merevlemeztartó elhelyezkedése miatt szinte semmilyen videovezérlő nem fér volna el akkor, ha az AGP port a megszokott helyre kerül.)

ASUS

Az ASUS barebone rendszere nem kis méretével hívja fel magára a figyelmet, hiszen a háza nem igazán speciális, sokkal inkább emlékeztet egy kisebb, fekvő asztali számítógéphezra.

Az alaplap sem a szokásos, hiszen nemcsak 1, hanem 2 PCI bővítőhelyet használhatunk, illetve rendelkezésre áll egy AGP foglalat is. Sajnos a ház olyan alacsony, hogy a bővítőkártyák csak egy speciális modul segítségével, fekvő helyzetben építhetők be, ami azt is jelenti, hogy nem használhatjuk egyszerre a kétféle foglalatot.

Az Intel P4 processzorok fogadására alkalmas alaplap egyébként SiS alapokra épül, és a korábbi tesztlemezekből már megismert P4S333 miniatűrízált változata. Ezzel talán már el is árultuk, hogy az ASUS terméke nem a teljesítményőrültek számára

készült, még USB 2.0 vezérlőt sem tartalmaz. Az ASUS Prodigy egyetlen kiemelkedő extra szolgáltatása az optikai hangkimenet, illetve említést érdemel még igazán kedvező ára is.

E-Box

A Q-Box berendezésére kísérletesen hasonlít, funkcionalitását tekintve néhol többet, néhol kevesebbet nyújtó E-Box is a P8F alapjára épül. Az eszközök esetében az extrák közé sorolhatjuk a kompozit video kimenetet, illetve kuriózumszámba megy a tápegység fordulatszám-szabályozós ventilátora is. Negatívként értékelhető ugyanakkor az AGP slot hiánya, illetve az is, hogy a FireWire interfész is lemaradt. A masina a már szokásosnak mondható hasá alakú házba került – természetesen egyedi előlappal. Látható, hogy flopmeg-

Műszaki adatok

	Shuttle SB75G2	Shuttle SN85G4	Aopen EZ65-110	Abit DIGIDICE	Aopen EZ18-120	MediaBox	MSI S-Mega 180
CPU	Intel P4	Athlon 64	Intel P4	Intel P4	AMD Athlon XP	VIA C3 (integrált)	AMD Athlon
Támogatott FSB (MHz)	400/533/800	1600	400/533/800	400/533/800	200/266/333	100	200/266/333
Északi híd	Intel 875P	nVidia nForce3 150	Intel 865G	Intel 865G	nVidia nForce2-GT	VIA CLE266	SIS 651
Déli híd	Intel ICH5-R	-	Intel ICH5	Intel ICH5	nVidia MCP-T	VIA VT8235	SIS 962
Memória/foglalatok száma	DDR400 x 2	DDR400 x 2	DDR400 x 2	DDR400 x 2	DDR333 x 2	DDR266 x 1	DDR333 x 2
AGP slot	8x	8x	8x	8x	8x	-	4x
PCI slot	1	1	1	1	1	1	2
3,5"-os beépítőhelyek száma	1	1	1	2	1	1	1
5,25"-os beépítőhelyek száma	1	1	1	2	1	1	1
Flopmeghajtó számára kialakított hely	●	○	●	●	●	○	●
Kártyaolvasó	○	●	○	●	○	○	●
Integrált videovezérlő	○	○	○	●	●	○	●
Extra videokimenetek	-	-	-	-	S-Video	Composit, S-Video	D-SUB, S-Video
Digitális hangkimenet	●	●	●	●	●	●	●
USB csatlakozók száma	4	4	4	4	4	4	4
Firewire interfész	2	2	6 pin×2, 4 pin×1	6 pin×1	6 pin×2, 4 pin×1	6 pin×2	6 pin×1, 4 pin×1
LAN vezérlő	●	●	●	●	●	●	●
Modem	○	○	○	○	○	○	○
Soros/párhuzamos portok	2/-	1/1	1/1	-/-	1/1	1/1	-/1
SATA vezérlő	●	●	●	●	○	○	○
Az előlapon elérhető csatlakozók	USB x 2, FireWire x 1, fülhallgató kimenet, mikrofon bemenet	USB x 2, FireWire x 1, fülhallgató kimenet, mikrofon bemenet	USB x 2, FireWire x 2, fülhallgató kimenet, mikrofon bemenet	USB x 2, FireWire x 1, fülhallgató kimenet, mikrofon bemenet	USB x 2, FireWire x 1, fülhallgató kimenet, mikrofon bemenet	USB x 2, FireWire x 2, fülhallgató kimenet	USB x 2, FireWire x 2, fülhallgató kimenet, mikrofon bemenet
Tápegység teljesítménye	240W	220W	220W	200W	220W	135W	250W
Méret (mm x mm x mm)	300x200x185	295x200x185	300x200x185	307x215x255	300x200x185	n.a.	202x320x151

hajtót ebbe a modellbe is minden gond nélkül szerelhetünk. Említést érdemel még az előlapra helyezett LCD kijelző is, amely főleg az audio CD-k hallgatása közben szolgál hasznos információkkal.

EC5

Az EC5 is két eszközzel nevezett be a megmérettetésre. A DIV7-2, valamint a DS4-2 jelzésű mini PC-k közötti legfontosabb különbség, hogy az előbbi AMD, az utóbbi Intel processzor fogadására alkalmas. Az AMD-s változat a hardvert tekintve valamivel felszereltebb, modemet és FireWire vezérlőt is tartalmaz. És akkor következzenek a közös vonások: integrált videovezérlő (plusz természetesen AGP foglalatlal, ha nagyobb igényeink lennének), tetszőtősen kialakított ház, amely ráadásul könnyen szerelhető, LCD kijelző, hatfunk-

ciós kártyaolvasó, előlapi csatlakozó a hangkártya, az USB vezérlő (és a FireWire) számára és végül vékony IDE kábelek a jobb szerelhetőség érdekében. Az LCD kijelzőről leolvashatjuk a legfontosabb információkat, így a processzor és a rendszer hőmérsékletét, valamint a CPU órajelét. A merevlemez és az optikai meghajtó működését is a kijelző segítségével követhetjük nyomon. De ne haladjunk ilyen gyorsan tovább, hiszen a processzor órajelével kapcsolatban még egy érdekességet fedezhetünk fel. Az előlap CPU CLOCK feliratú potencióméterével tíz fokozatban, működés közben változtathatjuk a CPU és a memória működési frekvenciáját. A tekerő 4. állásában az órajel megfelel a névleges értéknek, amelyetől felfelé és lefelé egyaránt 3%-os lépésekben térhetünk el. Optikai meghajtóból természetesen csak egyet használhatunk, illetve a merevlemez fogá-

dására alkalmas helyből is csak egyet találhatunk az EZ-Buddiek belsejében. (A ház viszont elég tágas ahhoz, hogy az alsó részen plusz egy HDD elférjen – igaz, csak rögzítés nélkül.) Az egyéb bővítési lehetőségeket az USB/FireWire portok, valamint az egyetlen PCI sín szolgáltatja.

Free-Tech

Az Intel 845G lapkakészlet köré épül a Free-Tech első berendezése, amely rögtön jelzi, hogy a készüléket nem azoknak a felhasználóknak szánták a gyártói, akiknek az elérhető legnagyobb számítási teljesítmény a vágyuk. A berendezés formája testünk számos más egységéhez hasonló, ezért nem is lepődhetünk meg igazán a belső tartalom láttán. Az egyetlen szokatlan, hogy készítői úgy alkották meg a Free-Tech mini-PC-t, hogy az optikai meghaj-

EC5 EZ-D1V7-2	Free-Tech MP-162	Für Fusion H845E	EC5 EZ-D1S4-2	VIA EPIA-ME6000 +ITX-3677	Q-Box II 155GE	E-Box 153GV	Sereniti 2000 C+P	ASUS Prodigy P4S
AMD Athlon XP	Intel P4	Intel P4	Intel P4	VIA C3 (integrált)	Intel P4	Intel P4	VIA C3 (integrált)	Intel P4
200/266/333	400/533	400/533	400/533	100	400/533	400/533	100	400
VIA KM400	Intel 845GV	Intel 845GE	SIS 650	VIA CLE266	Intel 845GV	Intel 845GV	VIA CLE266	SIS 650
Via VT8235	Intel ICH4	Intel ICH4	SIS 962	VIA VT8235	Intel ICH4	Intel ICH4	VIA VT8235	SIS 962
DDR400 x 2	DDR333 x 2	DDR333 x 2	DDR333 x 2	DDR266 x 1	DDR333 x 2	DDR333 x 2	DDR266 x 1	DDR266 x 2
8x	-	4x	4x	-	-	-	-	4x
1	-	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1 (2,5"!!!)	1	1	1	1
1	1*	1	1	1*	2	1	1	1
○	○	●	○	○	●	●	○	●
●	○	○	●	○	○	○	○	○
●	●	●	●	●	●	●	●	●
-	DVI, Composit, S-Video	S-Video	-	Composit, S-Video	Composit, S-Video	Composit,	Composit,	-
●	●	●	●	●	●	●	●	●
4	2	4	4	4	2	2	4	4
6 pin×2	+	6 pin×2	-	6 pin×2	-	-	6 pin×2	-
●	●	●	●	●	●	●	●	●
●	○	○	○	○	○	○	○	●
1/1	1/1	-/1	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
○	●	○	○	○	○	○	○	○
USB x 1, FireWire x 1, fülhallgató kimenet, mikrofon bemenet	USB x 2, FireWire x 1, SATA x 1, fülhallgató kimenet, mikrofon bemenet	USB x 2, FireWire x 2, fülhallgató kimenet, mikrofon bemenet	USB x 1, fülhallgató kimenet, mikrofon bemenet	USB x 2, FireWire x 1, fülhallgató kimenet, mikrofon bemenet	USB x 2, fülhallgató kimenet, mikrofon bemenet	USB x 2, fülhallgató kimenet, mikrofon bemenet	USB x 2, fülhallgató kimenet, mikrofon bemenet	USB x 2, fülhallgató kimenet, optikai kimenet, mikrofon bemenet
135W	180W	230W	135W	60W (külső)	180W	180W	135W	165W
262x162x310	170x260x85	n.a.	262x162x310	178x51x254	200x205x295	200x180x310	n.a.	305x88x385

* = (notebookba való meghajtó számára)

tó(k) a beépítőkeret mozgatója nélkül beszerelhetők legyenek. A ház szellőzése nagyon jónak mondható, hiszen a tápegység ventilátora mellett további két egység gondoskodik a processzor felől érkező meleg levegő kihűzéséről. A processzor hűtését egyébiránt bármilyen asztali PC-be szánt léghűtő végezheti, hiszen a tervezők a CPU foglalattal felett jó nagy üres területet hagytak. Az eszköz hardverei a lapkakészlet korlátozott lehetőségei miatt, alapszintűnek mondhatók.

Für Fusion

Ha valami jó üzlet, akkor bizony ismeretlen nevek is felbukkannak a gyártók között. Ez persze egyáltalán nem baj, sőt, színebb is lesz tőle a kínálat. A *Für Fusion* cég terméke például kedvező ára miatt megfontolandó alternatíva lehet. Nem napjaink legújabb lapkakészlete köré épül, hanem az előző generációs, grafikus magot is tartalmazó *Intel 845G* köré. A maximum 533 MHz-es rendszersbuszt támogató lapkakészletre épülő alaplapnak még soros ATA vezérlője sincsen, és a memóriavezérlője is hagyományos, egycsatornás felépítésű. Ennek ellenére bátran ajánlhatjuk az eszközt,

hiszen az ár-teljesítmény aránya igazán jónak mondható. A két kicsi és egy nagy bővítőhellyel rendelkező mini-PC olyan extrákkal is dicsekedhet, mint az optikai audiokimenet vagy a FireWire vezérlő, amelyeknek csatlakozói természetesen az előlapon is megtalálhatók. A szerelhetőség jónak mondható, igaz a processzor cseréje kicsit nehézkes, mert a tápegységet is ki kell szerelni. (Még szerencse, hogy processzort ritkán cserélünk!) A *Für Fusion* készülékvélet kapcsolatban csak egyetlen dolgot nem értettünk: az alaplap nem tartalmaz soros portot.

MediaBox

A *MediaBox* alkotói a VIA Epia sorozatba tartozó alaplapjára építettek. Termékük első ránézésre nem is tűnik PC-nek, sokkal inkább egy asztali DVD-lejátszó juthat róla az eszünkbe. Ennek megfelelően a csomagból nemcsak a masina, hanem egy 2.1-es hangfalrendszer is előkerült, no meg persze a távirányító. Az első DVD (vagy audio CD) behelyezések után már látszik, hogy „valami mégsem stimmel”: az olvasóegység ugyanis egy hagyományos PC-s DVD-olvasó. Tehát a *MediaBox* bel-

sejében is egy barebone rendszer lapul. Eddigi tapasztalataink alapján már tudjuk, hogy a VIA alaplapján minden megtalálható, ami a filmek kezeléséhez kell: processzor, alaplap, hangkártya digitális kimenettel, videovezérlő. A szerkezetet alapesetben tehát csak filmek és zene lejátszására használhatjuk, a beépített BIOS segítségével. Ha a *MediaBox*ot egy teljes értékű PC-ként is hasznosítani szeretnénk, akkor szükségünk lesz egy merevlemezre és DDR típusú memóriára is.

MSI

Az egyszerű, letisztult vonalak valamint az ezüstszürke és a fényes fekete szín kombinációja olyan külsőt kölcsönöz az eszköznek, amely pontosan beleillik a mai „házműködés-hífi” divatba. Az alaplapra integrált eszközök listája egyébként elárulja, hogy mindez egyáltalán nem véletlen. A két VGA kimenet, valamint az S-Video kimenet bármelyikét használhatjuk a házi-mozi megjelenítő készülékével való kapcsolatra, míg a hang a hatsztoromás analóg kimeneten vagy az optikai (digitális) kimeneten keresztül távozhat. A csomagolás természetesen egy távirányítót is tartalmaz,

2004
3

Aopen EZ18-120

Típus: Aopen EZ18-120
Forgalmazó: Sowah
Ár: 82 000 Ft
Internetcím: www.sowah.hu,
www.xc.aopen.com.tw

Hardver	26	30
Szerelhetőség	26	30
Szolgáltatások	18	20
Használhatóság	16	20

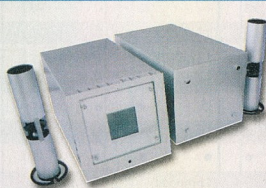
pont 86 **Értékelés:**
felső kategória

PLUSZ:
• igényes kialakítás

MINUSZ:
• nincs soros ATA

2004
3

MediaBox

Típus: MediaBox
Forgalmazó: Napfényy Kft.
Ár: 169 990 Ft
Internetcím: www.multimedia.hu

Hardver	22	30
Szerelhetőség	25	30
Szolgáltatások	18	20
Használhatóság	18	20

pont 83 **Értékelés:**
felső kategória

PLUSZ:
• operációs rendszer nélkül is kezel a Video DVD lemezeket

MINUSZ:
• a PC teljesítménye jótékhoz nem elegendő

2004
3

MSI S-Mega 180

Típus: MSI S-Mega 180
Forgalmazó: Ramiris
Ár: 108 500 Ft
Internetcím: www.ramiris.hu,
www.msi.com.tw

Hardver	24	30
Szerelhetőség	25	30
Szolgáltatások	17	20
Használhatóság	17	20

pont 83 **Értékelés:**
felső kategória

PLUSZ:
• kitűnő dizájn

MINUSZ:
• nincs soros ATA

hiszen így teljes a kényelem! Az MSI rendszerének érdekessége, hogy egy AM/FM tunerrel is felszerelték, ezért rádióadások vételére is alkalmas. Éppen ezért az összeállítás két külön gombbal, kétféle üzemmódban is elindíthatjuk. Amennyiben csak zenét szeretnénk hallgatni, a *Hi-Fi Power* megnyomásával a PC bekapcsolása nélkül tehetjük meg ezt. Ekkor három lehetőség közül választhatunk: rádióadások hallgatása, audio-CD hallgatása, illetve MP3-formátumú zenét is lejátszhatunk.

Sajnos az MSI rendszere sem teljesen „hibamentes”, ha ugyanis videokártyát is használni szeretnénk, akkor a gyári kábelezés némi átalakításra szorul. A ház belseje ennek ellenére nem mondható túl zsúfoltnak, s a szokásos egy kicsi, egy nagy bővíthely mellett egy hatfunkciós kártyaolvasót is használhatunk (alaptartozék). Igény szerint ez utóbbi helyére szerelhető a floppy-meghajtó vagy egy második merevlemez is.

Q-Box

Valóságos ékszerdoboz a *Q-Box* fejlesztése. A mezőny legkisebb egysége mindössze 17x25x7 cm-es, ennek ellenére minden szükséges hardverelemet tartalmaz.

Persze a videokártyánál nem kell a csúcskategóriára gondolni (az összeállítás AGP foglalatot nem is tartalmaz), de az olyan extrák, mint a DVI kimenet, a kompozit video-out és az optikai hangkimenet mind-mind megtalálhatók az apró doboz hátoldalán, s opcionálisan extra hálózati vezérlőt (dual LAN), S-Vídeo kimenetet és S-Vídeo bemenetet is választhatunk. A hardverkiegítésre semmilyen más formában nem lehet panaszunk, hiszen még FireWire vezérlőt és soros ATA vezérlőt is kapunk. (Utóbbi annak ellenére, hogy az alaplapon található Intel 845GV lapkakészlet nem kínál natív támogatást.) A kis méret miatt értelemszerűen csak egyetlen merevlemez (szokásos, asztali méretű), illetve egy notebookba való optikai meghajtó építhető be a házba. A szerelhetőség ezzel együtt is csak erősen közepes, a ház szétszedéséhez ugyanis nyolc csavart kell eltávolítanunk, és a processzor behelyezése/cseréje sem tartozik a gyors és egyszerű műveletek közé.

Végül egy apróság: a megszokott zöld-piros LED kombináció helyett a sokkal látványosabb, s nem utolsósorban egyedi narancssárga-kék színösszeállítást élvezhetjük.

Sereniti

A VIA alaplapjára, de saját házra épül a *Sereniti* készüléke, amely jó szerelhetőségével biztosan tűnik ki a mezőnyből. Igaz, ennek az ára a szokásosnál kissé nagyobb alapterület. Persze e ténynek nemcsak hátránya, hanem előnye is van: a kábelek elhelyezése ugyanis sokkal könnyebb, és a nagy méretnek köszönhetően ebben a házban már van elég hely a normál méretű perifériák elhelyezéséhez is! Amúgy más érdekességet nem nagyon mondhatunk a „dobozról”, hacsak azt nem, hogy a konzervatív, ezüstös-szürkés előlap mögött a szériafelszerelésnek számító USB és fülhallgató kivezetéseket is megtaláljuk. Az alaplap egyébként teljesen azonos a VIA rendszerében használttal, így a videokártyához „gyári” kompozit kivezetést is tartalmaz.

Shuttle

A *Shuttle* a csúcskategóriás készülékeivel nevezett tesztinkre, ezt mi sem mutatja jobban, mint az inteleus változat esetében a 875P lapkakészlet, az AMD-s változat esetében pedig maga a processzor, az Athlon 64.

2004 3 ECS EZ-D1V7-2

Típus: ECS EZ-D1V7-2

Forgalmazó: Case

Ár: 61 125 Ft

Internetcím: www.case.hu, www.ecsusa.com

Hardver	23	30
Szerelhetőség	24	30
Szolgáltatások	16	20
Használhatóság	16	20

79 Értékelés: középkategória

PLUSZ:

- ötletes CPU tuning

MINUSZ:

- a borítás kicsit lehetne igényesebb is

2004 3 Freetech MP-162

Típus: Freetech MP-162

Forgalmazó: Napfény Kft.

Ár: 119 990 Ft

Internetcím: www.multimedia.hu

Hardver	23	30
Szerelhetőség	23	30
Szolgáltatások	17	20
Használhatóság	16	20

79 Értékelés: középkategória

PLUSZ:

- gazdag felszereltség

MINUSZ:

- nem kezeli a 800 MHz-es FSB-vel rendelkező processzorokat

2004 3 Für Fusion H845E

Típus: Für Fusion H845E

Forgalmazó: Napfény Kft.

Ár: 94 990 Ft

Internetcím: www.multimedia.hu

Hardver	24	30
Szerelhetőség	24	30
Szolgáltatások	15	20
Használhatóság	15	20

78 Értékelés: középkategória

PLUSZ:

- FireWire vezérlő
- kedvező ár

MINUSZ:

- nincs soros port

2004 3 ECS EZ-D1S4-2

Típus: ECS EZ-D1S4-2
 Forgalmazó: Case
 Ár: 54 870 Ft
 Internetcím: www.case.hu, www.ecsusa.com

Hardver	23	30
Szerelhetőség	24	30
Szolgáltatások	15	20
Használhatóság	15	20

pont 78 Értékelés:
középkategória

- PLUSZ:**
- LCD kijelző a legfontosabb paraméterek számára
- MINUSZ:**
- csak 4x-es AGP

2004 3 EPIA-ME6000+ITX-3677

Típus: VIA EPIA-ME6000+ITX-3677
 Forgalmazó: Interboard Hungary
 Ár: 65 300 Ft
 Internetcím: www.interboard.hu, www.via.com.tw

Hardver	22	30
Szerelhetőség	26	30
Szolgáltatások	16	20
Használhatóság	13	20

pont 77 Értékelés:
középkategória

- PLUSZ:**
- akár teljesen hangtalan működés
- MINUSZ:**
- csak laptopba való optikai meghajtót képes fogadni

2004 3 Q-Box II 155GE

Típus: Q-Box II 155GE
 Forgalmazó: Napfény Kft.
 Ár: 77 490 Ft
 Internetcím: www.multimedia.hu

Hardver	24	30
Szerelhetőség	23	30
Szolgáltatások	14	20
Használhatóság	15	20

pont 76 Értékelés:
középkategória

- PLUSZ:**
- 2 nagy bővítőhellyel rendelkezik
- MINUSZ:**
- kedvező ár/teljesítmény arány

2004 3 E-Box 153GV

Típus: E-Box 153GV
 Forgalmazó: Napfény Kft.
 Ár: 77 490 Ft
 Internetcím: www.multimedia.hu

Hardver	22	30
Szerelhetőség	25	30
Szolgáltatások	14	20
Használhatóság	14	20

pont 75 Értékelés:
középkategória

- PLUSZ:**
- könnyen szerelhető
- MINUSZ:**
- videovezérlőt nem lehet bővíteni

2004 3 Sereniti 2000 C+P

Típus: Sereniti 2000 C+P
 Forgalmazó: Napfény Kft.
 Ár: 69 990 Ft
 Internetcím: www.multimedia.hu

Hardver	22	30
Szerelhetőség	23	30
Szolgáltatások	16	20
Használhatóság	13	20

pont 74 Értékelés:
középkategória

- PLUSZ:**
- kedvező ár
- MINUSZ:**
- a tápegység lehetne erősebb is

2004 3 Asus Prodigy P4S

Típus: Asus Prodigy P4S
 Forgalmazó: Ramiris
 Ár: 38 500 Ft
 Internetcím: www.ramiris.hu, www.asus.com

Hardver	20	30
Szerelhetőség	21	30
Szolgáltatások	14	20
Használhatóság	12	20

pont 67 Értékelés:
alsókategória

- PLUSZ:**
- nagyon olcsó
- MINUSZ:**
- csak az alapkövetelményeknek felel meg

A csúskategóriás jelző mindkét összetételre igaz, a kórtés miatt azonban az AMD-s változat jobb benyomást tett a tesztlaboratórium munkatársaira, elsősorban azért, mert a kábeleket is igényesen elrendezték. (Jóllehet, ez apróságnak tűnik, de higgyék el, hogy valamennyi kábel helyes elrendezése a szabad légáramlás megoldása mellett, ekkora helyszükében cseppet sem kis feladat.) Így, hogy a Shuttle mindezt megspórolta, mindössze 15 perc elegendő a mini PC beüzemelésére.

Az alaplapra a szokások hardverek mellett még SATA-RAID vezérlő is került, illetve a hangkártyához mindkét esetben megtalálhatjuk az optikai ki- és bemeneteket is. A processzorok hűtése a saját fejlesztésű I.C.E. Heat-Pipe rendszer révén kimondottan jól sikerült.

A hőcsöves megoldás segítségével nem a processzor felett, hanem a hátapon történik a felesleges hő elvezetése. A megoldás előnye az is, hogy egyetlen ventilátorral megoldható a processzor hűtése és a

ház szellőztetése is. A készülékek egyetlen gyenge pontja az AGP vezérlő, amely helyet cserélt a PCI slottal, és emiatt túl közel került a ház oldalához. Ennek sajnos az a következménye, hogy csak és kizárólag normál méretű videovezérlőket használhatunk.

Röviden jellemezve tehát a Shuttle XPC-i majdnem tökéletes tervezést, az asztali PC-k teljesítményét, kitűnő dizájnt, viszont az átlagosnál kicsit borsosabb árat mondhatnak a magukénak.

VIA

Barebone rendszert a VIA kínálatából is választhatunk, igaz kicsit másképp. A VIA ugyanis nem szett formájában árulja készülékét, hanem a nagyszerű EPIA sorozatú, mini ITX formátumú alaplapjához külön megvásárolható házat kínál. Éppen ezért a VIA rendszere egy kicsit más, mint ahogyan azt egy barebone rendszertől várnánk.

Az EPIA alaplapok teljesen integrált

megoldást kínálnak, tehát csak a memóriát és a merevlemez kell külön beszerezni. Az alaplapra integrált VIA C3-as processzor teljesítménye a játékok futtatásán kívül mindenre elegendő.

A VIA rendszerének egyik legnagyobb előnye a konkurenciával szemben, hogy nem igényel aktív hűtést, ezért teljesen hangtalan (eltekintve persze a merevlemez generálta zajtól). Az alaplaphoz választható ház nagyon kis méretű (még a tápegység is külső), s ez egy apró kellemetlenség is jár: asztali merevlemez és optikai meghajtó nem fér el a borítás alatt. Ez azért kellemetlen egy picit, mert az amúgy igazán jó ár-teljesítmény arányú összeállítás a végén mégsem jön ki sokkal olcsóbban, mint egy „normál” barebone rendszer.

A szerelhetőség – persze nem az előbiekért – erős közepesnek mondható, az alaplap beépítésével és a kábelek elrendezésével ugyanis kicsit sokat kell bibbelődni.

Higyed Gábor

gabor.higyed@cpanorama.hu

HÚZZA MEG...

Tally
Computer Printers

Minden T8006el színes lézernyomtató mellé most oldalköltség kalkulátort adunk ajándékba!

1. **„KÖLTSÉG INAS”** oldalköltség kalkulátor (szóló verzió) **AJÁNDÉKI!**
2. **„KÖLTSÉG SEGÉD”** oldalköltség kalkulátor (szóló verzió + naplózás) **19 800 Ft***
3. **„KÖLTSÉG MESTER”** oldalköltség kalkulátor (hálózati verzió + naplózás) **47 000 Ft***

Az oldalköltség kalkulátor demo verziója letölthető a www.tally.hu oldalról.

...A KÖLTSÉGEIT!!!

T8006el színes lézernyomtató: 149.000 Ft*

Kvint-R Kft. 1089 Budapest, Delej utca 41. • Tel.: 477 4050 • fax: 477 4060
www.tally.hu • www.kvint-r.hu • kereskedelem@kvint-r.hu

Országos partner hálózat: Győr: Vercomp Kft. (96) 312 520 • Miskolc: Bell Computer Kft. (46) 560 355 • Pécs: VH Com Kft. (72) 333 987
Szeged: PC-BOX Kft.(62) 486 486 • Budapest: XL-Printer Kft. (30) 960 7887 • SERCO Kft. (1) 374 4040 • Trenner Technik Kft. (1) 225 8550

**Megoldások
lapról-lapra!**

Így tesztelt a CP

E havi tesztünkben barebone, vagyis processzor, memória, merevlemez és optikai meghajtó nélküli rendszereket kértünk tesztelésre. A nevezésnél más kitételrel (pl. maximális ár) ezúttal nem éltünk. A megmérettetésre érkezett eszközöket négy szempont alapján értékeltük.

Hardver (30 pont – 30%)

Természetesen egy barebone rendszer-nél is nagyon fontos a beépített eszközök mennyisége és minősége, azonban a hardvererősség kérdését ezúttal kicsit másképp kell megközelítenünk. A legtöbb esetben a CPU, a memória, valamint a merevlemez és az optikai meghajtó nem része a csomagnak, így mindenki a saját igényeihez mérten választhatja ki ezen eszközöket, s így közvetett módon a gépek maximális teljesítményét. A CPU, a merevlemez sebessége, mérete, valamint a memória hasonló jellemzői tehát nem képezhetik a pontszám alapját.

Értékelné tudtuk viszont a lehetőségek skáláját, azaz, hogy egy Intel processzort támogató alaplap felkészült-e a 800 MHz-es FSB-t használó processzorok fogadására vagy sem. Pozitívként értékeltük a kétszatos memóriavezérlőt, a SATA interfészt, valamint az egyéb integrált hardverelemek meglétét is. Végül, de nem

A barebone rendszerek szűk belső tere sok esetben egyedi hűtémegoldást kíván

utolsósorban a hardverpontszám megállapításakor figyelembe vettük a tápegység teljesítményét és a CPU hűtés kialakítását is.

Szerelhetőség (30 pont – 30%)

A szerelhetőség kérdésének fontosságát úgy hisszük, nem kell magyarázni, főleg egy mini-PC esetében. Az szűk térben a merevlemez és az optikai meghajtó, valamint a memória megfelelő elérése létfontosságú, nemcsak a kényelem, hanem a biztonság (sebesült, sérülés) miatt is. Ugyancsak fontosak lehetnek a kábelek számára kialakított elvezető utak, továbbá a tápcsatlakozók hossza és száma is.

Megvizsgáltuk a CPU hűtésének a kialakítását, abból a szempontból is, hogy az alkalmazott megoldás egyedi-e vagy bármilyen szokványos asztali PC-be szánt hűtőt be szerelhetünk-e. Szintén fontosnak tartottuk a CPU beszerelésének nehézségi fokát (hány csavart kell eltávolítanunk, mennyi a hely, milyen a hűtési teljesítmény).

Szolgáltatások (20 pont – 20%)

A szolgáltatások, valamint a használhatóság szempontok eléggé összerosódnak, nemcsak egymással, hanem a hardverjellemzőkkel is. Csak néhány példát említünk: a soros ATA vezérlő RAID funkciója vajon hardverteljesítmény vagy inkább a szolgáltatások címszó alatt kell értékelniük? Vagy ezen tudás mindkét esetben

Az MSI eszközeivel rádióadásokat is hallgathatunk

számítson pozitívként? (Mi ez többi lehetőség mellett voksoltunk.) A BIOS által nyújtott lehetőségeket szintén a szolgáltatások pontszámánál vettük figyelembe (órajel, feszültség-állítási lehetőségek, hardvermonitor, SmartFan szolgáltatás stb.), mint ahogy az olyan extrákat is, mint a CPU órajelének működés közbeni változtatása vagy az LCD kijelző. Plusz pontot ért a beépített FM-rádiómódul is, vagy a PC bekapcsolása nélküli Audio CD/video DVD lejátszása is.

Használhatóság (20 pont – 20%)

A használhatóság pontszámot leginkább úgy jellemezhetünk, hogy azt mutatja meg, mennyire könnyen (gyorsan) és mennyire egyértelműen érhető el az adott eszköz funkciói.

Összegzés

Ahogy a „normál” PC-k között, úgy a barebone rendszerek esetében is nagy szórást mutatkozik mind a teljesítmény, mind az ár tekintetében. Tesztünk legdrágább eszköze az Ahlon 64-re épülő Shuttle XPC volt, amely értelemszerűen egyúttal a legnagyobb teljesítményt is nyújtotta. A legjobb ár-teljesítmény díját az AOpen EZ65-110 érdemelte ki, míg különdíjban az Insightsolutions cég Media Box-a részesült.

H. G.

gabor.higyed@canorama.hu

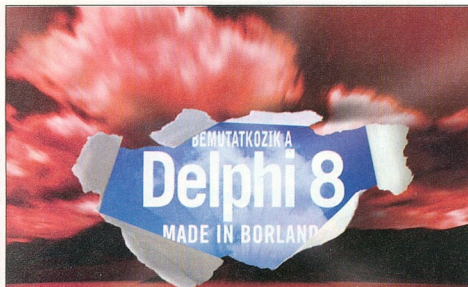
Így értékelt a CP

A barebone rendszereket négy szempont alapján értékeltük:

Hardver:	30 pont
Szerelhetőség:	30 pont
Szolgáltatások:	20 pont
Használhatóság:	20 pont

Pontozás és értékelés:

Csúcskategória:	90 pont és felette
Felsőkategória:	80-89 pont
Középkategória:	60-79 pont
Belépőszint:	60 pont alatt

A .NET forradalom belépőjegy

Csatlakozzon Ön is a gyorsuló Windows™ fejlesztéséhez a Borland® Delphi™ 8 segítségével.

Delphi 8 TOP 5:

- 1) Delphi — ismert fejlesztőrendszer és nyelv, nincs szükség új képzésre.
- 2) Használja fel újra a Delphi forráskód nagy részét a VCL alapú grafikus felhasználói felületen.
- 3) Delphi alapú termékeknek .NET platformra történő migrációja.
- 4) Készenlenség rövid idő alatt robotos XML kompatibilis Web-szolgáltatásokat.
- 5) Az UML modelllezési környezeti zökkenőmentes fejlesztési és futásidőj integrációja válik lehetővé .NET alatt.

www.borland.hu/d8

Borland®
Excellence Endures™

Tel.: (1) 467-1700 E-mail: info@borland.hu

Borland Szemináriumok:

- Borland CaliberRM
- Borland StarTeam
- .NET
- Borland Delphi 8

A részvétel díjtalan!

További információk és jelentkezés:
www.borland.hu/szeminarium

MIO 168
PDA Walkery

MITAC
Mobile Computer

Vezető funkciók a MITAC Mio 168-asban

- » Kézi számítógép (PDA)
- » GPS
- » Magyarország-térkép
- » Útvonaltervezés
- » Autós szett

Partnerek:
Békés-Tel Kft. - Debrecen;
Juventus Team Kft. - Budapest;
Handy-Tech PDA Kft. - Mosonmagyaróvár

Mintaboltok:
Top Mobil Szerviz - 112 Budapest, Csörsz u. 23-25.;
Mátrix'68 Kft. - 1075 Budapest, Madách u. 11.

További információk az importőrnél:
LCP Systems Kft. 1149 Budapest, Angol u. 34.
Tel.: 363-3012 | www.mitacpda.hu

és a disztribútornál:
TRENDEX Holding Rt. 1117 Budapest, Fehérvári út 21/a
Tel.: 365-4090 | www.trendex.hu

frissítés percről percre
www.notebookworld.hu
Kiemelt ASUS márkakereskedés.

Új és használt notebook adás vétel

- használt gépek áfa nélkül is
- megbízható szervizhálózat
- használt gép beszámítás
- széles választék
- udvarias kiszolgálás
- a legjobb tanácsok
- kiegészítők
- akkumulátor felújítás

Nyitva:
Hétfő - Péntek
9:00 - 17:30

3 éve
adtuk el
az első
notebookot

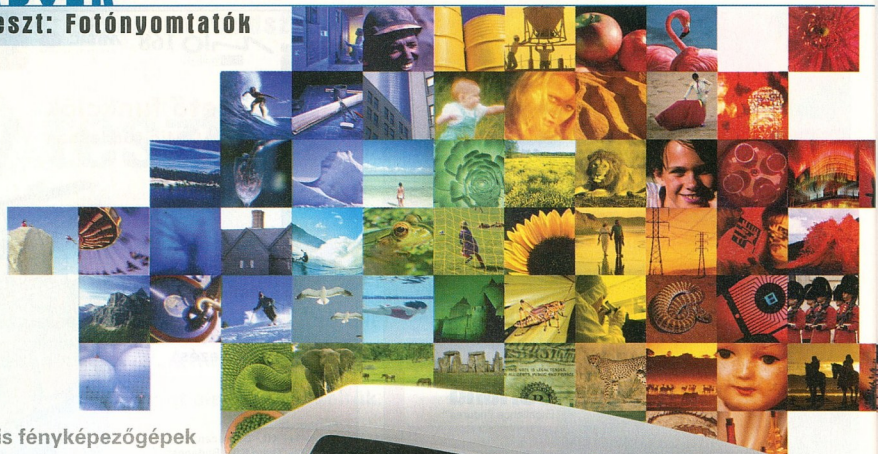
Minden géphez 3 ajándék

NotebookWorld Pest
H-1092 Budapest Ráday utca 49.
+36 1 217 3333 +36 30 399 3333

NotebookWorld Buda
H-1027 Budapest Varsányi Irén utca 21.
+36 1 489 0444 +36 20 351 4333

64 MB flash drive
optikai egér
notebook táskák

március 1. - március 12.

A digitális fényképezőgépek legnagyobb előnyeként az elkészült képek azonnali megtekintését, illetve a velük való könnyű és gyors munkát szokták emlegetni.

Egyetlen esetben hátrány ez a nagy sietség: ha szeretnénk

kézzel fogható eredményt kapni – azaz papírképet –, akkor már valamivel bonyolultabb a dolgunk. Ebben a hónapban az ilyesfajta képek készítésében segédkező fotónyomtatókat vizsgáltuk.

Fotólabor az asztalon

Ha csak viszonylag ritkán érezzük szükségét annak, hogy az újítja fényképezőgépink készíttette képeinket a családi fotóalbumba helyezhesük, egy kutyaközönséges tintasugaras nyomtató is jó szolgálatot tehet. A mai technológiának köszönhetően már az alsó-középkategóriás nyomtatók is igen jó minőség elérésére képesek a megfelelő (fotó)papíron.

Egészen más a helyzet viszont, ha gyakran van szükségünk a fotók „előhívására”.

Ekkor már egy asztali mindeneképpen igazán képes sem minőségi, sem mennyiségi, sem pedig funkcionalitásbeli igényeink maradéktalan kielégítésére, ami persze nem csoda, hiszen nem is erre szánták őket! Sokkal hasznosabbnak bizonyulhat tehát egy dedikált fotónyomtató beszerzése. Ezek a szerkezetek, a működésüket tekintve, általában két csoportra oszthatók: az egyik, egyre növekvőben lévő társaság a hagyományos tintasugaras technológiát alkalmazza, ám különleges tintákkal és na-

gyobb precizitással (magasabb felbontással), illetve ügyes trükkökkel sokkal jobb minőséget képesek produkálni. A legújabbak akár hat (sőt, nyolc) különböző színű tintát is használhatnak a minél tökéletesebb színhűség elérésének érdekében. Előnyük, hogy ugyanazokkal a képességekkel rendelkeznek, mint „mezei” társaik: azaz képesek nem fotóminőségben gyorsan és költséghatékonyan nyomtatni, elboldogulnak egy sor papírfajtával és mérettel is.

A másik csoport a különböző hőnyom-

tatók (termotranszfer és termo-autokróm) osztálya. Ez utóbbiak működésének elve, hogy a különleges festékszínanyagot tartalmazó hordozót (termotranszfer) felhevítve, az abban lévő hatóanyag gyakorlatilag „átvasalódik” a papírra. Viszonylag ritkább az úgynevezett termo-autokróm típus, amelyenél a festéket a speciális papír tartalmazza, amelyet megvilágítva alakulnak ki a képek (tehát ez tulajdonképpen megegyezik a hagyományos fényképezési eljárás működésével).

A termotranszfer technológia nagy előnye, hogy az így készült képek tartóssága gyakorlatilag megfelel a hagyományos fotóknak, az „átvasalt” tinták sem vízre, sem nedvességre nem érzékenyek. Persze a fotónyomatatok világában sem minden fényképfelület: ezek a printerek csak a hozzájuk tartozó speciális papírral képesek együttműködni, tehát „draft” üzemmódot, olcsó nyomtatásra, előnézetre nincs lehetőségünk. Éppen ebből adódóan másképp, mint fotónyomatásra nem is igazán alkalmasak, hiszen szöveget csak igen magas költséggel nyomtathatunk ki velük, ráadásul a legtöbb modell csak a 10x15-ös papírmérettel képes dolgozni (vagy nagyon drága ☹).

Összefoglalásképpen elmondhatjuk, hogy a nyomtató kiválasztásakor az alábbi szempontok alapján érdemes választanunk: ha még nincs nyomtatónk, és nem csak és kizárólag színes fotókkal akarunk dolgozni, válasszunk a tintasugaras elven működő csoportból: ekkor egy viszonylag sokoldalú gépet kapunk, amely egy sor feladat ellátásában lesz a segítségünkre. Ha

azonban már van otthon egy legalább közepes színes nyomtatónk, jó szolgálatot tehet egy hőnyomtató, amellyel a hivatalos fotólaborokét megszegeyénítő képeket készíthetünk.

A nyomtatókkal kapcsolatban gyakran előkerül a varázsszó a dpi (*dot per inch*), azaz a nyomtatók felbontása. Bár sok mértékszám ellentétben a dpi igenis fontos jellemzője a végeredmény minőségének, azonban az egyes technológiák között nem lehet összehasonlítást végezni a segítségével!

Így például egy 1200 dpi-s tintasugaras nyomtató, illetve egy 600 dpi-s lézernyomtató által kinyomatott szöveg esetén az utóbbi minősége általában jobb, míg egy 600 dpi-s színes lézer meg sem közelíti a 300 dpi-s termotranszfer által készíthető fotók minőségét.

Mindennek oka elsősorban az, hogy a dpi az adott távolságon belül elhelyezhető egyedi képpontok számát adja meg, de nem mond semmit azok egymáshoz viszonyított helyzetéről, illetve kölcsönhatásáról. Így azután a lézerek esetében, ahol viszonylag szabályos pontokat kapunk, a fotótonk még szabad szemmel is észrevehetőek ezek a „pixelek”. Ezzel szemben a tintasugaras eszközök szó szerint „festenek”, azaz az általuk használt tintacseppek össze is folynak, különböző árnyalatokat, illetve folytonos bevonatot képezve. Többek között ezt a bizonyos „szinkeverést” használják ki a különböző cégek különböző név alatt futó „képjavitó” eljárásai (PhotoREt és társai).

Végeredményben tehát érdemes min-

den esetben a magasabb felbontás helyett inkább az ilyen speciális eljárásokat használni (ez pedig azt jelenti, hogy ha például a nyomtató meghajtója engedi, hogy PhotoREt vagy 4800x1200 dpi-s felbontást használjunk, minden esetben válasszuk az előbbi eljárást!).

Természetesen a megfelelő minőség eléréséhez a nyomtató mellett elengedhetetlen a megfelelő papír használata is. Ez a hőnyomtatók esetében persze nem kérdéses, hiszen csak ilyen papírral szabad használni őket, de tintás társaik elboldogulnak egyéb nyersanyagokkal is. Ahhoz, hogy a hagyományos fotókhöz hasonló végeredményt kapjunk, az úgynevezett *fényes fotópapírral* érdemes választani. Ezek nemcsak a vastagságukban különböznek a normál papíroktól, hanem különleges a felépítésük és a vegyi összetételük is. Így például a tinta beszívódása egyenletesebb lehet, illetve egyes esetekben a tinta anyagával történő kölcsönhatás eredményeként a tartósság is nőhet.

A legtöbb nyomtatógyártó természetesen papírral is foglalkozik, és mi sem természetesebb, hogy a nyomtatók ismerek is ezeket – tehát valószínűleg velük nyújtják a legjobb minőséget (HP a HP-val, Canon a Canonnal). Sajnos azonban ezek a papírfajták igen drágák, A4-es méretben oldalanként akár 100-200 forintba is kerülhetnek. Ha szeretnénk spórolni, mindenképpen érdemes kipróbálni, hogyan viszonyulnak nálunk különböző, esetleg nyomtatót nem is gyártó vállalatok (mint például a Forte vagy a TDK) különféle papírtípusokéi.

Canon i865

Tesztünk egyik leg sokoldalúbb példánya a Canon i865, amelynek tisztelettel parancsoló dobozában igen sok kiegészítőt találunk! A közepesenl valamivel drágább gép így képes normál és fotónyomatásra is. Ez

utóbbihoz ráadásul külön tartókezdett is kapunk, amelynek a segítségével egyszerűen válthatunk a két „alapanyag” (A4-es és 10x15-ös) között. A további kiegészítők között a legfontosabb egy CD-nyomtató modul, amelyet a nyomtató elejéhez kell csatlakoztatni, s a megfelelő lemezek használatával igen professzionális CD-eket készíthetünk. Ezek a speciális lemezek ma már a legtöbb számítástechnikai boltban kaphatók, de egy mintapéldányt a Canon is mellékel. További extraktént két kisebb kartondoboz is kapunk, amelyben a használaton kívüli eszközöket tárolhatjuk. A printer külön USB porton keresztül kommunikál fényképezőgéppel.

2004
03

Információk

Modell: Canon i865
Forgalmazó: Canon
Ár: 56 990 Ft
Internet: www.canon.hu

Sebesség	30	30
Minőség	28	30
Kezelhetőség	18	20
Szolgáltatások	20	20

pont

96

Értékelés:

csúcscategória

PLUSZ:

- gyors
- kiváló minőség
- CD-nyomtató

MINUSZ:

- kár, hogy nincs benne kártyaolvasó

HiTi Photoshuttle

A HiTi cég 630PL nyomtatóját már teszteltük, és igen elégedettek is voltunk vele – most pedig itt az utód, a Photoshuttle. A külső tekintetében nem sok változás történt, legfeljebb pár új elemmel sikerült az

eleganciáját növelni. A 10x15-ös képek nyomtatására alkalmas termotranszferes printer nem sok helyet foglal asztalunkon, alig valamivel többet, mint egy elkészült 10x15-es fotó! A készülék dobozában egy papírkazettát, valamint telepítőlemez, illetve 10 lapot találunk. Ebből nyolc darab „hagyományos”, egy darabon 16 kisképet, egy másikon pedig 4-2-4 osztásban valamivel nagyobb fotót helyezhetünk el. Mivel a papírok széle letéphető, tökéletes keret nélküli nyomtatásra is képesek lehetünk. Amint az egy termotranszferes printertől elvárható, a nyomtatási minősége kiváló, a sebessége pedig jó – ráadásul ez nem függ a nyomtatandó kép „bonyolultságáról”.

HP Photosmart 7960

A HP mint a legnagyobb nyomtatógyártó, természetesen a fotónyomtatók közül sem maradhat ki – kifejezetten erre a célra gyártják a Photosmart sorozatot. Ennek legnagyobb példánya a 7960-as, amely tulajdonképpen több is, mint egy nyomtató –

inkább egy otthoni fotólabornak felel meg. Ez elsősorban annak köszönhető, hogy saját kártyaolvasója, illetve LCD képernyője van! A kártyaolvasó, amely a készülék jobb oldalán, egy lehajtható fedél mögött található, szinte minden memóriakártyát képes olvasni, sőt az asztali PC-nken mint külön kártyaolvasó is használható. Az olvasó nyílásai mellett egy USB portot is találunk, amelyre közvetlenül csatlakozhatunk a fényképezőgéppel. Természetesen a legtöbb funkciót az LCD képernyővel használhatjuk – itt ugyanis megtekinthetjük a memóriakártyáról leolvasott képeket, könnyedén kiválasztva, hogy melyikeket is szeretnénk végül nyomtatni.

Kodak Professional 8500

Ismerős tagja tesztünknek a Kodak 8500-as modellje, amely már többször megfordult tesztlaborunkban. Ezt a berendezést leginkább a félprofesszionális kategóriába sorolhatjuk, ennek megfelelően mind az árát, mind a képességeit tekintve kiemelkedik tesztünk többi résztvevője közül.

A nyomtató működési elve a termotranszfer eljárás, ám szemben a már ismertetett HiTi-vel, itt akár A4-es méretben is dolgozhatunk. Ennek hátulütője, hogy a speciális papír miatt viszonylag magas költséggel kell számolnunk: a 2x50 lapos A4-es csomag körülbelül 25 000 forint – azaz egy kép költsége 250 Ft (A4-es mérettel számolva, természetesen). A nyomtatási eljárás felbontása 314 dpi, amely elegendő a tökéletes fotóminőség eléréséhez, ám teljes kihasználásához bizony igen komoly fényképezőgépre lesz szükségünk (314 dpi-s felbontás A4-es méretben nem kevesebb, mint 8,2 Mpixel!). A nyomtató használatához számítógép is szükséges.

2004 03 Információk

Modell: HiTi Photoshuttle
Forgalmazó: Origami Systems
Ár: 66 312 Ft
Internet: www.origamisystems.hu

Sebesség	26	30
Minőség	30	30
Kezelhetőség	20	20
Szolgáltatások	15	20

91 Értékelés: csúcscategória

PLUSZ:

- szuper minőség és ár
- számítógép nélkül is használható

MÍNUSZ:

- csak 10x15-ös fotók nyomtatására alkalmas

2004 03 Információk

Típus: HP Photosmart 7960
Forgalmazó: HP
Ár: 94 990 Ft
Internet: www.hp.hu

Sebesség	24	30
Minőség	26	30
Kezelhetőség	20	20
Szolgáltatások	20	20

90 Értékelés: csúcscategória

PLUSZ:

- LCD képernyő
- számítógép nélkül is működik

MÍNUSZ:

- a papírtovábbító nyomtatót hagy a képen

2004 03 Információk

Modell: Kodak Professional 8500
Forgalmazó: Digitaltechnika Kft.
Ár: 303 750 Ft
Internet: www.epson.hu

Sebesség	27	30
Minőség	30	30
Kezelhetőség	15	20
Szolgáltatások	18	20

90 Értékelés: csúcscategória

PLUSZ:

- A4-es méretben is gyönyörű minőségben dolgozik

MÍNUSZ:

- drága

**Hozza ki számítógépéből
a maximumot!**

**300%-os szoftvertuning
CD-meléklettel
Ára: 2990 Ft**

**300%-os hardvertuning
CD-meléklettel
Ára: 2990 Ft**

**A két kötet
5980 Ft
helyett
csak 4990 Ft!**

Megrendelését 2 héten belül teljesítjük!
A megrendelt könyveket utánvéttel küldjük,
áraink a postaköltséget nem tartalmazzák.
(A postaköltséget az érvényes postal díjtáblázat szerint számoljuk.)

Telefon: 456-6963, Fax: 456-6970,
Internet: www.computerpanorama.hu/tuning,
E-mail: megrendeles@cpanorama.hu

PLANET
Networking & Communication
Magyarországi Forgalmazó

HCS
Hungary

**54Mbps Bridge-elhető
Ethernet Access Pointok
és egyéb vezeték nélküli eszközök**

HCS Hungary Bt. 1142 Budapest, Tengerszem u. 2/A.
Tel: 467-0706 Mobil: 30/402-0285, 30/921-0258
Email: info@hcs.hu Web: www.hcs.hu

Őn megalkotja, mi nyomtatjuk

költségtakarékos, színes lézernyomtató

**KONICA MINOLTA
magicolor 2300 W**

- 16 lap/perc fekete-fehérben
- 4 lap/perc színesben
- Max. 1200 dpi felbontás
- optikus duplex egység
- alacsony nyomtatási költség
- Windows meghajtók

129 000 Ft-tól*

Töltse fel elkészített forráját a
www.minolta.hu/tesztnyomtas honlapra és az
Ön által kiválasztott KONICA MINOLTA nyomtatót
díjmentesen kinyomtatjuk és kiküldjük a címére.
Így megbízonyosodhat a KONICA MINOLTA színes
lézernyomtatók kiváló minőségéről.

KONICA MINOLTA MAGYARORSZÁG KFT
Telefon: 06 1 464 9056
E-mail: info@konicaminolta.hu

KONICA MINOLTA
The essentials of imaging

www.konicaminolta.hu

Kínáltségek: Debrecen (52) 432-299 • Kaposvár (82) 318-440, Szeged (62) 425-467 **Kiemelt partnerek:** Balassagyarmat: Z. HORVÁK Kft. (47) 300-960 • Budapest III.: We@K Kft. (1) 250-0886 • Budapest IV.: MILOTA Budapest Kft. (1) 370-8605 • Budapest VII.: Kventa Kft. (269) 5262 • Budapest VII.: FÉP@K Kft. (1) 461-8080 • Budapest VIII.: Colospectrum Kft (1) 303-9009 • Budapest VIII.: Montana Rt. (1) 339-2222 • Budapest VIII.: W@SS Kft. (1) 283-0895 • Budapest IX.: Diemand 2000 Kft. (1) 458-0133 • Budapest XI.: Aloha 2000 Kft. (1) 334-4262 • Budapest XII.: NOVAREN Kft.(rt) 481-9555 • Budapest XII.: Tigra Kft. (1) 483-1119 • Budapest XII.: M3T Kft. (1) 202-3185 • Budapest XIII.: Négyópus Kft. (1) 350-6157 • Budapest XIII.: Trade Harszofai Kft. (1) 349-0121 • Budapest XIV.: Adria Computer Kft. (52) 23-2077 • Budapest XIV.: Copy-Depo Kft. (1) 383-1580 • Budapest XIV.: Nádor Rendszerház (1) 470-5013 • Budapest XVII.: Euro-Print Servíz Kft. (1) 253-1900 • Debrecen: W@T@OM Kft. (52) 521-170 • Eger: Ansys Kft. (36) 537-204 • Győr: Másológép Centrum Kft. (90) 313-098 • Kaposvár: Computer-S Kft. (82) 512-778 • Kecskemét: Medi-Print Kft. (76) 508-141 • Miskolc: Bon-Copy Irodástechnika Rt. (46) 504-156 • Nagykanizsa: Kanizsánét 2000 Kft. (93) 537-659 • Nyíregyháza: 3D.com Bt. (42) 421-173 • Pécs: Vh OOM Kft. (72) 339-997 • Szarvas: Xpressprint Bt. (69) 311-4222 • Szeged: Deak-Irodástechnika (62) 441-120 • Székesfehérvár: Albacomp Rt. (22) 315-414 • Székesfehérvár: Alba Komati-Fúszó Kft. (22) 349-300 • Székszárdi: Kvantum Kft. (74) 419-511 • Tatabánya: MT Tatabánya Kft. (34) 511-240 • Veszprém: MT Tatabánya Kft. (86) 426-506 • Zalaegerszeg: Procomp Zalaegerszeg Kft. (92) 550-373

*Magyarországi ár. Az akció a készlet erejéig tart!

Epson Stylus Photo 950

Az Epson cég csúcskategóriás színes nyomtatója a 950-es, amely sokoldalúságát tekintve leginkább a Canon i865-höz hasonlítható, hiszen ahhoz is imponzáns mennyiségű kiegészítőt kapunk! Ezek kö-

zött rögtön érdemes megemlíteni a CD-nyomtató egységet, amelynek a segítségével a megfelelő alapanyagon „gyári” lemezeket állíthatunk elő, illetve a folyamatos „papíreteker” használatához szükséges tartót. Ez utóbbi alapanyaghoz egyébként papírvágó szerkezet, valamint egy speciális „kimeneti” tálcát tartozik, amelybe gyűrődés és összetapadás nélkül foglalhat helyet a kész tekerés. Ezen eszközöknek köszönhetően egyébként, szinte egyedül a nyomtatók között, valódi keret nélküli nyomtatást tesz lehetővé, a vágószerkezet ugyanis automatikusan méretre szabja a fényképeinket. A nyomtató működését az Epson Micro-Piezo technológiája.

HP Photosmart 7660

A HP Photosmart kategóriájának közepes tagja a 7660, amely leginkább abban különbözik előző társától, hogy nincsen LCD képernyője, csak egy egyszerű alfanumerikus kijelzője, a működési jellem-

zők beállítására, így nagy szerepe lesz a proof-sheet képességnek.

A proof-sheet HP-éknél nem más, mint a memóriakártyán (mert természetesen a kártyaolvasó és az USB csatlakozó maradt) vagy a fényképezőgépen található fotókból készült előnézeti képek gyűjteménye, amely egy lapon kerül kinyomtatásra. A kis képek melletti négyzetek segítségével kijelölhetjük, hogy mely fotókról kérünk teljes méretet, illetve milyen jellemzőkkel (10x15, A4, több kép egy lapon, vagy keret nélkül). Ezt a lapot vissza kell helyezni a nyomtatóba, ahol aztán beolvasásra kerül, és, máris előttünk vannak a kívánt képek!

Lexmark P707 Photo

A Lexmark P707 Photo kevesebb, mint 25 ezer forintért egy saját kártyaolvasómodult is tartalmaz, amelynek a segítségével könnyen kerülhetnek kameránkból PC-nkre a képek.A P707 a legtöbb beállítást

automatikusan elvégzi helyettünk, így például, érzékelve a papírminőséget, kiválasztja a megfelelő drájer-beállításokat, illetve a fejjelállítás is automatikusan történik. A nyomtatóhoz tartozó programban a legtöbb gyakran használt feladathoz találunk sablont (10x15, A4, és így tovább). Különleges képessége, hogy keret nélkül is nyomtathatunk vele.

Kedvező árat tekintve néhány helyen azért kompromisszumot kell kötnünk: ez elsősorban a nyomtatási sebességben érezhető, illetve a minőség terén találtunk pár apróbb kifogást.

Rosta Gábor
gabor.rosta@cpanorama.hu

2004
03

Információk

Modell: Epson Stylus Photo 950
Forgalmazó: MMD
Ár: 103 290 Ft
Internet: www.epson.hu

Sebesség	26	30
Minőség	24	30
Kezelhetőség	19	20
Szolgáltatások	20	20

pont

89

Értékelés:

felső kategória

PLUSZ:

- CD-nyomtatásra is képes
- rengeteg tartozék

MÍNUSZ:

- kicsit drága

2004
03

Információk

Modell: HP Photosmart 7660
Forgalmazó: HP
Ár: 44 990 Ft
Internet: www.hp.hu

Sebesség	24	30
Minőség	25	30
Kezelhetőség	18	20
Szolgáltatások	20	20

pont

87

Értékelés:

felső kategória

PLUSZ:

- LCD kijelző
- proof-sheet nyomtatás

MÍNUSZ:

- a papírtovábbító nyomtatót hagy a képen

2004
03

Információk

Modell: Lexmark P707
Forgalmazó: Ceemark
Ár: 23 490 Ft
Internet: www.lexmark.co.hu

Sebesség	19	30
Minőség	22	30
Kezelhetőség	18	20
Szolgáltatások	13	20

pont

72

Értékelés:

középkategória

PLUSZ:

- szuper ár

MÍNUSZ:

- lassú

Így tesztelt a CP

Mivel tesztünk a speciálisan fényképek nyomtatására készített eszközöket hivatotni bemutatni, az egyéb funkciók ellátásra is képes példányokat is főleg ebből a szempontból vizsgáltuk. Ez azt jelenti, hogy a tintasugaras asztali nyomtatók esetén a szöveges nyomtatási sebességet nem vettük külön figyelembe (bár lemértük).

színátmenetek kezelésére, akkor bizony nem sokat tehetünk.

Mínusz pontokkal „jutalmaztuk” az olyan hibákat, amelyeket például a nem kifejezetten óvatos mechanika okozott a képek felszínén, illetve ide soroltuk a nem elég gyorsan száradó tinta okozta elkenődéseket.

Sebesség (30 pont – 30%)

Bár a fényképnymtatók nem tartoznak a F1-es versenygépek közé, sőt, ezt nem is várjuk el tőlük, azért nem mindegy, hogy három vagy harminc percet kell várniuk egyetlen képer. A nyomtatási sebességet, lévén, hogy nem minden nyomtató képes 10x15-ös mérettől eltérő nagyságban nyomtatni, az első tesztra kinyomatásakor mértük.

Ez egy tipikus „legrosszabb” helyzet, hiszen a nyomtatók szempontjából ez a legbenyolultabb ábra, tele élénk színekkel,

amelyekhez alaposan meg kell dolgoztatni a fúvókákat (legalábbis a tintasugarasok esetében). Érdemes megemlíteni, hogy a szóban forgó ég „bonyolultsága” a termotranszfer nyomtatók működését nem befolyásolja.

Szolgáltatások (15 pont – 15%)

Ma már egy nyomtató sokkal többet tud annál, mint hogy lóg a kábel végén, és kinyomatja különféle szövegeinket. Így például a fotónyomtatókon gyakran találhatunk olyan USB bemeneteket, amelyekkel számítógéper használata nélkül „direktbe” nyomtathatunk fényképezőgépünkről, vagy ugyanezen célból LCD kijelzőkkel és kártyaolvasókkal is elláthatják őket. Mindezen tulajdonságok szerepelnek ebben a pontszámban.

Ha nem csak és kizárólag digitális kameránk kiegészítéseként szeretnénk használni fotónyomtatónkat (mert például nincs más printerünk szövegszerkesztési célokra), akkor bizony érdekes lehet figyelembe venni ezt a tulajdonságokat is – mi is ezt tettük.

Kezelhetőség (15 pont – 15%)

Ez a leginkább „nyilvánvaló” szempont: nem igazán kellemes, ugyanis, ha egy fotó jó minőségű kinyomatásához többlepcsős menükön kell keresztülvergődnünk, papírtípusok között válogatnunk és így tovább.

Rosta Gábor

gabor.rosta@cpanorama.hu

A fotónyomtatók vizsgálatát viszonylag egyszerűen kezdtük: berendezésenként 3-3 képet nyomtattunk ki 10x15-ös méretben, illetve az A4-es formátumban is dolgozó printerek esetén egy-egy fotót ilyen nagy alakban is előállítottunk. A nyomdatechnikában használatos 300 dpi-es felbontást figyelembe véve ehhez egyébként körülbelül 8,7 megapixeles képekre volna szükségünk – és hát igaz, ami igaz, ekkora felbontású kamera még nem sok van. Szerencsére a 10x15-ös méret esetén elegendő a 2-2,1 megapixel, amely ma már általánosnak mondható.

Az általunk használt képek felbontása 6 Mpixel körüli, tehát valójában az A4-es méret esetén már nem adnak optimális minőséget. Ennek megfelelően ebben az esetben nem annyira a minőséget vizsgáltuk, mint inkább az elkészülési időt vettük figyelembe, amely bizony gyakran igen teves volt.

A 10x15-ös tesztlábák a következők voltak: az első egy speciális „színkalkád”, amelynek a segítségével a nyomtatók azon képességét vizsgáltuk, hogy mennyire képesek szépen és persze folyamatosan visszaadni a különböző színátmeneteket.

A következő kép egy, különböző alapszínekből álló négyzeteket tartalmazó tesztlábra volt. Ezt egy „hivatalos”, azaz színhű tesztlábrával összehasonlítottuk, megállapíthatjuk az adott printer színhűségét. Végül a harmadik ábra egy igazi fénykép volt, amelyen azt mértük, hogy mennyire felelt meg szemünknek a papíron megjelenő kép: a bőr színe, az ég árnyalata és így tovább.

A pontozás során, szokásunkhoz híven, nagy szempontot vettünk figyelembe.

Képmínőség (40 pont – 40%)

Ezt a szempontot tartottuk a legfontosabbnak (s ennek megfelelően ez kapta a legtöbb pontot), hiszen a fotónyomtatók célja a minél élethűbb képvisszaadás, nem pedig a nagy sebesség vagy a különböző extra szolgáltatások halmozása. Ebben a pontszámban vettük figyelembe a három tesztkép „megtekintése” után nyert benyomásainkat. Legfontosabbnak az első és a harmadik képet tartottuk, hiszen az esetleges apróbb színhűségi problémákat némi szoftveres ügyeskedéssel orvosolhatjuk, ám ha a nyomtató nem képes a finomabb

Így értékelt a CP

A fotónyomtatókat négy szempont alapján értékeltük:

Képmínőség:	40 pont
Sebesség:	30 pont
Szolgáltatások:	15 pont
Kezelhetőség:	15 pont

Pontozás és értékelés:

Csúcskategória:	90 pont és felette
Felsőkategória:	80-89 pont
Középkategória:	65-79 pont
Belépőszint:	65 pont alatt

Vigyázó szemek

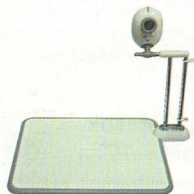
Ezúttal, mondhatni, a bőség zavarában szenvedtünk, hiszen ezen termékcsoport szinte minden szegmenséből érkeztek kamerák. Így azután vélhetőleg mindenki megtalálja a számára legideálisabb készüléket. Nézzük most meg, mit is tudnak ezek a kis „internetre érett szemek”! A legújabb típusok mind egyikét mikrofonnal látták el így azt már nem kell külön beszerezni. A vásárlás előtt mindenképpen érdemes átgondolni, hogy a későbbiekben „mire” szeretnénk

Egyre gyorsabban terjed Magyarországon is a szélessávú internet, s ezzel együtt a webkamerák iránt érdeklődők száma is növekszik. Ezért is döntöttünk úgy, hogy e havi egyik nagytesztünket ezek bemutatásának szenteljük.

használni legújabb szerzeményünket. Hiába ugyanis a nagy felbontás és a gyorsabb adatátvitel a számítógép és a kamera között, a szűk keresztmetszetet az otthoni

internetelés sebessége jelenti. Ezek után hiábavaló lehet a legprofibb kamera is, ha ugyanabban a minőségben sugárzunk az internet felé, mint egy olcsóbb társával.

Philips Webcam Pro Scanx

A tesztünkre érkezett Philips webkamerák csúcsa ez a készülék. Első ránézésre e még nem derült ki, hiszen a megfelelő talp csatlakozása esetén semmi különbséget nem találtunk közte és társai között. Ugyanazokat a kiegészítőket kapjuk (kameratask, rögzítőtalp stb.), illetve

egy kicsit még többet is, hiszen ehhez a kivitelhez egy egérpaddal kombinált teleszkópos tartó is jár. Ehhez a kivitelhez megkapjuk a Xerox OCR karakterfelismerő programot is, amelynek a segítségével egy lapon levő szöveget a beolvasás után – egy szkennelhez hasonlóan – a PC is képes szöveggé kezelni, tehát ezek után szabadon szerkeszthetjük is. Ehhez természetesen megfelelő optikára is szükség van, ami ez esetben egy 1,2 Mpixel-es CCD érzékelő. Állóképet 1280×960-as felbontásban, míg mozgóképet 640×480-ban, 60 fps sebességgel készíthetünk. Szoftverekkel is bőven ellátják a leendő tulajdonost, a Philips szoftverei mellé megkapjuk az Ulead csomagot is.

2004 Információk

Típus: Philips Webcam Pro Scan
Forgalmazó: Napfény Kereskedelmi Kft.
Ár: 35 990 Ft
Internet cím: www.multimedia.hu

Képmínőség	28	30
Használhatóság	28	30
Ár/érték	19	20
Külsőalak	17	20

92 Értékelés:
csúcscategória

PLUSZ
 • karakterfelismerésre is alkalmas

MÍNUSZ
 • újraindítja az operációs rendszert

Logitech Quickcam Sphere

A formája egy matroska babához hasonlítható, és két darabra is szedhetjük. A különbség csak annyi, hogy ekkor nem egy kisebb webkamerát találunk benne, hanem egy 9" hosszúságú rúddal tölthetjük meg. Megfelelő hely hiányában ezzel helyezhetjük el szemmagasságban.

A kivitelzés a Logitech-től megszokott módon, az utolsó részletre is kiterjedően, nagyon igényes. A termék érdekességét, variálhatóságát mellett az arckövető funkciója adja. Vízszintesen 180 fokban, míg függőlegesen 60

fokos szögben képes elfordulni. Az arckövetés az automata fókusz bekapcsolásával lesz teljes, ekkor amellet, hogy a kamera mindig felénk fordul, még az arcunk is teljes egészében látható marad (természetesen bizonyos kereteken belül).

A webkamerához adott Logitech szoftveren könnyű kiigazodni. Az általa készített képek és videók minősége jó. A videókat a legtöbb társához hasonlóan avi formátumban készíti, amelynek mérete még a legjobb minőség mellett is kicsi marad.

2004 Információk

Típus: Logitech QuickCam Sphere
Forgalmazó: Logitech Magyarország
Ár: 41 375 Ft
Internet cím: www.logitech.hu

Képmínőség	27	30
Használhatóság	28	30
Ár/érték	18	20
Külsőalak	19	20

92 Értékelés:
csúcscategória

PLUSZ
 • arckövetés

MÍNUSZ
 • kissé drága

Logitech Quickcam Cordless

melyik vezetékes társánál. 4 GHz-en működik, s amennyiben más eszköz is hasonló frekvencián üzemelne, akkor csatornát vált. Megteheti ezt, hiszen négy különbözőből választhat. A kamerát adapterről és 9 voltos elemről egyaránt működtethetjük.

A kiegészítőkre is gondosan ügyelték, így a felhelyezéshez egy falra szerelhető tartót is kapunk, a szükséges tiplikkel együtt. A kivitelezéssel és a megjelenéssel teljesen elégedettek voltunk. Ha eltávolodnánk a PC-től, akkor a webkamerán elhelyezett gombok segítségével kiválaszthatjuk, hogy álló- vagy mozgóképet szeretnénk-e rögzíteni (mindkettőt maximum 640×480-as felbontásban készíthetjük).

E kamera kissé kilóg a sorból, hiszen vezeték nélküli kivitel. A jelzőegységet kell az USB porton keresztül a számítógéphez csatlakoztatni, és ennek 20 méteres körzetében kell elhelyezni a kamerát. A telepítése semmivel sem bonyolultabb bár-

Philips ToUcam prox

„egyensúlyérzékére” sem panaszkodhatunk, bármilyen monitoron vagy notebookon stabilan áll, s ebben további segítségét nyújt egy öntapadóval ellátott műanyag foglalat is, amely meggátolja az elmozdulást.

A telepítés minden kellemetlenség nélkül lezajlott. Ebben a készülékben már CCD érzékelőt találunk, ami 1280×960 pixel felbontású állókép rögzítését teszi lehetővé. Mozgóképet 640×480-ban vehetünk fel 30 fps mellett, s ez az érték kisebb felbontásban akár 60 fps is lehet. Szoftverekkel is ellátnak bőségesen, ezek egyébként megegyeznek a tesztben szereplő többi Philips termékével.

A Philips nagyszerű készüléket alkotott. Ez már a csomagoláson és kivitelezésen is meglátszik. A dobozban egy kisebb „dobozkát” is találunk, ennek köszönhetően kevésbé kell óvniuk készülékünket, ha magunkkal visszük. A webkamera

Logitech Quickcam Pro 4000

lágot. Az 1,3 megapixeles CCD érzékelőnek köszönhetően 1280×960-as felbontású képek készíthetők, amelyek minősége megfelelő. A telepítést, néhány apróságot leszámítva, könnyen el lehet végezni. Azt azért meg kellett állapítani, hogy a szoftverek tekintetében nem nagyon variált a Logitech, minden termék esetében szinte teljesen megegyező szoftvercsomagot kapunk. A tudásuk ismeretében azonban ez utóbbi megállapítás nem negatívum.

A Sphere-hez hasonlóan ez a modell is követi a felhasználó arcát. Ennek és az autofókusznak köszönhetően biztosak lehetünk benne, hogy mindig mi vagyunk a középpontban.

A 4000-es külleme szemgolyóra hasonlít, s ez bizony a régebbi webkamerákat idézi. Ez azonban senkit se téveszt meg, hiszen a belső megújult. Különlegessége, hogy egy lencsevédővel is ellátták. A kialakítása megfelelő, stabil, háromszög alakú talpon állva szemléli a vi-

2004 Információk

Típus: Logitech QuickCam Cordless
Forgalmazó: Logitech Magyarország
Ár: 37 500 Ft
Internetcím: www.logitech.hu

Képmínőség	26	30
Használhatóság	27	30
Ár/érték	19	20
Külalak	17	20

89 Értékelés:
felső kategória

PLUSZ
• vezeték nélküli kivitel

MÍNUSZ
• lehetne olcsóbb

2004 Információk

Típus: Philips ToUcam Pro
Forgalmazó: Napfény Kereskedelmi Kft.
Ár: 29 990 Ft
Internetcím: www.multimedia.hu

Képmínőség	26	30
Használhatóság	27	30
Ár/érték	18	20
Külalak	17	20

88 Értékelés:
felső kategória

PLUSZ
• sok kiegészítő

MÍNUSZ
• a szoftver újraindítja a rendszert

2004 Információk

Típus: Logitech QuickCam Pro 4000
Forgalmazó: Logitech Magyarország
Ár: 27 000 Ft
Internetcím: www.logitech.hu

Képmínőség	27	30
Használhatóság	25	30
Ár/érték	18	20
Külalak	17	20

87 Értékelés:
felső kategória

PLUSZ
• jó képmínőség

MÍNUSZ
• újraindítja a gépet

Pyro 1394 WebCam

Az ADS által kifejlesztett kamera FireWire interfészen keresztül csatlakozik a számítógéphez. Csatlakoztatás előtt telepíteniük kell a meghajtóprogramot, ami ezt követően újraindítja a gépet. Ez a momentum Windows XP alatt elég zavaró,

de ezt leszámítva az első néhány lépés zökkenőmentesnek nevezhető. Több szoftver kapunk a webkamera mellé, ám ezek nem mindegyike áll a helyzet magaslátán, többnyire azért, mert keveset tudnak. Cserébe viszont könnyen kezelhető és kiismerhető mindegyikük. Megkapjuk az iSpQ videó chat szoftverét is, egy regisztrációs kódot is kapunk, amiért egyébként közel negyven dollárt kellene fizetnünk.

A kamerába a Sony CCD érzékelőjét építették. Ezzel 640×480-as felbontású és 30 fps sebességű videókat rögzíthetünk. A képmínőség szempontjából a kamera a felső középkategóriába sorolható.

2004
3

Információk

Típus: Pyro 1394 Webcam
Forgalmazó: Atcomp
Ár: 21 000 Ft
Internet cím: www.atcomp.hu

Képmínőség	23	30
Használhatóság	24	30
Ár/érték	16	20
Külsőalak	17	20

80 Értékelés:
felsőkategória

PLUSZ

- jó képmínőség

MÍNUSZ

- a talp kivételével lenne mit javítani

Creative WebCam Pro eX

A mai trendnek megfelelően ez a készülék is USB interfészen keresztül létesít kapcsolatot a számítógéppel. A kábel hosszából adódóan elegendő mozgásteret kínál számunkra. A talp kialakítása és a gömbcsuklós kivétel átlagosnak mondha-

tó, viszont fájó pont, hogy kicsit elmeresztették. Ennek okán notebookon és CRT monitoron kifogástalanul használható, de TFT-n már kevésbé funkcionál. A telepítés könnyen lezajlott, a használat során a Creative-nál megszokott PC-Cam center lesz a segítségünkre, amellyel minden funkció kezelhető, s még albumkészítésre is nyílik lehetőség. Emellett csupán az Arcsoft, profinak nem igazán nevezhető, szoftverei állnak a rendelkezésünkre. A képmínőségre mindenképp jótékony hatással van, hogy a webkamerába CCD érzékelőt építettek. Álló- és mozgókép egyaránt 640×480-ban készülhet, de állót 1024×768-ban is tud interpolálással.

2004
3

Információk

Típus: Creative WebCam Pro eX
Forgalmazó: MK Trading Bt.
Ár: 22 500 Ft
Internet cím: www.mktrading.hu

Képmínőség	22	30
Használhatóság	24	30
Ár/érték	16	20
Külsőalak	17	20

79 Értékelés:
középkategória

PLUSZ

- fülhallgató mikrofont kapunk hozzá

MÍNUSZ

- TFT monitoron nem használható, a talp miatt

Philips ToUcam XS és Fun

A ToUcam széria két kisebb egyede között nem sok az eltérés, kívülről teljesen megegyeznek, még a csomagolásuk is egyforma. A különbséget a belső rejti, a Fun kivétel jobb minőségű rögzítést enged, mint a kistestvére. Ez a típus 30 fps mellett 640×480-as felbontást tesz lehető-

vé, emellett nagyobb, 800×600-as állóképet tud készíteni és a beépített mikrofonnal hangot is rögzíthetünk. A talp kivitelezése hasonlóan igényes, mint a Pro verziónál. A lensét egy gumi bevonat védi az esetleges mechanikai sérülésektől.

A kamerához mindenre kiterjedő szoftvercsomagot kapunk, ebben megtalálható az Ulead Photo Explorer nevű programja és a Philips saját szoftvere is. Ez utóbbiban a videóregisztrátor mellett néhány mókás játék is helyet kapott, amelyekben a webkameránk is szerephez jut. A Windows különböző operációs rendszerei mellett a Macintosh-t is támogatja, és az ehhez szükséges programok is a CD-re kerültek.

2004
3

Információk

Típus: Philips ToUcam XS és Pro
Forgalmazó: Napfény Kereskedelmi Kft.
Ár: 12 990 Ft/24 990 Ft
Internet cím: www.multimedia.hu

Képmínőség	18/20	30
Használhatóság	24/25	30
Ár/érték	15/16	20
Külsőalak	17/17	20

74/78 Értékelés:
felsőkategória

PLUSZ

- igényes kivitelezés

MÍNUSZ

- a képmínőség nem igazán jó

Trust 380 usb 2.0 spacec@m

Az egyetlen USB 2.0 kompatibilis esz-
közt a *Trustól* kaptuk. Látszólag nem sok
vesződtek a formával, ám ezt megcá-
folni látszik, hogy nagyon biztosan áll a
talpán, és könnyű beállítani a megfelelő
pozícióba. A csatlakoztatás egyszerű és XP

használat esetén, az operációs rendszer
figyelmeztet, ha véletlenül USB 1.0-ás
portra kötnénk az eszközt. A kamera
egyébként az utóbbira kötve is működik,
csak épp nincsen lehetőség az USB 2.0
előnyeinek a kihasználására.

A webkamera mellé az *AMCAP* nevű
szoftvert is megkapjuk, ami kissé felesleges-
nek tűnik a *Teveo Video Suite* program mel-
lett. Ez utóbbival rögzíthetünk, rendszerez-
hetünk és az internetre is feltölthetjük klipje-
inket. A programmal lehetőség nyílik egy in-
ternetes webkamera képének az elmentésé-
re, amennyiben tudjuk az elérési utat. A
kamera egy 300k-s CMOS érzékelővel ellá-
tott optikán keresztül szemléli a világot.

2004 3 Információk

Típus: Trust 380 USB 2.0 Spacec@m
Forgalmazó: Napfény Kereskedelmi Kft.
Ár: 19 990 Ft
Internetcím: www.multimedia.hu

Képminőség	20	30
Használhatóság	21	30
Ár/érték	14	20
Külsőalak	15	20

70 Értékelés:
középkategória

PLUSZ
• USB 2.0-s

MÍNUSZ
• drága

Sweex 300k webcam usb

A webkamera neve már sokat elárul a
teljesítményéről és a használt interfészről.
A formatervezését tekintve mintha kissé
kilógna a többi közül - mindenesetre üde
színtoltot jelentett. Sík felületen stabilan
foglal helyet, s ez többek között az ala-

csony súlypontnak köszönhető. A kamera
szögét könnyen és széles határok között
állíthatjuk. Mikrofont sajnos sem a
webkamera belsejében, sem a dobozban
nem találunk, ami mostanság a nagyobb
hiányosságok közé sorolható. A kamera
tetején helyet foglaló „snapshot” gomb az
állóképek rögzítésében segít.

A fókusz állítása meglehetősen érde-
kes, de mentességére legyen mondvá, ezt az
átlagember általában nem túl gyakran
használja. A rögzített képminőség
640×480-ban nagyon jó, csak ilyenkor
kissé lassú az optika. A telepítés egyszerű
és a mellékelt *Ulead* szoftvercsomag is
minden igényt kielégít.

2004 3 Információk

Típus: Sweex 300k webcam USB
Forgalmazó: Juventus Team Kft.
Ár: 6 238 Ft
Internetcím: www.juventus-team.hu

Képminőség	20	30
Használhatóság	16	30
Ár/érték	16	20
Külsőalak	15	20

67 Értékelés:
középkategória

PLUSZ
• stabil lábakon áll

MÍNUSZ
• nincs mikrofon

Creative Webcam NX Pro

Az *NX* kialakításából is látszik, hogy a
hódításukat nemrég megkezdő TFT moni-
torokhoz tervezték. Stabilitásával sík felü-
leten sincs probléma, de egy TFT-re
akasztva „érzi igazán jól magát”. Sajnos
nincsen beépített mikrofonja, ezt a hiá-
nyosságot egy külön mikrofonon mellékel-

sével pótolták. A mikrofonhoz öntapadó-
val ellátott tartót és csipetetőt is kapunk. A
webkamerába CMOS szenzor került, és
640×480-as felbontásban rögzíthetünk
vele, de interpolálással 1024×78-as álló-
kép készítésére is alkalmas.

Az *Arcsoft* szoftverein kívül ennél a ki-
vitelnél is alaptartozék a *PC-Cam Center*.
A segítségével videókat/képeket készíthet-
tünk, akár e-mailben is továbbíthatjuk
őket, rendszerezhetjük és albumot is ké-
szíthetünk belőlük.

A webkamera tetején elhelyezett
„snapshot” gomb segítségével közvetle-
nül is készíthetünk képet, nem kell feles-
legesen kattintgatni a programban.

2004 3 Információk

Típus: Creative Webcam NX Pro
Forgalmazó: MK Trading Bt.
Ár: 10 000 Ft
Internetcím: www.mktrading.hu

Képminőség	18	30
Használhatóság	19	30
Ár/érték	15	20
Külsőalak	15	20

67 Értékelés:
középkategória

PLUSZ
• könnyű telepíteni

MÍNUSZ
• nincs beépített mikro-
fon

Chicony TwinkleCam és Pro

A két kamera kívülről szinte teljesen megegyezik, egy kis lyuktól eltekintve a Pro verzió, ami mögött a mikrofon rejtőzik. Emellett még a felbontásban van eltérés közöttük. A „sima” egy 100k-s CMOS szenzorral van felszerelve, amely így

352×288-as felbontást eredményez, míg a Pro verzió 300k-s, szintén CMOS érzékelőt kapott, ami viszont már 640×480-as felbontású videók rögzítését is lehetővé teszi. A webkamerák nyújtotta minőséggel elégedettek voltunk, a kisebb verzióra ráferne néhány apróbb módosítás, de a specifikációt tekintve ennél sem található semmilyen kirívó hiányosság. A talp remekül illeszkedik az összképbe, ám a lencse dőlésszögének állítására kicsit nagyobb figyelmet is fordíthatnak volna.

A mellékelt CD-n többek között az ArcSoft Photo és Video Impression egy-egy verzióját találtuk. Kézikönyv csak a CD-re került fel.

2004
3

Információk

Típus: Chicony TwinkleCam és Pro
Forgalmazó: Ramiris Rubin Rt.
Ár: 5 863 Ft
Internetcím: www.ramiris.hu

Képmínőség	17/19	30
Használhatóság	16/17	30
Ár/érték	14/15	20
Külsőalak	14/14	20

pont

61/65

Értékelés:
belépőszint közepékategória

PLUSZ

• stabil talp kialakítás

MINUSZ

• a kép kicsit zajos

Creative Webcam Notebook

A tesztünkre érkezett legkisebb termék a Creative készítette, mégpedig kifejezetten notebookokhoz. Rögzítési kialakításából adódóan – ami 14,5 mm vastagságú tárgyra való rögzítést tesz lehetővé – nehéz is lenne mással használni. A csipte-

tő belső részét gumiborítással látták el, így küszöbölve ki a karcolás veszélyét. A méret további előnye a szállíthatóság, ennek érdekében a kamera mellé egy kis hordtáskát is kapunk. A kis méret semmiképp sem ment a minőség rovására, a maximum 640×480-as felbontásban rögzített képek és videók minősége nem tartozik az élmezőnyhöz, de a kategóriájukban nem nevezhetők rossznak. Gyengébb fényviszonyok mellett azonban sokat romolhat a képmínőség, ezért érdemes jól megvilágított helyen használni.

A lencsét kis híján teljesen körbe lehet forgatni. A webkamera telepítése is meg lehetősen egyszerű.

2004
3

Információk

Típus: Creative Webcam Notebook
Forgalmazó: MK Trading Bt.
Ár: 16 555 Ft
Internetcím: www.mkrtrading.hu

Képmínőség	17	30
Használhatóság	17	30
Ár/érték	11	20
Külsőalak	16	20

pont

61

Értékelés:
belépőszint

PLUSZ

• kicsi

MINUSZ

• csak notebookhoz használható

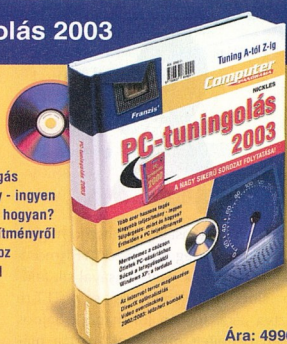
PC-doktor

- Ha a PC sztrájkolni kezd
- Windows-hibák nyomában
- A nyomtatóproblémák orvoslása
- Szkennergyakorlatok
- Tökéletes képmegjelenítés
- Megszelídített modemek

Ára: 3990 Ft

PC-tuningolás 2003

- Több ezer hasznos fogás
- Nagyobb teljesítmény - ingyen
- Tülpörgetés: miért és hogyan?
- Érthetően a PC teljesítményről
- Ötletek PC-vásárláshoz
- Bücsű a lefagyásoktól

Ára: 4990 Ft

Mercury CC320

A Mercury terméke a belépőszintet képviseli a webkamerák társadalmában. A CMOS érzékelővel ellátott készülék legfeljebb 640x480-as felbontásban képes videó rögzíteni. Jó pont, hogy van beépített mikrofonja, amely azonban nem

az USB interfészen keresztül kapcsolódik a számítógéphez, hanem külön kell a hangkártyához csatlakoztatni. XP operációs rendszer alatt először a szoftvert kell telepíteni, majd a gép felismeri és automatikusan felrakja a CD-n található meghajtóprogramot. Kép- és videorögzítő szoftver gyanánt az Arcsoft Video Impression 1.6-os verzióját kapjuk, amely kissé puritán, viszont könnyű használatot tesz lehetővé még a tapasztalatlan felhasználók számára is. A segítségével néhány effekttel is elláthatjuk a rögzített fájlokat, például különböző módon megjelenő felirattal láthatjuk el a képeinket. A felhasználói kézikönyv a CD-re került.

2004 Információk

Típus: Mercury C320
Forgalmazó: Mercury Magyarország
Ár: 5 875 Ft
Internetcím: www.mercurycomputer.hu

Képminőség	17	30
Használhatóság	18	30
Ár/érték	12	20
Külalak	15	20

62 Értékelés:
belépőszint

PLUSZ
• vonzó külső

MÍNUSZ
• csak a CD-n van kézikönyv

Mustek Wcam 300a

A Mustek aprósága szintén az alsóbb kategóriában szállt versenybe, ahogy az már a külsősegek alapján sejthető volt. A kialakítása rendkívül egyszerű, s ez főleg a talp kialakításánál látszik. Ezt a nem éppen stabil kialakítást egy öntapadós tépő-

zárás megoldással próbálták ellensúlyozni, ami nem rossz, viszont a ragasztó életartama kissé kétséges. Kialakításából adódóan a Wcam csak egy irányban dönthető. Mozgóképet maximum 640x480-as minőségben 15 fps sebességgel közvetít, de gyengébb minőségben ez a sebesség akár 30 fps is lehet, melyhez a mai trendek megfelelően hangot is melékelhetünk.

A telepítés során semmilyen probléma nem merült fel, azonban a szoftver száriaszáma a CD tetején található, ami talán nem a legkényelmesebb megoldás.

Nagy Lajos

lajos.nagy@cpanorama.hu

2004 Információk

Típus: Mustek Wcam 300A
Forgalmazó: Ramiris Rubin Rt.
Ár: 4 613 Ft
Internetcím: www.ramiris.hu

Képminőség	19	30
Használhatóság	16	30
Ár/érték	13	20
Külalak	11	20

59 Értékelés:
belépőszint

PLUSZ
• egész jó képminőség

MÍNUSZ
• a talp kialakítása lehetne jobb

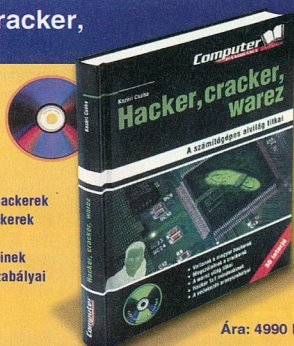
CD-írás A-tól Z-ig

- A CD másolás fortélyai
- CD-írók tesztje
- 121 tipp, trükk, ötlet
- CD-író programok
- CD-borítók házilag
- Boot-CD készítése

Ára: 3490 Ft

Hacker, cracker, warez

- Vannak a magyar hackerek
- Megszólnak a crackerek
- A warez világ titkai
- Hacker 1x1 mindenkinek
- A védekezés arany szabályai

Ára: 4990 Ft

Így tesztelt a CP

A tesztkre érkező termékek közül szinte egyáltalán nem válogattunk, egyetlen kikötés csupán az volt, hogy a termék a fő profilját tekintve legyen webkamera, ne csak „másodállásban”, hiszen a manapság forgalomba kerülő digitális fényképezőgépek majdnem mindegyike webkameraként is munkára fogható.

A kiírásnak megfelelően tesztkükből olyan termék is kimaradt amely ugyan webkameraként hirdette magát, de a küllemét tekintve (színes LCD kijelzővel volt-ellátva stb.) jobban hasonlított egy fényképezőgépre.

Egy ilyesfajta eszköz esetében a képminőség mellett a könnyű telepítés (használatosság) a másik legfontosabb szempont, lévén, hogy adott esetben magunkkal kell vinni és egy másik számítógépre is fel kell telepíteni – ezért több számítógép többféle operációs rendszere alatt is

elvégeztük a csatlakoztatást és a telepítést. Mostanság a legtöbb ilyen termék az USB interfészt használja, ami lényegesen megkönnyíti és szinte minden esetben probléma- és újraindítás-mentesen elvégzi a telepítést. Ebben természetesen az XP operációs rendszernek is nagy szerepe van, de régebbi operációs rendszer alatt sem fedeztünk fel problémát.

A tesztgépek

A tesztet egy erősebb 2200+-os Athlon XP processzorral és 512 Mb-át memóriával ellátott számítógépen végeztük, amelyre Windows XP operációs rendszert telepítettünk. Második tesztgépnek egy gyengébb, 800 MHz-es Pentium III-as processzorral és 128 Mb-át memóriával ellátott gépet választottunk, amelyen a Windows 98SE verziója futott. A tesztelt termékeket a már megszokott százak skálán, négy szempont figyelembevételével rangsoroltuk.

Pontozás

Az általunk két legfontosabbnak ítélt jellemzőre, a *képminőségre* és a *használatosságra* harminc-harminc pontot adtunk. A webkamerák által nyújtott minőséget természetesen nem a digitális fényképezőgépek tesztelésénél használt ábrákkal vizsgáltuk, hanem úgymond hétköznapi használatnak vetettük alá őket, vagyis a tesztlaborban készítettük a felvételeket. A telepítést és a kezelhetőséget

Így értékelt a CP

A webkamerákat négy szempont alapján értékeltük:

Képminőség:	30 pont
Használhatóság:	30 pont
Ár/érték arány:	20 pont
Küalak:	20 pont
Pontozás és értékelés:	
Csúskategória:	90 pont és felette
Felsőkategória:	80-89 pont
Középkategória:	65-79 pont
Belépőszint:	65 pont alatt

egyaránt magába foglaló *használatosság* vizsgálatok az előbb említett gépek mindegyikére fellelpeztettük a webkamerákat, használtuk és néhányszor oda-vissza hurcoltuk őket, és közben figyeltük, melyik mennyire problémamentesen tudja végrehajtani a feladatát. *Kezelhetőség* címén azt vizsgáltuk, hogy a leírásokkal és a szoftverekkel milyen könnyen tudjuk kiaknázni az egyes kamerák által kínált lehetőségeket.

Az összpontszám szempontjából a két „kevésbé számító” kategória a küalak és az ár-érték arány volt. A küalak megítélése inkább szubjektív, ezért a felhasznált anyagok minőségét és a kivitelezés milyenségét is ide soroltuk. Az ár-érték kategória megítélések a hozzáadott szoftverek és kiegészítők alapján pontoztuk.

N. L.

lajos.nagy@cpanorama.hu

MA-620 Infrared Adapter

Az MA-620 Infrared Adapter egy vezeték nélküli, USB-csornak csatlakozó adatkabel, mellyel a mobiltelefon, a számítógéphez csatlakoztatható. A csomagban található CD-ROM-on a legtöbb infravörös rendelkező mobiltelefonhoz megtalálható a szükséges szoftvert. A Handset Manager program funkciói:

- telefonkönyv szerkesztése,
- MMS szerkesztés,
- többszólamú csengőhangok és színes képek készítése és szerkesztése,
- Mobile Phone fájlkezelés,
- naptárbejegyzések szinkronizálása,
- SMS/EMS rövid üzenetek küldése és fogadása.

Az infraportnak köszönhetően Ön bármikor lecsatlakoztathatja mobiltelefonját, hiszen az adatkabel más típusú infravörös rendelkező készülékkel is használható.

MOBILDEPOT
Koracell Képviselet

Első Mobil Áruház Kft. 1142 Budapest, Tatai út 93. • Tel.: +36 (1) 412-3930 • Fax: +36 (1) 412-3931 • E-mail: info@mobiledepot.hu • Web: www.koracell.com

Koracell®
MINDEN AMI A MOBILODNI KELL

P41848P

CPU: Socket 478 Pentium 4 and Celeron
 Villamellátás & Northwood & Prescott))
 FS: 800/533/400MHz
 Chipset: Intel 848P/CH5
 Form Factor: ATX/1AGP/5PCI
 Memory: 2x DDR 400/333/266
 Graphics: AGP8X/4X
 Sound: 5.1Channel (-6A, optional)
 USB: 6x USB2.0
 LAN: 10/100Mbps (-L, optional)
 IDE: ATA100/66, 2x SATA150
 IDE: ATA66/100, 2x SATA
 BIOS: Phoenix
 QDI Innovations: Hyper-Threading Detector,
 Hardware Doctor, UpdateEasy,
 Pro-StepEasy II, LogoEasy II,
 SpeedEasy, BootEasy, BIOS-ProtectEasy

NEW

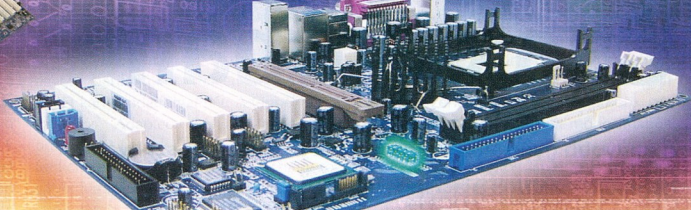

- Prescott Ready
- 800MHz FSB
- DDR 400
- AGP 8X
- SATA

DISZTRIBÚTOROK:

CEDRUS Számítástechnikai Kft. 1142 Budapest, Tater u. 93/A
 ☎ (1) 450 1266, Fax: (1) 450 1268
 info@cedrus.hu, www.cedrus.hu
 SOWAH Hungarik Kft. 1134 Budapest, Ligetpart u. 9
 ☎ (1) 350 4539, Fax: (1) 350 4532
 www.sowah.hu

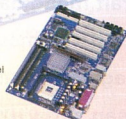
P41865PEA-6AFL

CPU: Socket 478 (Pentium 4)
 FS: 800/533/400MHz
 Chipset: Intel 865PE/CH5
 Form Factor: ATX/1AGP/5PCI
 Memory: 4x DDR 400/333/266 Dual channel
 Graphics: AGP8X
 Sound: 5.1Channel audio (-6A, optional)
 USB: 6x USB2.0
 LAN: 10/100Mbps (-L, optional)
 IDE: ATA66/100, 2x SATA
 IDE: ATA66/100, 2x SATA
 BIOS: Phoenix
 QDI Innovations: Hyper-Threading Detector,
 Hardware Doctor, Pro-UpdateEasy, Pro-RecoveryEasy
 (optional), Pro-LogoEasy, Pro-StepEasy, SpeedEasy,
 BootEasy, BIOS-ProtectEasy

P41865PE Pro

CPU: Socket 478 (Pentium 4)
 FS: 800/533/400MHz
 Chipset: Intel 865PE/CH5
 Form Factor: ATX/1AGP/5PCI
 Memory: 2x DDR 400/333/266 Dual channel
 Graphics: AGP8X/4X
 Sound: 5.1channel (-6A, optional)
 USB: 6x USB2.0
 LAN: 10/100Mbps (-L, optional)
 IDE: ATA66/100, 2x SATA
 IDE: ATA66/100, 2x SATA
 BIOS: Phoenix
 QDI Innovations: Hyper-Threading Detector,
 Hardware Doctor, BootEasy, Pro-LogoEasy,
 Pro-StepEasy, Pro-RecoveryEasy, Pro-UpdateEasy,
 SpeedEasy, BIOS-ProtectEasy

P2PE1800 PRO

CPU: Socket 478 (Pentium 4)
 FS: 800 (Overclock)/633/400MHz
 Chipset: Intel 845PE/CH4
 Form Factor: ATX/1AGP/5PCI
 Memory: 2x DDR 400 (Overclock)/333/266
 Graphics: AGP4X
 Sound: 5.1Channel audio (-6A, optional)
 USB: 6x USB2.0
 LAN: 10/100Mbps (-L, optional)
 IDE: ATA100/66
 BIOS: Phoenix
 QDI Innovations: Hyper-Threading Detector,
 Hardware Doctor, RecoveryEasy II, LogoEasy II,
 SpeedEasy, BootEasy, BIOS-ProtectEasy

Actual products may vary from images presented

Akartunk egy jó képet a Coolpix 3100-ról. De ehhez két Coolpix 3100 kell.

- 3,1 millió effektív pixel
- 3x zoom objektív, 4x digitális zoom
- 3,81 cm-es LCD kijelző
- 14 felvételi üzemmód
- Beépített kreatív funkciók, különleges effektek
- A képek televízión is megtekinthetők a videokábel segítségével
- USB-n át egyszerűen csatlakoztatható a számítógéphez
- Dátumozás, képkivágás-állítás

COOLPIX 3100

Ση φοδηελ φδ σκλυηλφφκδ!

Szereti az idegen nyelvű használati utasításokat böngészni? Szívesen javíttatja fényképezőgépet távoli országokban? Ha nem, akkor csak olyan Nikon fényképezőgépet vásároljon, melyen megtalálja a hologramos matricát, mely mostantól minden termékünket kizárólag a matricával ellátott gépek dobozában találja meg a Nikon Kft hivatalos, magyar nyelvű garancialevelét és a magyar nyelvű használati útmutatót. A magyar jogszabályoknak megfelelő garanciális javításokat, illetve számos más szolgáltatásunkat csak a hivatalos, Nikon Kft által kibocsátott magyar garancialeveléll rendelkező fényképezőgépet vásárlóknak biztosítjuk.

Csak sorban

A nagyobb gyártók sokáig kivártak a soros ATA szabványt használó vezérlők piaci bevezetésével. Egyfelől az alaplapokon elhelyezett integrált megoldások sokkal olcsóbb alternatívát kínáltak, másfelől a SATA meghajtók ára is a fellegekben járt. Mivel egyik nagyobb gyártó sem volt még 2003 második felében túlságosan aktív, az igazi verseny csak mostanában kezdődött el. Szerencsére ez a kínálaton egy cseppet sem látszik.

Mi az a RAID?

A rövidítés a *Redundant Array of Independent Disks* szavak kezdőbetűiből áll össze, a jelentése: különálló lemezek redundáns tömbje. (Alternatív megoldásként szokták említeni azt az esetet, amelyben az I betű az *Inexpensive*, vagyis az „olcsó” szóból származik. (A RAID funkcionalitását tekintve véleményünk szerint azért az első változat használata célszerűbb.) A RAID rendszerek eredeti célja: – kiegészítő (redundáns vagy paritás) adatok használatával – a fizikai meghibásodásból eredő adatvesztést kizárása volt, amelyet lehetőség szerint igyekeztek minél nagyobb adatviteli sebességgel párosítani. Többféle RAID mód létezik, amelyből most csak a számunkra érdekes, vagyis az Adaptec SATA eszközeivel is használható 4 módot plusz a JBOD-t ismertetjük röviden.

RAID 0 – az eredeti RAID feltétel alapján nem is kellene RAID-nek hívunk az ilyen módon kötött merevlemezek együttetését, hiszen a RAID 0 esetében a hiba valószínűsége nemhogy csökkenne, hanem még nő is. Ennek egyébként teljesen egyszerű oka van: a két vagy több merevlemez között az adatok paritásbit nélkül egyenlő mértékben osztódnak szét az egyes merevlemezekben. Mivel a RAID 0 semmiféle ellenőrzést nem kínál, az adatok nincsenek biztonságban: akár melyik merevlemez sérül, a teljes tartalom elvesz. Viszont a RAID 0 a sebesség növelésének a legolcsóbb módja.

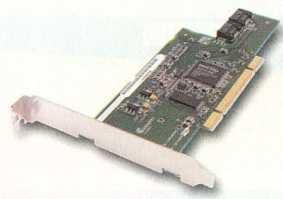
RAID 1 – az adatok tárolása két merevlemezre történik, mindkettő a teljes adatmennyiséget tárolja. Ezzel a módszerrel nem érhetünk el kapacitásnövekedést, a hiba valószínűsége viszont négyzetes arányban csökkenthető. Ami a sebességet illeti: mivel a használt két merevlemez ugyanazon az adatok szerepelnek, az írási mutató nem változik, az olvasási sebesség pedig a duplájára nő.

RAID 0+1 – négy merevlemez használatával érhetjük el ezt a variációt, amely egy kétlemezes RAID 0 állományt tükröz a második két merevlemezre. Kapacitásnövekedés és sebességnövekedés egyaránt elérhető ezzel a módszerrel, amely a RAID 0 sebességét és a RAID 1 hibátűrését hivatott egyesíteni.

RAID 5 – a RAID legfejlettebb változata, amelyben az adatok biztonságáért már sokkal fejlettebb módon, paritásbitek használatával gondoskodnak, így módon a redundancia kiküszöbölhető. A RAID 5 ráadásul a paritás adatokat is elosztja a merevlemezek között, így minden esetben optimális teljesítményt kínál. A használatához legalább 3 merevlemez kell.

JBOD – Az újabb kártyák ezt a módot is tudják, a használatával a merevlemez kapacitását egyesíthetjük, amelyek így egyetlen meghajtóként látszanak az operációs rendszer. Ezen kívül semmi más nem történik (a sebesség és a biztonság is változatlan).

Néhány hónapja az *Adaptec* bejelentette legújabb termékeit, amelyek az otthoni felhasználóknak és szervercélokra is megfelelhetnek. Az első s egyben legegyszerűbb eszköz a termékpalettán az *Adaptec SATAConnect 1205SA*, különös ismertetőjegy pedig tulajdonképpen nincsen. Egy képtoros – tehát maximum két merevlemez kezelésére alkalmas – vezérlőkártyával találkozunk a kicsomagolás után. A 1205SA-t ezért leginkább az otthoni rendszerekben tudjuk elképzelni, ahol egyelőre még mindig másodlagos szempont mind a működési sebesség, mind az adatok biztonsága. A technikai paramétereiről egyébként annyit, hogy a SATAConnect 48 bites LBA címzést használ, hogy a 137 Gb-jánál na-

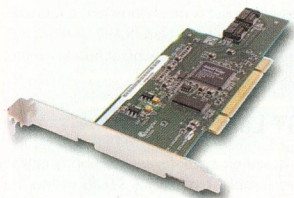

Képtoros vezérlőkártya: 1205 SA

gyobb merevlemezeket is csatlakoztathatunk, s emellett a csatlakoztatott HDD-k közül az egyiket az operációs rendszer indítására is használhatjuk. A kártya bevetéséhez mindössze egy szabad PCI slotra van szükségünk.

A kártya továbbfejlesztett változata a *Serial ATA RAID 1210SA*, amely annyiban különbözik elődjétől, hogy a RAID-képes *SiliconImage* lapka került fel rá. Mivel ez az eszköz is csak két merevlemez tud kezelni, a natív kezelési módszeron kívül értelem szerűen csak a RAID 0 vagy a RAID 1 módot használhatjuk (és persze a JBOD-t, ami viszont csak nagyon korlátozottan használható).

Mivel a 1210SA-val a RAID 0 és a RAID 1 módot használhatjuk, így a kártya az otthoni felhasználók igényeire igazodik, de elképzelhető kisebb szerverekben is. Ha a sebesség nem olyan fontos, és a tárkapacitás is másodlagos, a RAID 1 kitűnő, s olcsó megoldás lehet. (S persze ne feledkezzünk meg arról sem, hogy elérhető közelségbe kerültek a 200-250 Gb-ot meghaladó is, amelyek egy kisebb vállalat esetében elegendő tárhelyt és elegendő sebességet szolgáltathatnak.) A két kártya csomagolá-

Az 1210SA-val RAID0 és RA-101 módot is használhatunk

sában a drájer CD mellett 1-1 SATA kábelt találhatunk.

A termékcsalád legnagyobb tagja a *Serial ATA RAID 2410SA* nevet viseli, tudása jóval nagyobb, mint a két kistestvére. Ez persze a készülék árán is tükröződik, körülbelül ötszörös árat kell leszurkolnia annak, aki ilyet szeretne a szerverébe. Persze a borsos árért jóval nagyobb tudású kártyához jutunk, amelynek a csomagolása is teljes értékű (itt elsősorban a négy SATA kábelre gondolunk). Az összesen négy portot tartalmazó kártya felépítését tekintve olyan, mintha két 1210-est gyártak volna egybe (két SiliconImage lapka került a NYÁK-ra), s kiegészítettek volna egy numerikus processzorral. Ez utóbbi a két lapka munkáját fogja össze, s emellett a RAID 5 számítási feladatait is végzi. A sebességet tekintve három vagy több merevlemezrel már könnyen a PCI 2.2 szabvány elméleti, 133 Mbájt/s-os adatátviteli korlátjába ütközhetnénk, ami a teljesítményt is visszafogná. Éppen ezért a kártya a 64 bites, 66 MHz-es PCI szabványt használja, amely

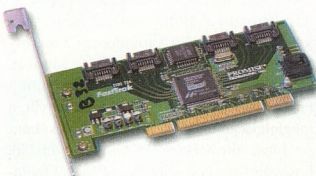
támogatja. Végezetül még egy apróságra is figyeljünk: sok esetben fontos lehet a kártyára elhelyezett LED csatlakozó, amely az egyéb perifériáktól függetlenül mutatja RAID kártya adatforgalmát. A termékhez a szokásos Adaptec RAID Management programot kapjuk, amely a hibajavítási funkciókon kívül naplózást és néhány további hasznos szolgáltatást is kínál.

Általánosságban tehát az Adaptec kártyái mindenkinek ajánlhatók, akik a megszokott magas minőségért hajlandók az átlagosnál picit többet áldozni.

További információk: www.axico.hu

Promise S150 TX4/SX4

RAID kártyákkal foglalkozó ismertetőnk-ből természetesen a *Promise* sem maradhatott ki. Úgy látszik, mostanában a négy kivezetést tartalmazó eszközök a legkelendőbbek, hiszen a gyártótól kizárólag ilyesfajta terméket kaptunk tesztelésre. A TX és

Négy SATA port és az alapszolgáltatások a TX4 specifikációjában

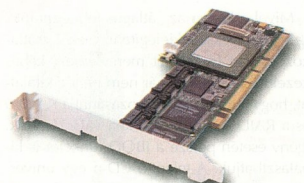
az SX sorozat két mintapéldánya között szemlátomást számos különbség van, mielőtt azonban rátérnénk ezekre, ismerkedjünk meg a kártyák közös vonásaival.

A két eszköz egyaránt 33/66 MHz-es; de csak 32 bites PCI slotokban képes működni (a vezérlők PCI 2.3 kompatibilisek), az elméleti elérhető sávszélesség tehát 266 Mbájt másodpercenként. A jelenlegi merevlemez-teljesítményeket ismerve RAID 0 rendszer esetén már csak szűkösen elég, RAID 5 használatkor viszont még marad bőven sávszélesség. Említettük már, de azért nem árt még egyszer megállapítani, hogy az S150 TX4 és az S150 SX4 egyaránt 4-4 soros adatátvitelt használó merevlemez képes kezelni. A fűtők kialakításánál figyelembe kell venni, hogy a vezérlők maximálisan 1 Tbját adatot képesek megcímezni. Mindkét eszközön megtalálható a foglaltságjelző LED csatlakozója is.

A hasonlóságok terén végül, de nem utolsósorban a kártyák csomagolásában

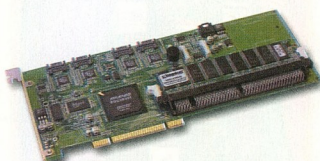
rejlő CD-k tartalmára is ki kell térnünk: a korongok egy monitorozó programot is tartalmaznak. A *Promise Array Monitoring* elnevezésű alkalmazás a TCP/IP protokoll alapú vezérlés segítségével a tömbök néhány működési jellemzőjét módosíthatjuk (akár távoli bejelentkezésre is van lehetőség), illetve ez a program értesít az esetleges meghibásodásról is (felugró ablak vagy e-mail formájában). Természetesen mindkét kártyához ugyanaz a szoftver jár.

A tesztre érkezett két modell között a legfontosabb eltérés a támogatott RAID típusok között keresendő, a RAID 0, RAID 1 és RAID 0+1 módozatok mellett az olcsóbb TX változat ugyanis csak a JBOD-t ismeri, míg az SX4 akár egy RAID 5 rendszer alapjául is szolgálhat. A TX4 jellemzése ezzel teljessé is vált, nézzük, milyen meglepetéseket tartogat az „*deluxe*” változat. A kártya esetében már első ránézésre is feltűnő a hatalmas méretű NYÁK. Alkalmazását nem is a lapkák és a SATA csatlakozók elhelyezése, hanem a szabványos SD-RAM memóriafoglalat alkalmazása indokolta. Ez a megoldás a felhasználók számára előnyös, egy esetleges memóriabővítés esetén ugyanis nem kell mindjárt az egész RAID vezérlőt kicserélni. A működéshez egyébként egy 64 Mbájtos memóriamodulra mindenképpen szükség van. A foglalatra ECC-s és nem ECC-s modulok egyaránt illeszthetők, a maximálisan használható méret pedig 256 Mbájt. Az adatok cache-elése egyébként kétféle megfontolás alapján is történhet: a teljesítményorientált Write-Back mód mellett a biztonságát előtérbe helyező Write-Through memóriake-

Négy SATA port, külön processzor a paritásbiték számolására a Serial ATA 2410SA-n

négszerezi a fenti elméleti maximumot. (Persze a kártya a már említett hátránnyal használható a PCI 2.2-es szabványú bővítőhelyen is.) Az eszköz az írás/olvasási műveletek gyorsítására 64 Mbájtos memóriát is tartalmaz. A szerverekre jellemző 24/7-es rendelkezésre állás miatt az eszköz természetesen a hot-swap lemezcsere is

A Promise Sx4-es akár 256 Mbájt ECC-s memóriával is megbirkózik

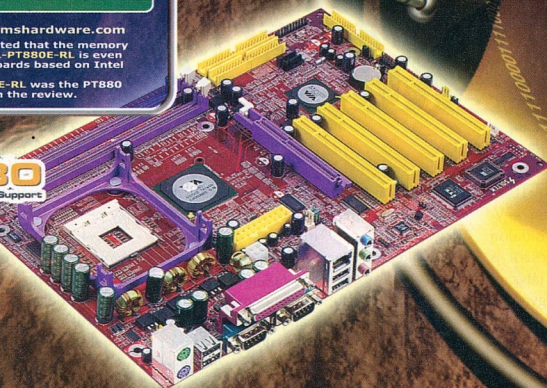
zelés is kiváltható. Az eszköz hibakezelésének fejlettségére jellemző, hogy a RAID 1, RAID 0+1 módban a meghibásodás miatt kicserélt merevlemez a háttérben mindenféle állítgatás nélkül, automatikusan képes a megfelelő tartalommal feltölteni. A kapacitás bővítése szintén megoldható on-line módon, a PC kikapcsolása

Performance Proven by Tom's Hardware:

Source: www.tomshardware.com
This review indicated that the memory performance of SL-PT880E-RL is even higher than the boards based on Intel 875P chipset!
*Soltek SL-PT880E-RL was the PT880 testing platform in the review.

Akilegyőzte az Intel i875-öt

SL-PT880E-RL

VIA® PT880+VT8237

- FSB 800 / 533MHz
- Dual Channel DDR 400/333 SDRAM
- AGP 8X/4X
- Supports UATA-133/100 & Serial ATA
- Serial ATA RAID
- Integrated LAN
- Integrated 6-Channel AC'97 Audio
- 8 x USB 2.0
- BIOS Vcore Setting & FSB Setting
- BIOS AGP & DIMM Voltage Setting
- Hyper Threading Technology
- Supports RedStorm2 Overclocking

FSB 1200 Capable

SL-B6SPE2-L

Intel® 865PE + ICH5

- FSB *1200 / 800 Mhz (*Overclocking)
- 2 Dual Channel DDR 400/333 SDRAM
- AGP 8X/4X
- UATA-100 & Serial ATA
- Integrated LAN function
- Integrated 6-Channel AC'97 Audio
- 8 x USB2.0
- BIOS Vcore Setting & FSB Setting
- BIOS AGP & DIMM Voltage Setting
- Hyper Threading Technology
- Soltek UV& MBA Technology
- Supports RedStorm2 Overclocking

Overclocking King

SL-75FRN2-RL

NVIDIA® nForce2 Ultra 400 + MCP

- FSB 400/333MHz
- 3 Dual Channel DDR 400/333 SDRAM
- AGP 8X/4X
- UATA-133/100 & Serial ATA RAID
- Integrated LAN
- Integrated 6-Channel AC'97 Audio
- 6 x USB2.0
- Chipset Voltage Adjustable
- BIOS Vcore Setting & FSB Setting
- BIOS AGP & DIMM Voltage Setting
- ABSII CPU Protection

The PCB color is subject to change without notice.

Enjoy Qbic Enjoy life!!

Soltek Mini Barebone Systems

SL-KT600-CI

VIA® KT600 + VT8235

- FSB 400 / 333 Mhz
- 2 DDR 400/333 SDRAM
- AGP 8X/4X
- UATA-133/100
- Integrated 6-Channel AC'97 Audio
- 6 x USB2.0
- BIOS Vcore Setting & FSB Setting
- BIOS AGP & DIMM Voltage Setting
- ABSII CPU Protection
- Supports RedStorm2 Overclocking

VGA CARDS

ATI™ Radeon 9200SE SL-9200S-PT

- 128MB DDR SDRAM
- Supports AGP 8X
- TV-Out Function
- SMARTVISION™ II
- SMARTSHADER™ Technology
- SMOOTHVISION™
- HYPER-Z™ II

The specification and pictures are subject to change without notice.
*All brand names are registered trademarks of their respective owners.

*Any overclocking is at user's risk. Soltek will not be responsible for any damage or instability to your processor, motherboard, or any other components.

Hivatolás disztribútorok

Az L2320A igazán nem tartozik a hétköznapi monitorok közé. Ez pedig nemcsak különleges megjelenésének, a megszokottól igencsak eltérő képarányának, hanem vadonatúj szolgáltatásainak is köszönhető.

Ezek a méretek igazán nem nevezhetők hétköznapiaknak

A nagy-képű

A monitor igazán egyedi, 16:10-es képarányának köszönhetően egyszerűen akár két teljes A4-es oldalon is dolgozhatunk, vagy több böngészőt is nyitva tarthatunk. Amennyiben játszani szeretnénk, esetleg filmnézésre vágyunk, a szélesvásznú kivétel miatt igencsak lehangoló élményben lesz részünk, ráadásul a mellékelt 2.1-es hangrendszer is alkalmas sztereo hangforrások (például a tévéadása).

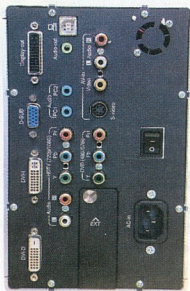
A külalak, legalábbis a doboz felirata szerint díjnyertes, és az igazat megvallva, a 2320A valóban imponáz, a fényes fekete oldalától az ezüst színű talpig. Ez utóbbival a monitor könnyen dönthető és kényelmes helyzetbe állítható. Annak érdekében, hogy bekötés után is minél elegánsabb maradjon a panel, az LG ügyesen elrejtette a kábeleket. Tulajdonképpen a monitorból csak egyetlen vastag madzag jön ki, amelyet egy *Media Station* nevű eszközbe kell csatlakoztatni. Ezen a vezetéken érkezik mind az energia, mind az adat a képernyőhöz.

Ami a monitor fizikai képességeit illeti: a panel felbontása 1920x1200 pixel, 400:1 kontrasztarányal rendelkezik, a

fényereje pedig 220 cd/m². A látható szög 176 fok minden irányban, ami azt jelenti, hogy hacsak nem megyünk a képernyő mögé, képesek leszünk leolvasni a monitort. Amint az egy ekkora példánytól elvárható, a képfrissítés ideje nem tartozik a leggyorsabbak közé, ám kategóriájában a 25 ms igen jónak mondható. Ráadásul ez már elég gyors ahhoz, hogy ne kelljen DVD-nézés közben zavaró szellemképpel foglalkozni.

Az L2320A tartozékát képező *Media Box* egyszerre több bemenetet képes kezelni, így például a számítógép felől használhatunk DVI-D, DVI-I, D-SUB csatlakozásokat is. A szórakoztatóelektronikai eszközök esetén hasonlóan bő választékkal találkozhatunk, kompozit, S-Video, illetve komponens bemeneteket találunk – ez utóbbiak segítségével progresszív DVD-lejátszókat és HDTV eszközöket egyaránt csatlakoztathatunk. Végül, de nem utolsósorban egy 2 portos USB hub is helyet kapott a monitorban.

Mindezekon felül a *Media Box* audio-erősítőként is működik, illetve ebbe rejtették a 2.1-es hangrendszer mélynyomóját is. A hangszórók külseje harmonizál a monitoréval.

Az LG megjelenítője nem szűkölködik a bemenetekben

Ide kell csatlakoztatni a monitorból kijövő vezetékét

Az L2320A szolgáltatásai között jó pár érdekességgel találkozhatunk. A szokatlan képarány miatt fontos szerephez jut a különböző formátumú jelek megjelenítése. Így például választhatunk 1:1-es (azaz eredeti), 4:3-ra és 16:10-re konvertált képarányokból (tehát mind VHS-, mind DVD-forrásból jól mutat a kép).

Az esetleges fekete csíkok eltüntetésére remekül használható a *Zoom* funkció, amellyel a képernyő valamely részét nagyíthatjuk ki. Különleges megoldás kínál az úgynevezett *Spectacle* szolgáltatás, amikor is a 4:3-as képet nyújthatjuk meg teljes képernyőre oly módon, hogy közepén kevésbé, a széleken jobban torzulnak az arányok (ez kevésbé zavaró, mintha csak szűthetnénk a képet, hiszen a legtöbb fontos esemény középen zajlik). Találkozhatunk a már ismert *Bright Window*-al is, amelynek a segítségével egy általunk választott méretű és alakú részt fényesebbé tehetünk.

A legérdekesebb azonban a *PIP* és *POP* néven futó szolgáltatás! Mit is jelentenek ezek pontosan? A *PIP* rövidítéssel többen is találkozhattak már, ez a *Picture-In-Picture*, azaz a kép a képen. Ekkor kiválaszthatjuk, hogy mely műsorforrás legyen a fő és melyik a másodlagos – azaz a kis kép. Tehát adott esetben a DVD képen kis ablakban megjeleníthetjük a DSUB csatornán érkező számítógépképet. Ehhez hasonló a *POP*, azaz a *Picture out Picture*, csak ebben az esetben a két kép nem takarja egymást – a másodlagos forrás a képernyő jobb oldalán egy külön sávban jelenik meg.

Nem lenne teljes a felsorolás, ha nem említanék meg, hogy nem szükséges egy kisebb és egy nagyobb képet külön nézni, a monitort egyszerűen ketté is oszthatjuk, és ekkor két egyforma képet kapunk.

Rosta Gábor
gabor.rosta@cpanorama.hu

D470V ATI Radeon 9600 A legjobb vétel D400S

17" WXGA (1440x900) TFT kijelző (16:10)
ATI RADEON 9600 / 128MB VGA, TV-out,
Intel P4 2,66 GHz, 256MB/DDR266 RAM,
40GB ATA100 merevlemez,
3x USB 2.0, FireWire, 10/100 LAN,
56k Modem, soros, párhuzamos, infra,
CDRW/DVD, 6 in 1 memóriakártya olvasó

345.999,- (432.499,-)

15" XGA (1024x768) TFT kijelző
Intel Celeron 1,8 GHz processzor
256 MB / DDR266 RAM,
20GB ATA100 merevlemez, CDRW/DVD,
3x USB 2.0, FireWire, 10/100 LAN, 56k Modem,
S/PDIF, soros és párhuzamos port, infra,
6 in 1 memória kártya olvasó, TV-out

199.999,- (249.999,-)

199 999,- ÁFA-tól

CLEVO NOTEBOOKOK A LEGSZÉLESEBB VÁLASZTÉKBAN

D27ES Kis pénz, nagy foci ATI Radeon 9600 D400V

14" XGA (1024x768) TFT kijelző
SiS650 / 16 - 64MB VGA vezérlő,
Intel Celeron 2.0GHz processzor,
256MB/DDR266 RAM, TV-out,
20GB ATA100 merevlemez,
2x USB 2.0, FireWire, 10/100 LAN,
56k Modem, párhuzamos és infra portok,
Floppy drive, CDRW/DVD Combo drive

188.888,- (236.110,-)

15" SXGA+ (1400x1050) TFT kijelző
ATI RADEON 9600/128MB VGA, TV-out,
Intel Pentium 4 processzor 2,66 GHz,
256 MB / DDR266 RAM,
30GB ATA100 merevlemez, 3x USB 2.0,
FireWire, 10/100 LAN, 56k Modem
CDRW/DVD, soros, párhuzamos,
infra, 6 in 1 memória kártya olvasó

279.999,- (349.999,-)

259 999,- ÁFA-tól

A fenti gépek tetszőleges konfigurációban rendelhetők!

ECS Elitegroup® G320

Magyarország legolcsóbb új notebook-ja!!!

14" XGA TFT (1024x768)
VIA® C3 CPU
20 GB HDD, 128MB RAM
Castle Rock CL266 VGA
4x USB 2.0, parallel és soros port
56k modem, 10/100 LAN
DVD-ROM
4 cellás Li-Ion akku

139 999,- (174.999,-)

BOMBÁR!

AOpen 1555 GL

A hosszan tartó mobilitás!!!

15,1" XGA TFT,
INTEL Pentium M 1,4 GHz (Banias),
256MB DDR, 40GB HDD,
CDRW/DVD Combo drive,
FDD, 56k modem, 10/100 LAN,
USB 2.0 (2 db), IEEE 1394,
TV out, S/PDIF, infra, parallel port,
MS/SD/MMC kártyaolvasó
opció: WIFI Intel pro 2100

259 999,- (324.999,-)

GIGABYTE G-MAX N601

15,4" WideXGA (16:10) TFT (1280*800)
Pentium M 1,4 GHz (Banias)
Intel 855PM chipset
ATI Mobility Radeon 9600/64MB
256MB DDR, 40GB HDD,
CDRW/DVD Combo drive (Slot in),
WLAN, PCMCIA/Cardbus Type II slot, SD kártya olvasó,
hordtáska, optikai egér, 3D játékok, XP Home

349 999,- (437 999,-)

HPQ EVO NX7000 (DG704A)

15,4" WideXGA TFT (1280*800),
Intel Pentium-M (Cenlino) 1,4 GHz,
ATI Radeon 9200 32 MB,
256MB DDR, 30GB HDD,
CDRW/DVD Combo drive,
56k modem, 10/100 LAN, WLAN
USB 2.0 (3 db), IEEE 1394, TV out,
Bluetooth, párhuzamos port, XP Home

398 999,- (498 750,-)

HPQ EVO NX9010 (DJ232A)

15,1" XGA TFT (1024x768)
INTEL Pentium 4 2,66 GHz
256 MB RAM, 40 GB HDD,
CDRW/DVD, FDD, S/VIDEO,
56k MODEM, 10/100 LAN,
3xUSB, 1x1394, INFRA,
parallel port, XP HOME

289 999,- (362 499,-)

ASUS A2500L

15" XGA TFT LCD
mobile Celeron 2,2 GHz
256MB DDR RAM
20GB HDD, DVD/CDRW
5x USB 2.0, 1xIEEE 1394,
Infra, MMC/SD/MS olvasó,
PCMCIA/Cardbus Type II slot

238 999,- (290 750,-)

IBM ThinkPad G40

15,1" TFT XGA 1024x768,
INTEL Pentium4 2,4 GHz,
Radeon 7500/32 MB,
256 MB DDR, 40 GB HDD,
DVD/CDRW, 56k MODEM,
10/100LAN, USB 2.0 (4 db),
S/VIDEO, FDD, Li-Ion akku, 2,5 kg,
WINDOWS XP PRO HU

289 999,- (362 499,-)

ECS Elitegroup G551

15,1" TFT XGA 1024x768
INTEL Pentium M 1,4 GHz (Banias)
Radeon 9000/64 MB,
256 MB DDR, 30 GB HDD,
DVD/CDRW, 56k MODEM,
10/100LAN, FireWire 1394, S/PDIF
USB 2.0 (2 db), S/VIDEO, parallel, infra
WIFI 802.11b

289 999,- (362 499,-)

DIJMENTES HÁZHOSZÁLLÍTÁS AZ ORSZÁG EGÉSZ TERÜLETÉNI

MOBILTELEFON

Motorola V300

Név:	Motorola V300
Forgalmazó:	Motorola Kft.
Internet:	www.motorola.hu

- + divatos forma és szín, MP3 csengőhangok
- kiálló antenna, infra és Bluetooth hiánya

A Motorola elsősorban a fiatal felhasználók számára készítette legújabb V300 mobiltelefonját. A legmodernebb mobiltechnológiát stílusos és egyedí formába öntve, a sportos V300 tökéletes megoldást jelent az aktív társasági életet élő felhasználóknak, akik olyan telefont keresnek, amely funkciókban gazdag, a használata pedig egyszerű.

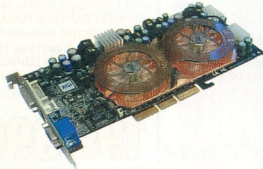
A felhajtható előlap mindkét oldalán találhatunk kijelzőt, így becsukott állapotban is láthatjuk, ha üzenetet kapunk vagy azt, hogy ki a hívó fél.

A külső, 96×32 képpontos CLI képernyő kellemes kék háttérzinnel világít, ami tökéletesen illik a puha tapintású burkolathoz. A belül lévő TFT-kijelző 176×220 képpontot tud megjeleníteni, 65 ezer színben.

A multimédiás funkciók alkalmazásához használhatjuk a beépített digitális kamerát, amellyel 640×480 képpont felbontású fotókat készíthetünk. A V300 a többszámú csengőhangok mellett MP3 fájlokat is le tud játszani 22 kHz-es, 24 csatornás polifónikus hangszóróján. A képeket és a hangokat az 5 Mbájtos belső memóriában tárolhatjuk, és felhasználhatjuk multimédiás üzenetküldéshez vagy a képes telefonkönyvhöz.

Az internetes tartalmak eléréséhez természetesen a GPRS kapcsolatot érdemes használni, ez lehetővé teszi a gyors WAP-böngészést és a kényelmes levelezést, ami alkalmas POP3, SMTP és IMAP4 protokollok kezelésére.

VIDEOKÁRTYA

XGI Volari Duo V8 Ultra

Név:	XGI Volari Duo V8 Ultra
Forgalmazó:	Pulsar
Internet:	www.pulsar.hu, www.xgitech.com

- + kellemesen gyors, mindent tud, ami ma kell egy játékhoz, elfogadható ár
- nehéz, kettő tápcsatlakozó (felesleges)

Aki nem élte meg a számítástechnika 3D-s videokártya-gyártóinak sokszínűségét, az manapság az ATI-nVidia párharcába csöppent bele. Most azonban megtörni látszik a jég, pontosabban az egyhangúság hiszen megjelent a SIS grafixus ágazatát felvásároló XGI újdonsága. A tajvani cég leggyorsabb videokártyája kettő darab Volari V8 GPU-t használ, amelyek az ATI MAXX-áéhoz hasonlóan egymással párhuzamosan számolják ki a páratlan és a páros képkockákat.

A V8 a GPU-ban lévő nyolc renderelő pipeline-ra utal, ezekből a dual kiépítés miatt 16 áll a rendelkezésünkre. A kártyán összesen négy Vertex Shader 2.0 működik, amelyek minden szempontból megfelelnek a DirectX 9 követelményeinek. A kártya gyorsítja a DirectDraw alkalmazásokat (2D), és természetesen HDTV kimenettel, MPEG-2 dekóderrel, valamint automatikus szín- és fényesség-korrektívóval rendelkezik a 2D és 3D megjelenítésekhez. A 2X/4X élsimítás is használható, de ez a kártyához szállított meghajtóprogrammal (1.0) nem volt állítható. Cserében viszont egy kicsit jobb minőségben, közel azonos sebességgel működött a kártya.

A sebessége az új meghajtókkal 4150 pont 3DMark03 alatt, normál beállításokkal, 2 GHz-es Pentium 4-es rendszeren (4xFSAA-val 3717 pont). Ez a sebesség így a GeForce FX5900-zéval egyezik meg, de teljes képernyős élsimítással a Volari gyorsabb.

MODEM

Zoom 56k Bluetooth Modem

Név:	Zoom 56k Bluetooth Modem
Forgalmazó:	BRG Szervezési Kft.
Internet:	www.zoom.com

- + kis méret, ötletes megoldás
- külső tápegység kell hozzá

Modem és Bluetooth, Bluetooth és modem? Hogyan és miért is illik össze egy elterjedő, és egy visszaszoruló technológia képviselője? Hát úgy, hogy a sok tapasztalattal, emlékezetes múlttal (is) rendelkező Zoom ötvözte a két technológiát. Azért, mert úgy látta, hogy a „periferiák törzsfelődésében” e helyütt hiány mutatkozik. Ugyan, kinek is van szüksége egy olyan modemre, amely nem a hagyományos módon csatlakozik a számítógépre? Annak, aki viszonylag ritkán, a háztartásában, esetleg munkahelyén lévő több számítógéppel, alkalomszerűen csatlakozik az internetre. A Bluetooth csatlakozás előnye pedig, hogy a szokásos 10 méteres körzetben bármelyik számítógép használhatja az eszközt.

A készülék kipróbálásához egy USB-s Bluetooth interfész is kaptunk, de mi a tesztkészülékünk alapjai Bluetooth csatlakozását próbáltuk ki (MSI 845E Max2) – bizonyítandó, hogy ez a szabvány is megérdemli a bizalmat. A modemet megfelelő programmal akár a meghajtó programjai nélkül is használhatjuk, hiszen az alján elhelyezett IR alapján könnyedén párosíthatjuk a számítógéppel. A modemet vezeték nélkül, és vezetékes soros porton keresztül használhatjuk (V92 és Fax), de csak akkor, ha a külső tápegységét a hálózathoz csatlakoztatjuk. A modem mellé 180 napos, ingyenes próbalehetőséget kapunk az AOL hálózathoz, és olyan shareware segédprogramokat, amelyek az internetről idéző adatokat cenzúrázzák.

DVD-ÚJRAÍRÓ

BTC DRW1008IM

Név: **BTC DRW1008IM**

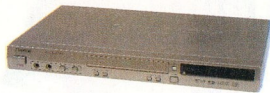
Forgalmazó: **Napfény Kft.**

Internet: **www.multimedia.hu, www.btc.com.tw**

+ a DVD-k írása mellett a CD-égetés is nagyon gyors

- csak két Mbájtos az adattápfűre

ASZTALI DVD-LEJÁTSZÓ

Mercury DVD-238V

Név: **Mercury DVD-238V**

Forgalmazó: **Mercury Magyarország**

Internet: **www.mercurycomputer.hu**

+ tetszetős kivétel, VGA csatlakozó

- hibás a használati utasítás

JÁTÉKVEZÉRLŐ

Terratec Mistify Claw

Név: **Terratec Mistify Claw**

Forgalmazó: **RCE**

Internet: **www.terratec.com, www.rce.hu**

+ többet tud, mint amennyit elsőre gondolnánk

- lassan lehet hozzászokni

Tesztlaboratóriumunk első 8x-os égető-sére képes DVD-újrírója a **BTC** gyártósoráról érkezett. Elődjéhez (DRW1004IM) hasonlóan a **DRW1008IM** is saját gyártású testtel rendelkezik, ezért a paraméterek eltérőek az általában olvasható specifikációtól. A duál formátumú író előlépként egyelőre csak a pluszos, egyszer írható korongokat tudja maximális sebességen megírni, a DVD-R, valamint a DVD+RW korongok már „csak” 4x-es tempóval készülnek, míg leglassabban a kötőjeles újrírható médiumokra kerül fel az adat (2x-es sebességgel értenek). Az előbb említett sebességekkel egyenként kb. 7, 14 illetve 29 percra van szükség egy korong elkészítéséhez. A CD-k írása és újrírása a megszoktnál gyorsabban, maximum 40x/24x-es sebességgel történhet. Az optikai meghajtó az olvasás tekintetében sem szűgyenkezhet a maga 40x/12x-es paramétereivel, azonban ha tehetjük, mégis inkább érdemes külön egység használatra, mivel általábanos érvényvel valamennyi író, így a **DRW1008IM** esetében is viszonylag rosszak az elérési idők.

Sajnos a csomagolást illetően nem lehetünk teljesen elégedettek, ugyanis semmilyen újrírható médiumot nem kapunk ajándékba. Részbe viszont a csomagnak a **Nero** aktuális verziója, valamint a **Cyberlink VideoAudio Suite**, amely három alkalmazásból áll: a **Computer Panoráma** hasábjairól más ismerős **PowerDVD**-ből, a **PowerProducer**-ből, valamint a **Media Show**-ből.

Az olcsó DVD-lejátszók egyre népszerűbb táborának új tagja a **DVD-238V**. Az asztali – tehát nem számítógépbe építhető! – eszköz a ma divatos keskeny formát kapta, enyhén döntött előlappal és ezüst színnel. A lejátszó a külső mellett viszonylag gazdag belső tartalommal is dicsekedhet, ugyanis a DVD-Video lemezek mellett képes CD-DA (audio-cd), HDCD, VCD, SVCD lemezek lejátszására, valamint megérti a JPEG és az MP3 formátumot is.

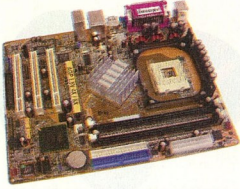
A készülék hátoldalán többféle csatlakozó közül is választhatunk. A videojel esetében a szokásos kompozit és S-Video kimenet mellett rendelkezésünkre áll a lényegesen jobb képminőségrel gondoskodó komponens csatlakozás is (Y, Cb, Cr vagy RGB választható). Ami a hangot illeti, optikai és koaxiális digitális kimenetet, illetve a beépített Dolby Digital és DTS dekóder segítségével 5.1 és sztereo analóg csatlakozást is használhatunk. A dekóder pár beépített 3D-s hangzásképpel is rendelkezik. Külön érdekesség, hogy a készüléknek, az előbb említettek felül, egy szabványos VGA kimenete is van, azaz televízió hiányában egy közönséges monitorra is rákötölhetjük.

A lejátszó dobozában egy távirányítót, valamint kompozit video és sztereo hangkábelt is találunk, illetve egy magyar használati utasítást, amely sajnos nem minden téren tökéletes – így például a csatlakozók helyét nem egészen pontosan tünteti fel.

Bár ez a periféria nem tartozik a legújabb modellek közé, de azért úgy gondoljuk, hogy amit bő egy-két éve még nem engedhettünk meg magunknak, azt idén már jó eséllyel megvehetjük. Persze csak akkor, ha igazán szükségét érezzük. De ne menjünk a dolgok elébe, nézzük inkább, mire is jó a **Mistify Claw**, magyarul: a misztikus karom. Az újító **Terratec** megfigyelte, hogy az FPS-t (First Person Shooter), azaz a lövöldözős játékokat senki sem játssza joystickkel, viszont égerrel és billentyűzettel rengetegen.

A kezdetben az előre-hátra és oldalazás billentyűknek elég volt a négy kurzorgomb a billentyűzet jobb oldalán, később viszont annyi opció született, hogy a ma már etalon W-S-A-D gombok vették át az irányítást. A környező gombok így jól elérhetőek, de ekkor már két problémával is szembe kell néznünk: ha komoly a játék, akkor egy pillanatra sem szabad felemelnünk a kezünket az irányító billentyűkről, viszont nem érünk el mindent egy kézzel (a másik persze foglalt, mert az egeret szorongatjuk), a másik pedig az, hogy a billentyűzetek szélesek, tehát az irányítás-hoz az átlagosnál több helyre van szükség. Nos, ez a periféria egy csapásra kínál több megoldást: kicsi, mert a bal kezünkkel fizikailag tíz gombot érhetünk el, és sokoldalú, mert minden gombja programozható. A különféle Shift-kombinációknak köszönhetően akár huszonhat funkciót is aktiválhatunk, és nemcsak játékok, hanem irodai alkalmazások alatt is.

ALAPLAP

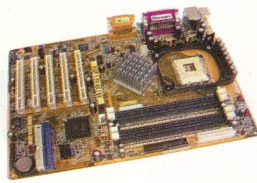

Canyon 916GM-L

Név:	Canyon 916GM-L
Forgalmazó:	Asbis
Internet:	www.asbis.hu , www.canyon-tech.com

- + jó ár-teljesítmény arány, kétszatornás memóriavezérlő
- csak két memóriafoglalat

ALAPLAP

Canyon 916PEA-L

Név:	Canyon 916PEA-L
Forgalmazó:	Asbis
Internet:	www.asbis.hu , www.canyon-tech.com

- + kedvező ár-teljesítmény arány
- a 2x2-es tápcsatlakozó lehetne jobb helyen

FEJHALLGATÓ

Ozaki Home Theater Headphone

Név:	Ozaki Home Theater Headphone
Forgalmazó:	Pulsar
Internet:	www.pulsar.hu

- + valóban igényes térhangzás
- a mélyhangok hangereje kevésbé állítható

Jobb későn, mint soha, gondolhatták a Canyon mérnökei, hiszen kicsit lemaradtak 865-ös Intel lapkakészletre épülő alaplapok piaci bevezetésével. Szerencsére most már megérkeztek a cég termékei is, amelyek közül a mini-ATX formátumú Canyon 916GM-L nyitja a sort. A kisméretű alaplap elsősorban irodai felhasználásra lehet alkalmas, hiszen integrált videovezérlőt (az Intel 865G lapkakészletben) is tartalmaz.

A 800 MHz-es FSB-vel rendelkező processzorokat is fogadni képes alaplap nem dicsekedhet túlzott bővítési lehetőségekkel, memóriafoglalatból például csak kettő áll rendelkezésre, és PCI foglalatból is legfeljebb hármat használhatunk. A merevlemez (és optikai meghajtók) tekintetében teljes kihasználtság mellett 4 IDE, illetve 2 SATA eszközt csatlakoztathatunk. A hálózati vezérlővel kapcsolatban meg kell említeni, hogy az nem a CSA-t, hanem a PCI sinton használja az adatok továbbítására (és persze csak 100 Mbit/sec sebességgel képes az adatok küldésére/fogadására).

A lap fizikai felépítése jónak mondható, az egyetlen, ami nem tetszett, a már unalomig emlegetett AGP és a memóriafoglalatok ütközése volt. A hátlapon majdnem a szokásos kivezetésekkel találkozhatunk: 2 PS/2 port, 4 USB, valamint egy Ethernet csatlakozó, a hangkártya kivezetései, valamint 1-1 soros, párhuzamos port, illetve a második soros csatlakozó helyére került a VGA kimenet.

Ha olcsó, ugyanakkor nagyteljesítményű alaplaptól szeretnénk választani, amely ráadásul megbízható, érdemes lehet körülnéznünk a Canyon hátatáján is. A legújabb Intel lapkakészlet (Intel 865PE) köré épülő alaplap csak a chipset lehetőségeit használja ki, a LAN-vezérlő mellett egyéb extra hardvert nem tartalmaz. Ennek megfelelően az AGP 3.0 slot mellett 5 PCI sín, 2 ATA-100, valamint 2 SATA csatlakozó áll rendelkezésre. A kétszatornás memóriavezérlő maximum 4 Gb-át memóriát képes kezelni, és a memóriamodulok 800 MHz-es rendszerbusz esetén maximum 400, 533-as FSB esetén 333, egyébként pedig 266 MHz-en üzemelhetnek. A már említett LAN vezérlő költség-takarékos szempontból „csak” 100 Mbites, és nem az északi hídba implementált CSA interfészt használja. A lap fizikai kialakítása jónak mondható, többek között azért is, mert az északi híd által termelt felesleges hőt egy nagyméretű borda, vagyis passzív hűtés vezeti el.

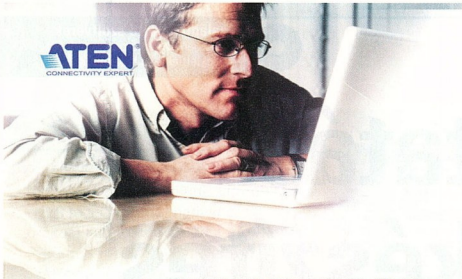
A csomagolás tartalma az alaplap árának megfelelően alakul, a kézikönyv és a telepítő CD mellett egy IDE-, egy SATA- és egy FDD-kábelt, valamint egy USB kivezetést találunk. Az utóbbira azért volt szükség, mert az eszköz alapképzésben csak két csatlakozót tartalmaz. Az alaplap hangkártyájához a NYÁK nem tartalmaz kivezetést, bár, hogy az integrált CMI lapka képes ilyen adatátvitelre is. (Az alaplap egy jobban felszerelt változatához az ehhez szükséges kivezetést is mellékelik.)

Fejhallgatót általában akkor használ az ember, amikor nem akar másokat zavarni a hangos zenével, játékhangokkal, vagy pedig akkor, amikor a kelleténél hangosabban szeretne élvezni a hangokat. Kétféle ellenvetés szokott felmerülni a fejhallgatókkal kapcsolatban (a kényelmen kívül): rövid a vezeték, ezért korlátozza a mozgásunkat, ritkábban pedig az, hogy csak sztereo.

Ezzel a „házimozit” fejhallgatóval végre lehetőség nyílik arra, hogy korlátozás nélkül nézzünk hatszatornás filmeket, játszunk játékokat. A fejhallgató ugyan nem vezeték nélküli, de valós térhatású hangot állít elő.

Úgy tűnik, hogy a játékos felhasználók köre volt a fejlesztők elsődleges célpontja, mivel a fejhallgatóra egy hajlítható száron lévő mikrofont is elhelyeztek – tudvaleg ugyanis, hogy hálózatos játék közben a csapatagokkal való kommunikáció nagyon fontos. Végül is jobb, ha a kiáltásunkra ébred fel a család, nem pedig a fegyverropogásra ☹.

Azért, hogy a fejünkkel ne kelljen kábelhegyeket emelgetnünk, a fejhallgatóhoz vékonyabb kábel megy, amelyen egy hangrő szabályzó „fügét” is elhelyeztek. Az átalakított a hatszatornás be- és kimenet (Audio) mellett két fejhallgatókimenet is található, így a térhatású filmeket ketten is élvezhetjük. A „fügét” négy potenciométer (első, hátsó, center, sub) hangrő szabályozó és egy CD/DVD kapcsoló kapott helyet.

Aten CS-522, CS-521, CS-62, CS-64

**USB és PS/2 perifériákkal
használható mini KVM átkapcsolók**

A mini KVM átkapcsolók világa

CS-522
2 USB porttal,
az audiojeleket
is átkapcsolja

CS-521
1 USB és 1 PS/2 porttal,
az audiojeleket
is átkapcsolja

CS-62
2 PS/2 porttal

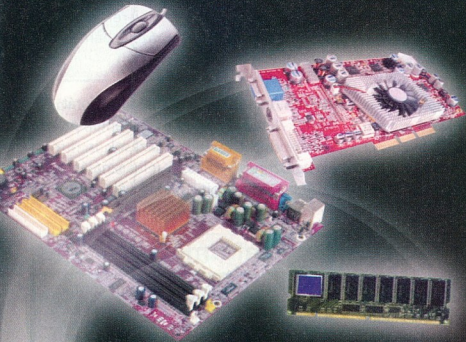
CS-64A
4 PS/2 port,
az audiojeleket
is átkapcsolja

ATEN INTERNATIONAL CO.,LTD.

3F, NO. 125, Sec. 2, Datung Rd., Shijr City, Taipei, Taiwan 221, R.O.C. TEL : 886-2-8692-6789 FAX : 886-2-8692-6767
www.aten.com.tw sales@aten.com

Magyarországi disztribúció:
ALPHASONIC KFT.

1047 Budapest, Tinódi u. 18.
Tel: 231-4090 Fax: 231-4099 E-mail: info@alphasonic.hu www.alphasonic.hu

SZÁMKISKER
számlázó program

**EGYEDI SZÁMÍTÓGÉP ÖSSZEÁLLÍTÁS
KÖNNYEDÉN!**

- Vonalkódos termék és gyáriszám kezelés.
- Garancia kezelés gyáriszám alapján.
- Gép összeállítás gyáriszámú alkatrészekkel, garancia kezeléssel.
- Pénztárgépes összeköttetés.
- **Sulinet** számlázás támogatás.

A program ALAP lehetőségei:

Számla, Szállító, Fogalalás, Rendelés, Géprendelés, Árjajánlat, Kiadási jegyzék, Pénztárgépes kiadás, Bevételvezés készítése, Pénztár, Korlátlan raktár, Korlátlan ársor, Pénzügy, Mini-könyvelés, Garancia kezelés.

DEMO program a CD mellékleten!

Családfakutatás és -készítés

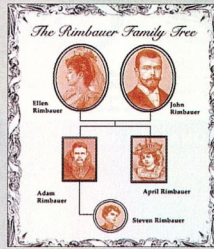
Ősei mindenkinek vannak. Van, aki kisebb családdal rendelkezik, mások nagyobb, népesebbel. Érdekes módon azonban a legtöbb ember maximum két-három generációig tudja felidézni a családfáját, és még ebben az esetben is hajlamos elfeledkezni nem közvetlen rokonaíróiról. Szerencsére már erre a célra is vannak szoftverek...

Milyen igaz az idézet: „Hasznos szolgálatot tesz a hazának ki családja múltját feltárja, hiszen egy-egy család múltja, a haza történelmének egy-egy lapja.” Nemcsak a genealógia művelőinek, hanem az egyszerű átlagembernek is roppant érdekes és tanulságos időöltés családfát készíteni/kutatni. Az igényes kivitelű származási táblák (főleg fényképekkel együtt) egyrészt jól mutatnak

és -készítés

A genealógiáról

A genealógia, azaz eredet- vagy származástan (családtörténet) a családfák és ősök kutatásának és ábrázolásának a tudománya. A leszármazási táblák ősnek a római scala (stemma) tekintendo, amely kereszt alakú volt, és közepén ábrázolták a vizsgált személyt. Manapság a családfa (family-tree) ábrázolás már bármilyen lehet, a leggyakoribb megoldás, amikor a legtávolabbi ismert ősöket (általában egy házaspárt) ábrázolják a családfa „tetőjén”, és az ő leszármazottai által kezd el lefelé tere-

„Ha Ődön bácsi ezt megérhetete volna!”

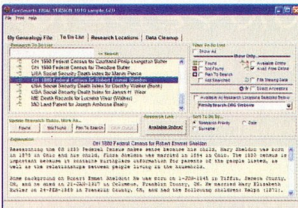
bélyesedni az ábra. Őseink élete tele van izgalmas, hihetetlen dolgokkal és történetekkel, csak győzzük ezeket felkutatni. (No és persze az esetek többségében magukat az ősöket sem könnyű megtalálni). Érdekes dolog például, hogy majdnem minden századik magyar családnak van címere, csak épp a leszármazottak nem tudnak róla! Egy szó mint száz, a családfakutatás érdekes és izgalmas – igaz a szoftverek a kutatásban nem, csak az ábrázolásban és a rendszerezésben segítenek.

a falon, másrészt erősítik a „valahová tartozás” érzését. Hiába no, gyökerekre nem csak a növényeknek van szükségük...

A második világháború után erőteljesen elnyomták a családfakutatást, a 70-es

évektől azonban ismét a virágkorát éli. Nem kellett sok idő és megjelentek az erre szakosodott PC-s alkalmazások is – most az egyszerűbb, otthoni felhasználásra készült családja szoftverekből válogattunk.

GenSmarts 1.0.3.6

Kétségtelenül az egyik legjobb (nem profi) családja szoftver a világon – csak azért nem a legjobb, mert nem ismeri a GEDCOM formátumot. Cserébe viszont több internetes adatbázist is elér, sőt egé-

zen konkrétan felajánlja (*to-do-list*), hogy hol és hogyan (*research locations*) kutadjunk a neten, illetve az igazi könyvtárakban, levéltárakban és egyéb helyeken. A tagok mindegyikéhez életrajzot is mellékelhetünk, az elkészült adatbázisban pedig könnyedén kereshetünk/szűrhetünk, illetve módosíthatjuk azt. A hatalmas tudásnak azonban ára van – ez a szoftver bizony nem egyszerű, valószínűleg beletelik pár napba, mire minden funkcióval tisztában leszünk. Ennek ellenére a GenSmarts az egyik legokrórtűbb családja szoftver. Az elkészült családfát ki is nyomtathatjuk, illetve különböző formátumokba exportálhatjuk.

2004 Információk

Internetcím: <http://www.gensmarts.com/>
Jogállás: shareware
Korlatozás: néhány funkció limitált
Méret: 3,8 Mbáj

Szolgáltatások	20	20
Kezelés	20	20
Külső	15	20
Méret	15	20
Stabilitás	20	20

90 Értékelés:
csúcsgatéria

- PLUSZ:**
- online kapcsolódások
- MÍNUSZ:**
- funkcionális családja-ábrázolás

Családfa-net

Természetesen ebben a témában is rengeteg oldalt találunk a neten. Az egyik legismertebb magyar családfa- (és örökös) kutató cég például profi módon felkutatja nekünk őseinket akár több száz évre visszamenőleg is, persze nem ingyen (<http://www.familytree.hu/>). A magyar családoknak is van már online adatbázisuk (<http://magyarcsaladok.freeweb.hu/>), egyelőre nem sokan szerepelnek benne, de reméljük később bővülni fog. A <http://www.radixindex.com> címen egyszerűen felkutathatjuk családunkat – ez egy olyan (magyar) adatbázis, amely majdnem egymillió rekordból várja az érdeklődőket, neveket, térké-

Az internet nélkülözhetetlen a kutatásban...

pekkel vegyessen. Érdeemes ellátogatni a <http://www.genhomepage.com/> oldalra is, itt rengeteg segítséget kapunk, ha tudunk egy kicsit angolul. Az egyik legnagyobb adatbázis, amely a kutatásban segíthet a <http://www.familysearch.org/> címen található.

Igy teszteltünk

Egy terebélyes családfa összeállítása nem olyan könnyű, mint amilyennek elsőre tűnik – fontos szempont volt tehát, hogy a vizsgált szoftverek mennyire egyszerűen kezelhetőek és mennyire könnyítik meg a műkedvelő családkutató dolgát. Lévé, hogy nem professzionális genealógusoknak való programokat használtunk, fontos volt, hogy a szóban forgó szoftver tartalmaz-e az átlagos felhasználó számára vonzó funkciókat, pl. a családfa fényképekkel való kiegészítése, nyomtatás, oldalági rokonok (férjek, mostoha szülők, stb.) automatikus beillesztése és egyéb. Végül megvizsgáltuk, hogy milyen mélységig (azaz mekkora méretű a családfa) tudunk táblázatokat előállítani.

GreatFamily 2.1

Egy igazi családkutató valószínűleg csak mosolyogna ezen a szoftveren, az egyszerű felhasználó számára azonban tökéletes választás (a WebAttack besorolásában ez az egyetlen családfaszoftver, amelyik öt

csillagot kapott). Családfánkat egyszerű gégerparancsokkal készíthetjük el. Minden taghoz képet (sőt külön fotóalbumot), valamint életrajzot csatolhatunk. Az elkészült műből egyetlen kattintással exportálhatjuk a „családi krónikát”, Word formátumban, az egész családfát pedig az internetre vagy HTML formátumba exportálhatjuk. Természetesen nyomtathatunk is, amilyen méretben és színben csak akarunk. A felhasználói felület a lehető legbarátságosabb, percek alatt megtanulhatunk minden szükséges funkciót. A GreatFamily tökéletes választás azoknak, akik nem szeretnének mást, mint egy könnyen létrehozható és ízlésesen kinyomtatott családfát.

2004 Információk

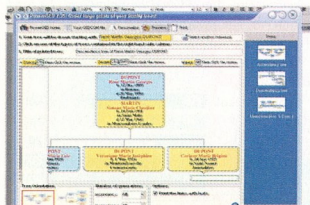
Internet cím: <http://www.greatprogs.com/>
 Jogállás: shareware
 Korlátozás: 30 napos
 Méret: 1,6 Mb-át

Szolgáltatások	10	20
Kezelés	20	20
Külső	20	20
Méret	20	20
Stabilitás	20	20

90 **Értékelés:**
csúcskategória

- PLUSZ:**
- nagyon könnyű kezelni
- MÍNUSZ:**
- „komoly” dolgokat nem tud

PowerGED 2.34

A modemes felhasználók bizonyára nem örülnek annak, hogy ez a program az internetről telepíti magát. Cserébe viszont teljesen ingyenes! A legmeglepőbb azonban az, hogy a képességeiben semmiben sem marad el „fizetős” társaitól, sőt: az

egyetlen genealógus szoftver, amelynek még a külalakja is szép (bár ez nem igazán szempont). A szoftver kezelése szinte gyerekjáték – egy új családja kezdő adatait könnyedén a gépbe vihetjük. A PowerGED persze a kutatásban nem fog segíteni, hiszen tulajdonképpen csak egy adatbázis-rendszerrel és családfakészítő/nyomtató szoftver. Annak viszont tökéletes: a családfákat mindenféle formátumokban és alakban nyomtathatjuk, fotókkal vagy anélkül, kis pajzsokban vagy sima négyzetekben ábrázolhatjuk a tagokat, mindenféle színekkel és méretekkel operálhatunk, a lehetőségek végtelenek! Az elkészült ábrákat PDF-formátumba is exportálhatjuk.

2004 Információk

Internet cím: <http://www.powerged.com>
 Jogállás: ingyenes
 Korlátozás: nincs
 Méret: internetről telepít

Szolgáltatások	15	20
Kezelés	20	20
Külső	20	20
Méret	10	20
Stabilitás	20	20

85 **Értékelés:**
felső kategória

- PLUSZ:**
- nagyon szép
 - nagyon jó
- MÍNUSZ:**
- tulajdonképpen csak egy „családfarajzoló”

RapidGen Pro 5.0

Igazi, professzionális szoftver – a RapidGen *GEDCOM* kompatibilis, így nemcsak a családfa előállításában, hanem a kutatásban is segít. (A *GEDCOM* a *Genealogical Data Communications* rövidítése, ez az adatbázis a *WorldConnect Project* keretein belül segíti a családfakutatást. Aki csak a

saját családfájának jópofa képét szeretné a szobája falára függeszteni, a RapidCennel jól jár! Többféle családfa-megjelenítésből választhatunk (még igazi fa formájú is van!), ráadásul minden egyes családtag adatai mellé beilleszthetjük a fotóját vagy akár a videóját is (ha van róla). Az elkészült fát nyomtathatjuk, némi kísérletezés után meglepően izléses formációkat kapunk. A *GEDCOM* formátum pedig akkor igazán hasznos, ha kicsit mélyebben szeretnénk foglalkozni ezzel az érdekes tudománnyal. A szoftver menedzseli az eseményeket (esküvők stb.), is, s ezeknek megfelelően rögtön módosítja a családfát.

2004/3 Információk

Internetcím: <http://www.rapidgen.com>
 Jogállás: shareware
 Korlátozás: 40 napos
 Méret: 8,39 Mbájt

Szolgáltatások	20	20
Kezelés	15	20
Külső	10	20
Méret	15	20
Stabilitás	20	20

80 Értékelés:
felsőkategória

- PLUSZ:**
- képeket is használhatunk
- MÍNUSZ:**
- kicsit szokni kell a felületet

Genealogy Browser 1.0

Ez a szoftver-tulajdonképpen egy speciális (nagyon speciális) böngészőprogram. Kizárólag családfánk felderítésében lesz a segítségünkre (magát a származási táblát másik szoftverrel kell majd előállítanunk). Te-

lepítés után egy speciális, ám mégis könnyen kezelhető és megszokható kis browser-t látunk, amely összeségeben két-billió származási adat között képes kutakodni (beleértve még a társadalombiztosítási és levéltári adatbázisokat is!). A keresés meggyorsítása érdekében a népszerű *Ucmore Search Accelerator* használja a program, amennyiben ez nincs a gépünkön a szoftver telepítője automatikusan felrakja nekünk. Sajnos inkább a nemzetközi adatbázisok és portálok kínálata magas, speciálisan (ősi) magyar családokat például nehezen fogunk megtalálni. A *GenBrowser* nemcsak a kutakodásban segít, hanem elkészítő mennyiségű, linket is tárol.

2004/3 Információk

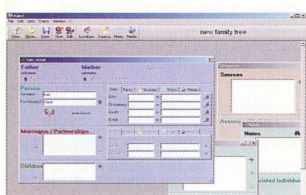
Internetcím: <http://www.4comtech.com>
 Jogállás: ingyenes
 Korlátozás: nincs
 Méret: 1,66 Mbájt

Szolgáltatások	10	20
Kezelés	15	20
Külső	10	20
Méret	20	20
Stabilitás	20	20

75 Értékelés:
felsőkategória

- PLUSZ:**
- könnyen kezelhető
- MÍNUSZ:**
- néhány elég lassan keres

Agos – Family Tree Database 1.31

A *Daub* cég népszerű családfakészítő szoftvere valóban nagy tudású. Sajnos a sok funkció egy igen ijesztő kezelőfelülettel párosul, s ez egyben azt is jelenti, hogy a szoftver kezelését tökéletesen elsajátítani nem percek kérdése lesz. Ha viszont meg-

szoktuk, és már jól tudjuk, hogy melyik funkciót honnan tudjuk előcsalogatni (és melyik mire jó), akkor gyakorlatilag percek alatt összedobhatunk egy családfát (a shareware verzióban csak 50, a teljesben pedig akár 50 000 családdal dolgozhatunk).

Jól használható kényelmi szolgáltatásokat is tartalmaz a program, az egyetlen igazán nagy hátrány, hogy a családfa kirajzolása és ábrázolása borzasztóan egyszerű – inkább egy periódusos rendszerre vagy folyamatábrára emlékeztet. Hobbigeológusoknak mindenesetre tökéletes, az átlagos érdeklődők egy egyszerűbb programmal jobban járnak.

2004/3 Információk

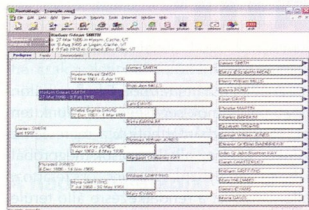
Internetcím: <http://www.daubnet.com/>
 Jogállás: shareware
 Korlátozás: csak 50 rekordig működik
 Méret: 655 Kbájt

Szolgáltatások	15	20
Kezelés	10	20
Külső	5	20
Méret	20	20
Stabilitás	20	20

70 Értékelés:
középkategória

- PLUSZ:**
- sok funkció
- MÍNUSZ:**
- nehéz kezelni
 - csúnya fa-ábrázolás

RootsMagic 1.02

A RootsMagic az egyik legkönnyebben kezelhető családfakészítő. A főablak három nézetet tartalmaz: *Pedigree View*, *Family View*, *Descendants View*. Családunk

adatainak feltele után a három nézet segítségével könnyedén elbologdulunk, ha módosítani vagy bővíteni akarjuk a családi adatbázist. Ha a beépített rekordmezők (név, születési idő, stb.) nem megfelelőek, akkor könnyen definiálhatunk egy saját mezőkkel rendelkező adatbázist is. Nagyon nagy méretű családfáknál a *Roots-Magic Explorer* modul könnyíti a keresést és a szűrést – akár több százezer adattal is könnyen egy gyorsan elbologdul. Az elkészült művet kinyomtathatjuk, illetve a webre is exportálhatjuk. Sajnos a webes verziók nagyon amatőrnek néznek majd ki, nyomtatásban már kicsit jobb a helyzet.

2004 Információk

Internetcím: <http://www.rootsmagic.com/>
 Jogállás: shareware
 Korlátozás: funkciólimitált
 Méret: 9,92 Mbájt

Szolgáltatások	10	20
Kezelés	15	20
Külső	15	20
Méret	15	20
Stabilitás	15	20

70 Értékelés:
középkategória

PLUSZ: PDF és GEDCOM export
MÍNUSZ: hajlamos lefagyni

FamiliaBuilder 3.0.2

FamiliaBuilder

Download FamiliaBuilder (Windows only) and use it to build your family web site. Create a photo album, add picture descriptions and full pictures with individuals. No Web programming skills required!

Ennek a szoftvernek az igazi célja nem más, mint hogy könnyen a webre pakolhassuk (képekkel együtt) családunk törté-

netét, és persze a családfát is. Természetesen ennek létrehozásában is segít – ebben a tekintetben olyan jó közepes, semmi extra funkció, de ami van, az könnyen kezelhető (GEDCOM fájlok is beolvás). A családfát a három legnépszerűbb formátumban (*Outline*, *Descendant Tree* és *CollapsiTree*) ábrázolhatjuk. Ha az összes adatot bepötyögtük, és a képeket is megszereltük őseinkről, akkor csak egy klikkelés, és máris készen van egy komplett családi weboldal

Henryke
 csaba.kazari@cpanorama.hu

2004 Információk

Internetcím: <http://www.dralex.com/>
 Jogállás: shareware
 Korlátozás: funkciólimitált
 Méret: 14,1 Mbájt

Szolgáltatások	10	20
Kezelés	10	20
Külső	15	20
Méret	15	20
Stabilitás	15	20

65 Értékelés:
középkategória

PLUSZ: webes export
MÍNUSZ: elég nagy méretű

FIGYELEM!

CSAK MÁRCIUS 8-IG!

mju:300
163.900,- Ft

C-720
94.900,- Ft

mju:400
113.900,- Ft

C-750UZ
153.500,- Ft

C-450
97.900,- Ft

C-740UZ
118.900,- Ft

OLYMPUS

Ne maradj le róla!

www.gwerty.hu

minden, ami számítástechnika

QWERTY COMPUTER Szaküzlet 1111 Budapest, Bartók B. út 14. Tel.: 466-9377

További üzleteink: Mammuth Üzletház - Duna Plaza

Tessék választani!

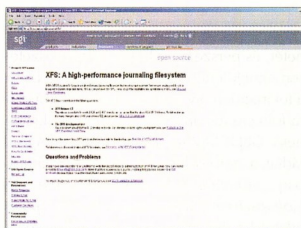
A legtöbbben már annak is örülnek, ha sikerül föltelepíteni egy Linux-disztribúciót, és utána már nem is foglalkoznak azazal, mi került föl a gépükre. Egyes esetekben azonban érdekesebb kicsit alaposabb tervezőmunkát végezni, például akkor, amikor egy fájlservert vagy más kiszolgálót szeretnénk üzemeltetni, mivel az apró részleteken is elég sok múlhat.

A legelső Linux-kiadások idején az akkori rendszermag (kernel) a *Unix File System-et* (UFS) támogatta, s bár ez a támogatottság még ma is megvan, elég nagy változások történtek ezen a téren. A Linux rugalmassága annak köszönhető, hogy a kernel része a *Virtual File System* (VFS), amely úgy mond „lefordítja” a különböző utasításokat az egyes fájlrendszerek számára. Az eredmény kézzelfogható, hiszen egy-egy mai kernel segítségével elérhetünk *EXT2*, *EXT3*, *ReiserFS*, *JFS*, *FAT32* vagy akár *NTFS*-rendszereket is.

A töredezettségről

A manapság használt fájlrendszereknek gyakran nagyméretű állományokkal kell megbirkózniuk, arról nem beszélve, hogy jó lenne, ha azt is garantálnák, hogy ne vesszenek el az adataink. Az állományok kezelésénél kétféle töredezettséggel kell számolnunk, amelyek mindegyikére vannak jobb és kevésbé jó megoldások, ám ezek között nem létezik tökéletes.

A *belső töredezettség* az adott rendszer felépítésére jellemző. Minden tárolási módszer alapvető egységekre, blokkokra osztható, ezek mérete azonban nagyon különbözik, éppen ezért érdemes sora vennünk a lehetőségeket, mielőtt valamelyik mellett lennének a voksunkat. Ha egy fájl szeretnénk eltárolni, három eset lehetséges: ha akkora, mint a blokk maga, ekkor értelemszerűen egy blokkot fog elfoglalni; ha kisebb, mint a blokk, akkor is egy ilyen egységnyi területet kell kiutalunk a számára, még ha veszünk is raj-

As XFS otthona az SGI oldalain

ta; ha pedig nagyobb, mint a blokk, kénytelenek vagyunk két blokkot felhasználni, amelynek második tagja szintén pazarolja a rendelkezésre álló helyet. Ezen nem sokat tudunk változtatni akkor, ha már kiválasztottuk az általunk használandó fájlrendszert, hiszen az *alapvető egységek méretét dinamikusan nem változtathatjuk* úgy, hogy az adataink is ott csücsülnek rajta. Természetesen minél nagyobb a blokkok mérete, annál nagyobb a *belső töredezettség* mértéke, kisebb blokkok esetében pedig az adminisztráció, a blokkok nyomkövetése okozhat gondot.

A *külső töredezettség* a blokkok elhelyezkedéséből következik. A mindennapos eseteket alapul véve általában nem az ideális helyzet lép életbe, és így egy-egy fájl tárolásához nemcsak egymás melletti blokkokat kell fölhasználnunk, hanem távolabbiakat is. Minél távolabb kerülnek egymástól ezek, annál lassabb az adott fájl (program, dokumentum) beolvasása. *A töredezettség pedig egyre csak növekszik, ahogy fájlokat törölünk, vagy éppen rögzítünk*, azaz ahogyan nap mint nap

használjuk a háttértárolót. Ez ellen különböző programok segítségével tudunk tenni, és így karbantarthatjuk a merevlemezünket. Ezek az alkalmazások megpróbálják úgy elhelyezni az egyes, összetartozó állományokat a rendelkezésre álló területen, hogy az összetartozó blokkok lehetőleg egymás szomszédságába kerüljenek. Egy töredezettségmentesítést, a használatotól függően, felvétele-kéthavonta érdemes lefuttatni.

A *FAT*-es rendszerek esetében problémát okozhat, hogy az ott kidolgozott módszer elég kevés információt tárol az egyes elemekről, a *Linux* esetében azonban sokkal jobban kezelhetjük a problémát. Míg *DOS* alatt nem lehetett egy fájlnak két neve, az *UFS* jelenlegi változatát már *inode*-okban tárolják a fájlok leírását, amelyek, többek között, hasonló trükköket is megengednek. Az *inode*-ok egy szép nagy táblázatban kapnak helyet, és részben ennek, részben az egyéb gyorsítótárak és bufferelési megoldásoknak köszönhetően a *töredezettség elenyészően kicsi a mai linuxos fájlrendszerek esetében*.

Érdemes megjegyezni, hogy a régi *FAT*-es rendszerek esetében egy-egy fájl létrelése csak a fájl eltüntetését jelentette, míg

Date	News
09/05/03	JFS release 1.1.3 is available link .
03/25/03	JFS release 1.1.2 is available.
02/21/03	Reviewed with new Gddsd driver, fixed broken links, etc. -> 1 week after release available link .
12/17/02	JFS release 1.1.1 is available.
11/20/02	JFS release 1.1.0 is available.
10/16/02	JFS release 1.0.28 is available.
09/27/02	JFS release 1.0.23 is available.
09/06/02	JFS patches for extended attributes and ACLs are available for release 1.0.23.
08/20/02	JFS was included in Mandrake Linux's Linux 2.4.20-jump release of the kernel (see http://www.linux.com/docs/02/08/02-08-20-jump.html).
07/27/01	JFS release 1.0.21 is available.

A JFS linuxos főhadiszállása

az adat valójában ugyanott maradt, ahol volt, egészen addig, amíg felül nem írtuk egy másik fájljal, vagy nem végeztünk töredeztsgémesítést. Lehet, hogy ez gyors megoldás, lehet, hogy kényelmes (ha csak véletlenül történtük le valamit), viszont a legkevésbé sem biztonságos, hiszen a törölt adatok a legegyszerűbb programok segítségével is újra kinyerhetők.

A naplózás alapjai

A *naplózó fájlrendszer (JFS)* arra találták ki, hogy előre ki nem számítható rendszerfagyások, újraindulások, áramkimaradások, valamint hasonló, a merevlemez kezelését komolyabban befolyásoló megszakítások ne tegyék rögtön használhatatlanná az adott fájlrendszert. A legtöbb megoldásban ugyanis, a folyamatok végrehajtását meggyorsítandó, különböző

A JFS előnyei az IBM oldalán

Enyhén a cyber-világot idéző a Reiser4 jelenlegi részletes leírása, bemutatója

Az EXT2-ről az EXT3-ra

A naplózás tehát olyan alapokon működik, mint amit a neve is sugall: naplózza az eseményeket, így egy esetleges hiba esetén visszakövethető, milyen műveletek előzték meg a hibát, és a rendszer elméletileg azonnal visszaállítható a működőképessé állapottá. Ráadásul ahhoz, hogy ezt a lehetőséget kihasználjuk, nem kell rögtön a kezdetektől újragondolunk a fájlok tárolását, hiszen létezik átmenet a régi és új között, az EXT3.

A már meglévő *ext2fs-t* ugyanis egy egyszerű parancs segítségével átalakíthatjuk naplózó fájlrendszerré, azaz *Ext3fs-sé*, mégpedig úgy, hogy mindeközben az adatok ugyanott maradnak, ahol voltak, azaz ehhez a művelethez nem szükséges tiszta lappal (partícióval) indulnunk. Egyetlen dologról kell megbizonyosodnunk: hogy a kernelünk támogatja az EXT3-at. Ha nem

így lenne, kénytelenek leszünk új kernelt forgatni. Ezen megoldás nagy előnye, hogy magában foglalja az *ext2fs* összes pozitívumát (és persze negatívumát is), és mégis az új adatkezelést alkalmazza. Igazi hátránya, hogy a használatakor nem érhetők el a naplózó fájlrendszereknél bevezetett újítások (skálázhatóság, dinamikus megoldások), és a régi fájlrendszer egyes köztétseit is magában hordozza.

Hétköznapj használata az *Ext3fs* talán a legjobb megoldás, hiszen az átlagos feladatok esetében gyors, pontos, megbízható működést garantál. Azonban ha speciális felhasználásokon gondolkozunk, érdemes más alternatívát választanunk.

A JFS

A *JFS* talán a legegyszerűbb 64 bites megoldás az összes közül. Részletes dokumentációját az IBM honlapján olvashatjuk, ráadásul a partíció pillanatok alatt létre lehet hozni az új fájlrendszert. Elég régóta létezik már, bár a Linux számára még újdonságnak számít. (Régebben AIX-on volt csak elérhető, az IBM UNIX-alapú operációs rendszerén.) Az idő azonban megette a magáét, s mostanra kinőtte gyerekbetegeit, s például a naplózás sem foglал már akkora helyet, mint korábban. Ha egy kiforrott megoldásra vágunk, mindenképpen érdemes elgondolkozni a *JFS* alkalmazásán, főleg hogy az ígéretek szerint egyre több erőforrást szentelnek a linuxos port fejlesztésére.

A ReiserFS oldalán nagyban hirdetik, hogy hamarosan elkészül a Reiser4

gyorsítótárak állnak a felhasználó rendelkezésére, és a probléma csak akkor jelentkezik, ha nem sikerül szinkronba állítani ezt a gyorsítótár használatától, valamint magát a háttértárolót. Például letöröltünk egy fájlt, ám ez a változtatás egy rendszerhiba folytán már nem ment végbe a valós háttértárolón, csak a bufferben.

Minden ilyen hiba esetében, valamint alapértelmezésben akkor, ha már egy jó ideje nem ellenőriztük a rendszerünket, a rendszer indításakor lefut egy ellenőrzésre, illetve javításra használt kis program, az *fsck*. (Mint a Windows esetében a Scandisk.) Ez nagyobb merevlemezekenél órákat is igénybe vehet, miáltal a rendszer egyetlen komponense sem képes működni, egészen az ellenőrzés befejeztéig. A *Journal File System-et (JFS)*-t pont azért találták ki, hogy ki lehessen küszöbölni ezt a kötelező ellenőrzést, a működés biztonságosságának kockázata nélkül.

Kincsbánya a neten

Akik további információkat szeretnének kapni az egyes fájlrendszerekről, azok számára az internet kincsbányá-Hivatkozások:

<http://puggy.symonds.net/~rajesh/howto/ext3/toc.html>
(Hogyan térjünk át EXT2-ről EXT3-ra?)

<http://www.namesys.com/>
(A ReiserFS és a Reiser4 oldala)

<http://www-124.ibm.com/developerworks/oss/jfs/>
(A linuxos JFS oldala)

<http://oss.sgi.com/projects/xfs/>
(A linuxos XFS oldala)

http://www.open-mag.com/features/Vol_18/filesystems/filesystems.htm
(A naplózó fájlrendszerek teljesítményének összehasonlítása a RAID-en)

<http://www.iozone.org/>
(Benchmarking program különböző platformokra)

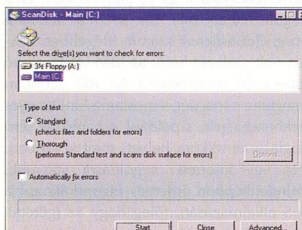
nyi adattal, sebesség- és terheléssel szolgált, amelyek alapján teljesebb képet kaphatnak a jelenlegi alternatívákról.

XFS

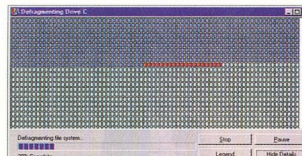
Az SGI gyermeke, úgy fejlesztették ki, hogy mind az asztali munkaállomások, mind a szuperszerverek kihasználhassák az előnyeiket. Teljes mértékben 64 bites, a méretezése is könnyedén skálázható, így kimondhatatlanul nagy mennyiségű adat tárolását is könnyen megoldhatjuk vele. Az XLV, az XFS Volume Managere, segítségével juthatunk az egyes kötegek teljes mértékű dinamikus kezeléséhez, ami hasonló megoldást eredményezhet, mint a RAID-kötegek esetében.

Az XFS legnagyobb előnye, hogy a segítségével megszabhatjuk, hogy egyes alkalmazások előnyben részesüljenek-e, és hogy a fájlrendszer fönntartson-e egy meghatározott mennyiségű sávszélességet, a számukra adott időben és ideig. Ezzel garantálhatjuk, hogy a különlegesen fontos feladatok futása közben bizonyosan ne lassuljon le a rendszerünk, még néhány kevésbé fontos alkalmazás párhuzamos futása esetén sem.

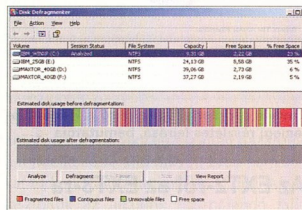
Az XFS-nél az alapvető blokkok mére-

A Scandisk főablaka

Törzetszámítások régen...

... és napjainkban

tét 512 bájt és 1 Mbájt között választhatjuk meg. A fájlrendszert úgy tervezték, hogy kielégítse a manapság használt rendszerek esetében fölmerülő igényeket, így például olyan funkciókat is beletettek, mint amilyen az XFSdump. A használatával nem kell leválasztani az aktívan használt eszközökről a fájlrendszert, hanem menet közben is készíthető róla dump, azaz a pillanatnyi állapot lementése.

ReiserFS – Reiser4

A ReiserFS-t lomhának, de megbízhatónak szokták bélyegezni, ám megoszlanak róla a vélemények. Annyit azonban tudni lehet, hogy az elmúlt években azokon szervereken, amelyek nagyon sok olyan fájl-

tároltak, s amelyek mérete egyenként nézve azért nem volt olyan égbekiáltóan nagy, előszeretettel használták a ReiserFS-t. Mivel ez már egy elég réginek számító változat (még ha tudja is a naplózást), nem csoda, ha lassan átállnak a Reiser4-re, amely gyorsaságban is fölülmúlja az elődjét.

Az új verzió ugyan továbbra is rendszeren fogyasztja az erőforrásokat, ám cserébe olyan újításokat is bevezet, mint a kis fájlok hatékony és biztonságos kezelése. Mindenesetre az biztos, hogy egy ideig még várni kell arra, hogy szélesebb körben is elterjedjen, hiszen a 2.6-os kernelben jelenik meg legelőször.

Melyiket válasszuk?

Nehéz tanácsot adni annak, aki el szeretné dönteni, melyiket válassza a fősorolt lehetőségek közül, hiszen minden részlete kiterjedően föl kell mérni az adott környezetet, és ennek megfelelően kell dönteni valamelyik mellett. Az otthoni felhasználók számára természetesen az Ext3fs ajánlott, hiszen ezzel megoldódik a visszamenőleges kompatibilitás, mégis nagyobb biztonságban tudhatjuk a rendszert, miközben az órákig tartó ellenőrzésektől is megszabadulhatunk.

A nagyobb fájlrendszer tulajdonosai egyelőre kizárhatják a Reiser4-et, hiszen amíg nem kiforrott a technológia, addig pedig nem érdemes produkciós szervereken alkalmazni. Talán a 2.6-os kernel negyedik-ötödik verziójánál már érdemes megpróbálkozni vele.

A JFS és az XFS is érdekes megoldásnak tűnnek, s bár mindegyiknek megvan az előnye és a hátránya, viszont a mögöttük álló cégek neve bizonyos mértékig garanciát jelenthet. Az XFS-t talán speciális tulajdonságai miatt lehet különösen érdekes a számunkra, míg a JFS ugyan némileg lassabb a többinél, viszont ha az IBM nagyobb figyelmet fordít a linuxos változatra, komoly vetélytársa lehet bármelyiküknek.

A cikkben nem foglalkoztunk néhány más fájlrendszerrel, amelyek szibya kerülhettek volna, így a múlttal szem (RFS), vagy a mostanában komoly támadásoknak kitett NFS-sel (Network File System), amelyek a segítségével a hálózaton lévő számítógépek háttérárólólí lehetjük elérhetővé a társaik számára, úgy, mintha azok fizikailag az adott gépen lennének.

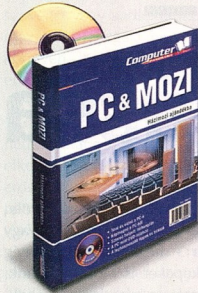
Paczona Zoltán
chilly@g6.hu

F A X M E G R E N D E L Ő L A P

Fax: 456-69-70

4990 Ft

3990 Ft

4990 Ft

2990 Ft

2990 Ft

I. + II. kötet
kedvezményesen
4990 Ft

Igen, utánvétel megrendelem a megjelölt könyveket (áraink a postaköltséget nem tartalmazzák).

SZÁLLÍTÁSI CÍM:

Név: _____

Irányítószám: _____
Település: _____
Út, utca, tér: _____
Házszám: _____ emelet/ajtó: _____

SZÁMLÁZÁSI CÍM:

Név: _____

Irányítószám: _____
Település: _____
Út, utca, tér: _____
Házszám: _____ emelet/ajtó: _____

Telefon: _____
E-mail: _____

Aláírás: _____

Ha Önnek kényelmesebb, kiadványainkat az alábbi módokon is megvásárolhatja, illetve megrendelheti:
Internet: www.computerpanorama.hu/ebolt, e-mail: megrendeles@cpanorama.hu
Telefon: 456-6964, személyesen: 1091 Budapest, Üllői út 25.

Tájékoztatjuk, hogy a visszaküldött adatokat további akcióinkhoz is fel kívánjuk használni. Adatainak felhasználását addig tekintjük folyamatosnak, amíg levélben vagy telefonon nem kéri annak törlését. Amennyiben adatai felhasználásához nem járul hozzá, kérjük, ezt jelezze!

Képjavítás – „huszárvágással”

A digitális fényképek kezelésére, módosítására, javígtatására nagyon sok program áll a felhasználók rendelkezésére (múlt havi számunkban ezekből nyújtottunk át egy csokorra valót). Ezúttal két olyan programot mutatunk be, amelyek gyakran felmerülő problémák egyszerű megoldásait kínálják – különböző előismeretek feltételezése nélkül.

Launkban (illetve Digit Fotó külön-számainkban) is rendszeresen olvashatnak tippeket és trükköket egyes típusfeladatok megoldására. A leggyakrabban használt Adobe Photoshop vagy a Paint Shop Pro alkalmazása azonban sok esetben meghaladja nemcsak a felhasználók képességeit, hanem a szükségleteit is.

Shortcut S-Spline – ha a méret a lényeg

A digitális fotózás egyik legnagyobb „rákfenéje”, hogy az elkészült fotók csak korlátozott mértékben nagyíthatók. Az eredeti fotó pixelben adott mérete korlátok közé szorítja az elkészített képeinkről előhívható/nyomtatható papírképek nagyságát. Egy 800x600 pixeles kép jól mutathat számítógépünk képernyőjén háttérképként, de papíron ritkán érdemes 9x13-as

méretnél nagyobb képet nagyítani belőle. A 2 megapixeles gépekkel 10x15-ös vagy 13x18 cm-es, a 3 megapixelesekkel még A4-es méretű képeket is előhívhatunk. Az igazi problémát az jelenti, ha a képekből kivágot részleteket szeretnénk továbbfeldolgozni – ahhoz túl kevés képpontunk marad.

Szoftveres segítség

A jobb képszerkesztő programok (például PhotoShop vagy Paint Shop Pro), de időnként még a képnézegetők is lehetőségként kínálják a képek átméretezésére.

A kép méretének megváltoztatásához néhány további paramétert is be kell állítanunk, például megadható a felbontás (DPI) – ami alapvetően befolyásolja a képminőséget –, valamint az átméretezéshez használni kívánt algoritmus. Itt „jön a képhez” a sokak által nem kedvelt matematika. A digitális képek méretének megváltoztatására számos algoritmust találtak már ki, amelyek minősége természetesen meglehetősen különböző. Ilyenek például a szomszédos képpontok megsokszorozását felhasználó „nearest neighbour” vagy a környező képpontok színeinek átlagolásán alapuló, különböző szintű interpolációval számoló bilinear és bicubic eljárások.

A Shortcut cég által fejlesztett szoftver az eddiegtől eltérő megközelítésű, szabadalmaztatott algoritmust használ, amely igyekszik figyelembe venni az átalakítandó digitális kép élességét és színdinamikáját.

A program telepítése CD-ről automatikusan indulhat, a letölthető verzióknál előbb ki kell tömöríteniük a telepítőt, majd ezután el kell indítaniuk a Setup.exe fájlt. A telepítés során számos nyelvi verzióból választhatunk, sjanos a magyar még nincsen közöttük.

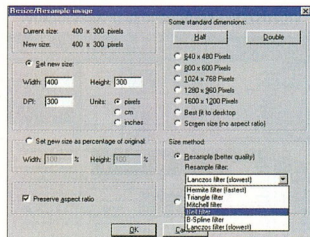
A sikeres telepítés után a program akár a Start menüből, akár az Asztalon elhelyezett ikonjára kattintva is indítható.

Átméretezés a gyakorlatban

Töltsünk be egy képet az egyéb alkalmazásokban megszokott módon (Open), és vizsgáljuk meg ennek használatával a szoftver lehetőségeit. (Mindkét program tartalmaz különböző motívumot ábrázoló tesztképeket, amivel kísérletezhetünk.) A képfarmatukok közül a program a legelterjedtebbeket ismeri, így nyugodtan dolgozhatunk a fényképezőgépink által készített JPG vagy akár TIFF képekkel, sőt BMP-vel vagy PNG-vel is (de a 256 színű GIF-ekkel nem!).

Az igazi probléma ott kezdődik, ha a képekből kivágot részleteket szeretnénk tovább nagyítani

Az InfanView-ban is átméretezhetjük a képeket

Az ikonsor alatt a kép eredeti méretének adatait (*Original size*) láthatjuk, ami a választott kép esetében 2048x1536 pixel, vagyis egy 3 megapixeles kamerával készített felvételtől van szó. Azt is olvashatjuk, hogy 72 dpi felbontás esetén a kép mintegy 72x54 cm méretű lenne (ez persze nyomtatásra nem alkalmas felbontás!). Az adatok mellett ki is ablakban egy kicsinyített képet láthatunk, amelynek bármely részletét a jobb oldali nagy ablakban jobban szemügyre vehetjük, ha az automatikus megtekintést (*Auto preview*-t) engedélyezzük. Ez meglehetősen hasznos funkció, hiszen azonnal láthatjuk, milyen minőségű lesz a várható kivágás.

A következő keret a kívánt új méret beállítására szolgál, ahol szintén választhatunk, hogy az új méretet képpontban (*Pixel size*), vagy a kinyomtatott kép méretében (*Print Size*) szeretnénk-e megadni. Ügyeljünk arra is, hogy a felbontást legalább 150 dpi értékre állítsuk (még jobb a 300 dpi-s érték), ha élvezhető minőségű eredményt akarunk látni. A kép eredeti méretarányának megőrzéséhez jelöljük be a *Maintain aspect ratio* négyzetet is.

És máris elérkeztünk a program lényegéhez: a használni kívánt átméretezési algoritmus kiválasztásához (*Resize method*). A megszokott algoritmusok mellett itt található a program újdonsága: az *S-Spline*.

Az életlenítési maszk (*Unsharp masking setting*) beállításait bármely módszer kiválasztása esetén beállíthatjuk. Ilyenkor az intenzitás (*Intensity*) növelése a kép élességét, míg a sugár (*Radius*) az élesztési eljárás érzékenységét befolyásolja.

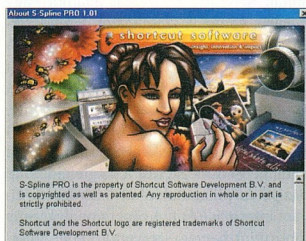
Az *S-Spline* módszer választása esetén további 3 paraméter beállítását is módosíthatjuk, ezzel is mintegy „finomhangolva” a képek nagyítását.

Az élesség „erősségét” (*Strength*) növelve a nagyított kép több kontrasztot fog

megőrizni, mint a sima nagyítás. Ez előnyös lehet például olyan esetben, ha a kép szöveget vagy karikatúraszzerű ábrát tartalmaz, más jellegű képek esetében viszont könnyen természetellenessé válhat az eredmény.

Az érzékenység (*Sensitivity*) változtatásával a részletek jobb megőrzésére helyezhetjük a hangsúlyt, itt is ügyelve arra, hogy elkerüljük a túlszabályozást. Ezt a funkciót erősíti az *Artificial Detail* beállítás is, amit például apróbb részletek (hajszálak) erősítéséhez érdemes kipróbálni.

Az egyes beállításokat megváltoztatva a jobb oldali ablakban azonnal (legalábbis a 2200 MHz-es tesztpunkción) meg is tekinthetjük azok eredményét, így ha elégedetlenek vagyunk az eredménnyel, könnyen módosíthatjuk a választásunkat. A változtatások elmentéséhez a *File* menüből a *Resize and Save* menüpontot kell választanunk, vagy használhatjuk a **Ctrl+S** billentyűkombinációt is.

Shortcut cég által készített szoftver az eddigizott eltérő megközelítést, szabadalmaztott algoritmust használ

A program a fentiekben kívül képes egyszerűen több képen is elvégezni az átméretezést, ehhez a batch üzemmódot kell választanunk. Ekkor egyenként megadhatjuk a nagyítani kívánt képeinket, mindegyiknél külön beállítva az előbbieken említett cél méretet, illetve a választott nagyítási eljárást. A kész képek elhelyezésére szolgáló mappaeállítás után a kötegelt üzemmódban való átalakítás a *Futtatás (Run)* paranccsal indíthatjuk.

Trükkös képjavítás – I-Tricks

Hasonlóan egyszerűen a Shortcut másik termékének a használata is. A tömörítve mintegy 3,5 Mbajtnál méretű program egy egyszerű telepítés után azonnal indítható,

kezdhetjük a munkát. Az *I-Tricks* előnye, hogy a digitális hibák feljavításához szükséges néhány gyakori művelet könnyebben elvégezhető vele, mint más programokkal. Az előre beépített szűrők az alábbi lehetőségeket kínálják: színkorrekció, a rászerezettség csökkentése/eltávolítása, a JPEG tömörítési hibák kijavítása, a kép élesztése (az életlenítés maszk segítségével), a kép „elmosása”, és a fényképezőgép érzékelőinek hibájából származó ún. „hallott pixelek” eltávolítása.

A program felülete egyszerű, a felső sorban látható ikonok szinte feleslegessé teszik a menüket (ahol csupán néhány beállítás van még pluszban). A módosítani kívánt képet az *Open (Megnyitás)* gombbal tölthetjük be, majd a *Filter Set* listából választhatjuk ki az elvégezni kívánt műveletet. Minden szűrőnél módosíthatunk egy vagy több paramétert, a program pedig rögtön megjeleníti a művelet eredményét. Elégedetlenség esetén a *Cancel (Mégsem)* gombbal érvényteleníthetjük az utolsó lépést.

A paraméterekkel bátran kísérletezgethetünk, mert a *Default Values* gombbal a kiinduló értékek bármikor helyreállíthatók.

Összegzés

Természetesen a legjobb minőséget úgy érhetjük el, ha digitális főtóinkat a lehetséges maximális felbontással, helyes beállításokat választva készítjük. Napjaink interpolációs technikái már lehetővé teszik, hogy képeinket jó minőségűen nagyítsuk (ehhez természetesen jó minőségű „alapanyagból” – digitális képből – célszerű kiindulni), illetve egyes hibákat hatékonyan kijavíthatassunk.

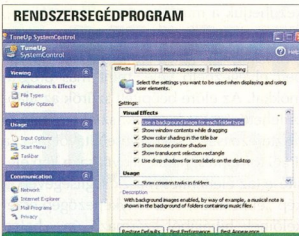
Mindkét ismertetett program a legelterjedtebb operációs rendszerek többségén (Windows 95, 98, 2000, NT, ME, XP, valamint Macintosh 8.5, 9 stb.) futtatható, kipróbálható verzióink letölthető a www.shortcut.nl weblapról, illetve CD-/DVD-mellékletünkön is megtalálható. A kipróbálható verziókon nem lehet az átalakított képet elmenteni, tehát csak arra jó, hogy megnézhessük, vajon megfelel-e a képek módosításával kapcsolatos igényeinknek.

(A bemutatott programokat a Napfény Kft. (www.multimedia.hu) bocsátotta rendelkezésünkre.)

Fehér Péter
feher@axelero.hu

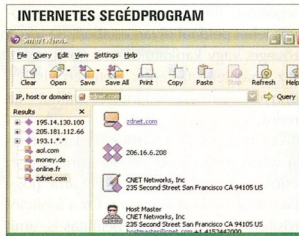

Shareware-ek, freeware-ek
A bemutatott programokat CD-/DVD-mellékletünk Cikkék/
Shareware, illetve Freeware könyvtárában találhatják.

TuneUp Utilities 2003

Korlátozás:	30 napos próbaverzió
Op. rendszer:	Windows 95/98/Me/2000/XP
Honlap:	www.tune-up.com

SmartWhois 4.0

Korlátozás:	30 napos próbaverzió
Op. rendszer:	Windows 98/ME/2000/XP
Honlap:	www.tamos.com

ACD Videomagic 1.0

Korlátozás:	14 napos próbaverzió, vízjel
Op. rendszer:	Windows 95/98/ME/2000/XP
Honlap:	www.acdsystems.com

A *TuneUp Utilities* egy jól megrakott szerszámosláda, amely a legkülönfélébb eszközök széles arzenálját kínálja ahhoz, hogy karbantarthassuk a gépünket. Először lássuk a láda egyes rekeszeit, majd a bennük fellelhető szerszámokat. A konfigurációs és információs rekesz tartalma: a *SystemControl*-al teste szabhatjuk az operációs rendszerünket – módosíthatjuk a kinézetét, a biztonsági beállításokat, a memóriakezelést és így tovább. Az *Icon Engineer*-rel bármelyik windowos ikont átfarmálhatjuk. A *StartUp Manager* azon programok kezelésére való, amelyek a Windows-zal együtt indulnak. A *System Information* átfogó tájékoztatást nyújt hardver- és szoftverállományunkról. A tisztító rekesz tartalma nem ilyen sokrétű, de annál hasznosabb. A *DiskCleaner* átészeli a merevlemezünket, és eltávolítja a szükségtelen fájlokat, a *RegistryCleaner* pedig a regisztrációs adatbázisból pucolja ki a szükségtelen vagy helytelen bejegyzéseket – ennek eredményeképp rendszerünk érezhetően felrússul. Az optimalizálás rekeszben újabb két eszköz között minket: a *MemOptimizer* automatikusan optimalizálja a memóriát, ha szükségét érzi. A *SystemOptimizer*-rel automatizálhatjuk a rendszer karbantartását, vagy például optimalizálhatjuk az internetes kapcsolatunkat a sebesség növelése érdekében. A rendszerirányítás rekesz három szerszáma közül a *ProcessManager*rel a futó folyamatokat ellenőrizhetjük, a *Registry Editor* a regisztrációs adatbázis szerkesztésére használható, míg az *UninstallManager*rel eltávolíthatók a már nem használt szoftverek.

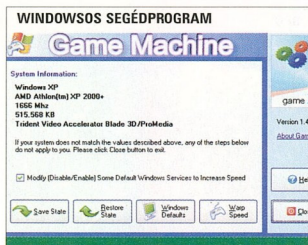
A *SmartWhois* egy hálózati információk segédprogram, amellyel minden fontos információt „kiszagolhatunk” egy internetes IP-címről vagy tartománynévről: az annak helyét adó országot, államot vagy megyét, várost, a szolgáltatót, a rendszergazdát és a technikai tanácsadás elérhetőségét.

A hagyományos ki-kicsoda segédprogramokkal ellentétben a *SmartWhois* a világbármely részén elhelyezkedő számítógépről képes adatokkal szolgálni. Ehhez intelligens megkeresi a megfelelő adatbázist, és pillanatok alatt lekerdezi a kívánt információkat. A program világszerte több mint hatvan szerverről képes információkat begyűjteni. A lekért információkat aztán archívumfájlba menthetjük. A felhasználók ezt az archívumállományt a későbbiekben további adatokkal gyarapíthatják, így létrehozva a saját IP-címeket tároló adatbázisukat.

A *SmartWhois* SOCKS5 tűzfalakkal is használható, ha viszont nem ilyen a tűzfalunk/proxy-nk, akkor úgy kell konfigurálnunk, hogy engedélyezze a hálózati forgalmat a 43-as TCP porton. A *SmartWhois* beépül az Internet Explorerbe és az Outlookba, így képesek leszünk utána menni az e-mailek fejléceiben található tartománynevek tulajdonosainak és az IP-címeknek. Ez főleg azoknak lesz hasznos, akik utálják a kéréten vagy gyanús e-maileket, hiszen így lenyomozhatják a valódi feladót. Ha ez megvan, egy kattintással e-mailt küldhetnek a rendszergazdának! A program arra is képes, hogy szövegfájl formájában IP-címek listáját fogadják, és feldolgozza azokat.

Az *ACD Videomagic* egy trükkös program, amely sok amatőr „operatőrnek” nyújthat segítséget, hiszen ma már nem kevés azok száma, akik digitális videofilmeket készítenek szeretteikről vagy bármilyen fontosabb eseményről. A *Videomagic* egy automata videoeszkészítő szoftver, amelynek a kezelése igazán nem mondható ördögösségnek.

Akik nem konyitának a videofelvétel készítéséhez, a program segítségével kellemes – zenével aláfestett – kompozíciót állíthatnak össze. Tезi ezt a szoftver úgy, hogy nekünk mindössze össze kell válogatnunk a videofelvételt, a digitális fotókat és a zenét, ki kell választanunk egy stílust, majd egy gombra kattintva, pár perc múlva kész is a végleges anyag. Hogyan is képes erre a program? Megkeresi a videofelvételt azon részeit, ahol sok a mozgás, sok a szín, vagy az arcképek előtérbe kerülnek, majd az általunk választott zene vagy zenék hosszához igazítja a mozgóképet. Ezen túlmenően elemzi a zenék csúcspontjait, és ezeket a videofelvétel általa fontosnak vélt pontjaihoz igazítja. Az eredeti háttérzenét, -zajokat eltávolítja, így a zenekeverés feladatától is megmenekülünk. A választható stílusok között megtaláljuk az akció-orientáltat, az álmódoszt, a régi filmekre hasonlított vagy a Chaplin-szerűt. A készítéshez az összes népszerű videó, főtés és zene formátumot használhatjuk, így az AVI-t, MPEG1-et, Quicktime-ot, WAV-ot és MP3-at, a kimeneti formátumok között pedig az AVI, az AVI-DV, a Windows Media, az MPEG1 és a RealMedia látható meg.

GameXP

Korlátozás:	freeware
Op. rendszer:	Windows 98/ME/2000/XP
Honlap:	freewebhosting.hostdepartment.com/p/publicfree/gamexp.htm

A *GameXP* egy ügyes kis segédprogram, amelynek legfőképp azok veszik majd hasznát, akik szeretnek játszani. A program nem tesz egyebet, mind optimalizálja rendszerünk teljesítményét: kihozza belőle mindazt, ami kiszajtolható a játékokhoz. Ez azonban csak az egyik jellemző, az érem másik oldala, hogy kijavítja azokat a hibákat, amelyek nehezítik a játékosok mindennapi életét. Lássunk egy foghíjas listát arról, mit is tesz valójában a *GameXP*!

Megváltoztatja a gyorsítótár-beállításokat, növelve az NTFS és FAT meghajtók teljesítményét. Növeli a futó alkalmazás teljesítményét azzal, hogy az előtérben lévő alkalmazásnak nagyobb processzoridőt kér, mint a háttérben futó alkalmazásoknak. Kijavítja a DirectX-szel, a DirectX3D-vel és az AVI fájlokkal kapcsolatos potenciális problémákat. Csökkenti azt az időt, amit a Windows vár egy olyan alkalmazás lezárásánál, mely nem felel. Kijavítja az Athlonnál az AGP fagyási problémákat. Kikapcsolja a buborékban adott tippeket az animált ablakokat, meggátolja az Explorer abban, hogy gyorsítótárazza a miniatűr képeket.

Az XP sok háttérzolgáltatást futat a háttérben, ezek közül számos az esetek döntő részében teljességgel felesleges, mások viszont épp hiányoznak – a szükségtelene kikapcsolásával növelhető a teljesítmény, egyeseket viszont érdemes bekapcsolni. Ilyenek a háttérben futó intelligens átviteli szolgáltatás, a hibajelentő szolgáltatás, az IMAPI CD-író alkalmazás stb. Róluk helyettünk is gondoskodj a program.

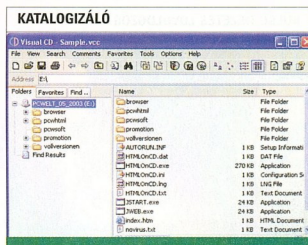
Visualizer IB 2.5

Korlátozás:	freeware
Op. rendszer:	Windows 98/ME/NT/2000/XP
Honlap:	www.freemagebrowser.com

Manapság megannyi képnézegető, -böngésző program kelteti magát, így azután nehéz a döntés, hogy melyiknél táborozunk le. Mivel a legtöbbjük az általános funkcionalitás tekintetében nem különösebben tér el egymástól, inkább azokra a képességekre kell koncentrálnunk, amelyekben az egyes programok kimagaslanak a többi közül. A *Visualizer IB*-ről elmondható, hogy funkcionalitás tekintetében képes minden alapvető műveletre, ami elvárható egy ilyen programtól, ezen túlmenően viszont képes webalapú galériákat HTML-ben menteni, sőt a segítségével képesek vagyunk CD-ROM automatikusan induló képtárat létrehozni. A program mintegy húsz formátumot támogat, amelyek között természetesen megtalálhatók a legnépszerűbbek, így a JPG, a TIFF vagy a Photoshop PCD-je. A szoftver – mint ahogy az elvárható – billentyűvel is vezérelhető, ami nagy segítség, ha sokat dolgozunk képekkel.

A *Visualizer IB* arra is képes, hogy a mappákban található képeket diashow formájában játssza le, miközben háttérzeneként egy MP3 felvétellel teszi kellemesebbé az élményt.

Talán nem ér senki meglepetéséért, hogy alapvető szerkesztési műveleteket is végrehajthatunk. Ami érdekesebb, és a program talán egyik leghasznosabb funkciója, hogy online képgalériákat is könnyedén létrehozhatunk vele a webes publikálás céljából: miniatűr képekkel, amelyek nagyobb felbontású képekre mutatnak. A CD-ROM-os bemutató készítéséhez a program még *Autorun.exe*-t is képes mellékelni.

Visual CD

Korlátozás:	freeware
Op. rendszer:	Windows
Honlap:	http://hoozet.xepher.net

Vajon előfordult-e már az velünk, hogy nem emlékeztünk, melyik CD-re írtunk ki egy MP3-as fájlt? Esetleg előtűnt van az a kép, ahogy egyre növekvő frusztrációval cserélgetjük a CD-eket a meghajtóban, miközben lázasan keressünk egy állományt?

Ha igen, értékelnél fogjuk a *Visual CD* nyújtotta kényelmet és átláthatóságot. A szoftver ugyanis nem más, mint egy katalizáló eszköz a CD-, DVD-gyűjteményünkhöz, a flopiokhoz, a merevlemezekhez, sőt a mappáinkhoz is. A segítségével a lemezkatolást átböngészve, fájlok, mappák után kutatgatunk, MP3-lejátszási listákat készíthetünk – mindezt anélkül, hogy a lemezeket fizikailag be kellene helyeznünk a meghajtóba.

Itt azonban még korántsem áll meg a *Visual CD* tudománya: az egyes fájlokat megnyithatjuk, kisebb részekre darabolhatjuk, és kitömöríthetjük a ZIP, RAR és CAB archívumfájlokat. A program használata egyszerű, a Windows Intézőjéhez hasonló kezelő felület gondoskodik arról, hogy gyorsan beletanuljunk. A szoftver által készített és használt katalógusfájli méretű, a könyvtárstruktúrát akár szöveges fájlba is elmenthetjük. A betöltés és a keresés gyors, és részletes keresésére is módunk nyílik. A katalógust a sima szöveges formátumú text HTML, Excel és RTF formátumba is exportálhatjuk.

Bár egy ilyen programnál talán nem alapvető fontosságú, de a szoftver abban is a segítségünkre van, hogy felleljük a több példányban meglévő állományokat.

Cs. Á.

aron.csodes@cpanorum.hu

KÜLSŐ NÉZETES LÖVŐLDŐZŐS

Hitman3: Contracts

Fejlesztő:	IO Interactive
Kiadó:	Eidos
Honlap:	www.hitmancontracts.com
Várható megjelenés:	2004. április

AUTÓVERSENY

Juiced

Fejlesztő:	Juice Games
Kiadó:	Acclaim
Honlap:	www.juicgames.com
Várható megjelenés:	2004. őz

RPG

Bard's Tale

Fejlesztő:	inXile Entertainment
Kiadó:	Acclaim
Honlap:	www.the-bards-tale.com
Várható megjelenés:	2004. vége

A Hitman-sorozat népes rajongótábor szerzett magának az FPS műfajt kedvelők között. A 47-es ügynök a harmadik epizódban továbbra is a bérgyilkos szerepében „tetszeleg” – az új részben korábbi munkáira emlékezik. Alapvető változás lesz az egyébként meglehetősen nyitott játékmotívóban, hogy kevesebb küldetés lesz, viszont kidolgozottabb, sokrétűbb és komplexebb feladatokkal fogunk találkozni. A legtöbb misszióban több célpont is lesz, amely gyarapítja azon lehetőségek sorát, ahogy megoldhatjuk az adott feladatot. A készítőkről is beszámoltak, hogy az új rész a Hitman 1-et fogja idézni abban a tekintetben, hogy inkább civil helyzetekkel fogunk találkozni, rengeteg „ártatlan” szereplővel a játékszínen. A grafikai motor is kisebb-nagyobb ráncfelvarráson esik át: lesznek valós idejű tüköröződések, élethűbb fizikai motor és még sok kisebb átalakítás. A leképező motort is nagyban optimalizálták, ami azt jelenti, hogy jelentősen növekszik a megjeleníthető poligonok száma, azaz részletesebb grafikát várhatunk.

Az eddig is sokat dicsért zenében valószínűleg most sem fogunk csalódni, hiszen a zeneszerző még mindig *Jesper Kyd* maradt. Természetesen a használható lőfegyverek és a közelharcra termett eszközök arzenálja is tovább gyarapszik. A *Contracts* története Párizsban veszi kezdetét, ahol ügynökünket csapdába csalják, és komoly sérüléseket szenved. Készüljünk fel tehát – az elhangzott ígéretek szerinti – legsötétebb és legfelkavaróbb epizódra a trilógia sorában...

A városi környezetben játszódó autóversenyzős játékoknak mára se szeri, se száma, gondoljunk csak a *Midnight Club 2*-re, a *Crazy Taxi 3*-ra vagy az utcai versenyzést (street racing) megelevenítő *Need For Speed: Undergroundra*. A *Juiced* készítői mégis úgy gondolták, hogy van még hely egy ilyen alkotásnak. A *Juiced* ugyanis átmenetet képez a klasszikus szimuláció és a játéktérmetekben fellelhető, pergő stílusú autójátékok között. A játék nagyrészt a *Halálós Iramban* című film nyomdokán halad. A játékmotív meglehetősen dinamikusnak ígérkezik, cseppet sem lesz lineáris, sőt mi több, csapatalapú lesz: szövetséget köthetünk korábbi ellenfeleinkkel, csapatot toborozhatunk, és ki kell dolgoznunk a verseny alatti taktikát is. Csapatársainknak is a verseny közben is adhatunk utasításokat, így például azt, hogy zárják el az ellenfél útját vagy szorítsák le őt az útról. Ráadásul nem elég „egyszerűen” elsőnek lennünk, az autónkkal kaszkádőr-mutatványokat is produkálnunk kell, ha hírnevet akarunk szerezni. A *Juiced* ötven különböző autótípust vonultat fel, amelyek között megtalálhatók lesznek a Toyota, a Honda, a Nissan, a Ford, a Mitsubishi, a Subaru, a Volkswagen, és a Renault modelljei. Össze is törhetjük az autótípusokat, így lesznek törött szélvédők, felgyűrődött motorháztetők és horpadt karosszéria. A javításért sajnos fizetnünk kell a versenyeken keresett pénzből.

A vagonokból persze nemcsak a javításra költhetünk, hanem vásárolhatunk új autót, sőt, fel is szerelhetjük számos alkatrészrel, kiegészítővel.

Ha a kapcsolatunk már régi a számítógéppel – és az Amiga, Commodore 64 nevek is mondanak nekünk valamit –, akkor talán még emlékezünk arra a klasszikus szerepjátékra, amelyben egy gonosz mágos örök telet hozott egy békés városra, és ránk hárult az a nemes feladat, hogy legyőzzük ezen adáz varázslót. A játék azután sorozattá bővült, de a siker ellenére mégis eltűnt a süllyesztőben. Ugorjunk előre most tíz évet az időben, amikor is *Brian Fargo* az *Interplay* volt fejeise megalapította újdonsült játéklejlesztő cégét, az *inXile*-t. Brian volt egyébként a *Bard's Tale* producere, vagy jókora tapasztalattal rendelkezik az RPG-k terén.

Az *inXile* vállalta fel azt a feladatot, hogy újraélessze a régi klasszikust, a rajongókat örömeire. Teljesen friss grafika és új történet várja az érdeklődőket, s a sztori hivatásos forgatókönyvírók tollából született. Ráadásul – a készítőkről állítása szerint – mellőzni fogja a kliséket, sőt, bárdunk meglehetősen szarkasztikus humorral kommentálja a felmerülő helyzeteket. Tehát a játék nem lesz híján az epés humornak, valamint a meglepő szituációknak és fordulatoknak. A *Bard's Tale* újkori inkarnációja a *Baldur's Gate: Dark Alliance* motorját fogja használni a vizuális megjelenéséhez, így várhatóan nem fogunk csalódní a grafikában sem. Szerencsére nem a vizualitáson lesz a hangsúly, hiszen a fejlesztők arra törekednek, hogy játékaunk „lelke” legyen, és így szinte magába szippantsa a kalandorokat. Ehhez 30 órányi játékidőt, 14 bejárható területet és 5000 sornyi dialógust kínál ez a várva-várt alkotás.

mozaik PLUSZ kártya

Egyik kezem hív, a másik netez!

USA, EU, Kína 20 Ft/perc* Internet 0,75 Ft jóváírás/perc**

Árunk az áfát tartalmazza.

* Vezetékes behívószámokon keresztül (Budapestről: 814-4418, vidékről: 814-418-as számokról).

** A jóváírás a kártya címletéig érvényes.

Szeretne olcsón telefonálni? Emellett az internetről sem kell lemondania, az új Mozaik Plusz kártyával akár telefondíj-mentesen is internetezhet!

A **2500 Ft-os** és **5000 Ft-os** kártyákkal kézben tarthatja költségeit.

Megvásárolható a nagyobb postahivatalokban, a GTS-Datanet ügyfélszolgálatán és a Datanet Café hálózat üzleteiben.

Használati útmutató és bővebb információ:

web: www.mozaikplusz.hu

email: info@mozaikplusz.hu

Budapestről: **814-4444**

Videkről: **814-444** (nely tartóval hívható)

 GTS DataNet

Az internetes rádiózás és televíziózás – de főleg az előbbi – végre elérhető közelségbe került, hiszen egy ADSL vagy kábeles hozzáférés sebessége már élvezhető minőséget nyújt. Ebben a hónapban a hazai és külföldi kínálatból csemegéztünk, ám talán mondani sem kell, hogy a teljesség igénye nélkül.

Hálós rádiók

Mind többen dobják sutba lassú és problémás modemjüket, és váltanak valamelyik szélesávú technológiára, többnyire ADSL-re vagy kábeltevére. Persze az így a rádió- és a televízióadások előtt végre megnyílt az út. Ám nemcsak ez, hanem az átalánydíjas konstrukció is kellett mindehhez, hiszen kinek van kedve netrádiót hallgatni háttérzenének, amikor a telefon percdíja folyamatosan pörög!

Ahhoz, hogy a netrádiók adásait „fog-

hassuk” valamilyen lejátszóprogramra van szükség, ám mivel a Windows Media Player és a RealPlayer a legtöbb gépen már rajta van, ez nem jelenthet gondot. Ha nincs ilyen szoftverünk, akkor a legtöbb rádióadó oldaláról letölthetjük az adott adáshoz szükséges lejátszót.

Net-tesztünk során mindenesetre bebizonyosodott, hogy a hazai tartalom az online rádiókat illetően is szépen gyarapodik, így komoly választékra és jó minőségre számíthatunk.

www.vilagradio.hu

A Magyar Internet VilágRádió és VilágTV hivatalosnak tűnő neve méltó az alkotó magasztos céljához, miszerint a rádió feladata, hogy „elősegítse a hazai és a világban szétszórtan élő honfitársaink szóra-

koztatását és hiteles tájékoztatását, a magyar kulturális értékek megőrzését, az ország jó hírnevének és tekintélyének erősítését.” Pár hónapja fizetősé akarták tenni az oldalt, de szerencsére végül elég támogatás gyűlt össze ahhoz, hogy ingyen mérhessék a hazai rádióadásokat.

A műsorokat a VilágRádió 3.1-es verziójával játszhatjuk le, amit gyorsan és egyszerűen telepíthetünk, igaz egy rövid regisztrációra azért szükség van. A program új verziója egy ötletes és egy még ötletesebb szolgáltatást kínál: előre beállíthatjuk, hogy mikor vegye fel a műsort, valamint az elmentett fájlt később is lejátszható típusra konvertálhatjuk át.

2004/3 Információk

Internet: www.blikk.hu		
Kezelhetőség	30	30
Tartalom	30	30
Gyorsaság	30	30
Dizájn	8	10
pont	98	Értékelés: csúcskategória

A VilágRádió 3.1-es verziója nagyon egyszerűen használható, a kínálatban szereplő több mint 40 rádió között pedig a hazai adók mellett erdélyi, vajdasági, sőt ausztrál műsorokba is belehallgathatunk az interneten keresztül.

www.radiocafe.hu

A fiatalos radio cafe 2003. január 1-je óta sugároz Budapest 60 kilométeres körzetében, míg az online kiadás tavaly májusban indult el. Ha a fiatalos, beszélgetős és ínyenceknek való zenével fűszerezett

adót a számítógépünkön kívánjuk becskeszni, azt a www.radiocafe.hu oldalról közvetlenül megethetjük. Ehhez korábban a RealPlayer médialejátszóra volt szükség, ám tavaly ősztől már a Windows Media Player és a Winamp programokkal is előcsalhatjuk az adást, sőt a műsort MP3 formátumban is letölthetjük. Tapasztalataink szerint a műsor jól működik, igaz, időnként kisebb, pár másodperces kihagyások bosszantanak, ám ez másútt is előfordul, mint ahogy beszédhibás műsorvezetőkökből sincs hiány kicsiny hazánkban. És persze itt sem!

A rádió weboldalán a rádió körül egy igazi kis portál alakult ki, ahol a műsoraján-

2004/3 Információk

Internet: www.radiocafe.hu		
Kezelhetőség	28	30
Tartalom	28	30
Gyorsaság	30	30
Dizájn	10	10
pont	96	Értékelés: csúcskategória

lón túl kulturális és zenei híreket is találunk, és szavazhatunk a számunkra legszimpatikusabb műsorvezetőkre is. Ugyancsak jó pont, hogy azokat sem hagyják magukra, akiknek a számítástechnika még mindig „bevehetetlen vár”, így a szükséges lejátszók a weboldalról letölthetők.

www.radio.hu

A **www.radio.hu** a Magyar Rádió hivatalos online oldala, ami mindent tartalmaz, amit egy tisztességesen megészült szervezet hírtörténet elvárhatunk. Témánkhöz híven mi az online rádiózási lehetőségek

után szimatoltunk, nem is hiába, hiszen a Kossuth, a Petőfi és a Bartók műsorait egy gombnyomással kihangosíthatjuk, már ha ott lapul valahol a gépünkön a Real Player lejátszó. Amennyiben a szoftver még sincs telepítve, csak pár centivel kell lejjebb egerészünk, és máris letölthetjük. Láthatjuk azt is, hogy éppen milyen műsorok mennek, így nem vakon kapcsolódunk be az adásba. A dologról sokkal többet nagyon nem is lehet mondani, annyira egyszerűen oldották meg az online rádiózást, ami ebben az esetben dicséretnek sem utolsó. Az oldalon még rábukkantunk néhány témánkba vágó érdekességre! Egyik ilyen a *Hangos Toplista*, ahol a közelmúlt

http://netradio.lap.hu

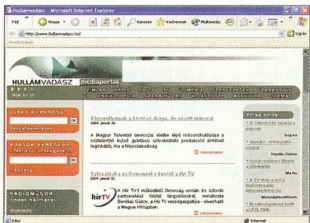

Rovatunkban szokatlan módon a *lap.hu* család netrádiós lapját is görcső alá vettük, ez pedig az előzőekben bemutatott site-ok mellett talán kakuktojásnak hat. Nem is véletlenül, ám ebben a témában anyai ér-

dekes és hasznos információt sikerült összeszeűfolni itt, hogy vétek lenne nem megmutatni ezt az oldalt. A lap.hu családnál megszokott módon ezen az oldalon is kizárólag linkeket találunk, ám ez nem lehet probléma.

Természetesen rálehetünk számos hazai rádió internetes műsorára is, számszerűleg körülbelül ötvenre, de a külföldi adók közül is akad itt tizegynéhány. Külön kategóriában gyűjtötték össze a csak a világhálón „szárgzó” úgynevezett netrádiókat. Aki az interneten is szeret „képbén lenni”, az televíziós műsorokat is letölthet, így például a Hír Tv műsorai már a világ minden pontján elérhetők, feltéve persze, hogy van

www.hullamvadasz.hu

A *Hullámvadász* egy olyan médiaportál, ahol a hazai médiával kapcsolatos hírek mellett adatokat találunk a világ kiadóiról, a televíziókat és rádiókat üzemeltető cégekről is. Ám számunkra most sokkal iz-

galmasabb, hogy több mint negyven rádióadó online adása érhető el innen közvetlenül. A kínálat lenyűgöző, és igazi csemegéket is tartogat, mint amilyen a 20-as, 30-as és 40-es évek slágerit játszó *Nosztalgia* rádió, vagy mint a székesfehérvári *Kodolányi János Főiskola* kommunikációs szakosa által üzemeltetett, látogatósunkok éppen zenét sugárzó rádió. Találunk itt még számos, csak a világhálón hallható adót, például a *Folkrádiót*, a *Hobby rádiót* vagy éppen a *Clickradio.fm*-et. Van még itt bőven csemegézni való, így aki a mai slágerekre indul be, vagy az underground kultúrára esküszik, esetleg híreket hallgatna, az is talál valami fülének tetszőt.

2004/3 Információk

Internet: www.radio.hu

Kezelhetőség	30	30
Tartalom	30	30
Gyorsaság	30	30
Dizájn	6	10

pont

96

Értékelés:
csúcscategória

legnépszerűbb műsorait hallgathatjuk meg, értelemszerűen felvételről. Ott jártunkkor a lista arany- és ezüstérmese az *Esti krónika* és a *Sportvilág* volt, de a *Jó ébredhez szól* a nőta legfrissebb kiadása is elcsípett még egy bronzot.

2004/3 Információk

Internet: http://netradio.lap.hu

Kezelhetőség	30	30
Tartalom	30	30
Gyorsaság	30	30
Dizájn	5	10

pont

95

Értékelés:
csúcscategória

megfelelő kommunikációs hálózat. Praktikus, a külföldi netrádiókat zenei stílusok alapján csoportosították, így a rock, a klasszikus, a pop vagy az alternatív muzsika kedvelői könnyebben rátalálnak keendőcseikre.

2004/3 Információk

Internet: www.hullamvadasz.hu

Kezelhetőség	30	30
Tartalom	30	30
Gyorsaság	25	30
Dizájn	8	10

pont

93

Értékelés:
csúcscategória

Apróság, de jó ötlet, hogy a főoldal egy ablakában egymás után jelennek meg az adók aktuális műsorai, ha pedig valamelyikhez éppen kedvünk szótyan, egy gombnyomás, és máris belehallgathatunk a műsorba.

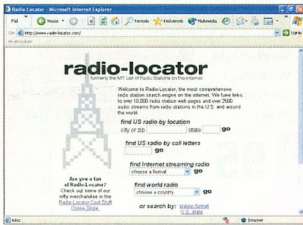
www.danubius.hu

A *Danubius rádió* története egészen 1986-ig nyúlik vissza, amikor a Balaton környékét előzőnlő német turisták hír-, információ- és zeneiségét próbált kielégíteni, először csak a három nyári hónap-

ban. Ez persze már a múlt, hiszen a rádió ma egész évben magyar nyelven sugároz, abból pedig, hogy ebben a rovatban helyet kapott, a szemfülesek már kitalálhatták, hogy a világháló sem marad ki a szórásból. A logika helyes, ám nem teljesen, ugyanis a Danubius adását élőben nem találtuk meg a világhálón, ám a legnépszerűbb műsorokat utólag meghallgathatjuk. Az ötlet nem rossz, hiszen így akkor sincs baj, ha egy fontos randevú miatt lemaradtunk a *Hajrá, magyarok* legutóbbi adásáról, vagy a *Meditáció Vince Kingával* közben váratlan vendégünk toppant be, akinek még sem mondhatjuk, hogy gyere vissza kicsit később. Egyezőval lemaradni

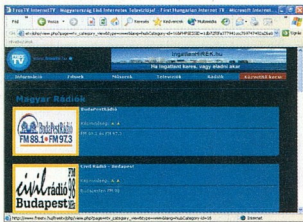
www.radio-locator.com

Rovatokban szokatlan módon most egy külföldi oldalt mutatunk be, amelyen a világ internetes rádióit érhetjük el, országunkénti bontásban. Amikor ez az oldal megszűnt, a webdesigner valószínűleg

szabadságon volt, ám a csúnya, fekete-fehér megjelenés, ha másért nem is, a gyorsaság miatt biztosan praktikus. A kereső legnagyobb előnye, hogy a zenerajongók igazi csemegékhez juthatnak, hiszen elég megadnunk, hogy például arab, klasszikus, jazz vagy éppen rock dalokra áhítzunk a fülünk, és máris megkapjuk az ezekre szakosodott adók listáját. Azért előre ne lelkesedjünk, ugyanis a listán akad pár olyan stílus, amelyre hiába keresünk rá, végül egyetlen találatot sem kapunk. Így járunk például az arab muzikával, és a világ igazságtalanságára jellemző, hogy country számokat játszó adóból 56 is akadt.

www.freetv.hu

A www.freetv.hu oldalon nemcsak televíziókat, hanem rádiókat is találunk, igaz, a hazai adók közül a legtöbbet több próbálkozás után sem tudtuk elérni. A külföldi adók között viszont igazi csemegéket

gyűjtöttek össze a szerkesztők, így akad hely, ahol izraeli dj-ék keverik a hip-hop és funky muzikát, de a mexikói életérzésbe is belekóstolhatunk. De térjünk vissza az online televíziókhöz! A *magyar televíziók* menü sajnos kong az ürességtől, ám a külföldi tévék között már akadt munkája a lejátszónknak is. Első próbálkozásunk nem sok sikert hozott, ugyanis Lincoln város helyi tévéjén éppen akkor csendes képszerűség jellemző műsor csodogált. A következő választásnál már biztosra mentünk, így a *BBC News* linkje felé vettük az irányt, és nem hiába, ugyanis hamarosan már élőben követhettük a világ történéseit. A CCTV-9 – egy számunkra teljesen ismeret-

2004/3 Információk

Internet: www.danubius.hu

Kezelhetőség	30	30
Tartalom	20	30
Gyorsaság	28	30
Dizájn	10	10

pont 88 Értékelés: felsőkategória

nem lehet, ám akad még itt pár csemege! Például egy csokor KFT és Ámokfutó számot is meghallgathatunk, de aki a jazzt, netán a hip-hop vagy a rap stílust favorizálja, esetleg a 80-as évek slágereit felkiesedik, az sem marad muzsika nélkül.

2004/3 Információk

Internet: www.radio-locator.com

Kezelhetőség	30	30
Tartalom	20	30
Gyorsaság	30	30
Dizájn	5	10

pont 85 Értékelés: felsőkategória

Míntogy ország szerint is kereshetünk, kiderülhet például, hogy még olyan eldugott helyeken, mint Szengedj, Brunei vagy Sri Lanka is van pár online helyi adó. Az oldalon 34 magyar rádiót találunk, linkekkel a weboldalakra.

2004/3 Információk

Internet: www.freetv.hu

Kezelhetőség	26	30
Tartalom	21	30
Gyorsaság	28	30
Dizájn	8	10

pont 83 Értékelés: felsőkategória

len adó – műsora már élőben is elérhető, igaz, az élvezhetőséghez érdemes a 300 kbps sebességet beállítani, már persze, ha van miből osztogatni.

Fülöp Norbert
norbert.fulop@cpanorama.hu

MTT – az online hirdetés partner

www.aranyoldalak.hu:

Magyarország vezető szakmai tudakozó oldala. Több százezer információ cégekről, árukról, szolgáltatásokról! Számos keresési lehetőséggel, térképekkel.

www.telefonkonyv.hu:

Közületi információkat és egyéni előfizetői adatokat is tartalmazó internetes tudakozó oldal a Matáv támogatásával

www.onlinetender.hu:

Az EU-országok, valamint hazánk céges és állami tendereinek összefoglaló oldala (pályázatleadás és tendereztetés egy helyen)!

www.aranyoldalakplaza.hu:

Elektronikus áruház az Arany Oldalak támogatásával. Vásároljon Ön is kényelmesen, otthonról!

www.aranyoldalakwap.hu:

Ha útközben lenne szüksége valamilyen információra, vagy segítségre szorulna, használja az Arany Oldalak WAP-oldalait a mobiltelefonján (mindhárom mobilszolgáltatónál)!

www.mttshop.hu:

Renjelje meg az MTT nyomtatott és elektronikus kiadványait az Interneten! Válassza ki telefonkönyvi hirdetését és hirdetésszerkesztő programunk segítségével készítse el gyorsan és egyszerűen hirdetési grafikáját és rendelje meg! Számláját elektronikusán is kiegyenlítheti!

internet

CD

W@P

www.aranyoldalak.hu: 300 000 keresés*

www.telefonkonyv.hu: 110 000 keresés*

www.aranyoldalakwap.hu: 200 000 keresés*

*2003. október hónapban

Hirdetésfelvétel: Magyar Telefonkönyvkiadó Társaság 2040 Budaörs, Baross u. 89.
Tel.: 06 23 504 904 • Fax: 06 23 504 989

internet: www.aranyoldalak.hu • e-mail: aranyoldalak@mtt.hu

...de nem az igazi! Ebben a hónapban az első hazai kereskedelmi WLAN szolgáltatást próbáltuk ki, ami az ország sok pontján elérhető, de még nem gyógyult ki gyermekbetegségeiből.

Belkin 54g Wireless Desktop Network Card

Ebben a hónapban egy notebookot bővítettünk ki egy WLAN kártyával. Békés fegyverként a Smart Electronic által forgalmazott *Belkin 54g Wireless CardBus Network Card*-ot használtunk egy notebookban.

Az eszközök telepítése, a mellékelt CD-n található programokkal alig néhány percet vett igénybe. A notebook újraindítása után azonnal megjelent a konfigurációs segédprogram. Ebben határozhatjuk meg, milyen módon működjön a vezeték nélküli hálókártya. A próba során az *Infrastructure* módot használtuk, így tudtunk a hotspotokhoz kapcsolódni.

Westel WLAN-szolgáltatás díjai

A WLAN-szolgáltatásnak nincs belépési és havi díja, kizárólag használat esetén kell fizetni az alábbiak szerint:

Idő	Bruttó díj	Rendelésre állási idő
15 perc	625 Ft	1 hónap
30 perc	1250 Ft	1 hónap
60 perc	2500 Ft	3 hónap
120 perc	5000 Ft	3 hónap

A Westel a WLAN-szolgáltatás forgalmi díját 15 perces időegységekben számlázza, minden megkezdett egység díjkezes. A megvásárolt hozzáférési lehetőség a rendelkezésre állási időt követően lejár. A WLAN-szolgáltatás díja napszaktól függetlenül azonos. A 15 perces számlázási egységben az adatforgalom korlátlan.

Valami WLAN...

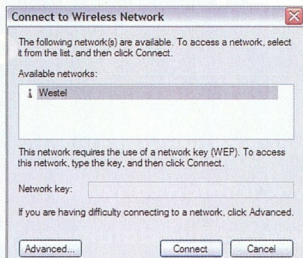
A hazai mobilszolgáltatók közül elsősorban a *Westel* jelent meg kereskedelmi vezeték nélküli helyi hálózatelérés (WLAN) szolgáltatással. A *Ferihegy 2B* terminálon elindított és csaknem egy éves tesztidőszakot követően az elmúlt év decemberétől már fizetni kell a WLAN kapcsolatért. Az elsősorban üzleti felhasználók számára bevezetett, nagysebességű vezeték nélküli internet-hozzáférést kínáló szolgáltatás a *Budapest Airport Rt.* közreműködésével a *Ferihegy 2B* mellett már a *Ferihegy 2A* terminálon, valamint a *Westel valamennyi üzletében* elérhető.

A Westel WLAN-szolgáltatását az ügyfelek belépési és havidíj nélkül, 15 perces egységekben történő számlázás mellett vehetik igénybe.

Az első lépés

Kereskedelmi szolgáltatásról lévén szó, a csatlakozás egy kicsit körülményesebb, főleg az első alkalommal. Vadászatkunk egy bevásárlóközpontban található Westel üzlet környékét cserkészítettük be. Kényelmesen elhelyezkedtünk egy padon az üzlettel körülbelül 50 méterre, és egy laptopba helyezett Belkin WLAN kártyával kezdtük meg a próbát.

A WLAN kapcsolatot jelző panelon azonnal megjelent a *Westel* nevű hálózat (SSID), amelyhez rögtön csatlakoztunk is. A jel erőssége és minősége közepes volt, de ez érthető is, hiszen elég messze vol-

A hotspot közelében azonnal megjelent a WLAN kezelő programban a Westel hálózat

A Belkin kártya beállító programjának ablakában ellenőrizhettük a jel/zaj viszonyt

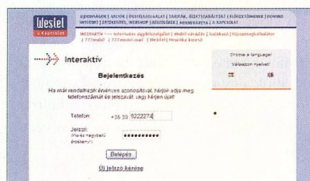
tunk a hotspot-tól, ráadásul üzletközpont lévén, valószínűleg számos Bluetooth eszköz működött a közelben, amelyek zavarják a WLAN kapcsolatot. A kapcsolat 11 Mbps sebességen jött létre, titkosítás nem volt.

Ezek után elindítottuk a böngészőprogramot, ami a szokásos kezdőlap helyett a Westel WLAN portálját töltötte be. Ha megelégedünk a *Westel* és a *Matáv* honlapjainak a böngészésével, akkor nincs más dolgunk, mint a megfelelő linkre kattintani. (Ehhez a két honlaphoz Ferihegyen még a reptéri információs oldal is csatlakozik.) Ha azonban más oldalakra is el szeretnénk jutni, akkor más dolgunk is lesz: be kell jelentkeznünk azonosítóval és jelszóval.

Hogyan juthat valaki ezekhez az adatokhoz? Ehhez mindössze a westeles telefonszámunkat kell megadni, és ki kell választani, hogy milyen összegű előfizetést választunk. Nem sokkal ez után a telefonunkra érkezik egy SMS, amely tartalmazza megrendelésünk adatait. Ezt az SMS-t kell visszaküldeni a tranzakció jóváhagyásához. A válasz két új SMS lesz. Az első visszajelöl a WLAN hozzáférés vásárlását, a másodikban pedig a jelszót kapjuk meg. Ezt és a telefonszámunkat felhasználva tudunk bejutni a WLAN információs oldalra.

Belépés – kilépés

A sikeres belépés után, ami teszünk során elég lassan történt meg, lekérdezhettük a még hátralévő időt, illetve aktiválhatjuk a VPN szolgáltatást. *Ugyanekkor automatikusan nyílik egy másik böngésző ablak is, ahonnan már tetszőleges honlapokat kereshetünk fel.*

A bejelentkezéshez meg kell adni telefonszámunkat és a szolgáltatás kifizetések, SMS-ben kapott jelszavunkat

Az információs oldalt tartalmazó ablakot érdemes nyitva hagyni, mert az internetezés befejezése után, az ezen oldalon található gombbal tudunk *kijelentkezni*. Ha elfelejtünk kijelentkezni, hiába kapcsoljuk ki a gépünket, az időszámláló tovább pörög. Szerencsére 15 perc inaktivitás után, a rendszer automatikusan lekapcsol.

Tapasztalatok

A sikeres bejelentkezés után végigpróbáltuk az internetezéskor leggyakrabban használt műveleteket. Az első a böngészés volt, ami a felkeresett honlapoktól függően, néha nagyon lassú volt. Időnként *alig 1 kbits/s sebességgel* vánszorogtak az adatok, máskor *30 kbit*et is elért az adatátvitel. Érdekes módon, a sebesség nem függött attól, hogy hazai vagy külföldi oldalakat akartunk-e betölteni.

Felhívás!

Szívesen vennénk, ha Olvasóink is csatlakoznának békés vadászathozunkhoz, és megírnák nekünk, ha tudomásuk van az országban valahol üzemelő nyilvános hotspot-ról.

Bankkártyával is igénybe vehető a Westel WLAN

Lapzárta kor érkezett a hír, hogy már bankkártyával is kiegészíthető a WLAN szolgáltatásának díja, így mindenki használhatja, aki dombornyomott hitelkártyával rendelkezik. Bankkártyás fizetés esetén bárki – külföldiek, belföldiek egyaránt – könnyen, gyorsan és biztonságosan vásárolhatnak WLAN használatot. A bankkártyás fizetési módot választva az ügyfél automatikusan az *OTP Bank* weboldalára lép, ahol a bankkártya számát, lejáratát dátumát és a kártya azonosítóját kell megadni.

A második próba az elektronikus levelek lekérdezése volt. Itt sem arattunk teljes sikert, mert két külföldi levelezőszerverről megkaptunk leveleinket, azonban a *Computer Panoráma* levelezőszerverét nem tudtuk elérni.

Végezetül kipróbáltuk, lehet-e *FTP*-zni, és ha igen, milyen sebességgel. Az addigi felémás tapasztalatok miatt kissé félve csatlakoztunk egy külföldi, majd egy hazai FTP szerverhez. Örömmre mindkét kapcsolat gyorsan létrejött, és egy-egy nagyobb méretű állományt is minden gond nélkül le tudtunk tölteni. A letöltés sebessége átlagosan *50-60 kbit* volt másodpercenként.

E havi hotspot vadászatok sok zsákmányt hozott, hiszen egyetlen szolgáltató csaknem harminc helyszínen elindított WLAN szolgáltatásával bővült a hazai helyeket tartalmazó lista. Kétséges azonban, hogy megéri-e ilyen áron a tapasztalt sebesség, hiszen ezt GPRS kapcsolaton keresztül jóval olcsóbban is el lehet érni. Reméljük, hogy a kezdeti bizonytalanság után, valóban szuper gyors vezeték nélküli kapcsolat található a Westel hotspot-jainak a környékén is.

Gyarmati László
laszlo.gyarmati@cpanorama.hu

Magyarországi hotspot lista

Város	Cím	Hotspot	Megjegyzés
Békéscsaba	5600 Békéscsaba, Andrássy út 37-43.	Westel üzlet	Fizetős
Budapest	1026 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 121.	Budagyőnyés Bevásárlóközpont Westel üzlet	Fizetős
Budapest	1051 Budapest, Deák F.u. 5.	Westel Internet	Fizetős
Budapest	1052 Budapest, Petőfi Sándor u. 12.	Westel üzlet	Fizetős
Budapest	1117 Budapest, Budafoki út 103-107.	Westel üzlet	Fizetős
Budapest	1117 Budapest, Magyar tudósok körútja 2.	BME Villamosmérnöki- és Informatikai Kar I épület	Csak a BME hallgatóinak és oktatóinak elérhető
Budapest	1123 Budapest, Alkotás út 53.	MOM Park Westel üzlet	Fizetős
Budapest	1138 Budapest, Váci út 178.	Duna Plaza Westel üzlet	Fizetős
Budapest	1152 Budapest, Szentmihályi út 131.	Pólus Center Westel üzlet	Fizetős
Budapest	1195 Budapest, Üllői út 201.	Europark Westel üzlet	Fizetős
Budapest	1222 Budapest, Nagytétényi út 37-45.	Westel Internet 2.	Fizetős
Budapest	Budapest	Ferihegy 2B	Fizetős
Budapest	Budapest	Ferihegy 2A	Fizetős
Debrecen	4025 Debrecen, Piac u. 26.	Westel üzlet	Fizetős
Eger	3300 Eger, Bajcsy Zs. u.3	Westel üzlet	Fizetős
Győr	9021 Győr, Baross G. u. 7.	Westel üzlet	Fizetős
Kaposvár	7400 Kaposvár, Széchenyi tér 1.	Westel üzlet	Fizetős
Kecskemét	6000 Kecskemét, Szabadság tér 2.	Westel üzlet	Fizetős
Miskolc	3525 Miskolc, Kossuth L. u. 2.	Westel üzlet	Fizetős
Nagykanizsa	8800 Nagykanizsa, Deák tér 12.	Westel üzlet	Fizetős
Nyíregyháza	4400 Nyíregyháza, Országzászló tér 10.	Westel üzlet	Fizetős
Pécs	7621 Pécs, Rákóczi út 19.	Westel üzlet	Fizetős
Siófok	8600 Siófok, Szabadság tér 10/A.	Westel üzlet	Fizetős
Sopron	9400 Sopron, Várkerület 15.	Westel üzlet	Fizetős
Szeged	6720 Szeged, Feketesas u. 25.	Westel üzlet	Fizetős
Székesfehérvár	8000 Székesfehérvár, Ady Endre u. 1.	Westel üzlet	Fizetős
Szekszárd	7100 Szekszárd, Arany J. u. 4.	Westel üzlet	Fizetős
Szolnok	5000 Szolnok, Baross u. 4.	Westel üzlet	Fizetős
Szombathely	9700 Szombathely, Király u. 8.	Westel üzlet	Fizetős
Veszprém	8200 Veszprém, Kossuth u. 3	Westel üzlet	Fizetős
Zalaegerszeg	8900 Zalaegerszeg, Kőlcsey u. 2.	Westel üzlet	Fizetős

Csúcsra járattva

Egy angliai felmérés szerint a legutáltabb hétköznapi használati eszköz a mobiltelefon. A választás érthető: ha tetszik, ha nem, már egy lépést sem tudunk megtenni nélküle. Ezen a „szükséges rossz” besoroláson talán az olyan készülékek tudnak segíteni, mint amilyen a Siemens SX1.

Az idei év elején került a hazai boltokba a Siemens Mobile legújabb csúcskészüléke, az SX1. A formabontó külsője telefon a legújabb telekommunikációs fejlesztéseket tartalmazza, s rendelkezik valamennyi üzleti és szórakoztató funkcióval, amelyet a technika mai állása lehetővé tesz. A készülék különlegessége a videolejátszó és a beépített videokamera.

A forma bontása

Az SX1 legszembeötlőbb különlegessége első pillantásra feltűnik: a telefon két oldalán helyezkednek el a számbillentyűk. Ennek köszönhetően lehetővé vált, hogy a 64 ezer szín megjelenítésére képes nagyméretű, 176 x 220 pixeles, kiváló képminőséget biztosító kijelző a készülék közepén helyezkedhessen el, anélkül, hogy ez növelné a méretet. Várhatóan ez a formai újítás fogja a legtöbb vihart kavarni. Kétségtelen, hogy alaposan rá kell nézni a gombokra, mielőtt tárcsázunk, mert semmi sem ott van, ahol azt megszokhattuk. A telefon tervezői gondoltak arra, hogy az SX1 tulajdonosai minél hamarabb el tudják sajátítani az új billentyű-kiosztást, ezért a tanulást egy ötleletes, a telefonba beépített játékkal is segítik.

A szokatlan billentyűzet kezelése néhány nap alatt elsajátítható, ettől kezdve viszont jóval gyorsabban tudunk vele például SMS-eket írni, mint a hagyományos küllemű készülékekkel.

A furcsa billentyű-elhelyezést hamar meg lehet szokni

A kijelző alatt elhelyezkedő központi irányítógomb segítségével a megjelenő képeket álló vagy fekvő formátumban is megtekinthetjük.

Multimédia

A különleges megjelenésű telefonban megtalálhatjuk az üzleti élethez és a szórakozáshoz elengedhetetlen valamennyi funkciót. Így a mindössze 99 milliméteres és 110 grammos SX1-ben a video- és az audiorejátszó mellé FM-rádiót is integráltak a tervezők, s a telefon üzleti alkalmazásai révén egy digitális személeti titkárnak megfelelő teljesítményt is nyújt. A készülék memóriáját cserélhető multimédia kártyával bővíthetjük.

Az SX1 beépített videokamerát is tartalmaz, amelynek a kezelése egyszerű, és a segítségével akár 20 másodperces videofelvételt is készíthetünk kitűnő minőségben. Az elkészült felvételt barátainkkal is azonnal meg tudjuk osztani, hiszen MMS üzenetben egy arra alkalmas másik mobiltelefonra át is tudjuk küldeni.

Extrák

A telefonnal GPRS kapcsolaton keresztül internetezhetünk vagy válthatunk multimédiás üzeneteket. A külső kapcsolatok

hoz használhatjuk az infra vagy a Bluetooth csatlakozást. Ez utóbbi arra is jó, hogy ne csak a telefon ellen játszassuk kedvenc játékainkat.

A videó mellett a hangrögzítés is fontos része a telefonnak. A felvett hangokat MMS üzenetekhez csatlakozhatunk, vagy társíthatjuk egy-egy telefonkönyv-bejegyzéshez is. A segítségükkel a telefont alkalmassá tehetjük hangtárcsázásra és hangvezérlésre is.

Highy ne utáljuk annyira...

Az új Siemens mobillal számos Series 60 és Java-alapú játék is játszható. Ha a feszültséget szeretnénk levezetni, igazán egyszerűen szórakozást nyújt mindenkinek az egyedülálló látványvilággal rendelkező Mozzies elnevezésű játék. A mobiltelefonokon eddig megszokottaktól gyökeresen eltérő játék különlegessége abból adódik, hogy a képernyőn átrepülő szünyegokat a kamera lencséjén vett valódi háttérrel egyesíti, így a saját szobánkban folytathatjuk az izgalmas vadászatot.

A telefonra Java és Series 60 alapú játékok tölthetünk le

A legújabb szórakoztató és üzleti technológiát egyesítő SX1 tökéletes társ annak, aki a munkát ugyanolyan komolyan veszi, mint a szórakozást. Az SX1 a nyílt forrású Symbian felületre épülve a Series 60 felhasználói és applikációs felület mobil változata. A készüléket könnyű kezelhetőség jellemzi, emellett a használói, a rengeteg letölthető tartalom és alkalmazás segítségével, egyedivé tehetik telefonjukat.

Gyarmati László

gyarmati@cp panorama.hu

DVD LEMEZEK,
KIADVÁNYOK
ELŐKÉSZÍTÉSE, GYÁRTÁSA

1114 Budapest, Bartók Béla út 51.
Tel.: (1) 209-3700, 209-1097, 209-1098
Fax: (1) 361-0197
www.comser.hu
dvd@comser.hu

Cikkünkben megismerünk néhány lehetőséget, amelyek már valóban előrevetítik, hogy mire is képes valójában egy raytracer.

Megszépített gömbök

Adjunk a képünkhöz még egy gömböt, de ez legyen üvegből: átlátszó, viszont egy kicsit visszaver a ráeső fényből, ezen kívül megtöri a rajta áthaladó fényt.

Valahová a forrásfájlból kerüljenek be a következő sorok (persze nem egy másik tárgy deklarációjának közepére):

```
sphere {
  <-1.9, 1, -1>, 1
  texture {
    pigment { rgbf<1.0, 1.0, 1.0, 1> }
  }
}
```

Miután lefuttattuk a renderelést, viszonylag csalódottak lehetünk, és ez érthető is, hiszen semmi különbséget nem látunk az előző képhez képest. Pedig higgyük el, ott van az a gömb, csak hát tökéletesen átlátszó (a pigment negyedik értéke az átlátszóság foka, 0-tól 1-ig skálázva), és nem töri a fényt. Sajnos ez így nem hasonlít túlságosan a valóságra. Egészítsük ki tehát a deklarációt a következő sorokkal (ezek természetesen a texture mezőbe kerülnek):

```
finish {
  phong 0.3
  phong_size 60}
texture {
  pigment { rgbf<1.0, 1.0, 1.0, 1> }
  finish {
    reflection 0.2
    phong 0.3
    phong_size 60}}
interiorlor 1.8}
```

Így már megjelenik a képen néhány kószta fényfolt, hiszen a *phong* kulcsszó a fényforrásból jövő fényt által keltett világos folt szimulációját végzi el, a *phong_size* pedig ennek a méretét állítja be. Ezek az értékek jelentősen eltérnek majd attól függően, hogy például egy fémes vagy inkább műanyag-jellegű testet szeretnénk-e modellezni. A még mindig kevésbé élethű üveggömb további javításra céljából hozunk létre még egy paramétert a *finish* mezőn belül:

```
reflection 0.2
```

Ez már egy ismerős paraméter, a test a rá eső fény 20%-át fogja visszaverni. Így már első pillantásra majdnem el is hiszünk, hogy egy üveggömb van a szemünk előtt, de ha jobban megfigyeljük, hiányzik az a nem jelentéktelen tulajdonsága, hogy a rajta áthaladó fényt megtöri. Utolsó simí-

tásként a *sphere* főmezőbe (tehát nem a *texture*-n belülre) kerüljön az alábbi sor: *interiorlor 1.8*

Az *interior* egy ugyanolyan összefoglaló név, mint a *finish*, itt az anyag belső tulajdonságait írhatjuk le. Ezek a lehetőségek a POV-Ray legutóbbi verziójában érhetőek csak el. Az *ior 1.8* pedig egyszerűen a fénytörés erősségét határozza meg, hiszen a különböző átlátszó anyagok (víz, üveg, műanyag) más-más erősséggel törnek meg a rajtuk keresztülhaladó fényt.

Az antialiasing hatása

A képen az üveggömb szépen megtöri a fényt, ahogyan a valóságban is látnánk. Tehát a kódunk a következő lett:

```
sphere {
  <-1.9, 1, -1>, 1
  texture {
    pigment { rgbf<1.0, 1.0, 1.0, 1> }
    finish {
      reflection 0.2
      phong 0.3
      phong_size 60}}
  interiorlor 1.8}
}
```

Aki nem szeret ennyit gépelni egy sima kis üveggömb előállításához, biztosan rég feltette már magában a kérdést, valóban szükség van-e erre. Természetesen nincsen. A már megismert *include* fájlok segítségével ugyanis felhasználhatunk előre definiált anyagokat, és saját anyagtipusokat is definiálhatunk és használhatunk. Az előre definiált anyagokat alkalmazva a következőképpen módosul a programunk:

```
sphere {
  <-1.9, 1, -1>, 1
  texture {
    Glass}}
```

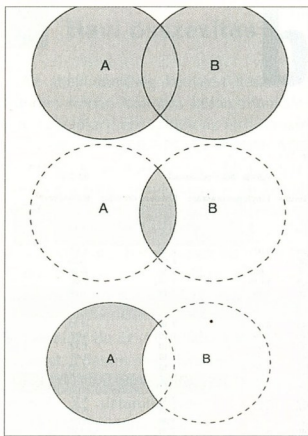
És persze legfeljére odakerül az is, hogy melyik *include* fájlokat kapcsoljuk hozzá a forrásunkhoz:

```
#include "glass.inc"
#include "textures.inc"
```

A kép így változik, de ennek csak az az oka, hogy aki az előre definiált üveget készítette, kicsit másképpen állította be az egyes paramétereket.

Az, hogy egy elkészült kép hogyan néz ki, kétféle tényezőn múlik. Az egyik a képpontot leíró forráskód, amellyel eddig foglalkoztunk. A másik pedig az, hogy milyen beállításokkal futtatjuk a renderelő motort. Mivel a régebbi verziók, amint korábbi cikkeinkben már említettük, parancssoros programok voltak, mindent különböző *command line* paraméterekkel kellett beállítani. Ennek nyomait fedezhetjük fel a POV-Ray ablakának bal felső részében, ahol egy lenyíló menüben beállíthatjuk, hogy mekkora legyen a keletkező kép felbontása (valamint hogy legyen-e bekapcsolva az antialiasing – AA 0.3 –, de erről mindjárt szólunk), és a menü mellett üres sorba írhatjuk be a további paramétereket. Ezek a legkülönbözőbbek lehetnek, hatalmas mennyiségük miatt itt most eltekintelnék részletes ismertetésüktől, később szóba fog kerülni a néhány legfontosabb. Egyelőre a legördülő menü lesz az érdekes számunkra. Ebben a felbontás kiválasztása egyértelmű, az antialiasing (NO AA – kikapcsolva, AA 0.3 – bekapcsolva, 0.3-as paraméterrel) viszont valószínűleg nem.

Rendereljük le a képünket, mondjuk 800x600-as felbontással, kikapcsolt antialiasinggal, majd vegyük tüzetesen szemügyre. Legfőképpen az üveggömb tetején vagy bal szélén tűnhet fel a magyarul „csipkézettéségnek” nevezett jelenség, amelyet, az ábrán is láthatunk: egy-egy tárgy szélének a képe csipkés, szakaszos. Ha emlékszünk meg arra, hogyan működik a sugárkövető program, ez nem nagy meglepetés. Hiszen minden egyes pixel közepe felé indított egy sugarat, és figyelte, hogy mi esik

Union, intersection, difference

az útjába. Az egyik pixelnél még semmi, ezért a feketeséget látjuk csak, a következőnél pedig már a gömb esett a képzeletbeli félegyenes útjába, ezért ennek a pixelnek a színe már – a példánkban – kék.

Ez a csipkesség azonban nem szép, javítani kellene a képen. Erre találták ki az *antialiasing technikát*. Ha a program a kép elkészítése közben észreveszi, hogy az előállított pixel színe egy bizonyos előre beállított paraméternél jobban eltér a balra mellette vagy felette található pixel színétől, akkor további számításokba kezd. Néhány megjegyzés: azért nézi csak a balra és felfelé esőt, mert csak ezek állnak a rendelkezésre, a másik kettő mellette lévő nem, azok csak később kerülnek kiszámításra. De ilyenkor újraszámolja mindkét pixel, így semmilyen eltérés nem kerül el a sugárkövető figyelmet.

És még egy apróság: az AA 0.3 a beállításban azt jelentette, hogy ha a két pixel színének R,G,B (tehát vörös, zöld, kék) komponenseit 0 és 1 közé vetítjük, majd a kapott értékek különbségeinek számtani közepe meghaladja ezt a beállított értéket, akkor további számításokat kell elvégezni a kép szebbé tételére érdekében. Tehát minél kisebb a paraméter, annál gyakrabban kell többszámítását végeznie a programnak.

Miből is áll ez a többszámítás? A helyett, hogy a pixel közepébe indítanánk egyetlen sugarat, és ez mondjuk éppen elvéve a gömböt, tökéletesen fekete pixelt eredményezne, indítsunk mondjuk négy (a POV-Rayben ez a szám is beállítható, és

rekurzívan finomodó antialiasing-ot is kérhetünk) sugarat az egy helyett, persze mindegyiket a pixelen belül, de egészen picit eltérő irányokban, mintha a pixel szétbontanánk négy részre.

Számítsuk ki a négy subpixel („alpixel”)re a megfelelő színt, majd átlagoljuk azokat! Jó eséllyel egyik-másik sugár a négy közül még mindig elvétí a gömböt, de például kettő már eltalálja azt. Így az átlagolás után a végső pixelszín egy ezzel színez. A következő pixel színe a sorban persze ettől el fog térni, hiszen pontosan „gömb színű” lesz. Az eltérés miatt azt is subpixelekre bontja fel a program, de hiába, mindegyiknek a képe kénytelen lesz a gömb színét visszaadni, hiszen itt már nem határfelületről van szó, hanem a gömb belsejéről. Így a következő pixel végső színe a gömb színe lesz. Ezzel a módszerrel elértük tehát, hogy képünk természetesebb hatást kelt.

Megállapíthatjuk, hogy a tervezéshez, szerkesztéshez, tehát a munkafolyamat közbeni képek előállításához a nagy számítás- és időigény miatt általában kisebb felbontást, kikapcsolt antialiasingot, és egyéb lerontott minőségi jellemzőket alkalmazunk. Ha a képünket késznek érezzük, mindent visszakapcsolunk maximális minőségűre, és elindítjuk a nem ritkán óráig vagy napokig tartó végső renderelést.

Eddig csak a gömb hozzáadásával foglalkoztunk, azonban természetesen többféle objektum hozzáadása lehetséges. Ha megnézzük az *Insert/Shapes* menüpontot, ott megtalálhatjuk a legtöbb, a POV-Ray által ismert objektum definícióját. Nem is marad más dolgunk, mint beilleszteni a forráskódba ezt, majd kitölteni a paramétereket. Ezután érdemes kiismerni a *Transform* menüpont lehetőségeit: itt tudjuk az origó körül forgatni, skálázni és térben eltolni az egyes objektumokat. Természetesen az egyszínű, unalmas felületek helyett textúrázhatjuk is a felületeinket, akár bitmappal, akár a programban definiált színekkel és mintázzal.

Láthatjuk, hogy csak korlátozott számú és fajtájú testet ismer a program, azonban ezek felhasználásával bonyolultabb objektumokat is kialakíthatunk. Ennek módja a *CSG (Constructive Solid Geometry, Konstruktív Tömörtest Geometria)* alkalmazása lesz, amelynek során a már meglévő testekből alakíthatunk ki a halmazműveletek segítségével komplexebb alakzatokat. Tehát használhatjuk (akár az *Insert* menüből

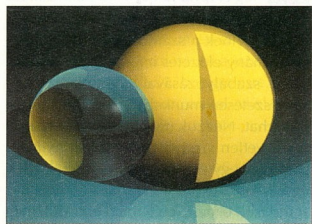
is) a *union*, az *intersection*, a *difference* kulcsszavakat, amelyek sorban az uniót, a metszetet és a különbséget jelölik.

Vágyunk le egy darabot az eredeti sárga gömbünkéből, a következőző módon: vonjuk ki belőle egy téglatest képét. Először jelezniük meg a téglatestet, hogy lássuk, miről is lesz szó. A kamerát helyeztük át a <-1, 2, -8> pontba, hogy jobb rálátásunk legyen a testekre, majd adjunk hozzá egy téglatestet a képhez:

```
box {
  <0, -1, -1>
  <2, 3, 1>
  texture(pigment[Red])
}
```

Tehát ennek a téglatestnek a területét kivágjuk a sárga gömbből. A forráskód a következőképpen alakul:

```
difference {
  sphere {
    <0, -1, 2>, 2}
  box {
    <0, -1, -1>
    <2, 3, 1>
    texture {
      pigment [ color Yellow ]
    }
  }
}
```


Így néz ki végső ábránk

Tehát az eredeti sárga gömb definíciójából kikerül a textúra információ, és csak a *difference* által definiált különbség-objektumra kell definiálni, hogyan is nézzen ki. A CGS műveletek egymásba ágyazhatók, így tetszőlegesen bonyolult tárgyak hozhatók létre, igaz, eléggé sok munkával. De ne csüggedjünk, meg fogunk ismerni egy valódi 3D modellezőt is a POV-Ray-hez, ami megkönnyíti ezt a munkát.

(A POV-Ray program letölthető a www.povray.org címről, valamint CD-/DVD-mellékletünkön is megtalálható).

Dúcz András
www.sundance@sundance.dyndns.org
(Folytatjuk)

A munkaidő, valamint a túlórák nyilvántartása nem kis feladat, főleg ha mindezt kézzel kell végezni. Az Excel segítségével a munkaidő minden percéről pontos ki-mutatást vezethetünk.

Sok munkahelyen még ma is fárad-ságos kézi munkával tartják nyilván a ledolgozott munkaidőt. Minek fáradni azonban, amikor a feladat orszlán-részét nyugodtan az Excelre bízhatjuk. Egy táblázatot fogunk készíteni, amelybe csak be kell írunk, mikor értünk be a munkahelyünkre, és mikor távoztunk, a többi automatikusan kiszámítja a táblázatkezelő program. A táblázat segítségével nyilván-tarthatjuk az esetleges túlórákat is, sőt még figyelemztetést is kapunk, hogy ideje lenne valamit kezdeni is ezekkel.

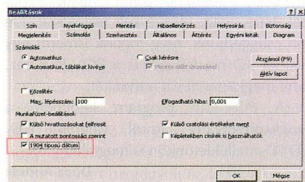
Óra-rend

Áthozott órák:	04. január				Túlórák, illetve hiányzások:	03:10:00	
	19:00:00	Erkezés	Elbúcsúzás	Eltávolság			Tényleges óraszám
04.jan.01 Cs	Ünnepnap						
04.jan.02 P	Ünnepnap						
04.jan.03 Szó							
04.jan.04 V		7:30	0:30	16:30	8:30	7:18	1:12
04.jan.05 H		8:15	0:30	15:30	6:45	7:18	-0:33
04.jan.06 K		8:10	0:30	16:30	6:50	7:18	-0:28
04.jan.07 Sze		7:20	0:30	18:00	10:10	7:18	2:52
04.jan.08 Cs		8:40	0:30	16:20	7:10	7:18	-0:08
04.jan.09 P							
04.jan.10 Szó							
04.jan.11 V							
04.jan.12 H		9:10	0:30	15:45	6:05	7:18	-1:13
04.jan.13 K		8:30	0:30	16:20	7:20	7:18	0:02
04.jan.14 Sze		8:00	0:30	17:20	8:50	7:18	1:32
04.jan.15 Cs		7:15	0:30	16:45	9:00	7:18	1:42
04.jan.16 P		8:10	0:30	15:50	7:10	7:18	-0:08
04.jan.17 Szó							
04.jan.18 V							
04.jan.19 H		7:15	0:30	16:20	8:35	7:18	1:17
04.jan.20 K		6:40	0:30	15:50	8:40	7:18	1:22
04.jan.21 Sze		7:30	0:30	16:20	8:20	7:18	1:02
04.jan.22 Cs		8:20	0:30	14:40	5:50	7:18	-1:28
04.jan.23 P		9:00	0:30	15:45	6:15	7:18	-1:03
04.jan.24 Szó							
04.jan.25 V							
04.jan.26 H		8:20	0:30	16:15	7:25	7:18	0:07
04.jan.27 K		9:25	0:30	15:30	5:35	7:18	-1:43
04.jan.28 Sze		8:20	0:30	16:10	7:20	7:18	0:02
04.jan.29 Cs		7:30	0:30	17:20	9:20	7:18	2:02
04.jan.30 P		8:20	0:30	14:40	5:50	7:18	-1:28
04.jan.31 Szó		6:50	0:30	16:20	9:00	7:18	1:42
Maximális túlóra		40:00:00					
Maximális hiányzás		40:00:00					

1 Munkalap létrehozása

Az Excelnek a számolásokhoz szüksége van néhány előzetes információra, a munkaidő szabályozásával kapcsolatban. Ez természetesen munkahelyről munkahelyre változhat. Nézzük most az esetet, amikor egyetlen személy adatait kell nyilván-tartanunk egy évre vonatkozóan.

▶ Indítsuk el az Excelt, majd keressük meg az *Eszközközpont* menüpont alatt a *Beállításokat*. Lapolozunk a *Számolás* fülre, és jelöljük be az *1904 típusú dátum* opciót, különben az Excel nem jelzi ki a negatív órá-értékeket. Ellenőrizzük, hogy a másik két munkalapon (*Munka2* és *Munka3*) is érvényes-e ez a beállítás.

A munka megkezdése előtt ellenőrizzük a munkafüzet beállításait

▶ Gépeljük be egymás alá, az *A1* cellával kezdődően a következőket: „Név”, „Év”, „Heti kötelező óraszám”, „Heti munkanapok száma”, „Napi kötelező munkaidő”.

▶ A *B1-B4* oszlopokba gépeljük be a nevünket és a többi adatot. Előbb a nevet, majd az aktuális évszámot. A kötelező munkaidőt „0:pp:mm” (azaz óra-perc-másodperc) formátumban adjuk meg, ha tehát ez 36,5 óra, a bejegyzés alakja 36:30:00 lesz. A *B4* cellában a heti munkanapok számát adhatjuk meg.

▶ Vigyük a kurzort a *B5* cellába, és gépeljük be a következő képletet:
=B3/B4

Eredményül az átlagos napi kötelező munkaidőt kapjuk (itt 7:18:00). Szánjunk most néhány percet a táblázat formattálá-sára.

▶ Először is nevezzük át a munkalapot. Kattintsunk a jobb egérgombbal a táblázat alján látható *Munka1* fülre, és válasszuk az *Átnevezést*. Most írjuk felül a régi be-

jegyzést *Adatbevitelre*, és nyomjuk le az *Entert*.

▶ Ha némelyik bejegyzés nem látható teljes terjedelmében, be kell állítanunk az optimális cellaszélességeket. Vezessük az egeret az oszlopfejre, a két szomszédos cellát határoló vonalra. A kurzor egy jobb-ra-balra mutató nyíl alakját vesz fel. Most nyomjuk le a bal egérgombot, és húzzuk a kívánt méretre a cellahatárt.

Hasonló eredményre jutunk, ha kijelöljük a teljes oszlopot, majd a *Formátum* menüben kiválasztjuk az *Oszlopot*, ez alatt pedig a *Legszélesebb kijelölt* opciót. Még egyszerűbben is eljáráhatunk: kattint-sunk duplán az egérrel a két oszlopfej kö-zötti határvonalra.

▶ Győződjünk meg arról, hogy a *B3* és *B5* cellákban egységesen az „0:pp:mm” idő-formátum van érvényben. Ehhez válasszuk a *Formátum* menüben a *Cellákat*, majd lapozunk a *Szám* oldalra. Itt a kategóriák közül válasszuk ki az *Egyénit*, a *Formátumkódok* között pedig keressük meg az „[0]:pp:mm” kódot.

2 Havi összesítés

Az áttekinthetőség kedvéért készítsünk minden hónap számára külön munkalapot. Legelőször elkészítjük az első hónapra vonatkozó munkaidő-elszámolást. A januári munkalapot azután apróbb változtatásokkal a többi munkalapra is átvihetjük majd.

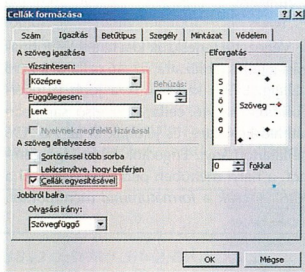
► Váltunk át a három rendelkezésre álló munkalap közül a másodikra, tehát arra, amelynek a fülén a *Munka2* olvasható.

► Gépeljük be az *A1* cellába a következő képletet, a dátum megjelenítése céljából.

=DÁTUM(Adatbevitel!B2;1;1)

ahol a dátumfüggvény formátuma „=DÁTUM(Év;Hónap;Nap)”, így azután a kijelzett dátum „2004.01.01” lesz. Ha ezen változtatni akarunk, menjünk a *Formátum/Cellák* menüpontra, majd a *Szám* regiszteroldalra. A kategóriák közül válasszuk ki a *Dátumot*, a *Típus* listából pedig mondjuk a „05. március”-t. Az OK-ra kattintva a dátum „04. január”-ra változik.

Most jelöljük ki a cellákat *A1-től H1-ig*, menjünk ismét a *Formátum* menüben a *Cellák* pontra, és kattintsunk az *Igazítás* földre. Itt azután a vízszintes igazítást állítjuk középre, valamint jelöljük be a *Cellák egyesítésével* opciót (és persze kattintsunk az OK-ra).

A címetek helyezük középre

► Hagyjunk üresen egy sort, és az *A3* cellába gépeljük be: „Áthozott órák”. Kapszoljuk össze ismét az *A3* és *B3* cellákat, egygel jobbra pedig – tehát a *C3* cellába – gépeljük be ugyanabban a formátumban, mint az előbb a heti kötelező óraszámot, az előző évről áthozott túlórák vagy hiányzások óraszámát (utóbbi esetben egy negatív számot). Ha például 19 óra többletünk van, gépeljük be a 19:00 számot, és váltsuk át a formátumot „[ó]:pp:mm”-re.

Itt jó tudni, hogy ha túllépjük a 24 órát, az Excel továbbra is helyesen számol, ám a tényleges óraszámot tévesen jelzi ki. Ne csináljunk semmit, egyszerűen hagyjuk figyelmen kívül a kijelzett értéket.

A további hónapok, illetve munkalapok esetében a *C3* cella tartalmaz egy képletet helyettesítőjűk, amely átvesszi az előző hó-

napi eltérést a kötelező óraszámától. A kijelzéssel pedig ne foglalkozzunk többé.

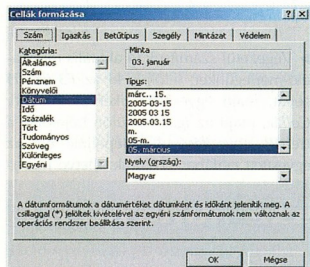
► Hagyjunk ki ismét egy üres sort, és a *B5-H5* cellákba gépeljük be a következőket: „Szabadnap/ünnepnap/betegség”, „Érkezés”, „Ebédszünet”, „Eltávozás”, „Tényleges óraszám”, „Kötelező óraszám” és „Különbözet”. Jelöljük ki ezeket a cellákat, és változtassuk félkövérre a betűtípust. Jelöljük ki most az oszlopokat *A-tól H-ig*, és a *Formátum/Oszlop/Legszélesebb kijelölt* paranccsal állítsuk be az optimális oszlop-szélességeket.

► A naptári napok beviteléhez gépeljük be a következő formulát a januári munkalapra, az *A6* cellába:

=HA(HÓNAP(DÁTUM(Adatbevitel!\$B\$2;1;SOR()-5))=1;DÁTUM(Adatbevitel!\$B\$2;1;SOR()-5))”

Ez egy „ha...akkor” (IF-THEN) típusú képlet, amelynek az eredménye egy bizonyos feltétel bekövetkeztétől függ, és amely kiszámítja az adott hónap napjait, tekintetbe véve a napok számát, sőt még a szökőéveket is. A képlet arról is gondoskodik, hogy a cella üresen maradjon, ha túllépnék az adott hónapra érvényes napok számát pl. nem engedi beírni a január 32-i dátumot. A „SOR()-5” bejegyzésre azért van szükség a képletben, mivel az első napot az *A6* cellába írtuk.

► Jelöljük ki most a cellákat *A6-tól A36-ig*, és menjünk a *Cellák formázása* menüpontra. A kategóriák közül válasszuk ki az egyénit, és a *Formátumkód* mezőbe gépeljük be az „eé.hhh.nn.nnn” kódot. Ezzel január elsejét „04.jan.01.Cs” formátumban fogja kijelezni az Excel.

Különböző dátumtípusok közül választhatunk

3 A táblázat elkészítése

A következő lépésben a szabad- és ünnepnapok beállításáról gondoskodunk.

► Gépeljük be a *B* oszlopba az adott hónapra vonatkozó ünnepnapokat. Gépelés helyett használhatjuk a *Másolás-Beillesztés* funkciópárt is: gépeljük be az első „ünnepnap”-ot (üssük le az *Entert*), majd jelöljük ki ismét a szóban forgó cellát, és nyomjuk le a **Ctrl+C** billentyűkom-

binációt. Ezt követően **Ctrl+V**-vel szűrjük be a cella tartalmát minden ünnepnapoz.

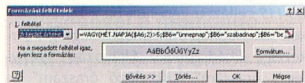
► Javítsa az áttekinthetőséget, ha háttér-színnel is megkülönböztetjük azokat a napokat, amelyeken nem dolgozunk: az ünnepeket, a szabadnapokat, a betegten töltött időt és a szabadságot. Használjunk egy kellemes szürke árnyalatot. A művelet elvégzéséhez megint egy Excel-képletet

fogunk írni, valamint kihasználjuk az úgynevezett *feltételes formázás* kínálta lehetőséget. Vigyük a kurzort az *A6* cellára, majd kattintsunk a *Formátum* menüpontra, és válasszuk ki a *Feltételes formázás* pontot. Az *1. feltétel* részben az első mezőben keressük meg a *Képlet értéke* bejegyzést, majd tőle jobbra gépeljük be a következő képletet:

=VAGY(HÉT.NAPJA(\$A6;2)>5;\$B6="ün

nepnap";\$B6="szabadnap";\$B6="betegség")"

A **Formátum** gombra kattintva a felírat jellemzőit állíthatjuk be, többek között itt választhatjuk ki a cella háttérül szolgáló szürke színárnyalatot is.

A feltételes formázás segítségével bizonyos cellákat megkülönböztethetünk a többiekől

A VAGY függvény négy összefüggést vizsgál meg a fenti képletben – amelyek pontosvesszővel vannak elválasztva –, ezek teljesülése esetén alkalmazza a feltételes formátumot (tehát a szürke háttérrel).

4 Munkaidő januárban

Miután a táblázatunk nagy vonalakban elkészült, elkezdhetjük feltölteni adatokkal.

▶ Ha az ebédszünet időtartama 30 perc – mint a legtöbb vállalatnál – vigyük a kurzort a D6 cellába, és gépeljük be a következő „ha...akkor” típusú képletet:

=HA(\$A6="";"";HA(VAGY(\$A6="";HÉT.NAPJA(\$A6;2)>5;\$B6="ünneppnap";\$B6="szabadnap";\$B6="betegség");"";"0:30"))

A fogópont segítségével alkalmazzuk a képletet a teljes D6-D36 cellatartományra. Az Excel minden hétköznap esetében automatikusan beírja a félórás ebédszünetet. Ha az ebédszünet időtartama változó, természetesen a képlet helyett egyenként, kézzel is beírhatjuk, melyik nap mennyi időt töltöttünk ebédeléssel.

▶ Jelöljük ki a C6-H36 blokkot, és állítsuk be az „őp;pp” időformátumot. Az időket ezután elvesszük a formában fogjuk megadni a szóban forgó cellablokkokon belül.

▶ A G6 cellába automatikusan át vesszük az első munkalapon definiált kötelező óraszámot. Ehhez gépeljük be a következő képletet:

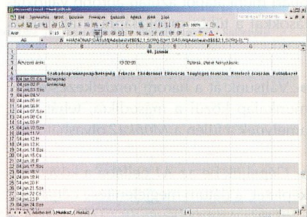
=HA(\$A6="";"";HA(VAGY(\$A6="";HÉT.NAPJA(\$A6;2)>5;\$B6="ünneppnap";\$B6="szabadnap";\$B6="betegség");"";"Adatbevitel!\$B\$5))

A már ismert módon – a fogópont segítségével – terjesztjük ki a képlet érvényét a G36

Az első feltétel az, hogy a hét napja nagyobb legyen, mint 5 (ez a szombatokra és vasárnapokra vonatkozik), a másik három pedig azt vizsgálja, hogy a B oszlopban szerepel-e az „ünneppnap”, „szabadnap” vagy „betegség” kifejezés valamelyike (és ha igen, jöhet a szürke háttér). Ha hatnapos munkarend szerint dolgozunk (ég övön tőle!), a képletben az 5-ös helyére 6-ost kell írniuk. A képlet begépelése után kattintsunk az OK-ra.

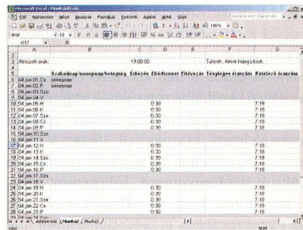
▶ Végezetül terjesztjük ki a feltételes formázást a teljes táblázatra, az A6 cellától a H36 celláig. Előbb kattintsunk a jobb (!) egérgombbal az A6 cella jobb alsó sarkában látható keresztre, és jelöljük ki az A6-A36 cellatartományt. Engedjük fel az egérgombot, a helyi menüben pedig válasszuk ki a **Kitöltés csak a formátummal** menüpontot.

Jelöljük ki most az A6-A36 cellatartományt, és ismételjük meg az előbbi műveletet: kattintsunk a kijelölt tartomány jobb alsó sarkában a keresztre, és tágítsuk a kijelölést a H36 celláig. Az Excel mindenhová beírja a képletet, és a feltételek teljesülése esetén szürkére színezi a háttérrel.

Sikerült jól láthatóan elkülöníteni a szabadnapokat a munkanapoktól

celláig. Az Excel itt is automatikusan kitölti a cellákat a megfelelő számértékekkel.

Így fest a táblázat a képletek begépelése után

▶ A tényleges óraszám kiszámításához gépeljük be a következő képletet az F6 cellába:

=(HA(E6<>0;HA(E6-C6-D6)>0;E6-C6-D6;E6-C6-D6+1);"")

Nem csodálkozunk, ha a cella üresen marad, mivel még nem adtuk meg sem az érkező, sem az eltávozás időpontját az adott napra vonatkozóan. A képlet az éjjeli műszakokat is figyelembe veszi, amikor is a munkakezdés és a munka befejezése nem ugyanarra a napra esik. Másoljuk át a képletet az F oszlop többi cellájába is.

▶ A kötelező és a tényleges óraszám közötti különbséget a H6 cellában fogjuk kiszámítani, a következő képlettel:

=HA(E6<>0;F6-G6;"")

A képlet kiszámítja, hogy hány órával léptük túl, illetve maradtunk el a kötelező óraszámotól az adott munkanapon. Ezt a képletet is másoljuk át az oszlop többi cellájába is.

▶ Végezetül számítsuk ki aktuális munkaidő-mérlegünket. Jelöljük ki az F3 és G3 cellát, majd egyesítsük őket (**Formátum/Cellák**, majd az **Igazítás** fülön bejelölve a **Cellák egyesítésével**). Gépeljük be az egyesített cellába: „Túlórák, illetve hiányszások”.

Tőle jobbra, a H3 cellában jelenik majd a túlórák, illetve hiányszások összeítése, amelyet a következő képlettel számolunk ki:

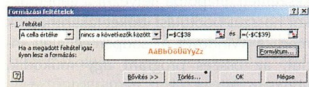
=SZUM(H6:H36)+C3

Itt a C3 cella révén figyelembe vettük az előző évről – később az előző hónapról – áthozott túlórák (hiányszások) számát is. Értelem szerűen: a pozitív szám azt jelenti, hogy több órát teljesítettünk, mint amennyi elő volt írva, a negatív viszont arra utal, hogy a teljesítésben elmaradásunk van a kötelező óraszámhoz képest. A cella formátumát változtassuk „őp;pp:mm”-re.

▶ Itt a feltételes formázás használatával azt is beállíthatjuk még, hogy az Excel figyelmeztetést adjon, ha a túlórák, illetve a hiányszások száma túllép egy bizonyos határértéken.

Ehhez gépéljük be az A38 cellába a „Maximális túlóra”, az A39 cellába pedig a „Maximális hiányzás” bejegyzést. Egyesítsük az A38 és B38, valamint az A39 és B39 cellákat (a már ismert módon). Adjuk meg a C38 cellában a kívánt határértéket (mondjuk: 40:00), és ismételjük meg ezt a C39 cellában is (legyen itt is 40:00).

▶ Vigyük most a kurzort a H3 cellára, és alkalmazzuk a következő feltételes formá-

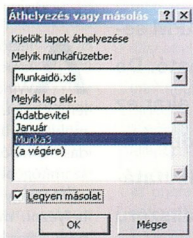
A kritikus idő túllépésére vörös felirat figyelmeztet

tomot: „A cella értéke” „nincs a következők között” „=\$C\$38” és „=(\$C\$39)”. A *Formátum* gombra kattintva válasszuk a vörös betűszínt, valamint a félkövér betűtípust.

▶ Állítsuk be most úgy a munkalapot, hogy a felső része akkor is látható maradjon, ha lefelé gördítjük a dátumot. Így mindig látni fogjuk az aktuális hónapot, a túlórák, illetve a hiányzások számát, valamint az oszlopcímkéket. Ehhez jelöljük ki az első olyan sort, amely dátumot tartalmaz, azaz a táblázat 6-ik sorát,

majd kattintsunk az *Ablak* menüben az *Ablaktábla rögzítése* pontra.

▶ Végeztül nevezzük át a munkalapot „Január”-ra. Most kattintsunk a jobb egérgombbal a munkalap fölé (a *Január* bejegyzésre), és a helyi menüben válasszuk ki az *Áthelyezés vagy másolás* menüpontot. A következő párbeszédablakban a *Melyik lap elé:* részben válasszuk ki a *Munka3*-at, és jelöljük be a *Legyen másolat* opciót, majd kattintsunk az OK-ra. Nevezzük át az új munkalapot „Február”-ra.

A további munkalapot másolással állítjuk elő

5 További munkalapok

A februári munkalap most még teljesen megegyezik a januárral. Éppen ezért néhány módosításra van szükség.

▶ Változtassuk meg a képletet az A1 cellában így:

=DÁTUM(Adatbevitel! B2;2;1)

A táblázat címében most „04. február” jelenik meg.

▶ Vigyük a kurzort az A6 cellára, és a képletet változtassuk meg itt is az alábbiak szerint:

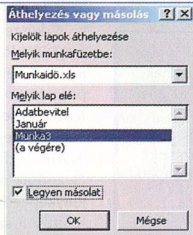
=HAI(HÓNAP(DÁTUM(Adatbevitel!

\$B\$2;2;SOR()-5))=2;DÁTUM(Adatbevitel!\$B\$2;2;SOR()-5);”)

Az egér segítségével terjesztjük ki a képletet az A oszlop aljára, tehát az A36 celláig.

▶ A C3 cellába gépéljük be: „=Január!H3”.

Ennek hatására az Excel már automatikusan átveszi az előző havi túlóraszámot, illetve hiányzást.

Némi módosítással további hónapokra is kiterjeszhető a táblázat

▶ A másolást és átnevezést, a címek átszerkesztését, a dátumképlet megváltoztatását az A oszlopban stb. minden további hónapra meg kell ismételnünk. Közben töröljük ki a felesleges ünnepnapokat, amelyeket az előző hónapról vettünk át. Az egész munka alig tíz perc. És ha végeztük mind a tizenhárom munkalappal, mentésük el a táblázatot, mert a jövő évben – 2005-ben – újból hasznát vehetjük majd. ■

Vásároljon személyesen ügyfélszolgálatunkon!

Hiányzik valamelyik 2003-as Computer Panoráma a könyvtárából? Netán valamelyik különszám, könyv, vagy CD-Enciklopédia? Lemaradt valamelyik DVD-filmről? Szeretne előfizetni? Esetleg szeretné áttekinteni a Computer Panoráma teljes kínálatát, hogy kiválaszthassa kiadványaink közül azt, amelyik igényeinek a legjobban megfelel?

Várjuk Önt ügyfélszolgálatunkon!

Látogasson el szerkesztőségünkbe!

Nyitva tartás hétköznapokon 9-től 17 óráig.

A PC másodperceken belüli kikapcsolása, ugyanilyen gyors elindítása a Windows alatt az ACPI vagy APM segítségével megoldható. De gyakran mégsem akar ez egyszerűen működni. Írásunk a problémák felkutatásában és a PC szakszerű megnyugtatózásában segít.

Jó éjt PC!

A legtöbb háztartási készülék a bekapcsolásakor okoz gondot, de a Windowsnál a kikapcsolás is problémás lehet. A fékhatást a lefagyott programok kívül a rendszer energiagazdálkodási funkciói is okozhatják. Ahhoz, hogy a számítógépet rendben ki lehessen kapcsolni vagy készenléti állapotba lehessen helyezni, megfelelően kell együttműködniük a hardverkomponenseknek és a futó

programoknak, az operációs rendszerrel bezárólag. Nem csoda tehát, hogy gyakran nem sikerül a gyors kilépés.

A Windows XP energia opcióival is érdemes foglalkozni. Ha ugyanis sikerül készenléti állapotba helyezni a gépet, akkor hosszas bootolási időket takaríthatunk meg. A Windows másodpercek alatt indul, az összes program úgy működik, ahogyan otthagytuk.

Gyógyír shutdown problémákra

- A hibaokok keresésénél a következő kérdéseket tegyük fel magunknak:
 - Helyesen lett-e konfigurálva az energiagazdálkodás?
 - Futnak-e a nyugvó vagy a készenléti állapotot akadályozó alkalmazások?
 - Futnak-e a háttérben gátló szolgáltatások és programok?
 - Valamennyi operációsrendszer-update-et végrehajtottuk?
 - A legújabb illesztőprogramokkal rendelkezünk a hardverhez?
 - A legfrissebb állapotában van-e a BIOS?

APM és ACPI

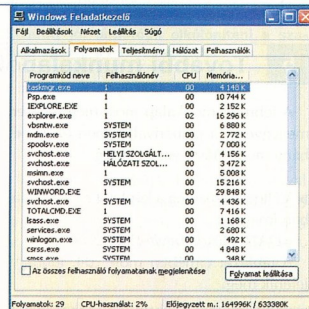
A hardver és a szoftver együttműködését bizonyos szabványok szabályozzák. Egy korábbi eljárás az *Advanced Power Management (APM)* 1.2 verziója. Újabb az *ACPI (Advanced Configuration and Power Interface)*. A Windows 2000/ME óta a Windows ezt tökéletes mértékben támogatja.

Az eljárások között a fő eltérés abban áll, hogy az APM-nél a BIOS végzi az irányítást, míg az ACPI-nél kizárólag az operációs rendszer kezeli az energiagazdálkodási funkcióit. Az APM és az ACPI is támogatja a notebookok akkumulátor figyelését, a készenléti állapotot, valamint az automatikus állapotváltást. A rendszer kikapcsolása a *Power* kapcsolóval vagy a notebook becsukásával ACPI-funkció. Alapvetően jobb, ha a PC az ACPI-t használja.

1 Zavaró szoftverek

A készenléti vagy a standby állapot meghiúsulásának legegyszerűbb oka, ha a rendszerben még futó felhasználói programok vannak. A Microsoft a *Knowledge Base*-ben Adaptec-szoftvereket, a Logitech egér-meghajtókat és a ZoneAlarm tűzfalat jelöli meg „bűnösként”. Gyanúsak még a szkennerek és a digitális-fényképezőgép-vezérlő programok is. A Microsoft szerint a nyugvó állapot felvételét a víruskeresők és backup-szolgáltatások is megakadályozhatják. Ettől függetlenül ellenőrizzük a *Windows Feladatkezelővel* (Task Manager), (Ctrl+Alt+Del), hogy melyek a PC-n még futó programok. Egymás után lépünk ki az összesből, amelyik nem tartozik az operációs rendszerhez, és teszteljük le, hogy működik-e a standby és a nyugvó állapot.

Ahhoz, hogy a gépen futó összes programot és szolgáltatást valóban láthassuk, adjuk ki a *Start/Futtatás* alatt az *msconfig* parancsot. A *Rendszerindítás* regiszterla-

A Windows Feladatkezelővel ellenőrizhetjük, hogy milyen programok futnak a PC-n

pon a Windows-zal együtt induló összes program megjelenik. A *Szolgáltatás* regiszter a háttérben futó Windows szolgáltatásokat mutatja. Ezen a regiszterlapon kapcsoljuk be az *Egyik Microsoft szolgáltatás se jelenjen meg* opciót, és így csak a harmadik fél által telepített szolgáltatásokat fogjuk látni.

2 Az illesztőprogramok aktualizálása

A következő hely, ahol shutdown akadályok után nézhetünk, az illesztőprogramok területe. Itt nemcsak a képernyőről, grafikus kártyákról és merevlemezekről lehet szó, hiszen a leállást akár egy egérmeghajtó is meghiúsíthatja. Tehát az összes készülék gyanús.

Tegyük fel magunknak a kérdést: Leállt már egyszer is helyesen a rendszer?

Ha igen, akkor az oknyomozási munka lényegesen leegyszerűsödik. Gondoljuk

végig, hogy mely hardvereket és szoftvereket telepítettük az elmúlt időben. Távolítsuk el a szoftvert vagy az adott illesztőprogramot. Az illesztőprogram esetében használjunk az *Eszközkezelőt*.

Kattintsunk a *Start/Sajátgépre* az egér jobb oldali gombjával, és válasszuk a *Tulajdonságokat*. Itt lépünk át a *Hardver* regiszterlapra. Az *Eszközkezelőben* kattintsunk rá az egér jobb oldali gombjával az érintett bejegyzésre, és válasszuk az *Eltávolítást*.

Ellenőrizzük az *Eszközkezelőben*, hogy nincs-e sárga felkiáltójellel jelölt eszközünk. Ez ugyanis azt jelenti, hogy a Windows nem ismerte jól fel az adott eszközt.

Ha az utolsó változtatásokat nem sikerül visszakövetni, akkor keressünk nem hitelesített illesztőprogramot. A Microsoft ugyanis megvizsgálja az illesztőprogramok Windows-kompatibilitását. Ha nem talál hibát, akkor ezeket a „Windows XP-hez hitelesítve” minőségi tanúsítvánnyal látja el. A vizsgálat egy része az energiagazdálkodási funkciókra vonatkozik. A *sigverif.exe* fájl annak a megállapítására szolgál, hogy a rendszerünk mely illesztőprogramjai rendelkeznek ezzel a tanúsítvánnyal.

Válasszuk a *Start/Futtatás* parancsot, és írjuk be a *sigverif* parancsot. Kattintsunk a *Speciális-ra*. A *Keresés* regiszterlapon kapcsoljuk be az *Alkönyvtárak figyelembevétele* opciót. Felül a *Hitelesítéssel nem rendelkező fájlok megkeresése* opció is legyen kijelölve. Fájltypusként **.exe*-ot adjunk meg, s átnézendő mappának válas-

szuk a *c:\windows\system32\drivers* könyvtárat.

Jelöljük ki a *Naplózás* regiszterlapon a *Fájlhitelesítési vizsgálat eredményének naplózása* opciót. Válasszuk a *Korábbi naplófájl felülírását*, OK-val nyugtázzunk, majd a *Start-tal* indítsuk el a keresést. A program megjeleníti az eredményt. Ezen kívül létrehozza a *c:\windows* könyvtárban a *sigverif.txt* fájlt. Ezt a fájlt bármelyik szövegszerkesztővel meg lehet tekinteni.

A *sigverif.exe* fájl feljegyzi az összes, a Microsoft által nem hitelesített illesztőprogramot. Lehet, hogy ezek okozzák a problémát. Nézzünk új update után a gyártó honlapján. Ha nincs update, akkor távolítsuk el az illesztőprogramot, és távolítsuk el az adott készüléket is (persze csak ha lehetséges). Ez a tipp persze nem jelenti azt, hogy a nem hitelesített illesztőprogramok automatikusan rosszabbak lennének. Számos gyártó költségkímélés miatt nem hitelesített a Microsofttal, ennek ellenére tökéletes illesztőprogramokat készítt.

Energiagazdálkodási opciók

A PC-nk energiagazdálkodási opciót a *Vezérlőpulton* állíthatjuk be. Hívjuk meg a *Start/Vezérlőpult/Teljesítmény*, majd a *Karbantartás/Energiagazdálkodási* opciók parancsot. Itt a *Speciális* regiszter lesz érdekes, hiszen beállíthatjuk, hogyan viselkedjen a PC Power kapcsolója. Döntsük el, hogy ki akarjuk kapcsoltatni, a PC-t vagy csak nyugalmi állapotba szeretnénk-e juttatni. A Windows XP a nyugalmi állapot esetében az operatív tár tartalmát beírja a *hibernat.sys* fájlba, és majdnem kompletten kikapcsolja a PC-t. A *Nyugalmi állapot* rovatban dönthetjük el, hogy be akarjuk-e kapcsolni a nyugalmi állapotot.

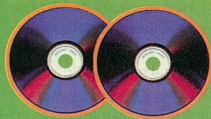
Ha APM rendszerünk van, akkor az energiagazdálkodási opciók között van egy APM nevű regiszterlap. Itt ellenőrizzük, hogy ki lett-e jelölve az *Advanced Power Management támogatásának aktiválása* opció, különben az APM 1.2 támogatás nem fog működni.

Digitális fényképezés

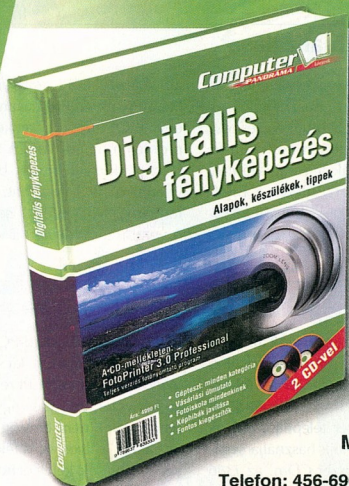
Kalandozzunk együtt a digitális fényképezés világában!

- Gépteszt: minden kategória
- Vásárlási útmutató
- Fotóiskola mindenkinek
- Képhibák javítása
- Fontos kiegészítők

2 CD-melléklettel

Alapok, készülékek, tippek

Ára: 4990 Ft

Megrendelhető:

Telefon: 456-6963, Fax: 456-6970
 Internet: www.computerpanorama.hu/digitfoto
 E-mail: megrendeles@cpanorama.hu

Megrendelését 2 héten belül teljesítjük!
 A megrendelt könyveket utánvétel nélkül küldjük, áraink a postaköltséget nem tartalmazzák!
 (A postaköltséget az érvényes postai díjszabás szerint számoljuk.)

ACPI-kiegészítők

Állapot	Hatás
G0 Working	A rendszer teljes teljesítménnyel működik.
G1 Sleeping	Ennek az üzemmódnak öt alüzemmódja van: S1: A processzor már nem hajt végre utasításokat. A PC azonban megtartja a processzor-és a RAM-státuszát. S2: Mint az S1, de a processzor „elfelejti” a státuszát. A RAM státusza megőrződik, a processzor-cache a RAM-ba mentődik. S3: (Save to RAM): Mint az S2, de néhány eszközzel több kerül kikapcsolásra. S4: (Save to Disk): A Windows XP nyugalmi állapota (Hibernate, Suspend to Disk). Az operatív tár tartalma a merevlemezre kerül. S5 (Soft Off): a G2-nek felel meg.
G2 (Soft Off)	A rendszer ki van kapcsolva, a tápegység standby feszültséget szolgáltat. Ezt az állapotot akkor használjuk, ha a PC-t távirányítva akarjuk ébreszteni és bootoltatni.
G3 (Mechanical Off)	A számítógép le van választva a tápellátásról.

3 Az operációs rendszer aktualizálása

Telepítsük a Windows XP legújabb update-jét. A Microsoft rendszeresen jeleníti meg az energiagazdálkodási problémákkal kapcsolatos új patch-eket. Így biztosak lehetünk benne, hogy a shutdown-nem az operációs rendszer akadályozza meg. Ha eddig mindent megvizsgáltunk, akkor hibaköktér mint csak a BIOS maradt hátra.

Mielőtt a BIOS-t mint esetleges bűnöst szemügyre vennénk, előbb tisztázzuk, hogy a PC melyik eljárást használja, az APM-t vagy az ACPI-t (lásd még keretes írásunkat). Ehhez lépünk be a `c:\windows\repair` mappába. (Ha a Windows-t más könyvtárba telepítettük, akkor ott ke-

resszük a *repair* mappát.) Itt találunk egy *setup.log* nevű fájlt. Ezt nyissuk meg a *Windows Notepad* editorral. A szerkesztőben lépünk be a *Szerkesztés/Keresés* üzemmódba, és keressük meg a `system32\hal.dll` bejegyzést. Ha itt az egyenlőségjel után a *halacpi.dll* bejegyzés áll, akkor a rendszerünk ACPI-t használ.

Az energiagazdálkodási rendszerről az *Eszközkezelő* is informál. Kattintsunk a *Start/Sajátgép*-re az egér jobb oldali gombjával, majd válasszuk a *Tulajdonságokat*. Lépünk át a *Hardver* regiszterre és ott nyomjuk le az *Eszközkezelő* kapcsolót. Kapcsoljuk be a *Nézet/Elrejtett eszkö-*

zök megjelenítése parancsot. Most látunk meg egy *Számítógép* bejegyzést. Nyissuk meg ezt az ágat. Itt most egy olyan bejegyzést kell lássunk, hogy: *ACPI-Uniprocesszor, ACPI-PC* vagy ehhez hasonló. A *Standard PC* bejegyzés azt jelenti, hogy a rendszer nem használja az ACPI funkciót.

A Windows Setup CD egy energiagazdálkodási diagnózis programot tartalmaz a *Support/Tools* könyvtárban. A program angolul közli, hogy a rendszerünk az APM vagy ACPI funkciót támogatja-e. APM esetében még a BIOS szabványos-hoz való kompatibilitását is kiértékeli.

4 A BIOS aktualizálása

Most már tudjuk, hogy melyik energiagazdálkodási rendszert használjuk, és akár neki is foghatunk a hibakeresésnek. Különösen az APM esetében a BIOS a fő gyanúsított. Ellenőrizzük a verziószámát, és az alaplap vagy a PC, illetve a BIOS gyártójánál informálódjunk, hogy létezik-e újabb verzió. Lehet, hogy az újabb ver-

zió már az ACPI szabványt is támogatja. Ha a PC-nk ACPI-t használ, akkor is lehet egy BIOS update a készenléti állapot probléma megoldása. A BIOS a PC indulásakor, közvetlenül a bekapcsolás után jeleníti meg a verzióját. A *Del* billentyű lenyomásával a BIOS setup-jába jutunk. A verziószám néha itt is megjelenik.

Ha APM rendszerünk van, akkor a BIOS úgy legyen konfigurálva, hogy a beállításai ne ütközzenek az operációs rendszer beállításával. Fontos, hogy az APM legyen bekapcsolva. A PC automatikus kikapcsolásával kapcsolatos valamennyi jellemzőt kapcsoljuk ki a BIOS-ban, vagy ha ez nem lehetséges, akkor állítsuk maximumra.

5 A rendszer kiválasztása

A PC-n a két rendszer közül csak az egyik lehet. Ha utólag ACPI-re szeretnénk állítani, akkor az operációs rendszert újra kell telepítenünk. A Windows XP a telepítésnél dönti el, hogy melyik rendszer települjön fel. A döntéshez a *txtsetup.sif* fájl használja segítségként, amelyet a rendszer CD-n, az *i386* könyvtárban találunk. Ha a BIOS-unk 1999. január 1-je után készült, és a Windows nem értékeli kifejezetten inkompatibilisnek, akkor feltelepíti az ACPI-t. Ha viszont régebbi a BIOS, és a Windows nem kifejezetten kompatibilisnek ismeri (GoodACPI-

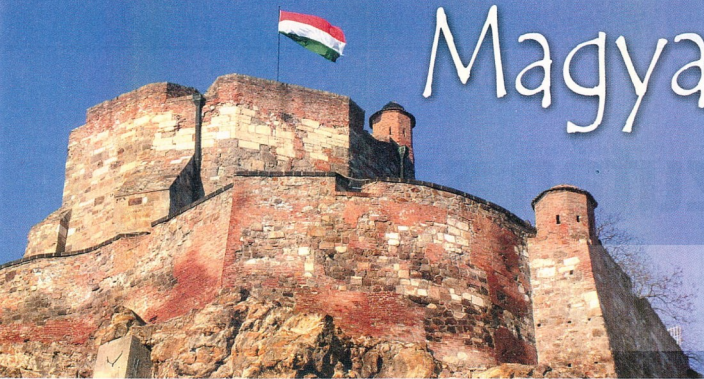
BIOS), akkor standard-PC-t telepít (APM): Ezt a mechanizmust kicselezhetjük, ha a Windows XP-t az ACPI rendszer telepítésére kényszerítjük. De vigyázat, mert ha a rendszerünk nem tényleg ACPI kompatibilis, akkor súlyos és áttekinthetetlen rendszerlefélgység keletkezhetnek! Ezt a módszert tehát csak akkor alkalmazzuk, ha teljesen biztosak vagyunk abban, hogy az ACPI működni fog a rendszerünkön.

Közvetlenül a Windows setup indítása után megjelenik az *Idegen gyártó SCSI-/RAID driverének telepítéséhez nyomja le*

az F6 billentyűt... üzenet. Nyomjuk le az **F5** billentyűt, és nem a javasolt **F6**-ot. A setup ennek hatására egy különbözőz rendszertípusokat tartalmazó listát jelenít meg. Itt válasszuk ki az alkalmas típust. Ehhez vegyük a következőket figyelembe:

ACPI-Uniprocesszor PC: olyan PC, amelynek az alaplapja több processzor számára tartalmaz aljzatot, de csak egy telepített processzorral rendelkezik.

ACPI-PC: Egyprocesszoros PC-t. Ez a beállítás a legtöbb számítógép esetében alkalmas lehet. ■

Magyarország vái

**A 2004. év
nyereményjátéka**

Minek a rövidítése a WSH?

1. Windows System Host
2. Windows Script Host
3. Windows Service Host

Milyen funkció a notebook becsukásával történő rendszerkikapcsolás?

1. ACPI
2. APM
3. BIOS

Ki volt az a lírikusunk, akinek a híres Júlia-verseket köszönhetjük, s a salgói vár kapitánya is volt?

1. Petőfi Sándor
2. Balassi Bálint
3. Ady Endre

Az oldal alján található három négyzetbe írja be a helyes válaszoknak megfelelő számokat, és küldje be szerkesztőségünkbe, illetve - feltüntetve elérhetőségét - e-mailen keresztül üzenje meg a három számot a következő címre:

c.panorama@cpanorama.hu

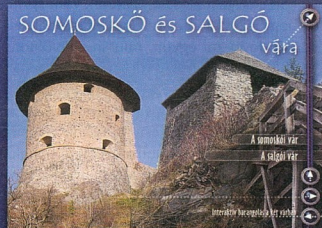
Januári nyerteseink:

Albert Zoltán, Szeged
Dr. Bucherna Nándor, Budapest
Kádár I. Csaba, Győrújbarát

Nyerteseinket postán értesítjük.

Minden hónapban három kérdést teszünk fel olvasóinknak. Ezek közül kettő a Computer Panorámában megjelent cikkekhez kapcsolódik, egy pedig a CD-melléklet új multimédiás sorozatához, a Magyarország váraihoz.

**Játékunk fődíja
egy kétszemélyes hétvége,
teljes ellátással Egerben.**

Az év végén játékunk résztvevői közül sorsoljuk ki a nyertest, aki Egerben tölthet el egy kétszemélyes hétvégét, teljes ellátással, s személyesen ismerheti meg a város látnivalóit és híres borait.

**A helyes választ beküldők
között minden hónapban
a Magyar Építészeti sorozatból,
A rómaiaktól a román korig
című könyvet sorsoljuk ki.**

**Beküldési határidő:
2004. március 23.**

Név:

Cím:

Telefon:

E-mail:

**Magyarország
vái**

I.

II.

III.

MÁRCIUS

Hogy azután szóljon...

Múlt havi számunk hardvertesztje után több olvasónk is megkeresett bennünket telepítési problémákkal. Egy hangkártya installálása nem nagy ördögösség, de annak, aki minden buktatót el akar kerülni, vagy nincs tapasztalata a témában, talán érdemes átfutnia cikkünket.

Ahhoz, hogy telepíthessünk az új szerzeményünket, el kell távolítanunk a régi hangkártyát. Persze, akár benne is hagyhatjuk: a Windows XP ugyanis képes egyszerre akár több hangkártyát is működtetni. De amíg ténylegesen nincs szükségünk mindkettő funkcionalitására, inkább használjuk az újabbat.

1 Az első lépések

Először is, pillantsunk a rendszertálcára, és nézzük meg, hogy a hangkártya saját mixer alkalmazását használja-e, vagy a Windows saját mixerét. Például a Hercules és a Santa Cruz (Turtle Beach) hangkártyáknak saját mixerük van. Fontos, hogy ezek a mixerek ne induljanak el a Windows-zal együtt, miután eltávolítottuk a régi hangkártyánk drájerét. Ha tehát a hangkártyáknak van valami sajátos alkalmazása, akkor ezt jegyezzük meg – később ugyanis még visszatérünk erre. Ráadásul az is előfordulhat, hogy a hangkártyánkhoz más egyedi alkalmazások is tartoztak, melyeket még annak idején telepítettünk. Talán szeretnénk, hogy ezek továbbra is ott maradjanak a gépünkön, hogy azután az új hangkártyánkkal is használhassuk őket. Érdemes azonban tisztában lennünk azzal, hogy egyes alkalmazások csak az adott hangkártyával képesek együttműködni (ilyen például a Creative hangkártyákhoz adott Cubasis VST).

A legtöbb hangkártyának van egy drájer-eltávolító programja, amelyet a

Íme egy a mai legnépszerűbb PC-s hangkártyák közül

Vezezőpult/Programok telepítése és törlése részén érhetünk el. A Creative népszerű SoundBlaster kártyáinál például a hangkártyával azonos néven (pl. SoundBlaster Live) találjuk meg ezt az eltávolító alkalmazást. Futassuk az eltávolítót, amikor pedig befejezte a feladatát, kapcsoljuk ki a gépet, és fizikailag is távolítsuk el a kártyát. Amennyiben alaplapra integrált audio-megoldást használunk, kapcsoljuk ki azt a BIOS-ban.

Miután eltávolítottuk a kártyát, vagy ki-

kapcsoltuk az alaplapi audiót, indítsuk el újra a rendszert. A célja ennek az, hogy a Windows is „szembesüljön” azzal, hogy többé nincs kártya a rendszerben. Lehet, hogy egy hibáztatással találjuk szembe magunkat, amely szerint a mixer nem tud betöltődni, mivel a gép nem találja a hangkártyát. A drájer eltávolítóknak elvileg orvosolniuk kellene ezt a problémát, és ezt általában meg is teszik. Azonban van példa arra, hogy a drájer eltávolítása után a mixer-alkalmazás továbbra is fenn marad a gépen. Amennyiben tehát a hangkártyánk saját mixer programot használ, futassuk a rendszerbeállító segédprogramot (Start menü/Futtatás, és gépeljük be, hogy msconfig), majd a megjelenő ablakban válasszuk az *Indítópult* fület. Itt láthatjuk, hogy a régi hangkártya mixere ott van-e a Windows-zal együtt induló programok között – ha igen, egyszerűen egy kattintással érvénytelenítsük az indítást. Amikor kilépünk a rendszerbeállító segédprogramból, közli velünk, hogy az új beállítások érvényesítéséhez újra kell indítani a rendszert.

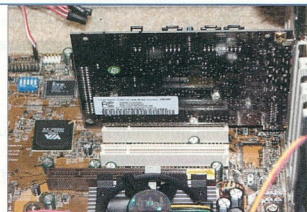
2 Jöhet az új kártya

Ezzel készen is állunk az új hangkártya behelyezésére. A legjobb az, ha a hangkártyát az AGP foglalattól legtovább eső PCI foglalatba helyezzük. Ezzel elérjük, hogy a hangkártya minél messzebb legyen a grafikus kártyától, ugyanis a 2D blitter zaja beszivárogthat a hangkártya áramköreibe, hallható zajt okozva.

Az is fontos a zaj kiküszöbölése érdekében, hogy ne kössük a DVD-ROM-meg-

hajtót a házon belüli kábellel a hangkártya belső csatlakozójához. Mostanság már az összes CD-/DVD-ROM-meghajtó támogatja a DAE-t (grabbelés), amely a PCI sínen keresztül juttatja el a hangkártyához az audio-CD anyagát.

Olvassuk át a hangkártyához kapott telepítési kézikönyvet, és ellenőrizzük, hogy a hardvert kell-e először behelyezni, és utána telepíteni a drájeret, vagy esetleg

A hangkártya kényelmesen ül a PCI-ajzaton – azonban nem a lehető legtovább az AGP foglalattól!

fordítva. Ugyanis vannak olyan esetek – igaz, ritkán –, amikor először a drájtvert kell telepíteni, és csak utána behelyezni a gépbe a hangkártyát, majd indítani a rendszert. Továbbá ne felejtjük el felkeresni a hangkártyát gyártó cég weblapját, és megszerezni a hardvereszközöz való legújabb drájtvert. Persze arra is figyeljünk, hogy a teljes drájtverről, vagy csak egy frissítésről van-e szó, mivel egyes Creative kártyák igénylik, hogy a drájtver már telepítve legyen, mielőtt a webes frissítést alkalmazzuk.

Miután a kártya a gépben van, indítsuk

el a komputert. A Windows rövidesen tájékoztat arról, hogy új hardver került a gépbe, és a drájtver lemezeket fogja kérni (feltéve, hogy a telepítés folyamata először a hardver beillesztését igényelte, és csak utána a drájtver telepítését). Helyezzük be a drájtver lemezét, majd hagyjuk, hogy az operációs rendszerünk végezze a dolgát. Az is elképzelhető, hogy a hangkártyához adott CD-n tömörítve vannak a drájtverek, akkor először el kell indítanunk a CD-n található telepítőt.

Végül, nem kizárható, hogy a Windows is képes drájtvert biztosítani a hangkár-

tyánkhoz, de ebben az esetben ne hagyjuk figyelmen kívül, hogy ez bizonyosan régebbi verzió lesz, tehát inkább a kártyához kapott vagy a webről letöltött, legfrissebb drájtvert használjuk. Ha feltelepítettük a drájtvert, futassuk a kártyához mellékelt alkalmazások telepítőjét is.

Érdemes lehet még elindítani a *Dxdiag*-ot (*Start/Futtatás/dxdiag*), a *DirectX* diagnosztikai eszközt, és végrehajtani egy ellenőrzést a hangok terén, pusztán azért, hogy megbizonyosodjunk: megfelelően fognak-e működni a windowsos játékok és alkalmazások, melyek a *DirectX Audiót*

3 Kezdődhet a zenebona!

Nos, ha eljutottunk eddig, a hangkártyánk munkára kész! A kártya tudását illetően ne legyenek túl nagy elvárásaink: új hardverünk feltehetőleg nem fog lényegesen jobban szólni, mint az előző hangkártyánk, de minden valószínűség szerint kevésbé fogja terhelni a CPU-t, és a képessé-

gek terén is lényegesen többet nyújt majd a korábbi termékénél. Ha pedig igazán jó minőségű hangkártyába ruháztunk be, akkor ne feledkezzünk meg a színvonalas hangfalakról!

S a végére még egy jó tanács: amennyiben nem vagyunk elégedettek a hangkár-

tyához csomagolt szerkesztőszoftóval, próbáljuk ki az *Audacity*-t (<http://audacity.sourceforge.net>), illetve múlt havi számunk CD-/DVD-melléklete), amely valóban remek lehetőségeket kínál.

Csöndes Áron
aron.csondes@cpanorama.hu

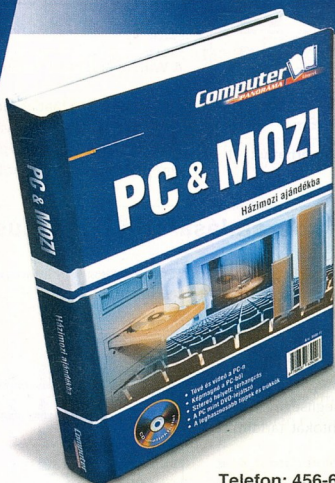
PC & MOZI

Hogy ne kelljen sokat költenie, mégis legyen házimozija!

- Tévé és videó a PC-n
- Képmagnó a PC-ből
- Sztereoó helyett: térhangzás
- A PC mint DVD-lejátszó
- A leghasznosabb tippek és trükkök

Házimozoi ajándékba

Ára: 3990 Ft

Megrendelhető:

Telefon: 456-6963, Fax: 456-6970
Internet: www.computerpanorama.hu/pcmzi
E-mail: megrendeles@cpanorama.hu

Megrendelését 2 héten belül teljesítjük!
A megrendelt könyveket utánvétellel küldjük, árának a postaköltséget nem tartalmazza!
(A postaköltséget az érvényes postai díjszabás szerint számoljuk.)

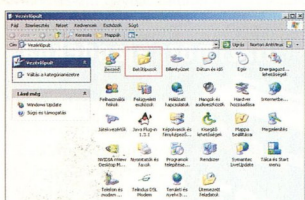
Ha tetszetős formába akarjuk önteni dokumentumainkat, különféle formátumokra és betűtípusokra van szükségünk. Ilyenek bőven vannak a Wordben.

Karakterek és formátumok

1 Betűtípus telepítése

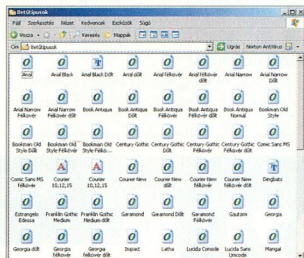
A Wordnek nincs saját betűkészlete, hanem a Windows fontjait használja, akár csak a legtöbb Windows alatt futó felhasználói program. Ha új betűkre van szükségünk, a Windows betűkészletét kell bővítenünk. Nézzük, miként adhatunk új fontokat a rendszerhez.

▶ Kattintsunk a *Start* gombra, majd vigyük az egeret a *Beállításokra*, és nyissuk meg a *Vezérlőpultot*. Itt azután egy dupla kattintással válasszuk ki a *Betűtípusokat*.

A Vezérlőpulton keresztül érhetjük el a Windows fontokat

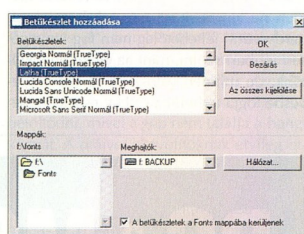
▶ Megnyíluk egy mappa, amely a Windows-zal telepített fontokat tartalmazza. Ezek azok a fontok, amelyeket a Word (és a többi Office program) is használ.

A Windows fontjait tartalmazó mappa

▶ Új font hozzáadásához kattintsunk a *Fájl* menüpontra, majd válasszuk ki az *Új betűkészlet telepítése* alponcot. Megnyílik egy párbeszédablak, ahol a *Mappák*, illetve

ve a *Meghajtók* részben megadhatjuk az új font elérési útját. A könyvtár kiválasztása után a Windows betölti az adott könyvtárban található fontok listáját, innen választjuk ki a kívánt betűtípust.

Új font hozzáadása a Windows-ban

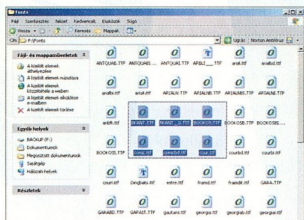
▶ Mivel kijelöltük a telepítendő fontot, kattintsunk az *OK* gombra. A feladat hátralevő részét automatikusan elvégzi a Windows, és az új font máris rendelkezésünkre áll a Wordben.

2 Több font hozzáadása és a betűtípus kiválasztása

Ha egyszerre több fontot szeretnénk hozzáadni a rendszerhez, a következőképpen kell eljárni.

▶ Nyissuk meg a *Vezérlőpult*ról a *Betűtípusok* mappát. Nyissuk meg most az *Intéző* (Windows Explorer) segítségével azt a mappát, amely az új fontokat tartalmazza.

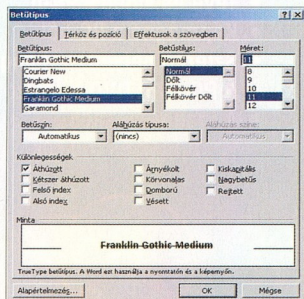
▶ Igazítsuk egymás mellé a két mappát úgy, hogy jól elférjenek a képernyőn. Jelöljük ki most az egészre a telepítendő fontokat, és húzzuk át őket a *Betűtípusok* mappába. A *drag and drop* technika alkalmazásával így tudunk egy lépésben

Egyszerre több betűtípust is hozzáadhatunk a Windows fontkészletéhez

több fontot hozzáadni a Windows fontkészletéhez.

A legtöbb felhasználó a Word főmenüje

A Word számtalan formázási lehetőséget kínál valamennyi betűtípusra

alatt látható *Formázás* eszközsorból elérhető legördülő menük segítségével oldja meg a megfelelő betűtípus, illetve –mért kiválasztását. Ennél lényegesen több választási lehetőséget kínál a *Formátum* menüpont.

► Kattintsunk a *Formátum* menüpontra, és válasszuk ki a *Betűtípust*. A következő pár-

beszédablakban élénk táruul valamennyi beállítási lehetőség.

► A *Betűtípus* föltre kattintva választhatjuk ki a *Betűtípust*, –*stílust* és –*méretet*, a betű színét, az aláhúzás típusát és színét, valamint egyéb jellemzőket, amelyek a párbeszédablak alsó felében sorakoznak, *Különlegességek* cím alatt.

► Itt, tehát a *Különlegességek* alatt állíthatjuk be például az *Áthúzott*, a *Kétszer áthúzott*, a *Felső/alsó index*, az *Árnyékolt*, a *Körvonalas*, a *Domború* stb. szövegjellemzőket, mégpedig az ellenőrző négyzet bejelölésével.

A *Minta* mezőben ellenőrizhetjük, ezután hogyan fest majd a szöveg az új beállítások hatására.

3 A betűköz beállítása

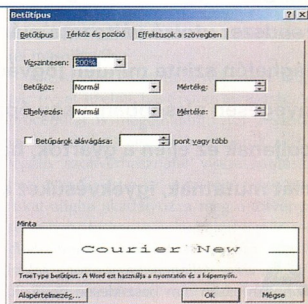
A Wordben nemcsak a betűk típusát és nagyságát állíthatjuk be, hanem például a betűk közötti távolságot is. Ehhez nyissuk meg ismét a *Formátum/Betűtípus* párbeszédablakot.

► A Betűtípus párbeszédablakban kattintsunk a *Térköz és pozíció* föltre. Itt négyféle módszer közül választhatunk a betűköz megváltoztatására. Az első a betű szélességének a megváltoztatása. A *Vízszintesen* mezőben százalékos formában adhatjuk meg a kívánt betűszélességet. Az alapbeállítás a 100 százalék; ennél nagyobb értéket választva szélesebb betűkkel dolgozhatunk, míg a kisebb értékek keskenyebb betűket eredményeznek. A lehetőségek

skálája 33-tól 200%-ig terjed, ám ha nagyobb értéket írunk be, a Word azt is elfogadja (a 600%-kal bezárólag).

► A *Betűköz* mezőben sűrítethetjük, illetve ritkíthatjuk a betűket az alapbeállításhoz képest. Az előző módszerrel ellentétben itt nem a betűk alakját változtatjuk, hanem a köztük lévő távolságot. A *Betűköz* mezőben kiválaszthatjuk a változtatás irányát (sűrítés, illetve ritkítás), ettől jobbra pedig, a *Mérték* mezőben megadhatjuk a változtatás pontos mértékét (pontokban mérve).

► Az *Elhelyezés* mezőben emelhetjük, illetve süllyeszthetjük a szöveget. A változtatás mértékét itt is pontokban adhatjuk

Különböző lehetőségek közül választhatunk a betűköz beállítására

meg. Mint a többi beállítás esetében, itt is a *Minta* mezőben szemlélhetjük meg a változtatások hatását.

4 Formázás felvétele a sablonba és a Formátum másolása

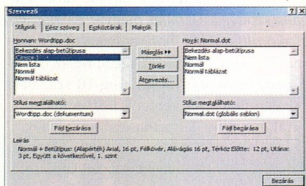
A betűtípus beállítását és a formázást szerencsére nem kell minden új dokumentum esetében előlről kezdenünk. Ezeket a beállításokat minden további nélkül eltárolhatjuk az úgynevezett globális (vagy normál) sablonban, amelynek a neve *normal.dot*. Minden új dokumentum létrehozásakor a normál sablonból kiindulva a kívánt betűtípussal és formátummal dolgozhatunk.

► Kattintsunk az *Eszközők* menüpontra, majd a *Sablonok és bővítményekre*. A következő párbeszédablakban kattintsunk a *Szervező* gombra. Egy újabb ablak nyílik ki a képernyőn.

► Az ablak bal oldalán láthatjuk az aktuális dokumentumban előforduló stílusok listáját, jobbra pedig a normál sablonban foglalt stílusokat.

► Jelöljük most ki azt a stílust a bal oldali listában, amelyet fel akarunk venni a nor-

mál sablonba, majd kattintsunk a *Másolás* gombra. A Word átveszi az új stílus(okat), és ezt követően valamennyi újonnan létrehozott dokumentumban ezeket fogja használni.

A normál sablonba bármikor új stílusokat vehetünk fel

Ha egy szövegrészt a kívánt formátumra alakítottunk – beleértve a szövegjellemzőket (kurzív, félkövér stb.), valamint a bekezdés beállításait – a fáradságos munkával előállított formátumot más szövegrészekre is minden további nélkül átvihetjük.

► Jelöljük ki azt a szövegrészt, amelynek a formátumát át akarjuk másolni (az is elég egyébként, ha a kurzort a szóban forgó szövegrészre vezetjük).

► Kattintsunk most az eszközsorban látható ecset szimbólumra, amelynek a funkciója az eszköztipp szerint *Formátum másolása*. Nyomjuk le a bal egérgombot, és húzzuk el a kurzort a formátálni kívánt szöveg fölött, majd engedjük el az egérgombot. A teljes szövegrész átveszi az új formátumot. Ha „festés” helyett egy szóra kattintunk, csak az adott szó formátuma változik meg, míg a bekezdés többi része változatlan marad.

► A formátumfestőt többször is használhatjuk, így egymást követően több szövegrészt is megformázhatunk vele. Kattintsunk duplán az ecsetre, majd kezdjük el vele festeni. Nem árt tudni, hogy az ecset mindaddig aktív marad, amíg ki nem kapcsoljuk az *Esc* billentyűvel.

Bűn és bűnhődés

Valószínűleg a Microsoft már meg sem lepődött azon, hogy a legkorábban 2004 végén megjelenő Longhorn operációs rendszer utolsó változata már elérhető az interneten. A világhálón szinte minden jogvédett szoftver beszerezhető, lényegesen olcsóbban, vagy éppen ingyen, és bárhogy is harcoljanak ez ellen a gyártók, bár a statisztikák javuló tendenciát mutatnak, igyekvésüket eddig kevés siker koronázta.

A magyarországi BSA (Business Software Alliance) vagy ahogy sokan hibásan, ám beszédesen nevezik, a szoftverrendőrség eredményes éveket tudhat maga mögött, hiszen az illegális szoftverhasználat hazánkban a világtalagot meghaladó mértékben csökkent. Az elrettentésül szánt bilincses tévé- és sajtóhirdetések, a „felvilágosító” kampány, valamint az úgynevezett „tűzszűnet” program eredményeképp 2002-re az illegálisan használt programok aránya 48 százalékról 45 százalékra csökkent, 2003-ra pedig a szakértők további javulást várnak.

Nem véletlenül, hiszen ez az eredmény a 39 százalékos világtalagnál lényegesen rosszabb, nem beszélve az Európai Unióról, ahol a statisztikák szerint a szoftverek körülbelül 35 százalékkal használják jogosulatlanul. A hazai javulás azonban mindenképpen figyelemreméltó, főként akkor, ha tekintetbe vesszük, hogy 1994-ben még a programok 76 százaléka volt kétes eredetű, ami nyolc év alatt 31 százalékos eredményt jelent. A világban ugyanezen idő alatt mindössze 10 százalékkal javult a helyzet, míg Nyugat-Európában nyolc év alatt 17 százalékot faragtak le.

A kedvezőbb mutatók ellenére a BSA adatai szerint a szoftverfejlesztők mind nagyobb anyagi veszteségeket szenvednek el, egy felmérés szerint 2002-ben 13,08 milliárd dollárt húztak ki az iparág szereplőinek zsebéből, ami 19 százalékkal több, mint az egy évvel korábbi 10,97 milliárd dollár. Ez már csak azért is óriási összeg, mert az *International Planning and*

Research Corporation (IPR) független piackutató cég a vizsgálat során 26 üzleti szoftvert vizsgált, azaz a teljes iparág vesztesége ennek akár többszöröse is lehet.

A számokat, ahogy minden hasonló felmérés eredményeit, persze nem árt némi óvatossággal kezelni, hiszen a tényleges legális szoftvereladások, illetve a szoftverek iránti kereslet alapján kikalkulált veszteségi arány lehet pontos. A számokkal már csak azért is csínján kell bántani, mert a cégek elemi érdeke a veszteségek, a nemzetgazdasági veszélyek hangsúlyozása, hiszen a kormányzatokat így ösztönözhetik komolyabb lépésekre, ami általában törvényi szigorítást jelent.

A BSA érveit azonban az IDC (International Data Corporation) tavalyi felmérése is alátámasztani látszik, ami *legális szoftverhasználat magyar gazdaságra gyakorolt pozitív hatása* beszédes címet kapta. A szerzők szerint azzal, ha az illegális szoftverek arányát 2006-ig 10 százalékkal sikerülne csökkenteni, 630 millió dollárral bővülne a gazdaság, több mint 2 ezer új állás jöhetne létre a high-end szektorban, az iparág magyarországi képviselőinek árbevétele pedig több mint 425 millió dollárral nőhetne, ami az államkasszájának 83 millió dolláros adóbevételét jelentene.

Hogyan sérthetünk törvényt?

A *Microsoft*, mint az illegális szoftverhasználat egyik legnagyobb kárvallottja weboldalán összefoglalja az illegális

használat leggyakoribb módjait. Gyakori például, hogy egy szervezetben belül a legálisan használt programról másolatok készülnek, például amikor az alkalmazottak egymás között cserélgetik a munkájukhoz szükséges programokat. Ugyancsak gyakori, hogy számítógép konfiguráció vásárlásakor nem kapjuk meg a hardveren lévő programok eredetiségét igazoló tanúsítványt, a COA-t. Ez lehet véletlen figyelmetlenség is, ám előfordul, hogy mivel egy PC-t operációs rendszer nélkül nem lehet eladni, az árversenyben a programokot spórolnak, azaz illegálisan töltik fel azokat a gépek merevlemezeire.

A felhasználók többsége persze érthető módon mit sem törődik a szoftverek eredetével, hiszen vásárláskor az árcédulán szereplő összeg a legfontosabb, ám a laikusok többsége valószínűleg úgy gondolja, hogy a gép és a rajta futó szoftver alapvetően összetartozik, így származásának problémája fel sem merül bennük. Az elmúlt időszakban az olcsóbb konfigurációk már magyar Linux-szal vásárolhatók meg, így sem a kedvező ár, sem a jogtisztaság nem szenved csorbát. Igaz, sokan

BSA

A *Business Software Alliance-t* (www.bsa.hu) 1988-ban a legjelentősebb szoftvergyártó cégek hozták létre, mintegy 65 országban. Tagjai a világ leggyorsabban fejlődő iparágának képviselői. A *BSA Magyarországot* 1994-ben alapították, és azóta egyesületként tevékenykedik. A magyarországi BSA elnöke *Simonkovic Sándor*, aki a 2003. december 13-án elhunyt *Dr. Páljos Györgyöt* követi ebben a tisztségben. A BSA Magyarországi tagja az *Adobe*, az *Autodesk*, a *Borland*, a *Corel*, az *Ingram Micro*, a *Lotus*, a *Microsoft*, a *Novell*, a *Symantec* és a *Szármalk*. Nemzetközi szinten tag még az *Apple Computer*, a *Bentley Systems*, a *CNC*, a *Software/Mastercam*, a *Macro-media*, a *Network Associates* és a *Unigraphics Solutions*, ez utóbbi az *EDS* vállalatcsoport tagja.

BSA stratégia: kemény kéz és segítség

azt rebesgetik, hogy a Linux-szal megvásárolt masinák többségére a későbbiekben a jól megszokott operációs rendszer kerül fel, talán mondanom sem kell, hogy ingyen és bérmentve.

A Microsoft a harmadik nagyobb csoportba a hamisítókát sorolja, akik a szerzői jog által védett szoftvereket lemásolják, majd eladják, gyakran úgy, hogy azok küllemében eredetinek tűnjenek. Valószínűleg mindenki tudja, hogy miről van szó, még akkor is, ha a magyar piacokon az isztambuli bazarhoz képest csak elenyésző számban kínálnak ilyen programokat.

A török főváros egyik kis utcájában szinte kizárólag ilyen másolt zenei CD-ket, DVD filmeket és persze számítógépes programokat kínálnak, szinte fillérekért, küllemük pedig több-kevesebb sikerrel, de az eredeti csomagolásokra hajaz. Bár Magyarországon is hírt kapni néhány illegális CD-másoló üzem lefűléseről, az igazi nagy tételek a Balkán-félsziget, Románia és Bulgária felől érkeznek.

A világhálón barangolva különösebb detektív tehetség nélkül is találhatunk olyan oldalakat, ahonnan csekély össze-

Eppen mint egy online szofverüzletben, csak itt minden illegális

gért vagy éppen ingyen letölthetjük az egyébként meglehetősen borsos áron kinnált szoftvereket. A dolog pikantériája, hogy gyakran már a bétaverziók is kikerülnek a világhálóra, mint ahogy az legtöbb a Microsoft legújabb operációs rendszerével, a Longhornnal is megesset. Így előfordulhat, hogy egy-egy program a warez-világ hamarabb megismer, mint a hivatalos tesztlők, sőt általában a törések is azonnal megjelennek, amelyekkel az egyébként védett programok könnyűszerrel másolhatók.

Pár szóval érdemes a Microsoft által pár évvel ezelőtt bevezetett regisztrációs procedúrát is megemlíteni, ami a szoftvercég szerint nagyban hozzájárult az illegális szoftverhasználat visszaszorításához. Mindenestre ez a számítógépes gurukat aligha akadályozza meg a törvénytérítésben, hiszen a világhálóról már regisztrációs kódszám-generáló programot is letölthetünk, az ezzel készült kóddal pedig az interneten, vagy akár telefonon is regisztrálhatjuk magunkat. Számlákat és licenc igazolásokat persze még egy

MI A MANÓ?

WWW.MANO.HU

SZÁMÍTÓGÉPES
OKTATÓPROGRAM-SOROZAT
OVISOKNAK és
KISISKOLÁSOKNAK

Profí-Média

MULTIMÉDIA ÉS INTERNET ALAPÚ SZOFTVEREK FEJLESZTÉSE

6500 Baja, Zombor u. 1. • Tel.: 79/523-340 • Fax: 79/523-343 • www.profi-media.com • pmed@profi-media.com

ilyen okos program sem generálhat, ám annak az esélye, hogy egy otthoni felhasználóhoz kiszáll a BSA, meglehetősen kicsi. Bármily furcsa, de a shareware szoftverekre is vonatkoznak a szerzői jogok, még akkor is, ha a szerző ingyenesen kínálja ezeket, sőt nem csak használatukat, de másolásukat is megosztásukat sem tiltja.

A felhasználó jogserítést követhet el úgy is, hogy a legálisan megszerzett szoftvert nem a licenyszerződésben foglaltak megfelelően használja. Ilyen például, ha az OEM licenc konstrukcióban megvásárolt szoftvert más konfigurációra másolja át, ha egy oktatási szoftvert üzleti célra használunk, de azzal is törvényt sérthetünk, ha nem a licenccel megegyező nyelvi változatot használjuk. Amennyiben cégünk számítástechnikai eszközeit bérlí vagy lízingeli, arra mindenképpen figyelni kell, hogy a rajtuk lévő szoftverek a hagyományos licenckonstrukciókkal nem bérelhetők, azaz használatuk ebben az esetben is illegális.

Szoftvergazdálkodás

Az már az előbbi felsorolásból is kitűnik, hogy egy gyanútlan vállalkozás, amennyiben nincs tisztában a szoftvergazdálkodás alapelveivel, a legnagyobb jóindulattal is törvényt sérthet, ha pedig megjelenik a BSA és a rendőrség, akkor bizony kemény szankciókra számíthat. A BSA ezért ingyenesen letölthető, PDF formátumú szoftvernyilvántartót kínál a cégeknek, amelyben az általuk használt programokat dokumentálhatják, megkönnyítendő a BSA munkatársainak és a rendőröknek a munkáját egy esetleges razzia során. A BSA oldalán azt olvashatjuk, hogy a szoftvernyilvántartó iránt nagy

a kereslet, aminek szerintük az évente lefolytatott több száz razzia lehet az oka, és ebben valószínűleg nem is tévednek.

A BSA másik kezdeményezése az ügynevezett szoftverbevallás volt, ennek január 15-e lejártaig több mint 6 ezer kis- és középvállalkozás, illetve önkormányzat nyilatkozott az általuk használt szoftverekről. A BSA a gyártókkal történő egyeztetés után igazolást ad a programok neveltségéről. Amennyiben jogtalanul használt szoftverekre bukkannak, akkor az együttműködő vállalkozások túrelmi időt kapnak a jogsértés orvoslására.

A BSA az elmúlt időszakban folyamatosan próbálja javítani a razziki, illetve a korábbi fenyegető gyerekkétek visszanyomozni. Persze a találati listákat próbálgatva kiderül, hogy ezek az oldalak szinte naponta eltűnnek, hogy azután máshol ismét felbukkanjanak, sőt az sem ritka, hogy éppen letöltés közben törlik a lebuktat illegális tartalmat.

A világhálón azonban nem csak „készelet” akad, népszerűek a „csinálj magad” oldalak is, amelyeken leírásokat, tanácsokat találunk, de a jogvédett szoftverek, DVD- és CD-lemezek védelmének feltérítéséhez szükséges programokat is le lehet tölteni. Általában ezek az oldalak ingyenesek, a fórumokon pedig pezseg az élet. Ahogy már említettük, vannak fizetős „szolgáltatások” is, ezek között pedig nem ritka az olyan, amelyiknél havi pár ezer forintért kedvünkre tölthetünk le játékokat, zenét, vagy éppen amire szükségünk van.

Warez oldalak

A jogdíjas szoftverek cseréjének egyik legkedveltebb terepe a világháló, a legújabb programok, filmek és zenei lemezek szinte a megjelenéssel egy időben felkerülnek az internetre, sőt van olyan, hogy ezek már a hivatalos debütálás előtt felkerülnek ide.

Még csak különösebb titkolózásról sincs szó, hiszen egy kis kereséssel szinte elárasztják az embert a warez oldalak, amelyek hol ingyen, hol pénzért kínálják portékájukat. Vannak kifejezetten filmekre szakosodott oldalak, ahonnan a legújabb sikeretek lehet letölteni, de akinek nincs szélessávú elérése, az akár CD-n is megrendelheti kedvencét.

Az árak változóak, ám CD-lemezen 700-800 forintot kóstálnak a filmek, ami egy átlagos mozijegynél is olcsóbb, nem beszélve az 5-6 ezer forintos DVD-lemezekről. Más oldalakon a filmek mellett játékok, valamint erotikus filmek is rendelkezhetők, fizetni pedig a kézhezvételkor, utánvétellel kell.

A dolog azért meglepő, mert így a csomag küldőjét gyerekkétek visszanyomozni. Persze a találati listákat próbálgatva kiderül, hogy ezek az oldalak szinte naponta eltűnnek, hogy azután máshol ismét felbukkanjanak, sőt az sem ritka, hogy éppen letöltés közben törlik a lebuktat illegális tartalmat.

A világhálón azonban nem csak „készelet” akad, népszerűek a „csinálj magad” oldalak is, amelyeken leírásokat, tanácsokat találunk, de a jogvédett szoftverek, DVD- és CD-lemezek védelmének feltérítéséhez szükséges programokat is le lehet tölteni. Általában ezek az oldalak ingyenesek, a fórumokon pedig pezseg az élet. Ahogy már említettük, vannak fizetős „szolgáltatások” is, ezek között pedig nem ritka az olyan, amelyiknél havi pár ezer forintért kedvünkre tölthetünk le játékokat, zenét, vagy éppen amire szükségünk van.

Sajátos helyei a jogvédett tartalmak cseréjének a fájlcserélő rendszerek. Itt a felhasználók a saját gépükön lévő tartalmat teszik elérhetővé egymás számára. A fájlcserélőken az MP3 formátumú zenék a legnépszerűbbek, így nem meglepő, hogy először éppen a zenei kiadók lendültek támadásba ezek ellen.

Fülp Norbert
norbert.fulop@cupanorama.hu

Az illegális szoftverek aránya, valamint a kereskedelem veszteségei néhány európai országban						
Ország	Illegális szoftverek aránya (%)			Az illegális szoftverhasználat okozta veszteségek (millió USD)		
	2000	2001	2002	2000	2001	2002
Ausztria	33	33	31	70.7	42.3	59.3
Finnország	29	27	25	39.1	24.2	16.9
Spanyolország	51	49	47	168.5	107.5	97
Svájc	34	33	32	91.1	68.5	102.7
Bulgária	78	75	68	10	10.3	7.6
Csehország	43	43	40	44.7	34.4	49.9
Magyarország	51	48	45	41.3	26.6	41.6
Lengyelország	53	53	54	103.5	96.1	137.3
Románia	77	75	70	20.9	19.3	25.5
Oroszország	88	87	89	109	119.8	492.5

Invesztál az Intel

Az Intel Corporation 200 millió dollárt kíván befektetni egyes hardver- és szoftvertechnológiákat fejlesztő cégekbe a „digitális otthon” mielőbbi megvalósítására. Az Intel Digitális otthon Alapja (Intel Digital Home Fund) jelentős előrelépés az Intel stratégia megvalósítása felé, amelynek értelmében hamarosan többféle eszközzel is elérhetjük majd otthonunkban a különféle digitális tartalmakat.

LG-tervek

Az LG Electronics bejelentette, hogy idén világszerte 20%-kal kívánja növelni globális eladásait. Az LG stratégiai célja, mondta Ssang-Soo Kim elnökvélezírgazgató, hogy 2010-re a világ három legnagyobb elektronikai, információ és kommunikációs vállalata közé emelkedjen.

Az LG új menedzment-politikája három alappillérről épül. Az első a globális menedzment erősítése a világszínvonalú LG márka erőteljes népszerűsítésével. A második a gyors növekedés elérése azért, hogy az LG minden divíziója és leányvállalata a költségek versenyképes szinten tartásával maximalizálja nyereségességét. A harmadik a „Great Company, Great People” gondolat, ami azt fejezi ki, hogy az LG kiváló eredményeit elkötelezett, szakértő munkatársainak köszönheti. A társaság bevétele 2003-ban elérte a 26 milliárd dollárt. Az LG 2003 decemberében bevezetett új jelmondata, az „LG: Life's Good” is az LG márka megerősítését szolgálja. Az új szlogen az LG termékei által képviselt életstílust fejezi ki.

Acer monitorok

Az Acer EMEA 2003 harmadik negyedében tovább növelte piaci részesedését az európai VDU (videomegjelentő egységek) piacán. A Brian Norris Associates által készített legfrissebb – a márkák százalékos piaci elterjedtségét vizsgáló – jelentés szerint az európai piacon 2003 harmadik negyedében az Acer tovább növelte részesedését az LCD-monitorok szegmensében, ezen belül számos nemzeti piacon a vezető helyet is megszerezte. 2003 harmadik negyedében az Acer

11,1 százalékra növelte részesedését az LCD-monitorok európai piacán, s ezzel biztosan megőrizte második helyét.

Új helyen a Silicon Computers

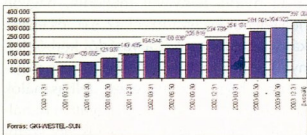
A közelmúltban új, saját irodaházba költözött a Silicon Computers Kft., a Silicon Graphics hazai képviselője. Az új cím: 1118 Budapest, Zólyomi út 23. A központi telefon- és faxszámok nem változtak. A www.silicon.hu weboldalon térkép segíti az új cím megtalálását.

EuroWeb: új cégvezető

Január 18-tól Gerlei Gyöngyvér, a vállalat eddigi kereskedelmi igazgatója tölti be az EuroWeb Internet Szolgáltató Rt. cégvezetői pozícióját. Az új cégvezető feladata lesz az EuroWeb növekedésének biztosítása, új bevételi források feltérképezése és a további üzleti lehetőségek kiaknázása. Gerlei Gyöngyvér a Budapesti Gazdasági Főiskolán szerzett kereskedelmi szakközgazdász képesítést, az EuroWebet megelőzően pedig a PanTelnél dolgozott.

Fejlődő internet-banking

A GKI Gazdaságkutató Rt. és a Westel Mobil Távközlési Rt. – a Sun Microsystems Magyarországi Kft.-vel együttműködve – közzétette szokásos negyedévi jelentését a hazai elektronikus gazdaságról. A

Internetbanki lakossági ügyfelek száma az internetes bankoknál

legújabb felmérésből kiténik, hogy 2003. szeptember végére 300 ezer fő fölé emelkedett az internetbanki lakossági és 55 ezer fölé az internetbanki vállalati ügyfelek száma a hazai hitelintézeteknél. Az előzetes adatok szerint év végén a lakossági internetbanki ügyfelek száma 330-340 ezer között volt, a vállalati ügyfeleket pedig 61-62 ezer között.

A felmérésből az is kiderült, hogy egyre nagyobb hangsúlyt kapnak az internetes értékpapír-szolgáltatások a bankok fej-

lesztési terveiben: 2003. szeptemberének végén hozzávetőleg 20 ezer lakossági ügyfélnek volt internetes értékpapír-szolgáltatásokra szóló szerződése.

A biztosítások internetes értékesítése még 2003 első harmadéjében is alacsony volt, számottevő internetes részarányval csak a gépjármű felelősségbiztosítás és az utasbiztosítás rendelkezett.

2004 folyamán a GKI előrejelzése szerint a lakossági internetbanking ügyfelek száma további 28-30%-kal emelkedhet, míg a vállalati online ügyfélkör ennél is dinamikusabban, akár 40%-kal is nőhet.

Autóklub-partner Pannon

A Pannon GSM lett a Magyar Autóklub partnere további két évre. A távközlési szolgáltató és az autósok hazai érdeklésviseleti egyesülete 2003. január 15-én írta alá a két évre szóló megállapodását a telekommunikációs és marketing együttműködésről. A MAK munkatársai által használt közel háromszáz mobil készüléken túl a Pannon GSM testre szabott megoldásainak köszönhető, hogy a központba beérkező hívások nyomán a lehető leggyorsabban a helyszínre érkehetnek a „sárga angelok”. A diszpécser által felvett bejelentés adatait a számítógépes automatikusan, SMS-ben továbbítja a legközelebbi segélyszolgálati járműre, ahonnan a kiszállás utáni jelentés ugyancsak szöveges üzenetben érkezik be.

Ezt a rendkívüli SMS-forgalmat a nagy kapacitású tömeges SMS forgalom lebonyolítására szolgáló PannonFutár szolgáltatás teszi lehetővé, a kezelők és az autók személyelete közötti kapcsolattartásról pedig a PannonHid gondoskodik. Ez közvetlen és állandó összeköttetést jelent a Magyar Autóklub alkoportájával és a MAK GSM előfizetése között. A szerződés keretein belül további, GPRS-en alapuló adatátviteli fejlesztések várhatók.

Sikeres Microsoft

Sikeres évet zárt a Microsoft Business Solutions Magyarországon: a cég az utóbbi fél évben megduplázta ügyfélszáma növekedési ütemét, így jelenleg havonta átlagosan négy új vállalatat bővül az ügyfélkör. A Microsoft ERP megoldásai iránti érdeklődés arról tanúskodik, hogy a Navision és az Aapta egyaránt elnyerte a hazai vállalatok bizalmát.

Boltkóstoló kedvenc: Extreme 3D

Akárhogy is reklámozzák a legújabb „3D-s” játékokat, az igazság az, hogy még mindig csak két dimenziót látunk. Erről persze nem a játék tehet, hanem a szemünk és a monitor: előbbi képes ugyan térben látni (ezért van belőle kettő), a monitor azonban gyakorlatilag egy „sík” felület. Így igazi háromdimenziós hatásról

Luxus csecsebecse, játékos kedvének...

nem beszélhetünk, még akkor sem, ha a manapság divatos FPS és egyéb játékok igekeznek megtéveszteni a szemet és a felhasználót ebben a tekintetben. Mi tehát a teendő, ha szeretnénk beszerezni még egy dimenziót a két meglévő mellé? Nos, vagy veszünk egy pár millió forintos VFX-system-et (de ezt inkább ne tegyük), vagy pedig elballagunk a *Napfény Kft.*-be. Azért ide, mert nekik mindenféle kettyerűjük is van, a szokásos PC-s cuccok mellett.

És valóban! Egy lépéssel máris közelebb vagyunk az áhított harmadik dimenzióhoz, a Napfénynél ugyanis viszonylag olcsón (nagyjából 30 000 forintért) hozzájuthatunk az *extreme3D* elnevezésű szerkezethez. És ezzel el is érkezünk aktuális boltkóstoló-kedvencünkhöz.

Első pillantásra a „nekem ez kell!” reakciót váltja ki a szemlélemből, ennek oka az erősen csillogó-villogó, gusztá csomagolás. De vajon tényleg kell? Lássuk... Az első és legfontosabb, amivel tisztában kell lennünk: egy 3D-s szemüveg igen nagy luxus a felhasználónak, és igen erős igénybevétel a szemnek. Másrészt: a játékok ettől nem lesznek szebbek és jobbák sem. Az átlagon aluli játékok élvezhetőségén persze javít valamit, ha három dimenzióban pompáznak.

Akkor mégis mire jó? Nos, gyakorlatilag ugyanarra, amire egy aranyosabb hamutár-

Az új dimenzió

Ebben a hónapban megismerkedünk egy új boltkóstoló-kedvencel: egy olyan szerkentyűvel, amelyik új dimenzióval kényezteti a szemünket (kivéve, amikor nem). Ezen felül szó esik még a magyar és angol nyelvű szoftverek kérdéséről, lazítás-ként pedig Mike Rowe galéndjaival ismerkedhetünk meg.

tó a Porsche911-esben: semmire, de nagyon szép és örülünk, hogy nekünk ilyenünk is van. Az *extreme3D* is ez a kategória: ha valaki *cyberőrült*, akkor megéri beszerezni egyet – de az életünk enélkül is teljes lehet... Aktuális kedvencünk tehát furcsa kettősséggel bír: egyszerre kedvenc és egyszerre „felesleges” is. De lássuk mindezt konkrétan!

Dizájnositott fejfájás-generátor...

A legfőbb negatívum, hogy csak és kizárólag nVidia kártyával működik, nagyon helytelenül kizárva ezzel az ATI- és egyéb kártyatulajdonosokat a vásárlói körből (ejnye!). Apró, de nem elhanyagolható negatívum, hogy szemüveges felhasználók kénytelenek szemüveggel együtt használni, lévén, hogy az x3D maga is egy szemüveg (plusz egy kis hardver), ez kb. olyan kényelmes, mint a folyamatos zsákban futás.

De persze ha nem vagyunk szemüvegesek, nem TFT monitorral akarjuk használni és egyéb játékoknál viszonylag jól „térbe helyezi” magát, az FPS és a komolyabb játékok közben viszont néha érdekes dolgokat tapasztalhatunk. A szoftvercsomag tar-

almaz egy modult, amellyel a filmeket is három dimenzióban lehet nézni. Ez annyit jelent, hogy a filmet ugyanúgy két dimenzióban látjuk mint eddig, csak nem a monitoron, hanem a „monitor előtt”. Érdekesnek érdekes, de pár óra után megfájdul az ember feje.

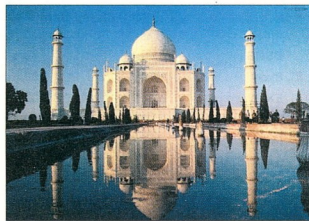
Vannak viszont pozitívumok is! Egyrészt nagyon jól lehet „menőzni” a barátaink előtt: az eszköz igen futurisztikus, és megfelelően drágának tűnik ahhoz, hogy villoghassunk vele. A legjobb azonban az, hogy elegendig nem használt, vérgügyi, *budget*-játékaink tökéletesen élvezhetővé válnak – a nagyon gyerekes „*Bug-racing*”, azaz a bogárverseny nevű, SPAR-üzletekben 800 forintért kapható csodajáték például egyenesen megunhatatlan 3D-ben, annak ellenére, hogy monitoron meglátva rögtön az uninstall menüpont vagy a levegő után kapkodnánk.

A szemüveghez kapott játékok szintén tökéletesen futnak 3D-ben (okosan válogatták össze őket), egy plugin segítségével pedig a képeinkből és a fotóinkból is készíthetünk 3D-s változatot, ha értünk egy kicsit a Photoshop-hoz. Ráadásul a szemüveg üzembe helyezése is egyszerű: csak be kell tennünk a PC és a monitor közé a kapott hardvert, telepítjük a meghajtót, és máris megkapjuk azt a bizonyos ikont a tálcan, aminek a segítségével már csak egy klikkre vagyunk a harmadik dimenziótól. Fanatikusoknak melegen ajánlott!

DENSION KFT.	
Forgalmazó:	Napfény Kft.
Telefon:	(06)1-463-9030
Info:	info@multimedia.hu
Honlap:	http://www.multimedia.hu
X3D honlap:	http://www.x3d.com/

Merjünk kicsik lenni!

„Magyar nyelvű alkatrésztverező szoftvert keresek, létezik ilyen?” Vagy: „Magyar nyelvű videóvágó szoftver kellene...” És így tovább... A szoftverforgalmazók (és újságírók) százával kapnak ilyen és ehhez hasonló e-maileket, telefonokat.

1600 nyelvjárás, óriási népesség és persze a Taj Mahal.

Jó tudni: a világ elismerten legjobb programozói immáron 2-3 éve Indiából kerülnek ki – a fejlesztő szakma minden ágában tisztában vannak ezzel. Szakemberek megtalálhatóak az animációs filmgyártásban, a játékkifejlesztés népes iparágában és a vezető szoftvercégek fejlesztői között. Ennek persze társadalmi és szociális okai vannak: Indiában az egyik (sőt talán az egyetlen) „kiugrási” lehetőség, ha valaki magas szinten elsajátít egy-egy (lehetőleg IT) szakterületet, majd külföldön helyezkedik el.

(S bár Kína után India a föld legnépesebb országa: a világ népességének több, mint 15 %-a él itt, míg a területe a szárazföld csak 2,4%-a...), soha, de soha nem fogunk hallani indiai programozót vagy fejlesztőt ezzel a kéréssel előállni: „Jó napot! Van C++ fejlesztői környezetük hindi esetleg marathi nyelven? Végső esetben dravida vagy mongol nyelvű is jó...” Indiában ugyanis 1600 különböző nyelvet és nyelvjárást tartanak számon. Ők tehát nem csinálnak nagy ügyet abból, ha egy szoftver angol nyelvű (és majdnem minden szoftver angol nyelvű ugyebár...).

Rögtön felmerül a kérdés: ha Indiában ez nem okoz gondot, akkor mi magyarok miért ragaszkodunk görcsösen ahhoz a nevelésnek elképzeléshez, hogy a kedvünkért például az Autodes magyar nyelvre fordítsa le a modellező szoftverét? Egy átlagos felhasználónál természetesen érthető és jogos a magyar nyelvű szoftverhez való ragaszkodás (pl. egyszerűbb képnézetgető

szoftverek, szövegszerkesztők, játékok stb...), sőt honosított termékeink is vannak már szép számmal. Ez így helyes. De olyan speciális szoftvereknél, mint a profi videóeditálók, a 3D-s modellezők, kiadványszerkesztők és egyebek... minek legyenek magyarul? Ha valaki 3D-s modellezéssel óhajtat foglalkozni, akkor a legkevesebb, hogy úgy-ahogy, de megtanul angolul, nem? Különben is (a 3D-s példánál maradva) mit fordított le a szerencsétlen szoftvercég? A „file”-t „fájl”-ra? A „plugin”-t „plagin”-re?

És egyáltalán: ha valaki komoly (hangsúlyozottan komoly, tehát nem otthoni felhasználásra készült) szoftverekkel óhajtat foglalkozni, akkor úgyis tudnia kell angolul, hiszen a support, az internetes közösségek és anyaggyűjtés, esetleg elhelyezkedés után a kommunikáció mind-mind angolul történik. Tehát még ha lenne is a már sokat emlegetett magyar nyelvű verzió, akkor sem lenne értelme.

Egy szó mint száz: gyönyörű a magyar nyelv (a legszebb!), szép dolog a hazafias megközelítés, az egyszerűbb szoftverek és játékok pedig előbb több mind honosítva lesznek. De azért nem árt, ha megfelelő módon helyezüdz el magunkat a világ informatikai és szoftver-ellátottsági térképén. Merjünk kicsik lenni – ha a kicsinek nem nevezhető Indiának sikerült, akkor nekünk sem lehet gond. És lehetőleg ne zaklassuk szegény szoftverforgalmazót (és újságíró) olyan kérésekkel, hogy (valódi példa következik), „Létezik a Steinberg Cubase szekvencerprogramjából magyar nyelvű verzió?” – ugyanis nem létezik. És valószínűleg nem is fog létezni, mert felesleges.

Azonosság

Természetesen nem a nagysikerű *Azonosság* (Identity) című thrillerről lesz szó, hanem egy másik azonosságról. Pontosabban névazonosságról, bár ebben az esetben csak kiejtve azonos a két név.

A történetben szereplő két névből az egyik a *Microsoft* (ejtsd: májkruszof), a másik pedig a 17 éves, Kanadában élő *Mike Rowe* (ejtsd: májk ró) nevű egyetemista. Mike webprogramozással óhajtat foglalkozni, ergo készített egy weboldalt, mintegy referenciaként. Logikus módon, a www.mikeroesoft.com (ejtd: májkro-szof) címen óhajtotta tenni ezt (végül is ő Mike Rowe, aki szoftvereket fejleszt, logikus tehát a *Mike Rowe Soft* elnevezés).

Mike tehát augusztusban bejegyezte ezt az ominózus domain-t, novemberben pedig már érkezett is az e-mail a Microsoft-tól, amelyben igen határozottan követelték, hogy Mike legyen szíves átadni nekik ezt a domainnevet, mert lesz ír-gum-burgum, és különben is, és csakugyan! Rövid levélváltás után (amelynek a lényege az volt, hogy Mike elküldte őket a fenébe) a Microsoft felajánlotta, hogy a domain-bejegyzéssel kapcsolatban anno felmerült költségeket (egészen pontosan tíz dollárt) megtérítik. Mike erre közölte, hogy szerény meglátása szerint az összeg végéről lemaradt pár nulla, de ezt ő elgépelési hibának tudja be, és 10 000 dollárért meg tudna válni hön szeretett domain-nevétől. Talán viccnek szánta, talán csak dühös volt, mindenesetre a Microsoftnak más sem kellett... a perhez. Külföldi barátaink a perekben ugyanis nagyon komolyan veszik a „domain-üzérkedést”, azaz ha valaki túlzóan nagy összeget kér egy internetes címért, akkor könnyen bajba kerülhet.

Ez az eset persze nem ilyen triviális, hiszen a Microsoftnak be kell majd bizonyítania, hogy a domainnév „megévesztésig hasonló” az ő márkanevükhöz. Ez pedig nem lesz egyszerű, mivel a domainnév (ha nem vesszük figyelembe a „soft” szócskát) nem más, mint a tulajdonos anyakönyvezett neve...

Bill Gates. Lehet, hogy éppen Mike-ra gondolt?

A legújabb hírek szerint viszont a Microsoft meggondolta magát, és mégis előállt a pertől: megegyeztek Mike-al, aki egy xBox-ért cserébe lemondott a névről, a Microsoft pedig segít átirányítani a forgalmat az új oldalra, sőt, az új weboldal költségeit is állja Ez a történet tehát jól végződött. A Microsoft ügyvédeknek figyelmebe: a www.mikeroesoft.com és a www.microsoft.com/ cím is be van már jegyezve, szóval Mike Rowe nem az első volt a sorban...

E számunk hirdetői

A Alphasonic	1047 Bp., Tinódi u. 18.	83
B Basys	2040 Budaörs Építők útja 2-4.	41
Borland	1143 Bp., Hungária krt. 79-81.	59
Bluefish Computer	1067 Bp., Teréz krt. 47.	21
C Canon Hungária	1031 Bp., Záhony u. 7. Graphisoft Park 1.	BIV
Cédrus	1142 Bp., Tatai út 93/A	73, 77
ComSer	1114 Bp., Bartók Béla út 51.	105
Crito	1137 Bp., Szent István krt. 18.	13, kiskönyv
E Electro World M.o.	2040 Budaörs Malomkő u. 5.	19
Első Mobil Áruház	1142 Bp., Tatai út 93.	72
Epson		17
G GTS Magyarország	1134 Bp., Váci út 37/a.	97
H HCS Hungary	1142 Bp., Tengerszem u. 2/A	44
I InCash Rendszerház	1134 Bp., Teve u. 41.	CD
K Kim-Soft	1112 Bp., Hegyalja u. 70	29
Konica Minolta	1117 Bp., Galvani u. 4.	63
Kvint-R	1089 Bp., Delej u. 41.	57
L LCP Systems	1149 Bp., Angol u. 34. III/302.	59
LG	1097 Bp., Könyves Kálmán krt. 3/A	14-15
M Magyar Telefonkönyv Társaság	1082 Bp., Baross u. 89.	101
Mediker	1013 Bp., Attila u. 47.	18
MK Trading	1111 Bp., Budafoki út 15.	35
N Nikon	1047 Bp., Fóti út 56. V. ép.	73
Nokia	1092 Bp., Köztelek u. 6.	BIII
Notebook.hu	1012 Bp., Attila u. 117.	79
Notebook World	1092 Bp., Ráday u. 49.	59
O OKI	1051 Bp., Bajcsy-Zsilinszky út 12.	13
P PharmaVision	1026 Bp., Trombitás út 11.	29
Pont 5N	1238 Bp., Majori út 22.	CD
Profi Média	6500 Baja, Zombor u. 1.	121
Pulsar Hungary	1095 Bp., Soroksári út 42.	63
Provimax	1149 Bp., Tábornok u. 11/A	83, CD
Q Qwerty	1111 Bp., Bartók Béla út 14.	87
S SCH-Computing	1088 Bp., Bródy S. u. 38.	CD
Siemens Mobile	1143 Bp., Gizella út 51-57.	BII
U ULLX	1137 Bp., Szent István krt.12.	47
V VirusBuster	1116 Bp., Vegyész u. 17-25.	47
Z Zidata Hungary	1025 Bp., Zöldlomb u. 48.	25, 35

Írt korrekte

A 3d-s modellezés	106
ACPI	112
APM	112
B barebone	50
betűtípus	118
C cache-beállítás	46
Cubasis VST	116
Cyberpszichológia	30
D DAE	116
dpi	60
DSUB	78
E Excel	108
EXT3	88
F flash	10
font	118
fénynyomató	60
FSB	58
G genealógia	84
H hangkártya	116
hotspot	102
HTML-jelentés	38
I internetes rádiókódok	98
internetes telefon	48
IP-telefon	48
J JFS	88
K Képfeldolgozás	92
KVM	26
L Linux	88
M Media Box	78
mobiletelefon	104
naplózó fájlrendszer	88
P PIP	78
POP	78
POV-Ray	106
R RAID	74
regedit	42
Registry	42
ReiserFS	88
renderelés	106
rendszerinformációk	38
S SATA vezérlőkártyák	74
shutdown	112
Siemens SX1	104
Small Form Factor	50
Sulinet Expressz	28
T termotranszfer nyomtató	60
tuning	42
tweakerok	46
V VBScript	38
vezeték nélküli kommunikáció	32
webkamera	66
W Windows XP	42,46
WLAN	102
WMI	38
Word formátumok	118
Word	118
X XFS	88

Hacker, cracker, warez

A számítógépes alvilág titkai

Telefon: 456-6963, Fax: 456-6970
 Internet: www.computerpanorama.hu/hacker
 E-mail: megrendeles@cpanorama.hu

Megrendelését 2 héten belül teljesítjük!

Amennyiben dedikált példányt szeretne, kérjük külön jelezze megrendeléskor!
 A megrendelt könyveket utánvéttel küldjük, árunk a postaköltséget nem tartalmazza! (A postaköltséget az érvényes postai díjszabás szerint számoljuk.)

Ára: 4990 Ft

Rendelje meg most!

SEGÍTHETÜNK?

■ GOND VAN A SZÁMÍTÓGÉPÉVEL?

Bizonyára Önnel is előfordult már, hogy nem úgy működött a gépe, ahogy szeretne volna. Ha a hardverével kapcsolatban lennének kérdései, forduljon tesztlaboratóriumunk munkatársaihoz, akik készséggel segítenek.

Köhler Zsolt

 zsolt.kohler@cpanorama.hu

Rosta Gábor

 gabor.rosta@cpanorama.hu

Gyarmati László

A következő témákban tud segíteni: projektor, DVD-film, mobiltelefon

 laszlo.gyarmati@cpanorama.hu

Nákovics László

A következő témákban tud segíteni: programok telepítése

 laszlo.nakovics@cpanorama.hu

■ KÉRDÉSEI VOLNÁNAK AZ AKTUÁLIS SZÁMMAL KAPCSOLATBAN?

Ha a megjelent cikkekkel kapcsolatban érdeklék további információk, esetleg kíváncsi az újságunkba szereplő cégekre, keresse meg szerkesztőinket!

 laszlo.gyarmati@cpanorama.hu ferenc.banyai@cpanorama.hu

■ MONDJA EL VÉLEMÉNYÉT

Ha elnyerte a tetszését valamelyik cikkünk, esetleg bosszankodott valamelyik miatt, kérjük írja meg véleményét a velemenyt@cpanorama.hu e-mail címre.

■ ELŐFIZETNE A CP-RE, RÉGEBBI (2003-AS) KIADVÁNYAINKAT, KÜLÖNSZÁMAINKAT, KÖNYVEINKET SZERETNÉ MEGRENDELNI?

Ha az Ön sorozatából hiányzik valamelyik 2003-as s Computer Panoráma, szeretne különszámainkból, könyveinkből rendelni, akkor forduljon terjesztési osztályunkhoz. Ugyancsak itt rendelheti meg CP előfizetését.

 Jancsó Emőke 456-6964

 terjesztes@cpanorama.hu

 Kocsis Andrea 456-6963

 terjesztes@cpanorama.hu

■ CP AZ INTERNETEN IS!

Ha Ön felkeresi weblapunkat a www.computerpanorama.hu címen, akkor tájékozódhat kiadványainkról, belelapozhat aktuális számunkba, olvashatja a számítástechnikai világ legfrissebb híreit, s megrendelheti ingyenes hírlevelünket.

■ SZÁMÍTÁSTECHNIKAI ESZKÖZT SZERETNE VÁSÁROLNI?

Ha új számítástechnikai eszközt szeretne venni, nézze meg ComPass rovatunkat a CD-/DVD-mellékleten, illetve honlapunkon. Itt nemcsak árak és termékek szerint csoportosítva találhatja meg a legaktuálisabb piaci kínálatot, hanem a mindenkor akciós termékekről is értesülhet.

IMPRESSZUM

Computer Panoráma

XV. évfolyam 3. szám

Főszerkesztő: Horváth Annamária
Főszerkesztő-helyettes: Banyai Ferenc
Főmunkatárs: Gyarmati László
Művészeti vezető: Iszkra Ildikó
Tervezőszerkesztő: Dancs Katalin
Tesztlaborvezető: Köhler Zsolt
Szerkesztők: Fülöp Norbert, Higyed Gábor, Rosta Gábor
CD-/DVD-tartalom: Nákovics László
Grafika: Szincszák László
Rendszergazda: Nagy Lajos
Títkarságvezető: Szóke Erika
CP Online felelős szerkesztő: Kazári Csaba

■ Szerkesztőség:

1091 Budapest, Üllői út 25. I. em.
Telefon: 456-6888, fax: 456-6970
E-mail: c.panorama@cpanorama.hu
Internet: www.computerpanorama.hu
Címlet: STÉG Stúdió

■ Kiadó: Computer Panoráma Kiadói Kft.

■ Felelős kiadó:
Dely Tamás ügyvezető igazgató
1091 Budapest, Üllői út 25. I. em.
Telefon: 456-6888

■ Terjesztés: Mosolygó Kitti marketing- és terjesztési vezető
1091 Budapest, Üllői út 25. I. em.
Telefon: 456-6964, fax: 456-6970,
e-mail: terjesztes@cpanorama.hu

■ Ügyfélszolgálat hétfő-péntek: 9-17 óráig

Terjeszti: a Lapker Rt.,
az alternatív terjesztők és a Kiadó
Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt.

Hirdetésfelvétel:

hirdetési vezető: Tasnádi Rózsa
hirdetés-szervező: Kuba Ilona, Háder Judit
1091 Budapest, Üllői út 25. I. em.,
Telefon/fax: 456-6974, fax: 456-6970
E-mail: hirdetes@cpanorama.hu

■ Előfizetés: a kiadónál személyesen, levélben, e-mailben, weboldalunk vagy a postahivatalokban, a hirdetéskészítőknél és a Hírlap-Előfizetési és Elektronikus Posta Igazgatóságon (HELP)
1900 Bp. XIII., Lehel út 10/A, a Postabank Rt. 219-98636/021-12799 pénzforgalmi jelzőszámon. Előfizethető OTP bankkártyával a 266-0000 telefonszámon (H-Szo, 9-20 óráig). 1091 Budapest, Üllői út 25. I. em.

■ A Computer Panorámát készítette:

Levilágítás: HVG Press
Nyomatás: Révai Nyomda Kft.
1037 Budapest, Kunigunda útja 68.
Felelős vezető: Lázár László ügyvezető ig.

A Computer Panorámában megjelenő valamennyi cikk és listát szerzői jog védi. Másolásuk bármilyen formája – fotokópia, mikrofilm készítése, adatrendszerekben való tárolása stb. – kizárólag a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet. A Hírek rovatban közvetlenül a gyártóktól, illetve a forgalmazóktól származó információkat közlünk.

Tájékoztatjuk olvasóinkat, hogy a különböző akciókon, játékokon résztvevők által megadott adatok nyilvántartásunkba kerülnek. Az adatok megadásával hozzájárulnak ahhoz, hogy a kiadónk akcióira, kiadványaira, szolgáltatásaira felhívjuk a figyelmüket. Szerkesztőségünk a lapban megjelenő hirdetések a lehető legnagyobb alaposággal gondozza, tartalmukért viszont nem vállal felelősséget.

ISSN 0865-5243

2004/4

Megjelenik:
március 24.

Aktuális

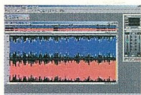
Zenei ujjlenyomatok

Tegyük fel, hogy épp az autókban araszolgatunk a csúcsforgalomban, amikor is a rádióban felcsendül egy dal, ami igencsak szívén talál minket. Ez az a szám, amit oly régen keresünk, csak hogy nem tudjuk sem a címét, sem az előadóját. Csak egyetlen lehetőség marad: megjegyezni az időpontot, majd feltárszázni a rádiót a dal adataiért. Vagy van más megoldás?

Szoftver

Steinberg Clean 5: Bakelitlezem – CD-minőség

Ahogy telik az idő, egyre másra jelennek meg az újabb és újabb zenei formátumok a hanghordozók piacán. Az új változatok minőségben és tartósságban is túlmutatnak az elődökön, így joggal merül fel az igény minden zenekedvelőben, hogy időálló formában tárolja a régi, elavult hanganyagokat is.

Gyakorlat

A Windows XP szolgáltatásai

Amíg mi éppen az egyik gombot nyomjuk le, a számítógép addig is utasítások millióit hajtja végre, látszólag azonban csupán egyetlen újabb betűt ír ki. Vajon mitől tűnik lassúnak egy, a régi operációs rendszerrel is gyors számítógép? A megoldáshoz közelebb kerülünk, ha beállítjuk a Windows XP háttérben futó szolgáltatásait.

Hálózat, kommunikáció

Virtuális tőzsde

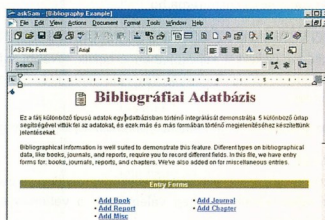

A vBroker olyan interaktív, internetes környezetben működő oktatási és szimulációs portál, amely a tőzsdék és a pénzügyi piacok működésével foglalkozik, a legmodernebb internetes technológiák és a mesterséges intelligencia kutatási eredményeinek felhasználásával.

Szoftver

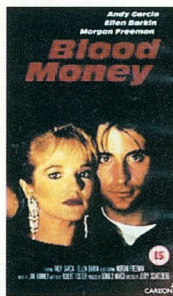
Adatbázisok másképpen

A felhasználók többsége nap mint nap szembesül azzal a gonddal, hogy szövegeket állít elő, majd valamilyen értelmes állománynevet próbál adni nekik, hogy később is megtalálja őket. Habár a számítógépen tárolt adatok összességét egyfajta adatbázisnak tekinthetjük, mégis komoly nehézségekkel kell szembenéznünk, ha nem tudjuk elég pontosan meghatározni, mit is keresünk. Cikkünkben olyan programokat mutatunk be, amelyek ebben a nem túl egyszerű feladatban segítenek.

DVD-melléklettel is!

Vérdíj

Április számunk vásárlói is dönthetnek, hogy 3 CD-vel vagy inkább egy asztali készüléken is lejátszható DVD-vel veszik meg a lapot. Ez utóbbi korongon – a CD-ken is szereplő programok és rajzfilm mellett – a Vérdíj (Blood Money) című izgalmas amerikai krimi is megtalálható, amelynek főbb szerepeiben Andy Garcia és Morgan Freeman látható.

„Clinton egy kistrúfú csempész, aki- nek testvérét brutálisan meggyilkolják, s házat kifosztják. Clinton Nadine személyében kap segítséget a bűnöző utáni hajszához. A történet középpontjában egy magnószalag áll, amely elvezethet a gyilkoshoz, aki persze semmitől sem road vissza, hogy megszerezze a bizonyítékot.”

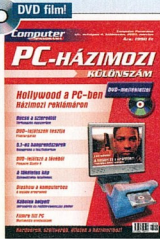
KÜLÖNSZÁMAINKBÓL

DOWNLOAD
(Letöltések)

A széleskörű internet terjedésével egyre több időt töltünk a világhálón, az adatok és információk a kimeríthetetlen kincsbenbányákban. Különszámunk a legnépszerűbb foglalatosság, a letöltés nyomába ered. Bemutatójuk a legizgalmasabb weboldaltalait, MP3-as szoftvereket tesztelünk, s persze megkerestük (és át is adjuk olvasóinknak) a legjobb, leghasznosabb ingyenprogramokat.

695 Ft

PC-HÁZIMOZI
DVD film!

Nem kell ma már milliót költeni arra, hogy valószínűleg nemek közötti házműziszorásra legyen. A számítógépes és a tartozéki ugyanis minden olyan eszközt felkínálnak, amelyekkel pillanatok alatt nemcsak házműziszorításra, hanem a dolgozószobáinkba. Különszámunk sorsa veszi azokat az elméleti ismereteket, amelyekkel nem árt tisztában lenni a házműziszorítás előtt. A témához gyakorlati tanácsokat is adunk.

1900 Ft

HACKER különszám

Rendteget olvashatunk manapság hackerekről, azonban ritkábban kapunk mélyreható elemzéseket a számítógépes feltörők. Különszámunk célja ne csak hangatos, érdekes sztorikat és anekdotákat, esetleg közös elemzéseket közöljön a hackerekről, hanem ismerjen meg konkrétan: hogyan és miként is dolgoznak. Ezután pedig bevezetünk a lehetséges védekezési úti.

695 Ft

MOBIL VILÁG
(2003. október)

Különszámunk nem kevesebb, mint 80 mobiltelefon részletes bemutatásával indul. Képet kapunk a tarifák és szolgáltatások sokszínűségéről, majd egy teszt keretében tekinthetjük át, mit is kínálnak a Bluetooth headsetek. Közlekedni is megismerkedhetünk a Nokia új „játékos” telefonjával, az „N-Gage” típusú készülékkel, s azt is megtudhatjuk, milyen mobilokat ajánlunk a leglátogatottabbnak.

495 Ft

Projektmenedzsment
A Projektmenedzsment különszám átfogó képet igyekszik adni e dinamikus fejlődő terület állapotáról, lehetőségeiről. A kiadvány elsősorban a projektmenedzsment informatikai vonatkozásaival foglalkozik, bemutatja a rendelkezésre álló legújabb megoldásokat, szoftvereket, eljárásokat. Természetesen azokra a felhasználókra is gondolunk, akik csak most ismerkednek a PM, azaz a projektmenedzsment rejtelmeivel.

695 Ft

Adatbiztonság

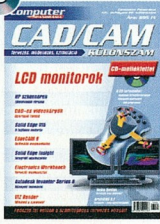
Az adatok védelme egyre fontosabb manapság, amikor a számítógépes rendszerekre különféle veszedelmek – hackerek, vírusok és más gonoszítók – leselkednek. Különszámunkban azokkal a veszedelmekkel, s a lehetséges védekezési módokkal foglalkozunk, egyszerűsített korlátjuk az egyéni felhasználók és a vállalati rendszerek biztonság kérdését, bemutatva a legújabb technológiákat.

695 Ft

Microsoft Office 2003
Különszámunk részletesen bemutatja az új programcsomag szolgáltatásait, az otthoni és a professzionális felhasználók speciális igényeit is figyelembe véve. A csomag alapszoftverein – a Wordén, Excelén, Powerpointen – kívül olvasóink megismerkedhetnek néhány vadonatúj moduljával is, amelyek először az Office 2003-mal együtt kerülnek piacra. Ilyen az InfoPath, amely lehetőséget ad az űrlapok készítésére.

695 Ft

CAD/CAM

A negyedik különszám – az előző háromhoz hasonlóan – iszeltől a CAD-es periferiák újdonságairól. Ezzel a high-end LCD monitorokról, a CAD-es videokártyákról, valamint a HP speciális szkennereit mutatjuk be. A tervezőszoftverek kínálata ez év őszén alaposan megújult. A különszám tagjai teret szentelnek az új verziók bemutatásának, különös tekintettel a piacvezető megoldásokra is Autodesk, Solid Edge, Unigraphics).

695 Ft

DIGIT FOTÓ
(2003. november)

Különszámunk piaci áttekintést kínál a digitális fényképezőgépekről, különös tekintettel a 100 ezer forint alatti készülékekre. Bemutatunk fényképező mobiltelefonokat, majd a digitális fotószerkezők világába tekintve rövid kiáramulást. Bemutatunk egy új programot, amely az elkészült képek méretezésében segít, s néhány olyat, amellyel forrástárt készíthetünk.

695 Ft

PDA VILÁG

Különszámunk a PDA-k világaiba kalauzolja el az érdeklődőket. 22 PDA-t téve górcső alá. Persze mit ér a „vas”, azaz a hardver a megfelelő program nélkül? Nos, itt van mindjárt a megújult mini-Windows, a Windows Mobile 2003, amelyről részletes áttekintést olvashatunk. Tájékozódhatunk még arról, hogy miként töltsd be mind nagyobb szerepet a PDA az internetes oldalakon, és hogyan lehet ilyen gépet vásárolni.

695 Ft

TESZTEK különszám

Imádjuk hagyományává vált, hogy a Computer panorama minden évben megjelenteti TESZTEK különszámát, amelynek olvasói az új-ság új felszerelt tesztlaboratóriumában készült, valóban objektív tesztek alapján átfogó képet kaphatnak a hazai számítástechnikai termékek piacáról. Több mint 200 termékét foglalt a változóra tesztelőnk, köztük digitális fényképezőgépeket, DVD-írókat, 2.1-es hangrendszeret.

695 Ft

Megrendelhető:

Computer Panorám Kiadói Kft.
1091 Budapest, Üllői út 25.
Telefon: 456 69 63
Fax: 456 69 70
Internet:
www.computerpanorama.hu/ebook
E-mail:
megrendeles@cpanorama.hu

Megrendelés 2 hét belül teljesül! A megrendelt kiadványokat utánvétellel küldjük, árunk a postaköltséget nem tartalmazza! (A postaköltséget az érvényes postai díjszabás szerint számoljuk.)

Fejlesztések és fejlődések

Sokáig azt hittük, előbb-utóbb valósággá válik a papír nélküli iroda eszméje. Nem így lett. Soha annyi papírt nem használtak még az irodákban, mint manapság, és soha annyi nyomtatot nem talált gazdára még, mint az elmúlt évben. A fotónyomatok megjelenésével pedig a tintasugaras nyomtatás is reneszánszát éli. Nem csoda, ha a *Canon Hungária*-n jól zárta az évet, és még merészebb tervekbe szöveget a jövőre nézve. A részletekről *Török F. Lászlót*, a cég marketingkommunikációs vezetőjét kérdeztük, akit nemrég léptettek elő regionális marketingvezetővé.

► *Nagy megtiszteltetés érte nemrégiben, amikor regionális vezetővé nevezték ki. Milyen feladatokkal jár az új beosztása?*

– A közép-kelet európai térséghez 16 ország tartozik, ezek közül négy-ötben nagyon jó a Canon helyi pozíciója, a többiben viszont most kell felépítenünk a helyi Canon szervezeteket, ugyanígy ezeknek a szervezeteknek a kommunikációját is.

Ezt a szerepkört azonban nem személy szerint én kaptam meg, hanem a Canon Hungária. Létre kell hoznunk egy regionális irodát, amelynek a munkájában a kollégáim zöme is részt vesz majd.

Az iroda kettős feladatot lát el: egyfelől ki kell alakítanunk regionális kampányo-

kat, másfelől el kell látnunk bizonyos koordinációs feladatokat.

► *A Canon a tavalyi CeBIT-en egy új fejlesztési platformot jelentett be MEAP néven. Segítene, hogy megértsük ennek a lényegét?*

– A Canon szerint a MEAP (*Multifunctional Embedded Application Platform*), amely magyarul többfunkciós beágyazott alkalmazás platformot jelent, forradalmian új alapokra helyezi a fejlesztést. A MEAP révén a Canon sokkal nagyobb szabadságot kínál felhasználóknak abban, hogy egyéni igényeikre szabják a nyomtatási-másolási szolgáltatásokat. Más szavakkal, ezentúl nem a Canon akarja eldönteni, hogy milyen funkciók a legfontosabbak, hanem maga a felhasználó. A MEAP egy Java-alapú fejlesztési platform, amelynek segítségével a felhasználó dönti el, hogy mely funkciókat helyezi előtérbe, és így tulajdonképpen testre szabott üzleti vagy egyedi alkalmazásokat készíthet az új Canon eszközökre.

► *A Canon érdekes kezdeményezéssel állt elő nemrég: ingyenes nyomtatási költség-elemzést kínál a magyar cégeknek. Mit mutatnak az eddigi tapasztalatok?*

– Az akció elején – a tavalyi karácsony előtti időszakban – kevesebben jelentkez-

HÍR Canon régióközpont

Januártól a *Canon Hungária Kft.* lett a Canon kelet-európai marketing kommunikációs centruma, s ezzel tovább erősödött a Canon hazai leányvállalatának szakmai elismertsége a *Canon Europe* szervezetén belül. A Canon Hungária immár több éve a cég kelet-európai oktatóközpontjaként is működik. Ugyancsak januártól a bécsi székhelyű Canon CEE (a Canon kelet-európai központja) *Török F. Lászlót*, a Canon Hungária eddigi marketingkommunikációs vezetőjét nevezte ki a Canon CEE marketingkommunikációs vezetőjévé, mind a vállalati kommunikációs tevékenységek, mind pedig az üzleti berendezések és rendszerek kommunikációjának területén. Török F. László tevékenységét továbbra is Budapesten, a Canon Hungária Kft.-n belül látja el.

tek, mint vártuk, ezért is hosszabbítottuk meg január 31-ig. A felmérés elsődleges célja egyébként az, hogy a vállalatok számára feltárja a valós nyomtatási költségeket, mégpedig ötéle nyomtató és tízféle dokumentumtípus esetében. A felmérés eszköze a *BERTL Laboratories* által a Canon számára kifejlesztett *PageCheck PRO* nevű szoftver, amely a dokumentumok lefedettségéből állapítja meg azok költségét az adott nyomtatótípuson. Ha megvan a vizsgálat, a Canon szakemberei szívesen segítenek tanácsaikkal a költségek csökkentésében.

A vizsgálat másodlagos célja természetesen az, hogy megbizonyítsuk, a Canon gépeivel olcsóbban lehet nyomtatni. A költségsökkenés akár a vállalati összkidatok 5-10%-át is kiteheti, mi több, a vizsgálat nyomán létrejövő adatbázisból az is kiderül majd, milyen a Magyarországon nyomtatott dokumentumok átlagos lefedettsége, illetve költsége. S persze kiderül, a magyar vállalatok ismerik-e a valós költségeiket, s tesznek-e valamit ezek csökkentésére.

Más felmérésekből egyébként kiviláglik, hogy a technológiai fejlettség szempontjából nem is állunk rosszul európai viszonylatban: a nagyteljesítményű nyomtató-másoló készülékek hálózathatóttósági aránya Magyarországon hatvanegy százalék, míg ugyanezen az arány Kelet-Közép Európa többi részén harminc százalék alatt van.

B. F.

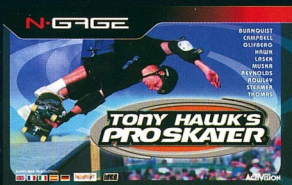
Névjegye

Török F. László 1967. augusztus 23-án született Bányfnyhadon, Erdélyben. Tanulmányait a Kolozsvári Bolyai Egyetem bölcsészkarán, a Bukaresti Színház és Filmművészeti Akadémia rendezői szakán végezte, marketing menedzseri és vállalatvezetési továbbképzéseit Brüsszelben és Bukarestben folytató-

ta. Pályáját irodalom és nyelvtanárként kezdte, majd újságíró lett. A nyomdaipar és a könyvkiadás három éve következett, majd két évig a rádiózás területén tevékenykedett. 1997-ben személyes okok miatt költözött Budapestre, ahol szabadúszó újságíróként, tévés producerként dolgozott, majd a Press Inform PR ügynökség munkatársa lett. Innen távozott 2000-ban a Canon Hungáriához.

Itt az idő, hogy a többiek előtt is bizonyíts!

N-GAGE ARENA

Kizárólag az N-Gage™ Arénán elérhető tartalmak:

- Legjobb figurák (Player clips)
• Árnyjáték • Többjátékos mód

Kizárólag az N-Gage™ Arénán elérhető tartalmak:

- Legjobb figurák (Player clips)
• Árnyjáték • Végigjátszás

Kizárólag az N-Gage™ Arénán elérhető tartalmak:

- Legjobb figurák (Player clips)
• Árnyjáték • Játék-kiegészítők

Tudod, mi az arena.n-gage.com?

A vezeték nélküli többszereplős játékok paradicsoma.

Van merszed belépni?

Ha igen, az általad választott ellenfelekkel küzdhetsz meg a legnevesebb fejlesztők játékaiban!

Exkluzív online szolgáltatások az N-Gage™ Arénában:

- Játék-kiegészítők • Árnyjáték • Legjobb figurák (Player clips)
• Végigjátszás • Ranglisták • arena.n-gage.com

N-GAGE
NOKIA

bárhol
bárhivel

KÖZVETLEN NYOMTATÁS

HAGYD
A SZÁMÍTÓGÉPET
MÁSRA

PowerShot
S50

Ahhoz, hogy teljes értékű képeket nyomtass, egyáltalán nincs szükség PC-re. Digitális fényképezőgép memóriakártyáját egyszerűen csak csúsztasd a SmartBase MP730 Photo-ba.

A legelterjedtebb memóriakártya-típusok bármelyikét képes fogadni. Mi több, ez a mindentudó gép **nyomtat, másol, szkennel és faxol** is emellett, hogy fotókat nyomtatja. De ezt jobb, ha nem árulod el senkinek, mert mindenki ezt akarja majd használni. A további részleteket megtalálod a www.canon.hu internetoldalon. **SOHASEM LÁTOTT KÖZELSÉGBEN A KÉP ÉS A KÉPZELT.**

Bármit elképzelsz, a Canonnal megteheted.

you can
Canon

Euro 2004
PORTUGAL

HIVATALOS PARTNER